

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทย

พ.ศ. 2534 - 2550

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

(Tobacco Control Research and Knowledge Management Center)

ปี พ.ศ. 2551

ISBN 978 - 974 -11 - 0979 - 1

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทย พ.ศ. 2534 - 2549

คณะผู้จัดทำ
ดร.ศรัณญา เบญจกุล
ผศ.ดร.มณฑา เก่งการพานิช
ผศ.ดร.ลักขณา เตมศิริกุลชัย
นายณัฐพล เทศขยัน
นายสาโรจน์ นาคจู

จัดพิมพ์โดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 420/1 อาคาร 7 ชั้น 5
ถ.ราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑ 10400 โทร. 0-2354-5346

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พิมพ์ที่ เจริญดีมีมั่นคงการพิมพ์ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ ๑ โทร.0-2457-2593

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2551

จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

ISBN 978 - 974 - 11 - 0979 - 1

คำนำ

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ได้ทำการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสิ้น 3 ครั้ง ครั้งแรกจัดพิมพ์ในปี พ.ศ.2549 โดยนำฐานข้อมูลระดับทุติยภูมิจากการสำรวจระดับชาติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 5 ฐานข้อมูลของปี พ.ศ.2534, 2539, 2544, 2546 และ 2547 มาวิเคราะห์ใหม่ การจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2550 ทำการวิเคราะห์ 5 ฐานข้อมูล โดยยังคงใช้ฐานข้อมูลเดิม หากแต่มีการเพิ่มอีก 1 ฐานข้อมูล คือฐานข้อมูลปี พ.ศ. 2549 และตัดฐานข้อมูลปี พ.ศ. 2546 ออก เนื่องจากเป็นปีสำรวจที่มีจำนวนครัวเรือนตัวอย่างและประชากรตัวอย่างน้อยกว่าปีอื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความคลาดเคลื่อนของผลการวิเคราะห์ได้ และการจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2551 นี้ ทำการวิเคราะห์ 6 ฐานข้อมูล โดยเพิ่มฐานข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุราในปี พ.ศ. 2550 ส่งผลให้รายงานฉบับนี้ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบในประเทศไทยย้อนหลัง 16 ปี คือระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2550

รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบฉบับนี้ ได้จัดเรียงหมวดหมู่ของการนำเสนอข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบ ออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ 2) ปริมาณการสูบบุหรี่ และ 3) อายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ โดยจะมุ่งเน้นการนำเสนอรายละเอียดข้อมูลในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคยาสูบในหลายประเด็น ซึ่งบางประเด็นไม่สามารถนำเสนอได้อย่างต่อเนื่องตลอด 16 ปีที่ผ่านมา อาทิ อัตราเลิกบุหรี่ การบริโภคยาสูบจำแนกรายจังหวัด ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ การเข้าถึงบุหรี่ การสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และ ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ เป็นต้น

ศจย. หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบนี้จะทำให้ทุกท่านเข้าใจปรากฏการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยที่มีความต่อเนื่องได้ชัดเจนขึ้น และจะเป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับการนำไปใช้เพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการดำเนินนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย อีกทั้งการดำเนินงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ ขนาดของปัญหา กลุ่มเป้าหมายและปัจจัยเกี่ยวข้อง ซึ่งจะส่งผลต่อการควบคุมการบริโภคยาสูบให้เกิดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ในท้ายที่สุด

ในการนี้ ศจย. ขอขอบคุณ สำนักงานสถิติแห่งชาติสำหรับการให้ข้อมูลและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ยิ่งมา ณ ที่นี้

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)

กรกฎาคม 2551

บทสรุปผู้บริหาร

การวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 – 2550 ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากการโครงการสำรวจระดับชาติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งสิ้น 6 ฐานข้อมูล ประกอบด้วย 4 ฐานข้อมูลจากโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ (สอศ.) ในปี พ.ศ.2534, 2539, 2544 และ 2549 และ 2 ฐานข้อมูลจากโครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุรา ปี พ.ศ. 2547 และ 2550 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานเชิงพรรณนา ซึ่งครอบคลุม 3 ประเด็นหลักของสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ได้แก่ จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ และอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ โดยผลสรุปดังนี้

1. จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ นับจากปี พ.ศ. 2534 – 2550 สังกมไทยมีจำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่อง จาก 12.2 ล้านคนใน ปี พ.ศ. 2534 เป็น 10.86 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2550 โดยมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงจากร้อยละ 32.00 เป็น 21.22 ในช่วงเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในช่วง 1 ปี คือ ปี พ.ศ. 2549 – 2550 พบข้อมูลที่น่าสนใจคือ ประชากรหญิง มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และเป็นประจำ เปลี่ยนแปลงลดลงประมาณร้อยละ 60 ขณะที่ ประชากรชาย เปลี่ยนแปลงลดลงประมาณร้อยละ 30 นอกจากนี้ ยังพบว่า ลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอัตราการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มเยาวชน ผู้ไม่เคยเรียนหนังสือ ผู้อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล อาศัยในภาคอีสาน และ มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับกลางของ

2. ปริมาณการสูบบุหรี่ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน สูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลงจาก 12 มวนในปี พ.ศ. 2534 เป็น 10 มวนในปี พ.ศ. 2550 หากแต่ในช่วง 1 ปี คือ ปี พ.ศ. 2549 – 2550 กลับพบปริมาณสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจาก 9.66 มวนในปี พ.ศ. 2549 เป็น 10.27 มวนในปี พ.ศ. 2550

3. อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ ช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2550 ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันโดยรวม และ กลุ่มประชากรชาย มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เท่ากับ 18 ปี ขณะที่ ประชากรหญิง มีอายุ

เฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ประมาณ 22 ปี โดยประชากรหญิงในภาคอีสาน มีแนวโน้มเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง ขณะที่ ภูมิภาคอื่น ๆ เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุมากขึ้น

ในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบระดับของการเปลี่ยนแปลงใน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ และอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ พบว่าอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่มีระดับของการเปลี่ยนแปลงต่ำสุด อาจเนื่องจากบริษัทบุหรี่ยังคงดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยมุ่งเป้าหมายที่เยาวชนและเพื่อชักจูงนักสูบหน้าใหม่ อีกทั้งการไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติตามกฎหมายห้ามขายบุหรี่ให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี เกือบร้อยละ 100 ไม่เคยถูกผู้ขายขอคู่มือประจำตัวประชาชน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนสามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย และส่งผลให้อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่จึงมีค่าค่อนข้างคงที่

นอกจากนี้ ฐานข้อมูลทศวิทยุในบางรอบการสำรวจ ให้ข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบที่น่าสนใจ ดังนี้

1) อัตราเลิกบุหรี่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.95 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 18.29 ในปี พ.ศ. 2550

2) ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันกว่าครึ่ง (6 ล้านคน จาก 10.86 ล้านคน) ไม่เคยคิดเลิกบุหรี่และไม่พยายามเลิกบุหรี่ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประชากรอายุ 15 – 18 ปี กลุ่มที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และกลุ่มที่อยู่ในครัวเรือนยากจน และมีเพียง 1 ใน 10 (1.77 ล้านคน) ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ โดยสามารถเลิกได้นาน 11 เดือนก่อนที่จะกลับมาสูบบุหรี่ และกลุ่มที่ยังพยายามเลิกบุหรี่หลายครั้ง จะมีช่วงระยะเวลาการเลิกบุหรี่สูงสุดครั้งสุดท้ายที่ยังน้อยกว่านั้น ยังพบว่าผู้เลิกบุหรี่ครั้งสุดท้ายได้นานถึง 20 ปี ก็ยังมีโอกาสที่จะกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำได้

3) ในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2550 ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันนิยมสูบบุหรี่ซอง และบุหรี่ปริมาณเอง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณร้อยละ 40 – 50 โดยบุหรี่ปริมาณเอง ได้รับความนิยมสูงในกลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี กลุ่มการศึกษาน้อย (ไม่เคยเรียนหนังสือถึงระดับประถมศึกษา) กลุ่มที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือและอีสาน รวมถึงพื้นที่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มที่มีฐานะยากจน

4) ร้านค้าหรือร้านขายของชำใกล้ที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งขายบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันเกินกว่าร้อยละ 90 สามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด และการซื้อบุหรี่แบบเป็นมวน/ แปะขายพบสูงในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุน้อย (15 – 18 ปี) อาศัยในพื้นที่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มคนจน นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในพื้นที่ภาคใต้สูบบุหรี่ของผลิตจากต่างประเทศที่ไม่มีค่าเตือนเป็นรูปภาพบนซองบุหรี่สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

5) รายได้ครัวเรือนทุก ๆ 100 บาทในปี พ.ศ. 2550 ถูกใช้เพื่อซื้อบุหรี่ด้วยสัดส่วนที่ต่างกันมา กล่าวคือ 8.04 บาทสำหรับครัวเรือนจนที่สุด และ 1.18 บาทสำหรับครัวเรือนรวยที่สุด และผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันจะจ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยวันละ 10 – 12 บาทต่อคน ซึ่งเทียบเท่ากับวันละ 120 – 130 ล้านบาทต่อผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันทั้งหมด

6) ผลการสำรวจปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550 พบอัตราการสูบบุหรี่ของหญิงตั้งครรภ์ มีแนวโน้มลดลง โดยผู้หญิงที่เคยสูบบุหรี่ปริมาณน้อย จะสามารถเลิกบุหรี่ได้ขณะตั้งครรภ์สูงกว่ากลุ่มที่สูบบุหรี่ปริมาณสูง เมื่อพิจารณาน้ำหนักตัวแรกคลอดของบุตรคนสุดท้ายที่อายุไม่เกิน 5 ปี ของหญิงที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พบน้ำหนักตัวของทารกแรกคลอดเฉลี่ย 2,648.38 กรัม นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ หญิงที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พบสูงขึ้นในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และกลุ่มการศึกษาต่ำ และทารกมีโอกาสสัมผัสควันบุหรี่ในระดับค่อนข้างสูง เพราะมารดาเกินกว่าร้อยละ 50 ยังคงสูบบุหรี่ในระหว่างให้นมบุตร

7) ปี พ.ศ. 2550 สรุปได้ว่าประชากรเกินกว่าร้อยละ 80 มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำคัญของการควบคุมยาสูบ 3 ประเด็นได้แก่ 1) การห้ามขาย/แจก/แลกเปลี่ยน/ให้บุหรี่แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี 2) การห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในสื่อหรือกิจกรรมทุกประเภท และ 3) การห้ามโชว์บุหรี่ ณ จุดขาย และโทรทัศน์เป็นสื่อที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่มากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบข้างต้น มีดังนี้ 1) พัฒนาระบบการเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบที่เข้มแข็ง โดยเสนอให้หน่วยงานภาคีทุกภาคส่วนประสานความร่วมมือในการสำรวจและการเฝ้าระวังด้วยระบบที่มีมาตรฐาน การปรับขนาดตัวอย่างให้เพียงพอเพื่ออธิบายในระดับพื้นที่ และเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มเยาวชน และกลุ่มคนยากจน และการทำการวิจัยเจาะลึกเฉพาะประเด็นมากขึ้น เช่น การบริโภคยาสูบมวนเอง และ

สถานการณ์การสูบบุหรี่ผิดกฎหมาย เป็นต้น และ 2) บูรณาการการดำเนินงานควบคุมการบริโภคน้ำตาลทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย (สสท.) และมูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ฯลฯ โดยร่วมมือกันหนุนเสริมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ การสกัดกั้นนักสูบหน้าใหม่ และการจัดบริการเลิกบุหรี่

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	i
บทสรุปผู้บริหาร	ii
สารบัญ	vi
สารบัญตาราง	x
สารบัญแผนภูมิ	xvi
สารบัญแผนที่	xviii
ส่วนที่ 1 บทนำ	
1. หลักการและเหตุผล	3
2. วัตถุประสงค์	3
3. ระเบียบวิธีวิจัย	4
4. นิยามเชิงปฏิบัติการ	6
5. ขีดกลางเบื้องต้น	11
6. ข้อยกจัดการศึกษา	12
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์	
I จำนวนผู้สูบบุหรี่	
1.1 จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	15
1.2 จำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ	16
II อัตราการสูบบุหรี่	
2.1 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	17
2.2 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและ กลุ่มอายุ	20
2.3 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและ ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด	26
2.4 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและ สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ (ต่อ)	
II อัตราการสูบบุหรี่	
2.5 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	40
2.6 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน	44
III ปริมาณการสูบบุหรี่	
3.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	51
3.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	55
3.3 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาที่จบสูงสุด	61
3.4 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	67
3.5 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	73
3.6 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน	77
IV อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่	
4.1 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	85
4.2 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	89
4.3 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	95
4.4 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2	ผลการวิเคราะห์ (ต่อ)
V	สถานการณ์การสูบบุหรี่: รายจังหวัด
	5.1 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 107
	5.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 119
VI	อัตราเลิกบุหรี่และความพยายามเลิกบุหรี่
	6.1 อัตราเลิกบุหรี่ 134
	6.2 ความพยายามเลิกบุหรี่ 136
VII	ประเภทของบุหรี่ที่สูบ
	7.1 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ โดยรวม 143
	7.2 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามเพศ 144
	7.3 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามกลุ่มอายุ 144
	7.4 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด 145
	7.5 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ 146
	7.6 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามเขตการปกครอง 147
	7.7 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน 149
VIII	การเข้าถึงบุหรี่
	8.1 แหล่งซื้อบุหรี่ 153
	8.2 ลักษณะบุหรี่ที่ซื้อมาสูบ 154
	8.3 การขอคู่มือประจำตัวประชาชน 156
	8.4 การมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ 157
IX	ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ 161
X	การได้รับควันบุหรี่มือสอง
	10.1. การได้รับควันบุหรี่มือสองในบ้าน 169
	10.2. การได้รับควันบุหรี่มือสองของทารก 170

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
XI	ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	
	11.1 ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่	177
	11.2 การเคยได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่	178
ส่วนที่ 3	สรุป และข้อเสนอแนะ	
1.	สรุป	183
2.	ข้อเสนอแนะ	
	2.1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบที่เข้มแข็ง	188
	2.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการทำงานป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบ	194
ภาคผนวก		
ก	จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่โดยรวมและจำแนกตามเพศ	197
ข	อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	199
ค	ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	204
ง	อายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	209
จ	จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป อัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ จำแนกรายจังหวัด เพศ และลักษณะการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	212
ฉ	จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (คน) ปี พ.ศ.2534 – 2550	223

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	22
2	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	25
3	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ	29
4	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ	32
5	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ	36
6	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ	39
7	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ	41
8	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ	43
9	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ	46
10	จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ	49
11	ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ	54
12	ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	57
13	ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	60
14	ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ปัจจุบัน จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550	108
30	อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550	114
31	ปริมาณการสูบบุหรี่สูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550	120
32	ปริมาณการสูบบุหรี่สูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550	126
33	ร้อยละของการเลิกบุหรี่โดยรวม จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง	134
34	ร้อยละของการเลิกบุหรี่ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	135
35	ร้อยละของการเลิกบุหรี่ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน	136
36	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และการเคยพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	138
37	ระยะเวลาที่เลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	139
38	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามกลุ่มอายุ	145
39	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด	146
40	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	147
41	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามเขตการปกครอง	148
42	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเขตการปกครอง	149
43	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามแหล่งซื้อบุหรี่ ปี พ.ศ. 2547 และ 2550	153
44	ร้อยละของประชากรที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามการเคยถูกผู้ขายขออุดหนุนประชาชน	157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
45	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันซึ่งซื้อบุหรี่ซอง/ บุหรี่โรงงานมาสูบบนรถจักรยานยนต์ตามการมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	159
46	เปรียบเทียบรายได้ครัวเรือนกับรายจ่ายบุหรี่รวมทุกประเภท (บาทต่อปี)	163
47	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน	166
48	จำนวนและร้อยละของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้าน	170
49	อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์ ปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550	171
50	พฤติกรรมกาสูบบุหรี่ที่เปลี่ยนแปลงขณะตั้งครรภ์ ปี พ.ศ. 2534	172
51	ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์ ปี พ.ศ. 2539 และ 2550	173
52	จำนวนและร้อยละของการสูบบุหรี่ในประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์ จำแนกตามปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ	174
53	จำนวนและร้อยละของประชากรหญิงที่สูบบุหรี่ในระหว่างที่ยังให้นมบุตร ปี พ.ศ. 2550	175
54	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	178
55	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามการได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ และแหล่งให้ความรู้	179
ตารางในภาคผนวก		
1ก	จำนวน (คน) และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้สูบบุหรี่ระหว่างปี พ.ศ.2534 - 2550 จำแนกตามประเภทผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	197
2ก	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ	198
1ข	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	199
2ข	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ	200
3ข	จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ	201

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางในภาคผนวก	หน้า
4ข จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2550 จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ	202
5ข จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ	203
1ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ	204
2ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ	205
3ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ	206
4ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ	207
5ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ	208
1ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ	209
2ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ	210
3ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ	211
1จ อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกรายจังหวัดและเพศ ปี พ.ศ. 2550	212
2จ อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ และปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกรายจังหวัดและเพศ ปี พ.ศ. 2550	214
3จ เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรรวมอายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกรายจังหวัด	216

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางในภาคผนวก	หน้า
4จ เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกรายจังหวัด	219
5จ เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชาย อายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกรายจังหวัด	221
1ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยรวมและจำแนกตามเพศ	223
2ฉ จำนวนประชากรไทย จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	224
3ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาที่จบสูงสุด	225
4ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์	226
5ฉ จำนวนประชากรไทย จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	227
6ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน	228

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	15
2	จำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นประจำที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	16
3	อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	17
4	อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	18
5	อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรชายที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	19
6	ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยของประชากรรวม (มวนต่อวันต่อคน)	51
7	ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยของประชากรหญิง (มวนต่อวันต่อคน)	52
8	ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยของประชากรชาย (มวนต่อวันต่อคน)	53
9	อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรรวม	86
10	อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรหญิง	86
11	อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรชาย	87
12	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามการเคຍพยายามเลิก บุหรี่ และจำนวนครั้งที่เคຍพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	137
13	ร้อยละของสาเหตุการกลับมาสูบซ้าของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคຍ และพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550	140
14	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคຍและพยายามเลิกบุหรี่ จำแนกตามการใช้บริการเลิกบุหรี่ และรูปแบบบริการเลิกบุหรี่ที่ใช้ ปี พ.ศ. 2550	141
15	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันสูบ	143
16	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันสูบ จำแนกตามเพศ	144
17	ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามกลุ่มรายได้ ครัวเรือน ปี พ.ศ. 2534 – 2550	150
18	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรี่ ที่ซ้อมาสูบ	154
19	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรี่ ที่ซ้อมาสูบและกลุ่มอายุ	154
20	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรี่ ที่ซ้อมาสูบและเขตการปกครอง	155

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
21	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรี่ที่ซื้อมาสูบและกลุ่มรายได้ครัวเรือน	156
22	ร้อยละของรายจ่ายการสูบบุหรี่ต่อรายได้ครัวเรือน ปี พ.ศ. 2544 – 2550	164

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การสำรวจสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ หรือ สอส. (Health and Welfare Survey: HWS) ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (National statistics organization: NSO) ข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบนี้ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่และถูกนำไปใช้เพื่อการนำเสนอ อ้างอิง และเป็นฐานข้อมูลสำหรับวางแผนกำหนดนโยบายและการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตาม รายงานสถานการณ์ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่นี้ดังกล่าว ถูกนำเสนอภาพในเชิงกว้างมากกว่าการวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบเชิงลึกในมิติต่างๆ

ดังนั้น การศึกษาสถานการณ์การบริโภคยาสูบครั้งนี้ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้นำฐานข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลดิบ (Raw data) มาวิเคราะห์ใหม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมในหลากหลายมิติที่สามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการวางแผนดำเนินงานควบคุม กำกับ และเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2534 - 2550 จำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ลักษณะทางประชากร สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เขตการปกครอง และรายได้ครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประเด็นดังนี้

1. อัตราการสูบบุหรี่
2. ปริมาณการสูบบุหรี่
3. อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่

รวมถึงประเด็นอื่นๆ ได้แก่ อัตราเลิกบุหรี่ ความพยายามเลิกบุหรี่ ประเภทบุหรี่ที่สูบบุหรี่ การเข้าถึงบุหรี่ ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ การได้รับควันบุหรี่มือสอง และความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

3. ระเบียบวิธีวิจัย

แม้ประเทศไทยจะมีการสำรวจสถานการณ์การบริโภคยาสูบมาเป็นเวลานาน แต่ข้อมูลและนิยามที่ใช้มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสำรวจช่วงแรก ระหว่างปี พ.ศ. 2519 – 2531 รวมถึงรูปแบบการจัดเก็บฐานข้อมูลที่ไม่เอื้อต่อการนำข้อมูลกลับมาวิเคราะห์ใหม่ ทำให้การศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมามีขีดจำกัดของการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงลึกในมิติต่าง ๆ ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบนี้ จึงเริ่มต้นจากข้อมูลการสำรวจในปี พ.ศ. 2534 ถึงการสำรวจครั้งล่าสุดคือ ปี พ.ศ. 2550

การวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2534 – 2550 เป็นการศึกษาย้อนหลังเชิงพรรณนา โดยนำฐานข้อมูลทุติยภูมิในโครงการสำรวจระดับชาติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จำนวนทั้งสิ้น 6 ฐานข้อมูล ประกอบด้วยฐานข้อมูลจากโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ หรือ สอศ. (Health and Welfare Survey : HWS) 4 ฐานข้อมูล ในปี พ.ศ. 2534, 2539, 2544 และ 2549 และโครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุรา 2 ฐานข้อมูลในปี พ.ศ. 2547 และ 2550 โดยฐานข้อมูลเหล่านี้ มีข้อคำถามและนิยามที่สามารถบ่งชี้สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชาชนไทยได้อย่างต่อเนื่องในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา โดยมี 3 ข้อคำถามหลัก ได้แก่ 1) การสูบบุหรี่ปัจจุบัน 2) อายุที่เริ่มสูบบุหรี่ (ปี) และ 3) ปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน)

โครงการสำรวจเหล่านี้ มีแผนการสุ่มตัวอย่างที่เหมือนกันคือแบบ Stratified two-stage sampling โดยมีจังหวัดเป็นชั้นภูมิ (Stratum) รวมทั้งสิ้น 76 ชั้นภูมิ ในแต่ละชั้นภูมิ แบ่งออกเป็น 2 ชั้นภูมีย่อยตามลักษณะการปกครอง ได้แก่ ในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล โดยแต่ละชั้นภูมีย่อยหรือแต่ละเขตการปกครอง ได้ทำการเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 1 คือ ชุมรวมอาคาร (ในเขตเทศบาล)/หมู่บ้าน (นอกเขตเทศบาล) อย่างมีอิสระต่อกัน โดยให้ความสำคัญจะเป็นในการสำรวจเป็นปฏิภาคกับจำนวนครัวเรือนของชุมรวมอาคาร/หมู่บ้านนั้นๆ และการเลือกตัวอย่างขั้นที่ 2 คือ การเลือกครัวเรือนตัวอย่างจากครัวเรือนส่วนบุคคลทั้งสิ้นในบัญชีรายชื่อครัวเรือนซึ่งได้จากการนับจด (Listing) ในแต่ละชุมรวมอาคาร/หมู่บ้านตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยประมาณคือ 15 ครัวเรือนตัวอย่างต่อ

ชมรมอาคารสำหรับในเขตเทศบาล และ 10 – 12 ครั้วเรือนตัวอย่างต่อหมู่บ้านสำหรับนอกเขตเทศบาล โดยมีรายละเอียดของจำนวนตัวอย่างของครั้วเรือนและประชากรดังนี้

จำนวนตัวอย่างของครั้วเรือนและประชากรที่อยู่ในกลุ่มรวมของการสำรวจระดับชาติที่มีข้อมูลเกี่ยวกับบุหรี

ปี พ.ศ.	ชื่อโครงการสำรวจ	จำนวนตัวอย่าง	
		ครั้วเรือน	ประชากร
2534	โครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ	22,350	98,054
2539	โครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ	20,401	73,098
2544	โครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ	61,214	219,627
2547	โครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรีและดื่มสุรา	20,042	67,279
2549	โครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ	22,517	74,057
2550	โครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรีและดื่มสุรา	66,776	217,154

หมายเหตุ 1) ข้อมูลปี พ.ศ. 2544 และ 2550 มีจำนวนตัวอย่างเพียงพอที่จะนำเสนอผลการสำรวจได้ในระดับจังหวัด

2) ข้อมูลปี พ.ศ. 2550 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามระหว่างเดือนกันยายน – พฤศจิกายน

ประชากรที่อยู่ในกลุ่มรวมของการสำรวจเหล่านี้ ได้แก่ สมาชิกทุกคนในครั้วเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป โดยไม่รวมครั้วเรือนชาวต่างประเทศที่ทำงานในสถานทูตหรือองค์การระหว่างประเทศที่มีเอกสิทธิ์ทางการทูต ยกเว้นการสำรวจปี พ.ศ. 2534 และ 2539 ซึ่งประชากรที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุหรีมีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล มุ่งเน้นการนำเสนอด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

4. นิยามเชิงปฏิบัติการ

4.1 บุหรี่ หมายถึง บุหรี่ที่สูบรวมทุกประเภท ประกอบด้วย 1) บุหรี่ซอง (Manufactured cigarette) ทั้งที่ผลิตในและต่างประเทศ 2) บุหรี่มวนเองจากใบ/กระดามวน ชนิดต่าง ๆ และ 3) บุหรี่อื่น ๆ ได้แก่ ซิการ์ ไปป์ จีโย และอื่น ๆ

4.2 การสูบบุหรี่ (Smoking) การสูบบุหรี่ของประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1) การสูบบุหรี่ปัจจุบัน (Current smoking) หมายถึง ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวันและสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

2) การสูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวัน (Daily smoking) หมายถึง ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน ซึ่งจากการคำนวณปริมาณและความถี่ของการสูบ กล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่สูบบุหรี่มากกว่า/เท่ากับ 100 มวนขึ้นไปในช่วงชีวิตที่ผ่านมา

3) การสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว (Occasional smoking) หมายถึง ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ไม่ทุกวัน ซึ่งจากการคำนวณปริมาณและความถี่ของการสูบ อาจเป็นผู้ที่สูบบุหรี่น้อยกว่าหรือมากกว่า 100 มวนขึ้นไปในช่วงชีวิตที่ผ่านมา

4.3 อัตราการสูบบุหรี่ (Smoking prevalence) เป็นการนำเสนอข้อมูลความชุกของการสูบบุหรี่ ณ จุดเวลาที่กำหนด (Point prevalence rate of smoking) ซึ่งหมายถึง การนำจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่เป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (Current smokers) สูบบุหรี่เป็นประจำทุกวัน (Daily smokers) และผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว (Occasional smokers) มาหารด้วยจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ณ ช่วงเวลาที่ดำเนินการสำรวจ โดยมีหน่วยเป็นร้อยละ ซึ่งเทียบเท่ากับจำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน/เป็นประจำ/เป็นครั้งคราวต่อประชากร 100 คน

4.4 ปริมาณการสูบบุหรี่ เป็นการบันทึกจำนวนมวนของบุหรี่ที่สูบรวมทุกประเภท โดยการสำรวจปี พ.ศ. 2534 และ 2539 มีข้อมูลย่อยเกี่ยวกับจำนวนมวนของบุหรี่ปริมาณแยกจากจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบโดยประมาณต่อวัน ขณะที่ 3 รอบปีสำรวจ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2549 เป็นข้อมูลการประมาณจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบรวมทุกประเภทต่อวัน ดังนั้น

ปริมาณการสูบบุหรี่ที่นำเสนอในครั้ง นี้ จึงหมายถึงปริมาณการสูบบุหรี่รวมทุกประเภท โดยมีหน่วยเป็นมวนต่อคนต่อวัน

4.5 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ หมายถึง อายุของผู้ให้ข้อมูลซึ่งครอบคลุมทั้งผู้ที่สูบบุหรี่ ปัจจุบันและเคยสูบบุหรี่ว่าเริ่มต้นสูบบุหรี่ครั้งแรกตั้งแต่อายุเท่าไร แต่การศึกษาครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ เฉพาะประชากรที่มีสถานะเป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน เท่านั้น โดยมีหน่วยเป็นปี

4.6 ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตรา/ปริมาณการสูบบุหรี่/อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ เป็นการวิเคราะห์เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบเชิงสัมพัทธ์ของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ครั้งล่าสุด เปรียบเสมือนปีฐานของการศึกษากครั้งนี้ โดยมีหน่วยเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่ศึกษา ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\frac{[(\text{ข้อมูลปี พ.ศ. 2550}) - (\text{ข้อมูลปี พ.ศ. 2549/2534})]}{\text{ข้อมูลปี พ.ศ. 2549/2534}} \times 100$$

การศึกษากครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 ลักษณะ โดยลักษณะแรกคือ ค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การนำข้อมูลในปี พ.ศ. 2534 มาเปรียบเทียบกับข้อมูลปี พ.ศ. 2550 และลักษณะที่สอง คือค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การนำข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 มาเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550

4.7 อัตราการเลิกบุหรี่ (Cessation rate) หรือบางครั้งเรียกว่า “อัตราความชุกของการเลิกบุหรี่ (Prevalence of cessation)” หมายถึงร้อยละของคนเคยสูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวัน แต่ปัจจุบันเลิกสูบบุหรี่แล้ว (ex-smoker) ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\frac{[\text{จำนวนผู้เคยสูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวัน}]}{[(\text{จำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวัน}) + (\text{จำนวนผู้ที่ปัจจุบันไม่ได้สูบบุหรี่ทุกวัน}) + (\text{จำนวนผู้เคยสูบบุหรี่เป็นประจำ/ทุกวัน})]} \times 100$$

4.8 ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ จากผลการสำรวจ 6 รอบสำรวจในโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ. 2534, 2539, 2544 และ 2549 รวมถึงโครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรี่และสุรา ปี พ.ศ. 2547 และ 2550 พบว่ามีเพียง 4 รอบการสำรวจเท่านั้นที่มีข้อมูลค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2544, 2547, 2549 และ 2550 นอกจากนี้ ยังพบว่าข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบในปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2550 มีความแตกต่างจากปี พ.ศ. 2549 ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2550 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบ เป็นการสอบถามค่าใช้จ่ายรายบุคคลของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน โดยมีหน่วยเป็น “บาทต่อวันต่อคน” ซึ่งการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้นำข้อมูลนี้ มาปรับให้มีหน่วยเป็น “บาทต่อปีต่อคน” จากนั้น จึงใช้วิธีการรวมข้อมูล (data aggregation) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อรวมข้อมูลรายบุคคลเป็นข้อมูลครัวเรือน ทำให้ได้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบที่มีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” โดยเหตุผลสำคัญของการปรับข้อมูลให้มีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” นี้ เนื่องจากการบริโภคยาสูบมีลักษณะเป็นผลกระทบภายนอก (External impact) ที่การบริโภคยาสูบของใครคนใดคนหนึ่ง ในครอบครัว ย่อมส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ รวมถึงสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว และสังคมร่วมด้วย

- ปี พ.ศ. 2549 ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบ เป็นข้อมูลในโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (สคส.) ซึ่งเป็นปีที่สำรวจในครัวเรือนเดียวกันในโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ (สอศ.) เนื่องจากข้อมูล สคส. เป็นตัวแทนระดับครัวเรือน มิใช่ระดับบุคคล ดังนั้น ค่าใช้จ่ายยาสูบจึงมีหน่วยเป็น “บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน” ซึ่งจากการวิเคราะห์เบื้องต้นมีข้อสังเกตดังนี้

- (1) ข้อมูลจาก สคส. ปี พ.ศ. 2549 พบว่า ค่าใช้จ่ายยาสูบเฉลี่ยเท่ากับ 288.62 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน
- (2) ข้อมูลจาก สคส. ปี พ.ศ. 2549 พบว่า เมื่อนำผลจากการรวมข้อมูลจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันต่อคน ให้เป็นจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวันต่อครัวเรือน จากนั้นปรับให้มีหน่วยเป็นจำนวนมวนต่อเดือนต่อครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 327.61 มวน
- (3) ค่าใช้จ่ายยาสูบเฉลี่ยต่อมวน เมื่อนำข้อมูล (2)/(1) มีค่าเท่ากับ 1.13 บาท

ขณะเดียวกัน เมื่อพิจารณาข้อมูลค่าใช้จ่ายยาสูบเฉลี่ยต่อมวนจากการสอบถามรายบุคคลในปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2550 พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.04, 2.15 และ 2.33 บาทต่อมวนตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการสอบถามข้อมูลค่าใช้จ่ายยาสูบจากตัวแทนครัวเรือนและประมาณกลับเป็นค่าใช้จ่ายยาสูบของครัวเรือน เป็นไปได้ว่ามีความคลาดเคลื่อนสูงกว่าการสอบถามรายบุคคล

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ปี พ.ศ. 2549 จึงเป็นการประเมินทางอ้อมโดยการนำข้อมูลค่าใช้จ่ายยาสูบหรือราคายาสูบจริงเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2547 (Real price) มาปรับให้เป็นค่าใช้จ่ายยาสูบหรือราคายาสูบประจำปี พ.ศ. 2549 (Current prices) ด้วยวิธีคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าใช้จ่ายหรือราคายาสูบปี พ.ศ. 2549 (Current prices)} = \left[\begin{array}{l} \text{ราคายาสูบจริงปี พ.ศ.2547} \\ \text{(Real prices)} \end{array} \right] \times \text{CPI} / 100$$

ดังนั้น ราคายาสูบต่อมวนจากการประเมินทางอ้อมปี พ.ศ. 2549 เป็นดังนี้

พื้นที่	ราคาจริง (Real price) ปี พ.ศ.2547	CPI * ปี พ.ศ.2549	Current price ปี พ.ศ.2549
กรุงเทพมหานคร	2.89	118.3	3.42
ภาคกลาง			
ในเขต	2.58	119.3	3.08
นอกเขต	2.60	116.3	3.02
ภาคเหนือ			
ในเขต	2.03	121.0	2.46
นอกเขต	1.65	121.1	2.00
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
ในเขต	2.11	121.8	2.57
นอกเขต	1.47	117.5	1.73
ภาคใต้			
ในเขต	2.41	118.6	2.86
นอกเขต	2.23	119.5	2.66

หมายเหตุ * CPI นี้คือดัชนีราคาผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบ (Consumer Price Index of Tobacco Products)

จากสำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยมีปี พ.ศ.2545 เป็นปีฐาน¹

¹ <http://www.price.moc.go.th/cpi/index.asp> สืบค้นข้อมูลเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2550

จากนั้น คำนวณค่าใช้จ่ายยาสูบเฉลี่ยปี พ.ศ. 2549 ซึ่งมีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” เช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2544 และ 2547 ดังนี้

- (1) คำนวณค่าใช้จ่ายยาสูบที่มีหน่วยเป็น “บาทต่อวันต่อคน” โดยนำราคายาสูบ ณ ปี พ.ศ.2549 จากการประเมินทางอ้อมซึ่งมีหน่วยเป็น “บาทต่อมวน” คูณด้วยจำนวนบุหรี่ที่สูบที่มีหน่วยเป็น “มวนต่อวันต่อคน” จากนั้นจึงปรับข้อมูลให้มีหน่วยเป็น “บาทต่อปีต่อคน”
- (2) คำนวณค่าใช้จ่ายยาสูบที่มีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” โดยการรวมข้อมูลรายบุคคลเป็นรายครัวเรือน

4.9 รายได้ครัวเรือน ข้อมูลรายได้ครัวเรือนมีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” สำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้นี้ มาจากการสอบถามรายได้ส่วนบุคคลที่เป็นตัวเงิน (Monetary) จาก 2 แหล่ง ได้แก่ 1) รายได้ที่เป็นเงินสด (*In-cash*) จากเงินเดือน ค่าจ้าง หรืออื่น ๆ โดยมีหน่วยเป็นบาทต่อเดือน จากนั้นปรับข้อมูลให้มีหน่วยเป็นบาทต่อคนต่อปี และ 2) รายได้ที่มีใช้ตัวเงิน (*Fringe benefits/in-kind*) อาทิ สวัสดิการ หรือสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในรูปสิ่งของในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เป็นต้น ซึ่งมีหน่วยเป็นบาทต่อปีต่อคน จากนั้น จึงนำแหล่งข้อมูลรายได้ทั้ง 2 แหล่ง มารวมกันเพื่อเป็นรายได้รวมต่อคนต่อปี และใช้การรวมข้อมูลรายได้รวมส่วนรายบุคคลเป็นรายได้รวมของครัวเรือน ซึ่งมีหน่วยเป็น “บาทต่อครัวเรือนต่อปี” และจัดแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มรายได้ครัวเรือน ได้แก่ ครัวเรือนจนที่สุด (Poorest quintile) เกือบจน (2nd quintile) ปานกลาง (3rd quintile) เกือบรวย (4th quintile) และรวยที่สุด (Richest quintile)

อย่างไรก็ตามใน 6 ฐานข้อมูลที่น่ามาใช้ในการสำรวจครั้งนี้ มีข้อมูลรายได้ก่อนนำมาจัดแบ่งเป็น 5 กลุ่มรายได้ครัวเรือนแตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือข้อมูลรายได้ในปี พ.ศ. 2534 และ 2539 เกิดขึ้นจากการประมาณค่าด้วยวิธีถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiples regression) เนื่องจากฐานข้อมูลโครงการอนามัยและสวัสดิการประจำปีเหล่านี้ มิได้สอบถามข้อมูลรายได้ จึงต้องจัดการฐานข้อมูลโดยรวมข้อมูล (merging data) ระหว่าง 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ ฐานข้อมูลจากโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ และฐานข้อมูลการสำรวจแรงงาน (Labor Force Survey: LFS) รอบที่ 1 และ 2 เนื่องจากฐานข้อมูลแรงงานมีข้อมูลรายได้

รวมถึงเก็บข้อมูลในช่วงเวลาเดียวกับ โครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการและที่สำคัญคือ กลุ่มตัวอย่างเดียวกัน แต่ผลการรวมข้อมูลนำมาซึ่งความไม่สมบูรณ์ (Missing data) ของ ข้อมูลรายได้จำนวนมาก ดังนั้น จึงทดแทนการขาดหายของข้อมูลรายได้ด้วยการประมาณ รายได้จากวิธีถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiple regression)

ขณะที่ ปี พ.ศ. 2544 ปรากฏข้อมูลรายได้ในโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ ซึ่งคำตอบมีลักษณะเป็นข้อมูลจัดอันดับ (Ordinal scale) จึงจำเป็นต้องจัดการฐานข้อมูล โดยการรวมข้อมูลรายได้จากโครงการสำรวจแรงงานรอบที่ 2 ปี พ.ศ. 2544 ซึ่งดำเนินการสำรวจ ในช่วงเวลาและกลุ่มตัวอย่างเดียวกันและมีข้อมูลรายได้ จากนั้นจึงประมาณข้อมูลรายได้อีกครั้งด้วยวิธีวิธีถดถอยพหุคูณ เพื่อทดแทนการขาดหายของข้อมูลและปรับลดการกระจายของ ข้อมูลรายได้ที่สูงหรือต่ำเกินไปออกไป

การสำรวจนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ข้อมูลรายได้ยังคงมีคำตอบเป็นระดับ ช่วงชั้น (Interval scale) แต่ยังคงใช้การประมาณข้อมูลรายได้ด้วยวิธีการดังเช่นที่ผ่านมา ทั้งนี้ เพื่อปรับลดการกระจายของข้อมูลรายได้ที่สูงหรือต่ำเกินไป

5. ข้อตกลงเบื้องต้น

1) ในทุกรอบสำรวจ ได้สอบถามข้อมูลการสูบบุหรี่ในประชากรตัวอย่างอายุ 11 ปี ขึ้นไป ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 และ 2539 ที่สอบถามตั้งแต่อายุ 6 ปีขึ้นไป หากแต่เพื่อประโยชน์ ในการเปรียบเทียบข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบในระดับสากล จึงวิเคราะห์โดย คัดเลือกเฉพาะประชากรไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ในการเฝ้า ระวังและป้องกันการบริโภคยาสูบ สถานการณ์บริโภคยาสูบของประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี ได้รับการวิเคราะห์และนำเสนอไว้ในภาคผนวก

2) โครงการสำรวจระดับชาติทั้ง 6 รอบสำรวจข้างต้น แม้จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูล การบริโภคยาสูบได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ การสูบบุหรี่ปัจจุบัน การสูบบุหรี่เป็นประจำ และ การสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว แต่การนำเสนอข้อมูลในรายงานฉบับนี้ มุ่งเน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และ การสูบบุหรี่เป็นประจำ สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่

เป็นครั้งคราว ซึ่งสามารถประเมินได้โดยอ้อมจากความแตกต่างกับการสูบบุหรี่ 2 ลักษณะข้างต้น ดังนั้นการนำเสนอรายละเอียดของข้อมูลจะยังคงไว้ในภาคผนวก

3) การอ่านผลการวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบในแต่ละมิติ จะมุ่งเน้นการอ่านค่าสูงสุดและค่าต่ำสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลจากการสำรวจครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2550

4) การวิเคราะห์ค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริโภคยาสูบในแต่ละมิติ มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงในช่วง 16 ปี (พ.ศ. 2534 - 2550) และ 1 ปี (พ.ศ. 2549 - 2550) ที่ผ่านมา หากแต่การอ่านผลการวิเคราะห์ ฯ นี้ จะมุ่งเน้นที่ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลการบริโภคยาสูบในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา คือ เปรียบเทียบข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 กับปี พ.ศ. 2550 เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสะท้อนสถานการณ์และสภาพปัญหาล่าสุด อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการปรับกลยุทธ์และกลวิธีในการแก้ไขปัญหาการบริโภคยาสูบที่เหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

5) ฐานข้อมูลทั้ง 6 ฐานข้อมูลนี้ มีความเป็นตัวแทนของประชากรไทยระดับภาคและกรุงเทพมหานครเท่านั้น ยกเว้นการสำรวจปี พ.ศ. 2544 และ ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งมีขนาดตัวอย่างเพียงพอที่จะแสดงความเป็นตัวแทนของประชากรไทยระดับจังหวัด

6. ข้อจำกัดการศึกษา

โครงการสำรวจระดับชาติทั้ง 6 โครงการ ที่นำมาใช้เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบในครั้งนี้ โดยภาพรวมให้ข้อมูลที่สามารถเป็นตัวแทนของประเทศได้ในระดับชาติ ระดับภาค ระดับพื้นที่ และระดับเพศ ยกเว้นการสำรวจปี พ.ศ. 2544 และ 2550 ซึ่งให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนระดับจังหวัด ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลจำแนกตามระดับการศึกษา และเศรษฐฐานะ รวมถึงกลุ่มอายุ โดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อย ได้แก่ กลุ่มอายุ 11 – 15 ปี อาจมีข้อจำกัดในความเป็นตัวแทนระดับประเทศได้

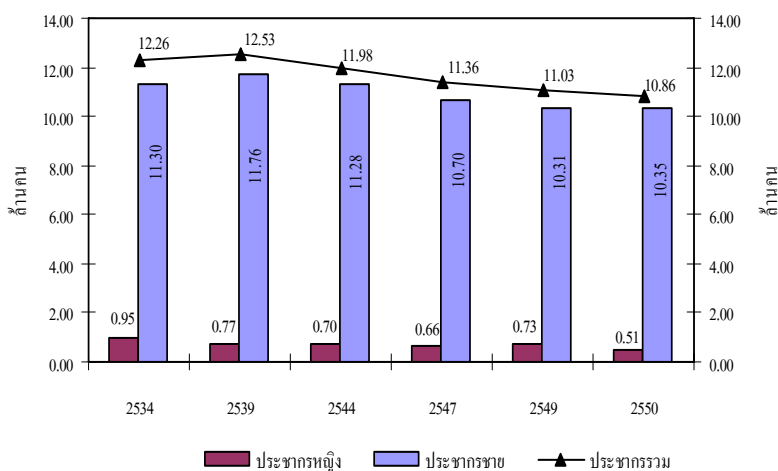
ผลการวิเคราะห์

I จำนวนผู้สูบบุหรี่

1.1 จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ถึง 2550 จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 12.26 ล้านคน เป็น 10.86 ล้านคน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 11.42 โดยผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เป็นเพศหญิงมีแนวโน้มลดลงมากกว่าเพศชายจาก 0.95 ล้านคน เป็น 0.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 46.46 ขณะที่ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เป็นเพศชายมีจำนวนลดลงจาก 11.30 ล้านคน เป็น 10.35 ล้านคน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 8.47

ผังแผนภูมิที่ 1 (จากข้อมูลตาราง 1ก ในภาคผนวก ก)

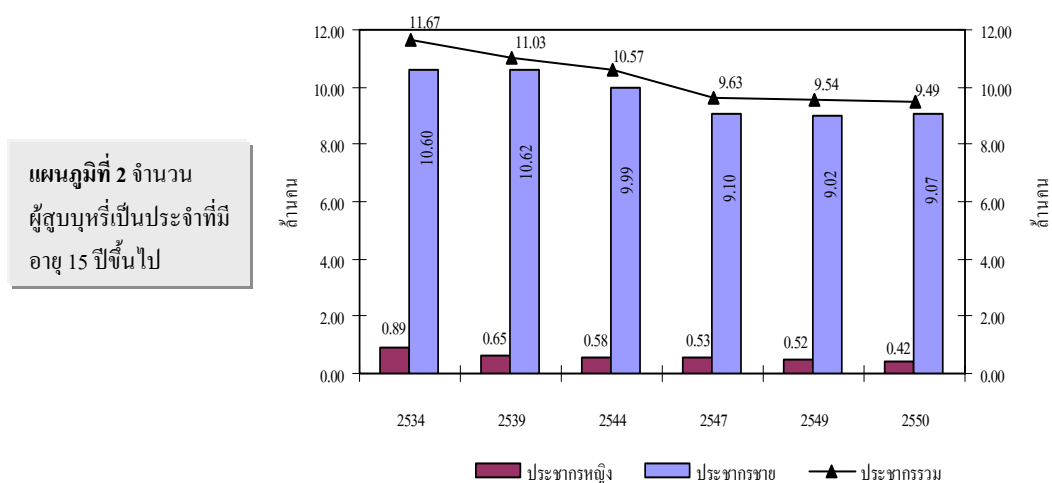

ผังแผนภูมิที่ 1 จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

1.2 จำนวนผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวนลดลงจาก 11.67 ล้านคนในปี พ.ศ. 2534 เป็น 9.49 ล้านคนในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 18.69 โดยประชากรหญิงมีจำนวนลดลงจาก 0.89 ล้านคน เป็น 0.42 ล้านคน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 52.76 ขณะที่ ประชากรชายมีจำนวนลดลงจาก 10.60 ล้านคน เป็น 9.07 ล้านคน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 14.45

ผังแผนภูมิที่ 2 (จากข้อมูลตารางที่ 1ก ในภาคผนวก ก)

ข้อสังเกต เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันและผู้สูบบุหรี่เป็นประจำที่เป็นเพศชายระหว่างปี พ.ศ. 2549 กับ พ.ศ. 2550 พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 0.5 ใดๆก็ดี การนำเสนอข้อมูลแบบจำนวนนับ (Countable data) เช่นนี้ มีข้อจำกัดในการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศหรือช่วงเวลาที่ต่างกัน เนื่องจากฐานข้อมูลจำนวนประชากรรวมไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลาและจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นและลดลงยังอาจแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ดังนั้น การวิเคราะห์ความชุกของการสูบบุหรี่ (Smoking prevalence) จึงมีประโยชน์ยิ่งสำหรับการประเมินสถานการณ์การบริโภคยาสูบทั้งภายในประเทศและการเปรียบเทียบในระดับสากล

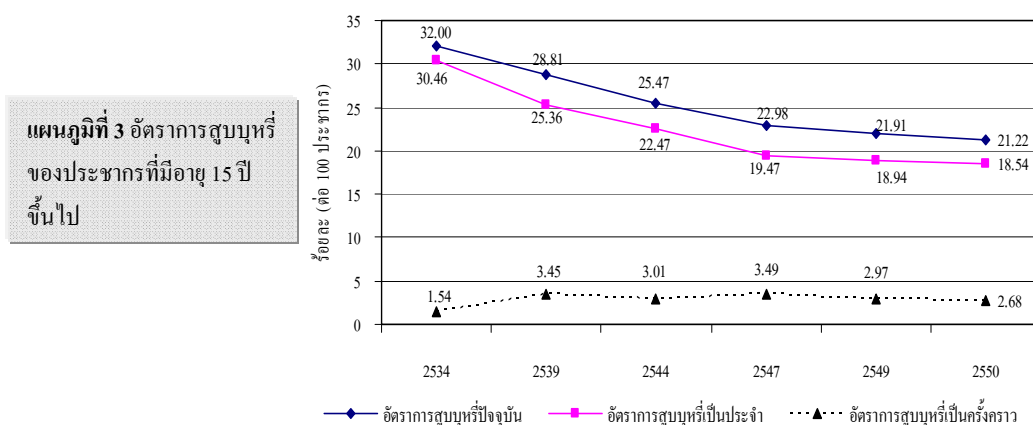
II อัตราการสูบบุหรี่

2.1 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ก. ประชากรรวมอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 - 2550 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 32.00 เป็นร้อยละ 21.22 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงในช่วง 16 ปี และในช่วง 1 ปี (พ.ศ. 2549 – 2550) เท่ากับ 33.69 และ 3.15 ตามลำดับ โดยอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นกัน จากร้อยละ 30.46 เป็นร้อยละ 18.54 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงใน 2 ช่วงเวลาดังระบุไว้ข้างต้น เท่ากับ 39.13 และ 2.11 หากแต่อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.54 เป็นร้อยละ 2.68 โดยอัตราเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2534 -2539 และค่อย ๆ ลดลงจวบจนกระทั่งปี พ.ศ. 2550 หากแต่อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว ณ ปัจจุบันก็ยังคงสูงกว่าปี พ.ศ.2534 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 74.05 แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2550 กลับพบร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงคิดเป็นร้อยละ 9.75

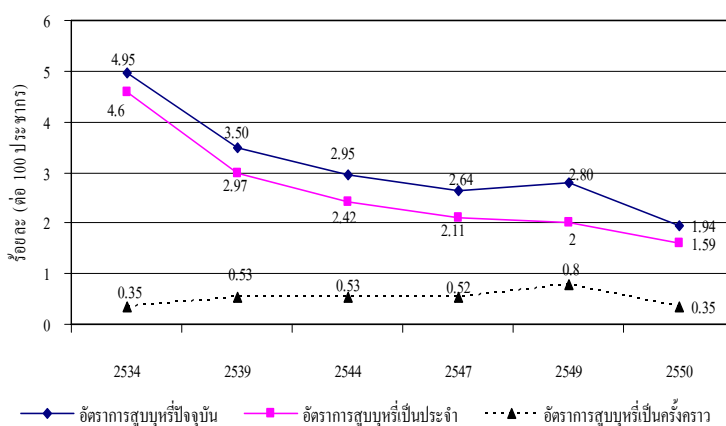
ผังแผนภูมิที่ 3 (จากข้อมูลตารางที่ 1ก ในภาคผนวก ก)

ข. ประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป

อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 4.95 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 1.94 ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงในช่วง 16 ปี เท่ากับ 60.89 และ 30.86 ตามลำดับ โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันกับอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำที่ลดลงจากร้อยละ 4.60 เป็นร้อยละ 1.59 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงในช่วง 16 ปี เท่ากับ 65.49 และ 20.64 ตามลำดับ ขณะที่ อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว เมื่อพิจารณาในปี พ.ศ. 2534 กับปี พ.ศ. 2550 พบว่าอัตราค่าที่เท่ากับร้อยละ 0.35 แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2549 กับปี พ.ศ. 2550 พบว่า เปลี่ยนแปลงลดลงจากร้อยละ 0.8 เป็น 0.35 คิดเป็นร้อยละเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 56.43

ผังแผนภูมิที่ 4 (จากข้อมูลตารางที่ 2ก ในภาคผนวก ก)

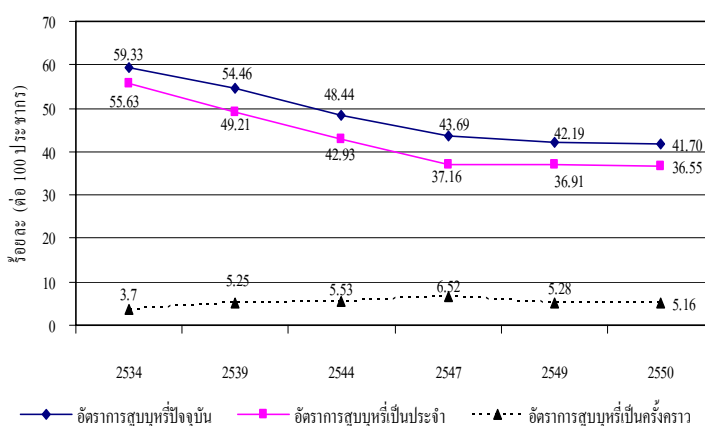
แผนภูมิที่ 4 อัตราการสูบบุหรี่
ของประชากรหญิงที่มี
อายุ 15 ปีขึ้นไป

ค. ประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไป

อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันและอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับประชากรหญิง ขณะที่อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วง 16 ปี ดังแผนภูมิที่ 6 แสดงให้เห็นว่าอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงจากร้อยละ 59.33 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 41.70 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงในช่วง 16 ปี และ 1 ปี เท่ากับ 29.71 และ 1.16 ตามลำดับ

เช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงจากร้อยละ 55.63 เป็นร้อยละ 36.55 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงใน 2 ช่วงเวลาข้างต้น เท่ากับ 34.31 และ 0.99 ตามลำดับ ขณะที่อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.70 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 6.52 ในปี พ.ศ. 2547 จากนั้นลดลงเป็นลำดับอยู่ที่ร้อยละ 5.16 ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 16 ปีที่ผ่านมาเท่ากับ 39.38 แต่ในช่วง 1 ปี ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 2.33

ผังแผนภูมิที่ 5 (จากข้อมูลตารางที่ 2ก ในภาคผนวก ก)

แผนภูมิที่ 5 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรชายที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป

ข้อสังเกตอัตราการสูบบุหรี่จำแนกตามเพศ ทั้งอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน สูบบุหรี่เป็นประจำ และสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวในประชากรชายส่วนใหญ่สูงกว่าประชากรหญิงมากกว่า 10 เท่าในแต่ละรอบการสำรวจ และในช่วง 1 ปี (พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2550) ประชากรทั้งชายและหญิง มีอัตราการสูบบุหรี่ทั้ง 3 ลักษณะลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประชากรหญิง ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

2.2 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

ข้อมูลอัตราการสูบบุหรี่จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุนี้ แบ่งกลุ่มอายุออกเป็น 5 กลุ่ม โดย 2 กลุ่มแรก เป็นกลุ่มเยาวชนอายุ 15 – 18 ปี และ 19 – 24 ปี อีก 3 กลุ่มอายุที่เหลือ เป็นกลุ่มอายุมากซึ่งอยู่ในวัยผู้ใหญ่ถึงวัยสูงอายุ ได้แก่ 25 – 40 ปี, 41 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป โดยนำเสนออัตราการสูบบุหรี่ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละลักษณะของการสูบบุหรี่ยังแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรรวม ประชากรหญิงและประชากรชาย โดยรายละเอียดผลการวิเคราะห์ แสดงในตารางที่ 1 และ 2 ดังต่อไปนี้

2.2.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุโดยภาพรวมในช่วง 16 ปี (พ.ศ. 2534 – 2550) มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงในทุกกลุ่มอายุของทั้งเพศชายและหญิง หากแต่ในช่วง 1 ปี (พ.ศ. 2549 – 2550) เยาวชนชายกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 19 – 24 ปี ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษเนื่องจากมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 10

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุดและสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.25 และ 24.34 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มอายุ 15 – 18 ปีหรือวัยมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ และมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 12.04 ในปี พ.ศ.2534 เป็นร้อยละ 8.87 และ 6.44 ในปี พ.ศ. 2539 และ 2544 ตามลำดับ จากนั้นกลับพบว่าเพิ่มขึ้นเรื่อยมาเป็น 6.58, 6.66 และ 7.25 ในปี พ.ศ. 2547, 2549 และ 2550 ตามลำดับ ขณะที่ กลุ่มอายุ 41 – 59 ปี หรือวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 38.14 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 24.34 ในปี พ.ศ.2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มอายุ 41 – 59 ปี มีการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 5.69 ขณะที่ กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี กลับพบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.81

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.10 และ 3.56 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มอายุ 25 – 40 ปี, 41 – 59 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงเป็นลำดับ ขณะที่ 2 กลุ่มอายุวัยเยาวชน ได้แก่ 15 – 18 ปี และ 19 – 24 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าทุกกลุ่มอายุมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดและต่ำสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 89.24 และ 10.22 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 14.24 และ 47.46 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าเกือบทุกกลุ่มอายุมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงเป็นลำดับ ยกเว้นกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี กล่าวคือ อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงจากร้อยละ 22.80 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 12.36 ในปี พ.ศ. 2544 จากนั้นอัตราก็ปรับขึ้นลงสลับกันคือ เป็น 12.78 ในปี พ.ศ. 2547, 12.30 ในปี พ.ศ. 2549 และ 14.24 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 กลุ่มอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มอายุ 41 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.19 ขณะที่ 2 กลุ่มอายุในวัยเยาวชน มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.80

รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ.	15 – 18 ปี		19 – 24 ปี		25 – 40 ปี		41 – 59 ปี		≥ 60 ปี	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	605,684	12.04	2,140,079	29.93	5,242,294	36.28	3,110,172	38.14	1,159,446	32.93
2539	420,924	8.87	1,913,217	28.11	5,230,127	32.31	3,600,626	33.29	1,362,400	27.66
2544	303,651	6.44	1,515,528	22.60	5,055,727	29.44	3,731,602	29.58	1,378,367	23.57
2547	300,181	6.58	1,402,622	20.92	4,679,340	26.39	3,650,657	26.09	1,325,936	20.57
2549	302,222	6.66	1,184,370	19.66	4,288,914	24.26	3,947,114	25.81	1,310,411	19.23
2550	328,791	7.25	1,276,420	21.27	4,054,000	23.14	3,898,376	24.34	1,300,169	18.33
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
<i>2549 - 2550</i>	<i>8.81</i>		<i>8.18</i>		<i>-4.64</i>		<i>-5.69</i>		<i>-4.64</i>	
<i>2534 - 2550</i>	<i>-39.81</i>		<i>-28.94</i>		<i>-36.23</i>		<i>-36.19</i>		<i>-44.32</i>	
ประชากรหญิง										
2534	18,999	0.77	56,119	1.59	317,649	4.41	382,718	9.24	177,458	9.25
2539	9,386	0.40	55,256	1.67	239,916	2.98	305,909	5.54	158,657	5.98
2544	8,043	0.35	34,370	1.04	198,568	2.32	292,032	4.54	168,587	5.32
2547	6,131	0.27	42,545	1.29	173,838	1.98	298,079	4.19	138,124	3.94
2549	21,705	0.96	44,869	1.53	188,739	2.10	321,452	4.03	149,410	3.97
2550	2,323	0.10	17,292	0.59	94,910	1.06	255,567	3.06	140,083	3.56
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
<i>2549 - 2550</i>	<i>-89.24</i>		<i>-61.41</i>		<i>-61.41</i>		<i>-23.98</i>		<i>-10.22</i>	
<i>2534 - 2550</i>	<i>-86.62</i>		<i>-62.86</i>		<i>-62.86</i>		<i>-66.84</i>		<i>-61.49</i>	
ประชากรชาย										
2534	586,685	22.80	2,083,961	57.51	4,924,644	68.01	2,727,454	67.97	981,988	61.26
2539	411,539	17.33	1,857,962	53.06	4,990,211	61.29	3,294,717	62.17	1,203,743	52.99
2544	295,608	12.36	1,481,158	43.40	4,857,159	56.26	3,439,570	55.70	1,209,780	45.12
2547	294,050	12.78	1,360,077	39.88	4,505,502	50.30	3,352,578	48.73	1,187,812	40.34
2549	280,517	12.30	1,139,501	36.82	4,100,175	47.22	3,625,662	49.53	1,161,000	38.05
2550	326,468	14.24	1,259,128	40.94	3,959,089	45.99	3,642,809	47.46	1,160,086	36.71
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
<i>2549 - 2550</i>	<i>15.80</i>		<i>11.18</i>		<i>-2.61</i>		<i>-4.19</i>		<i>-3.53</i>	
<i>2534 - 2550</i>	<i>-37.54</i>		<i>-28.81</i>		<i>-32.38</i>		<i>-30.19</i>		<i>-40.07</i>	

2.2.2 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุโดยภาพรวมในช่วง 16 ปี (พ.ศ. 2534 – 2550) มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดลงในทุกกลุ่มอายุของทั้งเพศชายและหญิง หากแต่ในช่วง 1 ปี (พ.ศ. 2549 – 2550) เยาวชนชายกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 19 – 24 ปี ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษเนื่องจาก ทั้งอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันและอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำล้วนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 5.03 และ 21.86 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ากลุ่มอายุน้อยที่สุด คือ 15 – 18 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงจากร้อยละ 9.16 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 4.29 ในปี พ.ศ. 2547 จากนั้นปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องใน 2 รอบการสำรวจสุดท้าย คือ ร้อยละ 4.46 ในปี พ.ศ. 2549 และ 5.03 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 27.58 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 15.72 ในปี พ.ศ. 2549 และปรับเพิ่มเป็นร้อยละ 17.37 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่อีก 3 กลุ่มที่อายุมากกว่า 25 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่อง

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 กลุ่มที่อายุมากกว่า 25 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มอายุ 25 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.60 ขณะที่ 2 กลุ่มอายุในวัยเยาวชน มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.72

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.10 และ 3.03 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในรอบ 16 ปี พบว่าอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของกลุ่มอายุ 25 – 40 ปี และ 41 – 59 มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่อีก 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ 15 – 18 ปี, 19 – 24 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี แม้อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำมีแนวโน้มลดลงในเกือบทุกรอบการสำรวจ แต่พบว่ามี 1 รอบการสำรวจมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีเพียงกลุ่มอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีเท่านั้น ที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.20 ขณะที่ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 81.91

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 9.86 และ 42.91 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในรอบ 16 ปี พบว่า 3 กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 25 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี พ.ศ. 2534 – 2550 ขณะที่ 2 กลุ่มอายุในวัยเยาวชน แม้มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงจากปี พ.ศ. 2534 – 2549 แต่ระหว่างปี พ.ศ. 2549 – 2550 กลับพบเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.32 เป็น 9.86 ในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี และจากร้อยละ 29.77 เป็น 33.52 ในกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 25 ปี มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มอายุ 41 – 59 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.54 ขณะที่ 2 กลุ่มอายุในวัยเยาวชน มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.42

รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย
อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ.	15 – 18 ปี		19 – 24 ปี		25 – 40 ปี		41 – 59 ปี		≥ 60 ปี	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	460,804	9.16	1,971,783	27.58	5,030,937	34.82	3,096,750	37.98	1,092,273	31.02
2539	325,970	6.87	1,625,131	23.88	4,716,821	29.14	3,190,094	29.49	1,191,540	24.19
2544	253,976	5.39	1,287,276	19.22	4,418,868	25.75	3,372,222	26.74	1,238,443	21.14
2547	200,348	4.29	1,068,892	15.94	3,969,366	22.38	3,253,695	23.25	1,139,837	17.68
2549	202,509	4.46	946,837	15.72	3,732,242	21.11	3,500,002	22.89	1,153,894	16.93
2550	228,219	5.03	1,042,502	17.37	3,529,438	20.14	3,500,578	21.86	1,185,574	16.72
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
<i>2549 - 2550</i>	<i>12.72</i>		<i>10.52</i>		<i>-4.60</i>		<i>-4.49</i>		<i>-1.25</i>	
<i>2534 - 2549</i>	<i>-45.09</i>		<i>-37.01</i>		<i>-42.15</i>		<i>-42.45</i>		<i>-46.11</i>	
ประชากรหญิง										
2534	14,256	0.58	55,001	1.56	299,816	4.16	356,962	8.62	150,578	7.85
2539	8,534	0.36	30,396	0.92	208,364	2.59	258,250	4.68	133,240	5.02
2544	7,393	0.32	29,328	0.89	156,873	1.84	247,218	3.84	135,020	4.25
2547	5,655	0.25	31,527	0.95	138,489	1.57	250,174	3.52	104,303	2.97
2549	12,659	0.56	25,616	0.87	131,265	1.46	243,557	3.05	106,453	2.83
2550	2,278	0.10	11,635	0.40	78,613	0.88	206,606	2.48	119,176	3.03
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
<i>2549 - 2550</i>	<i>-81.91</i>		<i>-54.52</i>		<i>-39.57</i>		<i>-18.89</i>		<i>7.20</i>	
<i>2534 - 2549</i>	<i>-82.51</i>		<i>-74.50</i>		<i>-78.80</i>		<i>-71.26</i>		<i>-61.39</i>	
ประชากรชาย										
2534	443,280	17.23	1,898,427	52.39	4,647,457	64.18	2,633,837	65.64	948,171	59.15
2539	317,217	13.36	1,625,743	46.43	4,600,945	56.51	3,030,188	57.18	1,098,536	48.36
2544	246,583	10.31	1,257,948	36.89	4,261,996	49.42	3,125,003	50.62	1,103,423	41.13
2547	194,693	8.46	1,037,365	30.42	3,830,876	42.76	3,003,521	43.66	1,035,534	35.16
2549	189,850	8.32	921,221	29.77	3,600,977	41.47	3,256,445	44.49	1,047,441	34.33
2550	225,941	9.86	1,030,867	33.52	3,450,824	40.08	3,293,972	42.91	1,066,398	33.75
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
<i>2549 - 2550</i>	<i>18.42</i>		<i>12.59</i>		<i>-3.35</i>		<i>-3.54</i>		<i>-1.70</i>	
<i>2534 - 2549</i>	<i>-42.79</i>		<i>-36.02</i>		<i>-37.54</i>		<i>-34.63</i>		<i>-42.95</i>	

2.3 อัตราการสูญบุหรืของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา ที่จบสูงสุด

ข้อมูลอัตราการสูญบุหรืที่จำแนกตามเพศและระดับการศึกษานี้ แบ่งระดับการศึกษา ออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ไม่เคยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษาขึ้นไป และมีรูปแบบการนำเสนออัตราการสูญบุหรืดังเช่นหัวข้อ 2.2 ที่ผ่านมามา ดังแสดงในตารางที่ 3 และ 4 โดยมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.3.1 อัตราการสูญบุหรืปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า อัตราการสูญบุหรืปัจจุบันของทั้งประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่น่าเป็นห่วงมากที่สุด

ก. ประชากรรวมจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และ ประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 10.58 และ 24.96 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ามีเพียงประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับ ประถมศึกษาเท่านั้น ที่มีอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 38.99 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 24.96 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุด ระดับอุดมศึกษาขึ้นไป มีอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันลดลงจากร้อยละ 21.82 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 10.25 ในปี พ.ศ. 2549 และปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น 10.58 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่อีก 3 กลุ่มการศึกษา มีอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันขึ้นลงสลับไปมาในแต่ละรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อุดมศึกษาขึ้นไป และไม่เคยเรียน มีอัตราการสูญบุหรืปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดย เพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่ไม่เคยเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.92 ขณะที่อีก 2 กลุ่มการศึกษา ได้แก่ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีการเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่ม มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.51

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และไม่เคยเรียนหนังสือ มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันต่ำสุดและสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.29 และ 7.81 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ามีเพียงประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไปเท่านั้น ที่มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 0.76 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 0.29 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนกลุ่มการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันลดลงเช่นกัน จากร้อยละ 5.86 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 2.27 ในปี พ.ศ. 2550 ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ซึ่งปรับเพิ่มขึ้นเป็น 3.32 ขณะที่อีก 3 กลุ่มการศึกษาที่เหลือ มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันขึ้นลงในทุกรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงเกือบทุกระดับการศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับร้อยละ 63.75 ขณะที่ กลุ่มไม่เคยเรียนหนังสือ ไม่พบการเปลี่ยนแปลงทั้งนี้เพราะอัตราการสูญบุหรีในปี พ.ศ. 2549 และปี พ.ศ. 2550 มีค่าเท่ากัน คือ 7.80 ดังนั้นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันจึงมีค่าเท่ากับ 0.00

ค. ประชากรชายจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันต่ำสุดและสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 22.05 และ 50.05 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีลดลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี พ.ศ. 2534 – 2550 ยกเว้นปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2549 ในกลุ่มประถมศึกษา และในปี พ.ศ. 2550 ในกลุ่มอุดมศึกษา

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ตอนต้น มีอัตราการสูญบุหรีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 4.22 ขณะที่ 3 กลุ่มการศึกษาที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 7.57

รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย
อายุ 15 ปี ขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปี พ.ศ.	ไม่เคยเรียน		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อุดมศึกษาขึ้นไป	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	909,006	31.02	7,557,902	38.99	2,676,954	25.56	253,542	22.99	624,710	21.82
2539	719,361	26.53	5,819,932	47.27	3,266,301	26.53	227,446	18.10	673,714	18.07
2544	563,478	21.87	8,238,464	30.24	1,514,557	20.37	1,071,763	20.10	570,563	13.10
2547	566,661	23.14	7,149,257	26.79	1,630,776	20.05	1,303,297	20.14	650,012	12.01
2549	468,241	18.27	6,778,929	26.21	1,744,684	21.53	1,359,168	18.67	664,750	10.25
2550	493,422	19.71	6,668,214	24.96	1,747,392	19.27	1,245,666	19.10	649,889	10.58
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 – 2550		7.92		-4.77		-10.51		2.33		3.13
2534 – 2550		-36.45		-36.00		-24.64		-16.93		-51.54
ประชากรหญิง										
2534	319,799	15.63	557,950	5.86	63,959	1.35	2,025	0.42	10,178	0.76
2539	237,761	12.41	376,832	4.01	92,077	1.59	3,853	0.64	13,684	0.75
2544	168,529	9.50	448,597	3.24	43,394	1.29	24,604	1.00	15,633	0.69
2547	174,620	10.52	404,404	2.97	28,483	0.75	21,434	0.74	18,779	0.66
2549	139,259	7.80	456,121	3.32	56,159	1.56	51,239	1.57	22,651	0.65
2550	132,156	7.81	318,243	2.27	30,304	0.71	17,151	0.57	9,515	0.29
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 – 2550		0.00		-31.70		-54.69		-63.75		-54.53
2534 – 2550		-50.08		-61.28		-47.52		33.89		-61.57
ประชากรชาย										
2534	589,207	66.60	6,999,952	71.02	2,612,995	45.69	251,518	40.17	614,532	40.15
2539	481,600	60.53	5,443,099	64.55	3,174,223	48.58	223,593	33.93	660,031	34.87
2544	394,950	49.21	7,789,867	58.11	1,471,163	36.16	1,047,159	36.40	554,931	26.73
2547	392,041	49.67	6,744,853	51.55	1,602,293	36.98	1,281,864	35.96	631,233	24.55
2549	328,983	42.22	6,322,808	52.12	1,688,525	37.50	1,307,930	32.57	642,100	21.59
2550	361,266	44.61	6,349,971	50.05	1,717,088	35.92	1,228,515	35.04	640,373	22.05
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 – 2550		5.66		-3.98		-4.22		7.57		2.15
2534 – 2550		-33.02		-29.53		-21.37		-12.78		-45.08

2.3.2 อัตราการสูญบุรีเป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นในลักษณะเช่นเดียวกับอัตราการสูญบุรีปัจจุบันในหัวข้อ 2.3.1. กล่าวคือ อัตราการสูญบุรีเป็นประจำของทั้งประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงนำเป็นห่วงมากที่สุด

ก. ประชากรรวมจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษา และประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 7.92 และ 22.47 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ากลุ่มการศึกษาส่วนใหญ่ มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำเปลี่ยนแปลงขึ้นลงในเกือบทุกรอบการสำรวจ หากแต่มี 2 กลุ่มการศึกษาที่มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำลดลงเป็นลำดับนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 หากแต่ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2549 ในกลุ่มประถมศึกษา และในปี พ.ศ. 2550 ในกลุ่มอุดมศึกษา

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุรีเป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 11.70 ขณะที่ 3 กลุ่มการศึกษาที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มไม่เคยเรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 16.19

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และไม่เคยเรียนหนังสือ มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.17 และ 6.70 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรหญิงทุกกลุ่มการศึกษา มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรหญิงเกือบทุกกลุ่มการศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 52.17 ขณะที่ กลุ่มไม่เคยเรียนหนังสือ กลับพบการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 25.02

ค. ประชากรชายจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และประถมศึกษา มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีต่ำสุดและสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 16.57 และ 45.29 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรชายที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 63.72 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 41.11 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนกลุ่มอุดมศึกษาขึ้นไป มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีลดลงเช่นกัน หากแต่ใน 2 รอบการสำรวจสุดท้าย คือ ปี พ.ศ. 2549 และ 2550 พบอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีของกลุ่มการศึกษามีค่าคงที่ คือ ร้อยละ 16.57 ขณะที่ 3 กลุ่มการศึกษาที่เหลือ โดยเฉพาะกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีขึ้น/ลงจนไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำปีเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 6.46 ขณะที่ กลุ่มไม่เคยเรียนหนังสือ และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 12.27 และกลุ่มอุดมศึกษาขึ้นไป ไม่พบการเปลี่ยนแปลงในช่วง 1 ปีนี้

รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปี พ.ศ.	ไม่เคยมัธยมศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อุดมศึกษาขึ้นไป	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	860,814	29.37	7,140,959	36.84	2,426,563	23.17	228,445	20.72	538,537	18.81
2539	659,767	24.36	5,300,049	29.74	2,868,145	23.30	187,121	14.89	575,943	15.45
2544	507,238	19.62	7,385,106	27.12	1,299,697	17.48	901,566	16.91	452,280	10.38
2547	488,921	19.96	6,241,182	23.39	1,337,486	16.44	1,029,209	15.90	486,749	9.00
2549	393,499	15.35	6,064,031	23.44	1,483,201	18.30	1,073,052	14.74	505,399	7.80
2550	446,409	17.83	6,003,371	22.47	1,465,677	16.16	1,035,063	15.87	486,761	7.92
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		16.19		-4.16		-11.70		7.70		1.60
2534 - 2550		-39.29		-39.01		-30.26		-23.39		-57.89
ประชากรหญิง										
2534	297,087	14.52	483,330	5.07	46,620	0.98	1,820	0.38	4,556	0.34
2539	204,011	10.66	301,931	3.21	63,088	1.09	991	0.17	8,919	0.48
2544	139,086	7.78	368,852	2.67	35,102	1.04	21,818	0.89	10,130	0.44
2547	139,417	8.40	338,541	2.48	18,719	0.49	17,314	0.60	10,753	0.38
2549	95,648	5.36	346,664	2.52	32,683	0.91	31,365	0.96	12,442	0.35
2550	113,478	6.70	257,343	1.83	25,198	0.59	13,850	0.46	5,633	0.17
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		25.02		-27.33		-35.26		-52.17		-51.00
2534 - 2550		-53.85		-63.85		-40.13		20.25		-49.18
ประชากรชาย										
2534	563,726	63.72	6,657,629	67.53	2,379,943	41.61	226,625	36.19	533,981	34.88
2539	455,756	57.39	4,998,118	59.29	2,805,058	42.93	186,131	28.25	567,024	29.96
2544	368,153	45.87	7,016,254	52.37	1,264,595	31.08	879,748	30.58	442,151	21.31
2547	349,504	44.27	5,902,641	45.11	1,318,768	30.43	1,011,895	28.38	475,997	18.51
2549	297,851	38.22	5,717,366	47.13	1,450,517	32.22	1,041,686	25.94	492,957	16.57
2550	332,931	41.11	5,746,028	45.29	1,440,479	30.13	1,021,212	29.12	481,128	16.57
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		7.55		-3.91		-6.46		12.27		0.00
2534 - 2550		-35.49		-32.95		-27.58		-19.53		-52.51

2.4 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

ข้อมูลอัตราการสูบบุหรี่ที่จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์นี้ แบ่งภูมิภาคออกเป็น 5 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) ใต้ กลาง และกรุงเทพฯ ฯ โดยมีรูปแบบการนำเสนออัตราการสูบบุหรี่เช่นเดียวกับหัวข้อที่ผ่านมา ดังแสดงในตารางที่ 5 และ 6 โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ต่อไปนี้

2.4.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าประชากรรวม และจำแนกตามเพศทั้งประชากรหญิงและประชากรชายในทุกภูมิภาคมีแนวโน้มการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลง โดยภาคใต้มีการเปลี่ยนแปลงลดลงต่ำสุด

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในกรุงเทพฯ ฯ และภาคใต้ มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.09 และ 25.02 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรรวมในภาคเหนือ และภาคกลางมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 36.08 และ 30.11 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 22.22 และ 18.85 ในปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ ขณะที่ 3 ภูมิภาคที่เหลือ แม้อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงเป็นลำดับในช่วงเวลาดังกล่าว หากแต่มีอย่างน้อย 1 ใน 6 รอบการสำรวจ ที่พบอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าภูมิภาคส่วนใหญ่มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกรุงเทพฯ ฯ คิดเป็นร้อยละ 17.32 และมีเพียง 1 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคอีสาน ซึ่งมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23.50 ในปี พ.ศ. 2549 เป็น 23.79 ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็น ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.25

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงภาคอีสาน และภาคเหนือ มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.68 และ 4.97 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรหญิงภาคเหนือ มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 12.54 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 4.97 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ 4 ภูมิภาคที่เหลือ แม้มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงเช่นกัน หากแต่มี 1 ใน 6 รอบการสำรวจ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2549 ที่พบว่าประชากรหญิงภาคอีสาน ภาคกลาง และกรุงเทพฯ มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันปรับเพิ่มขึ้น และลดลงในปีสำรวจถัดมา (ปี พ.ศ. 2550)

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงในทุกภูมิภาคมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในภาคใต้ และต่ำสุดในกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 57.22 และ 16.55 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในกรุงเทพฯ และภาคใต้ มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 26.95 และ 49.85 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรชายมีรูปแบบเช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรรวม กล่าวคือ ประชากรชายในภาคใต้มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุดในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) และสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ใน 3 รอบการสำรวจล่าสุด (ปี พ.ศ. 2547, 2549 และ 2550) ขณะที่ประชากรชายภาคเหนือและภาคกลาง มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 59.21 และ 55.97 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 40.38 และ 36.84 ในปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ ส่วนภาคอีสาน ซึ่งมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงเป็นลำดับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2534 คือ ร้อยละ 66.32 แต่ลดลงอย่างต่อเนื่องเป็นร้อยละ 46.38 ในปี พ.ศ. 2549 และปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 47.67 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพฯ มีอัตราการสูบบุหรี่

ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกรุงเทพฯ ๗ คิดเป็นร้อยละ 17.18 ขณะที่อีก 2 ภูมิภาคที่เหลือ ได้แก่ ภาคอีสาน และภาคใต้ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 2.78

รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ.	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กรุงเทพฯ ฯ	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	2,780,642	36.08	4,689,728	36.70	1,464,863	31.23	2,551,562	30.11	1,088,738	23.40
2539	2,637,536	31.61	4,414,874	31.24	1,707,102	31.70	2,725,059	27.06	1,040,682	18.77
2544	2,399,429	27.42	4,394,007	28.72	1,617,571	27.82	2,448,606	22.49	1,125,261	17.86
2547	2,280,984	24.82	4,023,719	25.41	1,629,521	26.86	2,408,095	20.65	1,011,964	15.14
2549	2,136,675	23.29	3,848,331	23.50	1,678,053	25.63	2,473,062	19.66	896,910	15.83
2550	2,048,474	22.22	3,949,829	23.79	1,675,139	25.02	2,432,370	18.85	751,945	13.09
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		-4.62		1.25		-2.37		-4.09		-17.32
2534 - 2550		-38.42		-35.18		-19.90		-37.38		-44.07
ประชากรหญิง										
2534	478,824	12.54	136,730	2.14	79,386	3.36	187,076	4.40	70,927	2.92
2539	370,626	8.97	103,669	1.47	72,666	2.69	142,203	2.77	77,918	2.69
2544	301,012	6.93	103,999	1.36	63,415	2.17	163,135	2.94	70,039	2.10
2547	314,537	6.89	72,625	0.92	54,701	1.79	165,756	2.80	46,645	1.32
2549	299,512	6.37	111,211	1.34	102,363	3.06	168,654	2.59	44,435	1.46
2550	235,091	4.97	56,968	0.68	44,824	1.31	135,623	2.03	37,670	1.22
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		-21.96		-49.48		-57.22		-21.57		-16.55
2534 - 2550		-60.35		-68.43		-61.08		-53.78		-58.37
ประชากรชาย										
2534	2,301,818	59.21	4,235,141	66.32	1,385,477	59.49	2,364,486	55.97	1,017,810	45.71
2539	2,266,910	53.81	4,311,205	60.72	1,634,436	60.88	2,582,856	52.24	962,764	36.38
2544	2,098,417	47.61	4,290,008	55.90	1,554,156	53.67	2,285,471	42.76	1,055,222	35.50
2547	1,966,447	42.51	3,951,094	49.58	1,574,819	52.15	2,242,339	39.10	965,318	30.70
2549	1,837,163	41.09	3,737,120	46.38	1,575,689	49.21	2,304,408	37.91	852,475	32.55
2550	1,813,383	40.38	3,892,861	47.67	1,630,315	49.85	2,296,746	36.84	714,275	26.95
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		-1.73		2.78		1.30		-2.83		-17.18
2534 - 2550		-31.80		-28.13		-16.21		-34.18		-41.03

2.4.2 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ประชากรชายและหญิงในภาคใต้ รวมถึงประชากรหญิงในกรุงเทพฯ ๑ ควรได้รับการเฝ้าระวังเป็นพิเศษเนื่องจากมีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลงต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในภาคที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุดและสูงสุด มีรูปแบบเช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน นั่นคือ กรุงเทพฯ ๑ และภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 11.61 และ 22.22 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่า 3 ใน 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง และ กรุงเทพฯ ๑ มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องนับจากปี พ.ศ. 2534 – 2550 ขณะที่ 2 ภูมิภาคที่เหลือ ได้แก่ ภาคอีสาน และภาคใต้ อัตราการสูบบุหรี่ประจำลดลงจากร้อยละ 34.80 และ 29.18 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 20.42 และ 22.13 ในปี พ.ศ. 2549 แต่ปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2550 เป็นร้อยละ 20.85 และ 22.22 ตามลำดับ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 ใน 5 ภูมิภาค มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกรุงเทพฯ ๑ คิดเป็นร้อยละ 16.47 ขณะที่อีก 2 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคอีสาน และภาคใต้ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 2.09

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในภาคที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุดและสูงสุด มีรูปแบบเช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรหญิง นั่นคือภาคอีสาน และภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 0.55 และ 3.96 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ามีเพียงประชากรหญิงภาคกลางเท่านั้น ที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 3.93 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 1.66 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ 4 ภูมิภาคที่เหลือ รวมกรุงเทพฯ ๑ มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงแต่ไม่ต่อเนื่อง เพราะมี 1 ใน 6 รอบการสำรวจ โดยเฉพาะปี พ.ศ. 2549 ที่พบว่าประชากรหญิง

ภาคอีสาน ภาคใต้ และกรุงเทพฯ ฯ มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำปรับเพิ่มขึ้น และลดลงในปี
สำรวจถัดมา

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ
ปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงในทุกภูมิภาคมีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลง
ลดลง โดยลดลงสูงสุดในภาคใต้และต่ำสุดในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.95 และ 1.79
ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามสภาพภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในภาคที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำต่ำสุดและ
สูงสุด มีรูปแบบเช่นเดียวกับอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรชาย นั่นคือ ต่ำสุดใน
กรุงเทพฯ ฯ และสูงสุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 23.93 และ 44.26 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรชายภาคกลางมีอัตราการสูบบุหรี่เป็น
ประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 52.75 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 32.23 ในปี พ.ศ. 2550
ขณะที่ 4 ภูมิภาคที่เหลือ รวมกรุงเทพฯ ฯ มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงแต่ไม่ต่อเนื่อง
กล่าวคือ มีอยู่ 1 รอบการสำรวจที่อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำปรับเพิ่มขึ้น ได้แก่
ปี พ.ศ. 2549 ในภาคเหนือ และกรุงเทพฯ ฯ และปี พ.ศ. 2550 ในภาคอีสานและภาคใต้

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ
ปี พ.ศ. 2550 พบว่าภาคเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพฯ ฯ มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ
เปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกรุงเทพฯ ฯ คิดเป็นร้อยละ 16.64 ขณะที่ ภาคอีสาน และ
ภาคใต้ มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 2.64

รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทยอายุ ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ.	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กรุงเทพฯ ฯ	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	2,635,083	34.19	4,447,206	34.80	1,368,540	29.18	2,385,657	28.15	954,099	20.51
2539	2,349,851	28.16	3,845,700	27.21	1,436,274	26.67	2,418,076	24.01	918,934	16.57
2544	2,063,798	23.58	3,930,542	25.69	1,421,331	24.43	2,168,011	19.93	987,102	15.68
2547	1,895,233	20.62	3,512,804	22.18	1,360,961	22.43	2,000,269	17.15	858,419	12.84
2549	1,880,039	20.49	3,344,556	20.42	1,449,423	22.13	2,073,761	16.48	787,703	13.90
2550	1,749,439	18.97	3,461,495	20.85	1,487,919	22.22	2,120,311	16.43	667,147	11.61
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		-7.42		2.09		0.39		-0.30		-16.47
2534 - 2550		-44.51		-40.10		-23.85		-41.62		-43.37
ประชากรหญิง										
2534	457,602	11.98	120,839	1.89	60,210	2.55	167,032	3.93	55,297	2.28
2539	309,462	7.49	87,216	1.24	48,609	1.80	127,651	2.49	56,828	1.96
2544	234,083	5.38	88,049	1.15	54,517	1.86	138,496	2.50	60,687	1.82
2547	249,324	5.46	54,833	0.69	40,853	1.34	139,956	2.36	40,729	1.15
2549	246,197	5.24	61,525	0.74	65,974	1.97	110,003	1.69	35,850	1.18
2550	187,516	3.96	46,433	0.55	40,555	1.18	110,770	1.66	33,035	1.07
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		-24.27		-25.57		-39.95		-1.79		-9.29
2534 - 2550		-66.91		-70.88		-53.57		-57.72		-53.18
ประชากรชาย										
2534	2,136,157	54.95	4,040,902	63.28	1,324,622	56.88	2,228,488	52.75	926,698	41.62
2539	2,066,463	49.05	3,864,452	54.43	1,413,589	52.65	2,328,394	47.09	915,121	34.58
2544	1,829,715	41.51	3,842,493	50.09	1,366,814	47.21	2,029,515	38.00	926,416	31.17
2547	1,645,908	35.58	3,457,971	43.39	1,320,108	43.72	1,860,313	32.44	817,690	26.00
2549	1,633,842	36.54	3,283,031	40.74	1,383,449	43.21	1,963,758	32.31	751,853	28.71
2550	1,561,924	34.78	3,415,062	41.82	1,447,364	44.26	2,009,541	32.23	634,112	23.93
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		-4.82		2.64		2.43		-0.23		-16.64
2534 - 2550		-36.70		-33.92		-22.19		-38.90		-42.50

2.5 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง

ข้อมูลอัตราการสูบบุหรี่จำแนกตามเพศและเขตการปกครองนี้ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 เขต ได้แก่ พื้นที่นอกเขต และในเขตเทศบาล โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์อัตราการสูบบุหรี่ดังแสดงในตารางที่ 7 และ 8 ต่อไปนี้

2.5.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงกว่าในเขตเทศบาล แต่การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันกลับพบสูงในเขตเทศบาล ยกเว้นกลุ่มประชากรหญิงที่พบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสูงที่นอกเขตเทศบาล

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรรวมที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 23.43 และ 16.38

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรรวมที่อาศัยอยู่นอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 34.25 และ 26.36 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 23.43 และ 16.38 ตามลำดับ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า ประชากรรวมในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลงมากกว่านอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 37.88 และ 31.61 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรหญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 2.12 และ 1.54

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรหญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 5.48 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 2.12 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล แม้มีอัตราการสูบบุหรี่ดังกล่าวลดลงเช่นกัน

หากแต่มีอยู่ 1 รอบการสำรวจ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2549 ที่พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันปรับเปลี่ยนขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ทั้งนอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลงในระดับที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 30.77 และ 31.08 ตามลำดับ

ข. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรชายที่อาศัยนอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 45.49 และ 33.03

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรชายทั้งที่อาศัยอยู่นอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 63.03 และ 49.92 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 45.49 และ 33.03 ในปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบประชากรชายในเขตเทศบาลมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลงมากกว่านอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 33.84 และ 27.82 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
พ.ศ.	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2534	9,373,802	34.25	2,883,873	26.36	749,233	5.48	203,710	3.66	8,624,568	63.03	2,680,163	49.92
2539	9,348,551	31.58	3,176,703	22.88	555,845	3.77	211,237	2.96	8,792,706	59.22	2,965,466	44.00
2544	8,787,439	28.02	3,197,436	20.38	493,088	3.15	208,512	2.57	8,294,350	52.76	2,988,924	39.46
2547	8,346,463	25.50	3,007,818	18.00	486,138	2.99	168,126	1.94	7,860,325	47.80	2,839,693	35.29
2549	8,341,262	24.03	2,691,769	17.21	541,471	3.07	184,705	2.24	7,799,791	45.76	2,507,064	33.96
2550	8,234,517	23.43	2,623,239	16.38	379,601	2.12	130,575	1.54	7,854,917	45.49	2,492,663	33.03
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่												
2549 - 2550		-2.52		-4.84		-30.77		-31.08		-0.58		-2.74
2534 - 2550		-31.61		-37.88		-61.24		-57.86		-27.82		-33.84

2.5.2 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน (ตารางที่ 7) กล่าวคือประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงกว่าในเขตเทศบาล

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรรวมที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 20.54 และ 14.14

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงอย่างเนื่องจากร้อยละ 33.67 และ 23.22 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 20.54 และ 14.14 ตามลำดับ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรรวมที่อยู่ทั้งนอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลงในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 38.98 และ 39.10 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรหญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 1.73 และ 1.29

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรหญิงที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 5.36 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 1.73 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงเช่นกัน หากแต่มีอยู่ 1 รอบการสำรวจ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2549 ที่พบว่าอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำปรับเพิ่มขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรหญิงทั้งนอกเขตและในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลงในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 20.88 และ 20.39 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 40.03 และ 28.57

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ามีเพียงประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลเท่านั้น ที่มีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 59.75 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 40.03 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงเช่นกัน หากแต่มีอยู่ 1 รอบการสำรวจ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2549 ที่พบว่าอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำปรับเพิ่มขึ้น

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายในเขตเทศบาลมีอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลงมากกว่านอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 2.57 และ 0.40 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี พ.ศ.	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
สำรวจ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2534	9,213,723	33.67	2,539,893	23.22	733,287	5.36	168,191	3.02	8,176,221	59.75	2,441,350	45.47
2539	8,213,683	27.75	2,813,767	20.27	485,286	3.29	163,536	2.29	7,902,389	53.22	2,723,685	40.41
2544	7,791,811	24.85	2,778,973	17.72	403,285	2.57	172,547	2.13	7,388,526	47.02	2,606,427	34.44
2547	7,143,368	21.82	2,484,317	14.86	391,018	2.40	134,678	1.55	6,752,350	41.05	2,349,639	29.19
2549	7,236,887	20.85	2,298,596	14.70	386,063	2.19	133,487	1.62	6,850,825	40.19	2,165,109	29.33
2550	7,220,992	20.54	2,265,319	14.14	309,306	1.73	109,003	1.29	6,911,686	40.03	2,156,316	28.57
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่												
		-1.48		-3.76		-20.88		-20.39		-0.40		-2.57
		-38.98		-39.10		-67.73		-57.39		-33.00		-37.16

2.6 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน

ข้อมูลอัตราการสูบบุหรี่จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือนนี้ แบ่งกลุ่มรายได้ ออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มจนที่สุด เกือบจน ปานกลาง เกือบรวย และรวยที่สุด โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์อัตราการสูบบุหรี่ดังแสดงในตารางที่ 9 และ 10 ต่อไปนี้

2.6.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าประชากรรวม และประชากรชายในกลุ่มเกือบจน ปานกลาง และเกือบรวย มีแนวโน้มการสูบบุหรี่ปัจจุบันลดลงในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด และยังพบอีกว่าประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรหญิงกลุ่มรวยที่สุด มีแนวโน้มการสูบบุหรี่ลดลงสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับประชากร 4 กลุ่มรายได้ที่เหลือ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มรวยที่สุด และเกือบจน มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 13.88 และ 26.09 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรรวมกลุ่มจนที่สุด และเกือบจน มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุดเป็นอันดับ 1 และ 2 สลับไปมาแต่รอบการสำรวจ ขณะที่ กลุ่มรวยที่สุด มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 2 กลุ่มรายได้ที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ได้แก่ กลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง คิดเป็นร้อยละ 15.90 และ 12.37 ขณะที่ 3 กลุ่มรายได้ที่เหลือ ได้แก่ กลุ่มเกือบจน ปานกลาง และเกือบรวย กลับพบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย คิดเป็นร้อยละ 20.07

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงกลุ่มรวยที่สุด และจนที่สุด มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.77 และ 2.97 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรหญิงกลุ่มจนที่สุด และเกือบจนเป็น 2 กลุ่ม รายได้ที่มีอัตราการปัจจุบันสูงสุดเป็นอันดับ 1 และ 2 สลับกันในทุกรอบการสำรวจ ขณะที่กลุ่มรวยที่สุด มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ พร้อมกันนี้ ยังพบว่ามีเพียงกลุ่มปานกลางเท่านั้น ที่มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุรีปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงในทุกกลุ่มรายได้ มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุด และต่ำสุด ใน 2 กลุ่มที่มีรายได้แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ได้แก่ กลุ่มรวยที่สุด และกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.78 และ 9.54 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายกลุ่มรวยที่สุด และเกือบจน มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 27.80 และ 47.95 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (5 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรชายกลุ่มจนที่สุด มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันสูงสุด ยกเว้นในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ประชากรชายกลุ่มรวยที่สุด มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุรีปัจจุบันในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชาย 2 กลุ่มที่มีรายได้แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง กล่าวคือ กลุ่มรวยที่สุด และกลุ่มจนที่สุด โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.33 ขณะที่ 3 กลุ่มรายได้ระดับกลาง มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย คิดเป็นร้อยละ 15.99

รายละเอียดดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปี พ.ศ.	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		รวยที่สุด	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	3,027,939	42.96	2,373,154	33.17	2,084,893	29.11	2,179,891	29.33	2,397,427	29.66
2539	2,532,328	29.70	1,871,293	28.46	2,004,966	29.62	2,037,744	28.29	2,263,953	25.82
2544	2,457,639	28.81	2,635,029	29.12	2,685,307	27.28	2,441,528	25.39	1,765,372	17.63
2547	3,005,071	27.62	2,495,978	25.37	2,267,778	24.67	1,991,438	21.47	1,594,016	15.54
2549	3,725,594	24.71	2,812,105	25.13	1,860,977	22.46	1,243,304	17.73	1,391,050	15.84
2550	1,757,104	20.78	2,818,641	26.09	2,529,205	25.14	2,068,785	21.29	1,684,021	13.88
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		-15.90		3.83		11.92		20.07		-12.37
2534 - 2550		-51.64		-21.34		-13.64		-27.41		-53.19
ประชากรหญิง										
2534	195,803	6.60	270,437	7.25	237,288	6.08	146,088	3.86	108,204	2.84
2539	188,964	4.14	167,297	4.68	148,487	4.26	130,792	3.56	88,666	2.10
2544	168,967	3.77	156,503	3.46	158,579	3.28	132,659	2.79	84,891	1.65
2547	222,916	3.99	143,559	2.95	144,524	3.15	87,780	1.89	55,485	1.05
2549	260,616	3.28	190,014	3.42	106,336	2.59	74,435	2.05	94,775	2.02
2550	151,715	2.97	140,666	2.62	102,243	2.08	67,336	1.43	48,216	0.77
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		-9.54		-23.24		-19.81		-30.48		-61.78
2534 - 2550		-55.03		-63.78		-65.86		-63.04		-72.83
ประชากรชาย										
2534	2,832,136	69.37	2,102,717	61.42	1,847,606	56.66	2,033,803	55.74	2,289,223	53.55
2539	2,343,364	59.11	1,703,996	56.81	1,856,479	56.58	1,906,953	54.05	2,175,287	47.83
2544	2,288,672	56.53	2,478,525	54.81	2,526,727	50.42	2,308,869	47.53	1,680,480	34.61
2547	2,782,155	52.58	2,352,419	47.31	2,123,255	46.15	1,903,658	41.03	1,538,531	30.84
2549	3,464,978	48.52	2,622,091	46.53	1,754,641	41.99	1,168,869	34.52	1,296,275	31.71
2550	1,605,389	47.95	2,677,975	49.18	2,426,962	47.25	2,001,449	40.04	1,635,805	27.80
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		-1.18		5.70		12.51		15.99		-12.33
2534 - 2550		-30.87		-19.92		-16.62		-28.17		-48.09

2.7.2 อัตราการสูญบุรีเป็นประจำ

ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมของอัตราการสูญบุรีเป็นประจำเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับอัตราการสูญบุรีปัจจุบัน (ตารางที่ 9) กล่าวคือประชากรรวม และประชากรชาย ใน 3 กลุ่มรายได้ครัวเรือนระดับกลาง ได้แก่ กลุ่มเกือบจน ปานกลาง และเกือบรวย มีแนวโน้มการสูญบุรีเป็นประจำลดลงในระดับที่น้อยกว่ากลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด ขณะที่ประชากรหญิง รวมถึงประชากรรวม และประชากรชายกลุ่มรวยที่สุด มีแนวโน้มการสูญบุรีลดลงสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับประชากร 4 กลุ่มรายได้ที่เหลือ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 กลุ่มรวยที่สุด และเกือบจน มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 11.48 และ 23.10 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรรวมกลุ่มจนที่สุด มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำสูงสุด ยกเว้นในปี พ.ศ. 2544 และ 2550 ขณะที่ กลุ่มรวยที่สุด มีอัตราการสูญบุรีต่ำสุดในทุกกรอบการสำรวจ ยกเว้น ในปี พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ ยังพบว่า มีเพียงกลุ่มจนที่สุดเท่านั้น ที่มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 40.88 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 18.47 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญบุรีเป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ.2550 พบว่า 2 กลุ่มรายได้ที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดขีด ได้แก่ กลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง คิดเป็นร้อยละ 15.89 และ 13.97 ขณะที่ 3 กลุ่มรายได้ที่เหลือ กลับพบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย คิดเป็นร้อยละ 23.61

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงกลุ่มรวยที่สุด และจนที่สุด มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 0.65 และ 2.50

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบกลุ่มรายได้ที่มีอัตราการสูญบุรีเป็นประจำสูงสุดในทิศทางเดียวกับอัตราการสูญบุรีปัจจุบัน กล่าวคือประชากรหญิงกลุ่มจนที่สุด และเกือบจน เป็น 2 กลุ่มรายได้ที่มีอัตราการสูญบุรีปัจจุบันสูงสุดเป็นอันดับ 1 และ 2 สลับกันเกือบทุกกรอบ

การสำรวจ ขณะที่ กลุ่มรวมที่สุด มีอัตราการสูญพันธุ์ปัจจุบันต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 พร้อมกันนี้ ยังพบว่ากลุ่มปานกลาง และกลุ่มเกือบรวม มีอัตราการสูญพันธุ์ปัจจุบันลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรหญิงเกือบทุกกลุ่มรายได้ มีอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มรวมที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.62 ขณะที่ กลุ่มจนที่สุด มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.11

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายกลุ่มเกือบจนและรวมที่สุด มีอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำต่ำสุด และสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 22.98 และ 43.78 ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรชายกลุ่มจนที่สุดมีอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำสูงสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ กลุ่มรวมที่สุดมีอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 พร้อมกันนี้ ยังพบว่ายังมีเพียงกลุ่มจนที่สุดเท่านั้น ที่อัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกรอบการสำรวจจากร้อยละ 66.32 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 42.84 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอัตราการสูญพันธุ์เป็นประจำในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายของ 2 กลุ่มที่มีรายได้แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ได้แก่ กลุ่มรวมที่สุด และกลุ่มจนที่สุด มีอัตราการสูญพันธุ์ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มรวมที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.26 ขณะที่ 3 กลุ่มรายได้ระดับกลาง มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวม คิดเป็นร้อยละ 17.63

รายละเอียดดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปี พ.ศ.	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		รวยที่สุด	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	2,881,558	40.88	2,190,682	30.61	1,964,420	27.42	2,007,737	27.01	2,189,444	27.09
2539	2,277,714	26.72	1,675,877	25.50	1,794,210	26.52	1,828,612	25.41	2,016,780	23.01
2544	2,192,586	25.70	2,359,857	26.07	2,321,956	23.59	2,169,240	22.56	1,527,145	15.26
2547	2,656,757	24.42	2,107,687	21.42	1,904,360	20.71	1,611,195	17.37	1,347,686	13.13
2549	3,311,461	21.96	2,413,063	21.56	1,596,847	19.27	1,042,174	14.86	1,171,937	13.35
2550	1,562,025	18.47	2,495,338	23.10	2,250,780	22.37	1,785,251	18.37	1,392,916	11.48
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		-15.89		7.12		16.07		23.61		-13.97
2534 - 2550		-54.82		-24.56		-18.44		-31.99		-57.60
ประชากรหญิง										
2534	173,423	5.84	235,515	6.31	215,133	5.51	124,152	3.28	87,881	2.31
2539	148,917	3.26	129,053	3.61	121,135	3.47	112,366	3.06	67,469	1.59
2544	136,640	3.04	135,014	2.98	125,326	2.59	110,627	2.32	68,224	1.32
2547	186,251	3.33	108,519	2.23	112,934	2.45	70,684	1.52	47,308	0.90
2549	194,561	2.45	139,785	2.52	77,083	1.88	44,768	1.23	63,352	1.35
2550	127,857	2.50	111,551	2.08	84,774	1.72	53,329	1.13	40,798	0.65
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		2.11		-17.25		-8.28		-8.46		-51.62
2534 - 2550		-57.21		-67.02		-68.78		-65.56		-71.69
ประชากรชาย										
2534	2,708,135	66.32	1,955,167	57.11	1,749,287	53.65	1,883,585	51.62	2,101,563	49.16
2539	2,128,798	53.74	1,546,824	51.57	1,673,075	51.02	1,716,246	48.67	1,949,312	42.86
2544	2,055,946	50.81	2,224,843	49.21	2,196,629	43.83	2,058,613	42.40	1,458,922	30.08
2547	2,470,506	46.68	1,999,169	40.20	1,791,426	38.93	1,540,510	33.20	1,300,378	26.06
2549	3,116,901	43.65	2,273,279	40.34	1,519,764	36.37	997,406	29.46	1,108,585	27.12
2550	1,434,168	42.84	2,383,787	43.78	2,166,007	42.17	1,731,923	34.65	1,352,118	22.98
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		-1.86		8.52		15.93		17.63		-15.26
2534 - 2550		-35.42		-23.34		-21.41		-32.88		-53.26

โดยสรุป จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น โดยเฉพาะในช่วง 1 ปี ระหว่าง ปี พ.ศ. 2549 – 2550 กล่าวได้ว่าประชากรหญิงมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ การสูบบุหรี่ปัจจุบัน การสูบบุหรี่เป็นประจำ และการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว ในขณะที่ อัตราการสูบบุหรี่ดังกล่าวกลับมีค่าค่อนข้างคงที่ในกลุ่มประชากรชาย (แผนภูมิที่ 4 และ 5) นอกจากนี้ จากตารางที่ 1 – 10 ยังพบว่า 1) ประชากรหญิง มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การบริโภคยาสูบในทิศทางที่ดีขึ้นในทุกมิติของการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลการสูบบุหรี่เมื่อจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เขตการปกครอง กลุ่มอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มรายได้ครัวเรือน และ 2) กลุ่มผู้สูบบุหรี่ที่สถานการณ์การบริโภคยาสูบมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ไม่ดีขึ้นมากนัก ซึ่งพบในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในสังคมและกลุ่มเฉพาะ ได้แก่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ไม่เคยเรียนหนังสือ ผู้อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ผู้อาศัยอยู่ในภาคอีสาน และผู้มีเศรษฐกิจระดับกลางของสังคม (เกือบจน ปานกลาง และเกือบรวย)

III ปริมาณการสูบบุหรี่

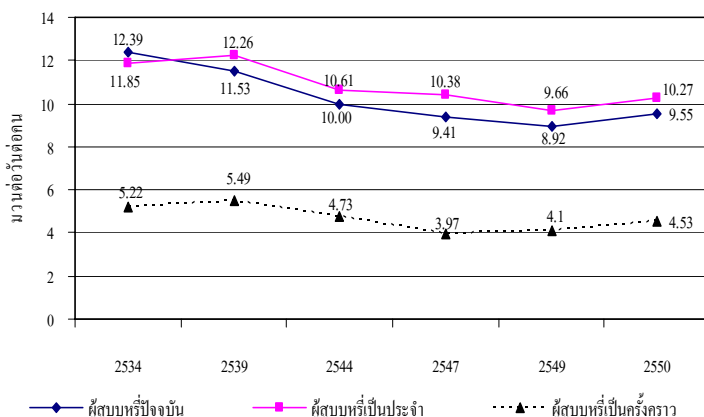
3.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ก. ประชากรรวมอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2550 แสดงให้เห็นว่าปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรรวมมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น เห็นได้จากกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงจาก 12.39 มวน เป็น 9.55 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 22.93 โดยกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงจาก 11.85 มวน เป็น 10.27 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 3.83 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงจาก 5.22 มวน เป็น 4.53 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 13.22

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาปริมาณการสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปี คือปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 กลับพบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 3 กลุ่ม โดยกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันเพิ่มจาก 8.92 มวน เป็น 9.55 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 7.06 กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำเพิ่มจาก 9.66 มวน เป็น 10.27 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 6.31 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวเพิ่มจาก 4.10 มวน เป็น 4.53 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 10.49

ผังแผนภูมิที่ 6 และรายละเอียดในตารางที่ 11

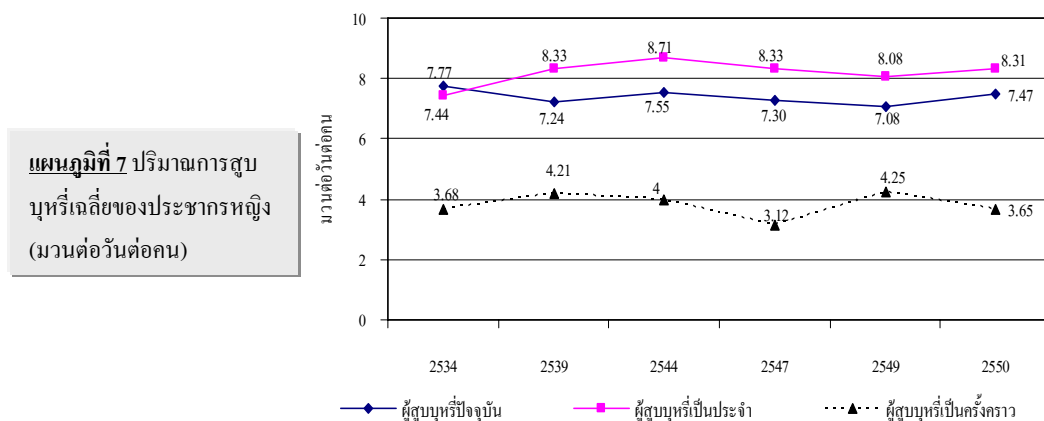

แผนภูมิที่ 6 ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยของประชากรรวม (มวนต่อวันต่อคน)

ข. ประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป

กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงในระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2549 จาก 7.77 มวน เป็น 7.08 มวน แต่กลับเพิ่มเป็น 7.47 มวนในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปี เท่ากับ 5.51 ขณะที่ **กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ** พบว่ามีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้าม โดยเพิ่มขึ้นจาก 7.44 มวนในปี พ.ศ. 2534 เป็น 8.08 มวน และ 8.31 มวน ในปี พ.ศ. 2549 และ 2550 ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 16 ปี และ 1 ปีที่ผ่านมา เท่ากับ 11.69 และ 2.85 ตามลำดับ และ**กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว** มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยเปลี่ยนแปลงขึ้นลงไปเกือบทุกรอบการสำรวจ หากแต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2534 ที่มีค่าเท่ากับ 3.68 มวน กับปี พ.ศ. 2550 ที่มีค่าเท่ากับ 3.65 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงในช่วง 16 ปี เท่ากับ 0.82

ผังแผนภูมิที่ 7 และรายละเอียดในตารางที่ 11

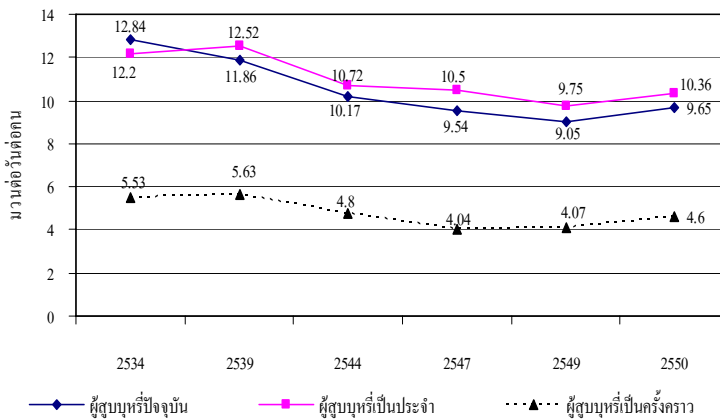

ค. ประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไป

ประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในรูปแบบเดียวกัน นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงลดลงในระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2549 แต่กลับเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2550 โดย**กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน** มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 9.05 ในปี พ.ศ. 2549 เป็น 9.65 มวนในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลง

เพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปี เท่ากับ 6.63 เช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 9.75 มวน เป็น 10.36 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปี เท่ากับ 6.26 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 4.07 มวน เป็น 4.60 มวน คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปี เท่ากับ 13.02

แผนภูมิที่ 8 และรายละเอียดในตารางที่ 11

แผนภูมิที่ 8 ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยของประชากรชาย (มวนต่อวันต่อคน)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ	ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว
	ประชากรรวม		
2534	12.39	11.85	5.22
2539	11.53	12.26	5.49
2544	10.00	10.61	4.73
2547	9.41	10.38	3.97
2549	8.92	9.66	4.10
2550	9.55	10.27	4.53
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่			
2549 - 2550	7.06	6.31	10.49
2534 - 2550	-22.92	-13.33	-13.22
ประชากรหญิง			
2534	7.77	7.44	3.68
2539	7.24	8.33	4.21
2544	7.55	8.71	4.00
2547	7.30	8.33	3.12
2549	7.08	8.08	4.25
2550	7.47	8.31	3.65
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ปี			
2549 - 2550	5.51	2.85	-14.12
2534 - 2550	-3.86	11.69	-0.82
ประชากรชาย			
2534	12.84	12.20	5.53
2539	11.86	12.52	5.63
2544	10.17	10.72	4.80
2547	9.54	10.50	4.04
2549	9.05	9.75	4.07
2550	9.65	10.36	4.60
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่			
2549 - 2550	6.63	6.26	13.02
2534 - 2550	-24.84	-15.08	-16.82

3.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

การนำเสนอปริมาณการสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกปริมาณการสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ และอายุ โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรกลุ่มอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่มอายุ คือ 15 – 18 ปี 19 – 24 ปี 25 – 40 ปี 41 – 59 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 12 และ 13

3.2.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 6.44 มวน และ 10.41 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทศวรรษการสำรวจ ประชากรรวมอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี เป็นกลุ่มอายุที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด พร้อมกันนี้ ยังพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงในทศวรรษการสำรายนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 ถึงปี พ.ศ. 2549 แต่กลับปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรรวมทุกกลุ่มอายุมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป และต่ำสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.88 และ 4.21 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป และ 19 – 24 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.56 มวน และ 8.85 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรหญิงอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2547 ขณะที่ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด ไม่สามารถระบุกลุ่มอายุที่ชัดเจนได้

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่ามีเพียงประชากรหญิงอายุ 15 – 18 ปี ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลง คิดเป็นร้อยละ 3.54 ขณะที่ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี และต่ำสุดในกลุ่มอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.92 และ 0.15 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.43 มวน และ 10.61 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรชายอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด ขณะเดียวกันก็พบว่าระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2549 ประชากรชายทุกกลุ่มอายุมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่กลับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายทุกกลุ่มอายุ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี และต่ำสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.61 และ 6.28 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	15 – 18 ปี	19 – 24 ปี	25 – 40 ปี	41 – 59 ปี	>= 60 ปี
	ประชากรรวม				
2534	9.65	10.53	12.56	13.09	11.14
2539	8.82	10.36	11.91	12.45	10.59
2544	7.37	8.44	9.97	10.77	9.59
2547	6.28	7.49	9.53	10.36	9.07
2549	6.18	7.23	8.92	9.68	8.78
2550	6.44	7.80	9.52	10.41	9.56
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	4.21	7.88	6.73	7.54	8.88
2534 - 2550	-33.26	-25.93	-24.20	-20.47	-14.18
ประชากรหญิง					
2534	10.40	9.36	8.35	8.11	6.81
2539	8.43	8.75	8.46	7.50	6.69
2544	7.79	7.33	8.81	8.05	6.58
2547	3.87	6.52	7.95	7.32	6.75
2549	8.19	6.76	8.08	6.73	6.55
2550	7.90	8.85	8.49	7.50	6.56
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-3.54	30.92	5.07	11.44	0.15
2534 - 2550	-24.04	-5.45	1.68	-7.52	-3.67
ประชากรชาย					
2534	9.62	10.57	12.83	13.73	11.94
2539	8.83	10.39	12.09	12.93	11.13
2544	7.36	8.47	10.02	11.01	10.01
2547	6.29	7.52	9.60	10.63	9.34
2549	6.05	7.25	8.96	9.94	9.05
2550	6.43	7.79	9.55	10.61	9.92
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	6.28	7.45	6.58	6.74	9.61
2534 - 2550	-33.16	-26.30	-25.57	-22.72	-16.92

3.2.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 7.51 มวน และ 11.02 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรรวมอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดและสูงสุด ขณะเดียวกันพบว่าทุกกลุ่มอายุ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยลดลงในทุกรอบการสำรวจระหว่างปี พ.ศ.2534 - 2549 แต่กลับปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยไม่เกินร้อยละ 10 ในปี พ.ศ. 2550 ยกเว้นกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี ที่ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันปรับลดลงเล็กน้อย

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรรวมเกือบทุกกลุ่มอายุ ยกเว้นกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.27 ขณะที่กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี มีการเปลี่ยนแปลงลดลง คิดเป็นร้อยละ 1.57

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงอายุมากกว่า/ เท่ากับ 60 ปี และ 19 – 24 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.34 มวน และ 11.69 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ารอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรหญิงอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด ขณะที่กลุ่มอายุ 19 – 24 ปี และ 25 – 40 ปี เป็น 2 กลุ่มที่มักพบว่ามีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดในแต่ละรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิง 3 กลุ่มอายุ ได้แก่ 15 – 18 ปี, 25 – 40 ปี และมากกว่า/เท่ากับ 60 ปี มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.76 ขณะที่ 2 กลุ่มอายุที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.73

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มอายุ

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 7.51 มวน และ 11.19 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าทุกรอบการสำรวจ ประชากรชายอายุ 15 – 18 ปี และ 41 – 59 ปี มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดและสูงสุด พร้อมกันนี้ยังพบว่ามีเพียงกลุ่มอายุ 15 – 18 ปีเท่านั้น ที่ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลงอย่างต่อเนื่องระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2550 ขณะที่ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ แม้ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันมีแนวโน้มลดลงแต่ไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากมีการปรับเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละ 10 โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่ามีเพียงประชากรชายอายุ 15 – 18 ปีเท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง โดยลดลงน้อยมาก คือ ร้อยละ 0.40 ขณะที่ 4 กลุ่มอายุที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มอายุมากกว่า/เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.75

รายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทย
อายุ 15 ปี ขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	15 – 18 ปี	19 – 24 ปี	25 – 40 ปี	41 – 59 ปี	>= 60 ปี
	ประชากรรวม				
2534	9.50	10.35	12.25	12.70	11.00
2539	9.74	11.12	12.59	13.07	11.06
2544	7.96	9.13	10.74	11.39	10.07
2547	7.51	8.78	10.48	11.15	9.89
2549	7.63	8.12	9.64	10.32	9.34
2550	7.51	8.71	10.26	11.02	10.00
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-1.57	7.27	6.43	6.78	7.07
2534 - 2550	-20.95	-15.85	-16.24	-13.23	-9.09
ประชากรหญิง					
2534	9.19	9.75	7.45	7.49	6.41
2539	8.35	9.72	9.30	7.96	7.29
2544	8.09	7.91	9.98	8.84	7.19
2547	5.00	8.13	9.07	8.12	7.94
2549	8.92	7.86	9.73	7.27	7.90
2550	7.96	11.69	9.47	8.34	7.18
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-10.76	48.73	-2.67	14.72	-9.11
2534 - 2550	-13.38	19.90	27.11	11.35	12.01
ประชากรชาย					
2534	9.50	10.37	12.55	13.35	11.74
2539	9.78	11.15	12.74	13.54	11.54
2544	7.96	9.16	10.77	11.59	10.42
2547	7.53	8.80	10.53	11.40	10.08
2549	7.54	8.12	9.64	10.55	9.49
2550	7.51	8.67	10.28	11.19	10.32
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-0.40	6.77	6.64	6.07	8.75
2534 - 2550	-20.95	-16.39	-18.09	-16.18	-12.10

3.3 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

การนำเสนอปริมาณการสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ โดยแต่ละลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกปริมาณการสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษาที่จบสูงสุด โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรระดับการศึกษาที่จบสูงสุด แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ ไม่เคยเรียนหนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษาขึ้นไป ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 14 และ 15

3.3.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.60 มวน และ 10.04 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรรวมที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด ขณะที่ ประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา มีปริมาณการสูบบุหรี่สูงสุดในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) และยังพบว่า มีเพียงกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น ที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลงอย่างต่อเนื่องจาก 11.27 มวนในปี พ.ศ. 2534 เป็น 8.80 มวนในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าทุกกลุ่มการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และต่ำสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 11.60 และ 1.50 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และมีมัธยมศึกษาตอนต้น มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.41 มวน และ 8.96 มวนตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในแต่ละรอบการสำรวจ ไม่สามารถระบุทิศทางได้ชัดเจนว่า ประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับใด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด หากแต่สามารถระบุได้ว่าประชากรหญิงที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2550

2) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิง 3 กลุ่มการศึกษา ได้แก่ ไม่เคยเรียนหนังสือ มัธยมศึกษาตอนปลาย และอุดมศึกษาขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.12 ขณะที่ 2 กลุ่มการศึกษาที่เหลือ พบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.43

ค. ประชากรชายจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และประถมศึกษา มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.62 มวน และ 10.15 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด หากแต่ไม่สามารถระบุทิศทางได้ชัดเจนว่า ประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดกลุ่มใด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่ำสุด

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรชายทุกกลุ่มการศึกษา มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และต่ำสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 14.69 และ 1.15 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	ไม่เคยเรียน	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	อุดมศึกษาขึ้นไป
	ประชากรรวม				
2534	9.81	12.14	11.27	10.27	12.58
2539	9.19	12.14	11.30	10.23	11.18
2544	8.84	10.12	9.74	9.33	9.63
2547	7.64	9.60	9.01	9.78	9.24
2549	7.74	9.23	8.67	8.37	8.10
2550	8.60	10.04	8.80	8.62	9.04
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	11.11	8.78	1.50	2.99	11.60
2534 - 2550	-12.33	-17.30	-21.92	-16.07	-28.14
ประชากรหญิง					
2534	6.91	7.37	9.91	10.55	9.08
2539	6.69	8.00	9.32	5.38	9.39
2544	6.58	8.22	8.95	8.56	7.66
2547	5.79	8.02	8.46	8.53	8.19
2549	6.72	6.98	7.44	8.12	8.56
2550	6.49	7.74	8.96	7.93	6.41
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-3.42	10.89	20.43	-2.34	-25.12
2534 - 2550	-6.08	5.02	-9.59	-24.83	-29.41
ประชากรชาย					
2534	11.36	12.50	11.30	10.26	12.61
2539	10.40	12.41	11.34	10.27	11.21
2544	9.80	10.23	9.77	9.35	9.69
2547	8.47	9.69	9.02	9.80	9.39
2549	8.17	9.39	8.70	8.38	8.08
2550	9.37	10.15	8.80	8.62	9.08
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	14.69	8.09	1.15	2.86	12.38
2534 - 2550	-17.52	-18.80	-22.12	-15.98	-27.99

3.3.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด เท่ากับ 8.94 มวน ขณะที่ ประชากรรวมที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา และอุดมศึกษาขึ้นไป มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ 10.61 มวน และ 10.60 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในแต่ละรอบการสำรวจ ไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่าประชากรรวมกลุ่มการศึกษาใด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด แต่ในทุก รอบการสำรวจ พบว่าประชากรรวมที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป และต่ำสุดในกลุ่มที่จบมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 9.73 และ 0.63 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และจบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.98 มวน และ 9.43 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่า 3 ใน 6 รอบการสำรวจ ประชากรหญิงที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 10.97 มวนในปี พ.ศ.2547 ขณะที่ในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ.2549 พบว่าประชากรหญิงที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 6.59 มวนในปี พ.ศ. 2547

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิง 3 กลุ่มการศึกษา ได้แก่ ไม่เคยเรียนหนังสือ มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อุดมศึกษาขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง โดยลดลงสูงสุดใน

กลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.89 ขณะที่ 2 กลุ่ม การศึกษาที่เหลือ พบการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุด ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.91

ค. ประชากรชายจำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และที่จบการศึกษาสูงสุด ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน คือ 9.61 มวน และ 9.62 มวน ขณะที่ กลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา มีปริมาณ การสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด เท่ากับ 10.69 มวน

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในแต่ละรอบการสำรวจ ไม่สามารถระบุทิศทางได้ ชัดเจนว่าประชากรชายที่จบการศึกษาสูงสุดระดับใด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่ำวันสูงสุด หากแต่สามารถระบุทิศทางได้ว่า ประชากรชายที่ไม่เคยเรียนหนังสือ มีปริมาณการสูบบุหรี่ เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ.2550 พบว่าประชากรชายทุกกลุ่มการศึกษามีปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่ม ไม่เคยเรียน และต่ำสุดในกลุ่มที่จบการศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 14.95 และ 0.73 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	ไม่เคยเรียน	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	อุดมศึกษาขึ้นไป
	ประชากรรวม				
2534	9.83	12.21	11.43	10.31	12.66
2539	9.55	12.74	12.07	11.45	12.18
2544	9.31	10.71	10.61	10.32	10.92
2547	8.24	10.40	10.08	11.34	11.21
2549	8.31	9.77	9.50	9.56	9.66
2550	8.94	10.61	9.68	9.62	10.60
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	7.58	8.60	1.89	0.63	9.73
2534 - 2550	-9.05	-13.10	-15.31	-6.69	-16.27
ประชากรหญิง					
2534	6.93	7.46	10.42	10.55	9.08
2539	7.07	8.80	9.81	9.04	10.57
2544	7.11	9.16	9.50	9.31	9.95
2547	6.59	8.89	11.57	9.48	10.97
2549	8.15	7.69	9.41	10.12	10.13
2550	6.98	8.76	9.43	9.14	7.71
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-14.36	13.91	0.21	-9.68	-23.89
2534 - 2550	0.72	17.43	-9.50	-13.36	-15.09
ประชากรชาย					
2534	11.36	12.56	11.45	10.30	12.69
2539	10.65	12.98	12.12	11.46	12.21
2544	10.13	10.79	10.64	10.35	10.95
2547	8.90	10.49	10.06	11.37	11.33
2549	8.36	9.90	9.50	9.55	9.65
2550	9.61	10.69	9.68	9.62	10.64
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	14.95	7.98	1.89	0.73	10.26
2534 - 2550	-15.40	-14.89	-15.46	-6.60	-16.15

3.4 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

การนำเสนอปริมาณการสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ โดยแต่ละลักษณะของการสูบบุหรี่ จำแนกปริมาณการสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคกลาง และกรุงเทพฯ ฯ ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 16 และ 17

3.4.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 8.17 มวน และ 11.29 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่า 3 ใน 6 รอบการสำรวจ ประชากรรวม ในภาคกลาง มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 14.33 มวนในปี พ.ศ. 2534 ขณะที่ ประชากรรวมที่อยู่ในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในทุก รอบการสำรวจ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 7.93 มวน ในปี พ.ศ. 2547

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าเกือบทุกภูมิภาค ได้แก่ ภาคอีสาน ใต้ กลาง และกรุงเทพฯ ฯ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ คิดเป็น ร้อยละ 16.55 ยกเว้น ภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลง คิดเป็นร้อยละ 1.92

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 5.73 มวน และ 10.51 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่า 3 ใน 6 รอบการสำรวจ ประชากรหญิง ในภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 11.71 มวนในปี พ.ศ. 2534

ขณะที่ ประชากรหญิงที่อยู่ในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในทุกรอบการสำรวจ โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 5.21 มวน ในปี พ.ศ. 2547

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 38.11 ขณะที่ 2 ภูมิภาคที่เหลือ คือ ภาคอีสาน และกรุงเทพฯ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลงในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 3.21 และ 3.23 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.49 มวน และ 11.31 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ (5 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรชายในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 8.37 มวนในปี พ.ศ. 2547 หากแต่ไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่าประชากรชายในภูมิภาคใดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าในเกือบทุกภูมิภาค ยกเว้นภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ คิดเป็นร้อยละ 17.51 ขณะที่ ภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลง คิดเป็นร้อยละ 3.08

รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	เหนือ	อีสาน	ใต้	กลาง	กทม.
	ประชากรรวม				
2534	9.12	10.93	14.25	14.33	13.35
2539	9.63	10.71	13.02	13.52	13.72
2544	8.30	9.11	11.17	11.48	11.32
2547	7.93	8.73	10.92	10.28	10.95
2549	8.33	8.40	9.74	9.76	8.76
2550	8.17	9.02	11.29	10.17	10.21
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-1.92	7.38	15.91	4.20	16.55
2534 - 2550	-10.42	-17.47	-20.77	-29.03	-23.52
ประชากรหญิง					
2534	5.09	6.46	11.71	11.06	10.25
2539	5.61	7.93	11.12	10.77	10.92
2544	5.52	8.00	9.38	10.60	10.05
2547	5.21	6.67	9.74	9.65	11.19
2549	5.69	8.41	7.61	7.92	9.28
2550	5.73	8.14	10.51	8.79	8.98
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	0.70	-3.21	38.11	10.98	-3.23
2534 - 2550	12.57	26.01	-10.25	-20.52	-12.39
ประชากรชาย					
2534	10.07	11.08	14.42	14.64	13.57
2539	10.30	10.78	13.08	13.69	13.92
2544	8.70	9.14	11.24	11.54	11.40
2547	8.37	8.77	10.96	10.32	10.94
2549	8.76	8.40	9.87	9.88	8.74
2550	8.49	9.03	11.31	10.25	10.27
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-3.08	7.50	14.59	3.74	17.51
2534 - 2550	-15.69	-18.50	-21.57	-29.99	-24.32

3.4.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.86 มวน และ 12.01 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรรวมในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 8.86 มวนในปี พ.ศ. 2547 และ 2550 อีกทั้งยังเป็นภูมิภาคเดียวที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันค่อนข้างคงที่ คือ ประมาณ 9 มวนในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2539 นอกจากนี้ ยังพบว่า 3 ใน 5 รอบการสำรวจ ประชากรรวมในภาคกลาง มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 14.58 มวนในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าเกือบทุกภูมิภาค ได้แก่ ภาคอีสาน ใต้ กลาง และกรุงเทพฯ ฯ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ คิดเป็น ร้อยละ 14.61 ยกเว้น ภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลง คิดเป็นร้อยละ 1.12

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.34 มวน และ 10.69 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรหญิงในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 5.25 มวนในปี พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ แม้จะไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่า ประชากรหญิงในภูมิภาคใดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด แต่ข้อมูลของ 3 ใน 6 รอบการสำรวจแสดงให้เห็นว่า ประชากรหญิงในภาคใต้มักมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 12.07 มวนในปี พ.ศ. 2539

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 19.04 ขณะที่ 2

ภูมิภาคที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลง โดยลดลงสูงสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 14.18

ค. ประชากรชายจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 9.16 มวน และ 12.04 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ (5 ใน 6 รอบการสำรวจ) ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรชายในภาคเหนือ มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 9.16 มวนในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ 3 ใน 6 รอบการสำรวจ พบว่า ประชากรชายในภาคกลาง มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 14.85 มวนในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าในเกือบทุกภูมิภาค ยกเว้นภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพ ฯ คิดเป็นร้อยละ 15.60 ขณะที่ ภาคเหนือ มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณลดลง คิดเป็นร้อยละ 2.14

รายละเอียดดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทย อายุ 15 ปี
ขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	เหนือ	อีสาน	ใต้	กลาง	กทม.
	ประชากรรวม				
2534	8.88	10.71	14.36	14.58	13.43
2539	10.17	11.30	13.99	14.25	14.51
2544	8.96	9.68	11.94	12.26	12.20
2547	8.86	9.45	12.08	11.56	12.17
2549	8.96	9.04	10.59	10.68	9.58
2550	8.86	9.65	12.01	11.03	10.98
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-1.12	6.75	13.41	3.28	14.61
2534 - 2550	-0.23	-9.90	-16.36	-24.35	-18.24
ประชากรหญิง					
2534	5.25	6.58	11.78	10.91	10.26
2539	6.08	8.39	12.07	11.63	11.52
2544	6.09	8.63	10.10	11.62	10.99
2547	5.93	7.91	11.76	10.64	12.17
2549	6.26	10.72	8.98	9.43	10.21
2550	6.34	9.20	10.69	9.95	9.83
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	1.28	-14.18	19.04	5.51	-3.72
2534 - 2550	20.76	39.82	-9.25	-8.80	-4.19
ประชากรชาย					
2534	9.61	10.82	14.48	14.85	13.63
2539	10.80	11.37	14.06	14.40	14.72
2544	9.33	9.71	12.01	12.30	12.28
2547	9.30	9.47	12.09	11.63	12.17
2549	9.36	9.01	10.66	10.75	9.55
2550	9.16	9.65	12.04	11.09	11.04
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-2.14	7.10	12.95	3.16	15.60
2534 - 2550	-4.68	-10.81	-16.85	-25.32	-19.00

3.5 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง

การนำเสนอปริมาณการสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ จำแนกปริมาณการสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและเขตการปกครอง โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรเขตการปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ นอกเขต และในเขตเทศบาล ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 18 และ 19

3.5.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่นอกเขต และในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ 9.53 มวน และ 9.59 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ.2549 พบว่าปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันของประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล หากแต่มีข้อสังเกตก็คือ ความแตกต่างระหว่างปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันใน 2 เขตพื้นที่ดังกล่าว นับวันยิ่งแคบลง โดยมีความแตกต่างประมาณ 1 มวน ในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2544 หากแต่ลดลงเป็น 0.68 มวนในปี พ.ศ. 2547 และ 0.3 – 0.4 มวนใน 2 รอบการสำรวจสุดท้าย

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 2 เขตพื้นที่ โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่านอกเขตเทศบาล คือร้อยละ 7.75 และ 6.72 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 8.33 มวน และ 7.18 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าทุกรอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันของประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยนอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 9.08 มวนในปี พ.ศ. 2544

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 2 เขตพื้นที่ โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่านอกเขตเทศบาล คือ ร้อยละ 6.79 และ 4.97 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขต และในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันในระดับที่ใกล้เคียงกันมาก คือ 9.65 มวน และ 9.66 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นในปี พ.ศ. 2549 ประชากรชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ขณะเดียวกัน ยังพบความแตกต่างระหว่างปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันใน 2 เขตพื้นที่ของประชากรชาย ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับประชากรรวม นั่นคือ ความแตกต่างยังคงลดลงจากประมาณ 1 มวนในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2544 เป็น 0.58 มวนในปี พ.ศ. 2547 และลดลงเหลือ 0.09 และ 0.01 มวน ใน 2 รอบการสำรวจสุดท้าย ซึ่งเป็นจำนวนที่แทบจะไม่มีมีความแตกต่างเลย

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 2 เขตพื้นที่ โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่านอกเขตเทศบาล คือร้อยละ 7.57 และ 6.39 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย	
	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต
2534	11.66	12.68	7.12	8.67	12.08	13.06
2539	11.29	12.45	7.32	8.84	11.56	12.70
2544	9.68	10.55	7.36	9.08	9.82	10.66
2547	9.23	9.91	6.75	8.90	9.38	9.96
2549	8.93	8.90	6.84	7.80	9.07	8.98
2550	9.53	9.59	7.18	8.33	9.65	9.66
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่						
2549 - 2550	6.72	7.75	4.97	6.79	6.39	7.57
2534 - 2550	-18.27	-24.37	0.84	-3.92	-20.12	-26.03

3.6.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่นอกเขต และในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ 10.22 มวน และ 10.45 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าทุกรอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันของประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 13.23 มวนในปี พ.ศ. 2539

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 2 เขตพื้นที่ โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่านอกเขตเทศบาล คือร้อยละ 7.40 และ 6.02 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 9.28 มวน และ 7.97 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าทุกรอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันของประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 10.18 มวนใน ปี พ.ศ. 2547

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้งกลุ่มนอกเขต และในเขตเทศบาลในระดับที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 2.71 และ 2.88 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อาศัยอยู่นอกเขต และในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันในระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ 10.32 มวน และ 10.51 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันของประชากรชายในเขตเทศบาลสูงกว่ากลุ่มนอกเขตเทศบาลอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2534 – 2547 หลังจากนั้น คือในปี พ.ศ. 2549 และ 2550 กลุ่มในเขตเทศบาลมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงกว่ากลุ่มนอกเขตเพียงเล็กน้อย ดังเช่นในปี พ.ศ. 2549 กลุ่มในเขตเทศบาล มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเท่ากับ 9.77 มวน ขณะที่นอกเขตเทศบาลเท่ากับ 9.75 มวน เป็นต้น

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยในปี พ.ศ.2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบปริมาณการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทั้ง 2 เขตพื้นที่ โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่านอกเขตเทศบาล คือร้อยละ 7.57 และ 5.85 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย	
	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต
2534	11.56	12.76	7.04	8.92	11.94	13.05
2539	11.93	13.23	7.87	9.70	12.19	13.45
2544	10.33	11.40	8.14	10.02	10.45	11.49
2547	10.13	11.10	7.69	10.18	10.28	11.16
2549	9.64	9.73	7.76	9.02	9.75	9.77
2550	10.22	10.45	7.97	9.28	10.32	10.51
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่						
2549 - 2550	6.02	7.40	2.71	2.88	5.85	7.57
2534 - 2550	-11.59	-18.10	13.21	4.04	-13.57	-19.46

3.6 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน

การนำเสนอปริมาณการสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกปริมาณการสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรกลุ่มรายได้ครัวเรือน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือกลุ่มจนที่สุด เกือบจน ปานกลาง เกือบรวย และรวยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 20 และ 21

3.6.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในกลุ่มจนที่สุด และกลุ่มปานกลาง มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 8.91 มวน และ 9.82 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดพบในกลุ่มจนที่สุด และสูงสุดพบในกลุ่มรวยที่สุด ยกเว้นปี พ.ศ. 2539 และ 2550 นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตก็คือ ระหว่างปี พ.ศ. 2544 – 2550 กลุ่มจนที่สุดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเปลี่ยนแปลงน้อยมาก คือมีค่าอยู่ระหว่าง 8.75 – 8.99 มวน และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา พบว่ากลุ่มจนที่สุดและรวยที่สุด ยังมีความแตกต่างของปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันน้อยมากเช่นกัน คือเท่ากับ 0.5 มวน

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย และต่ำสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.82 และ 1.83 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในกลุ่มเกือบจน และรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 6.96 มวน และ 8.45 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่า 4 ใน 6 รอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดพบในกลุ่มจนที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 5.44 มวนในปี พ.ศ.2534 ขณะที่ กลุ่มรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ (ยกเว้นปี พ.ศ. 2547) โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 10.06 มวนในปี พ.ศ. 2539 พร้อมกันนี้ ยังพบว่า กลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีความแตกต่างกันของปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันน้อยที่สุด เท่ากับ 1.40 มวนในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ ช่วงการสำรวจก่อนปี พ.ศ. 2550 พบความแตกต่างของปริมาณการสูบบุหรี่ระหว่าง 2 กลุ่มที่มีรายได้แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว (กลุ่มรวยที่สุดกับจนที่สุด) ประมาณ 3 มวน

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีเพียงกลุ่มรวยที่สุดเท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.35 ขณะที่ 4 กลุ่มรายได้ครัวเรือนที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.52

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในกลุ่มจนที่สุด และปานกลาง มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 9.09 มวน และ 9.89 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ กลุ่มจนที่สุดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 8.75 มวนในปี พ.ศ. 2549 และเกือบทุกรอบการสำรวจ (ยกเว้นปี พ.ศ. 2550) ที่กลุ่มรวยที่สุดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 13.65 มวนในปี พ.ศ. 2534 พร้อมกันนี้ ยังพบว่าความแตกต่างของปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันระหว่างกลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีแนวโน้มแคบลงจาก 1 – 3 มวนในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2547 เป็น 0.5 มวน ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย และต่ำสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.61 และ 3.89 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	จนที่สุด	เกือบจน	ปานกลาง	เกือบรวย	รวยที่สุด
	ประชากรรวม				
2534	10.42	10.92	11.68	12.83	13.47
2539	11.24	11.22	11.56	11.53	12.36
2544	8.99	9.8	9.91	10.31	10.84
2547	8.75	9.22	9.34	9.53	10.89
2549	8.75	9.01	8.97	8.86	9.21
2550	8.91	9.50	9.82	9.73	9.68
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	1.83	5.44	9.48	9.82	5.10
2534 - 2550	-14.49	-13.00	-15.92	-24.16	-28.14
ประชากรหญิง					
2534	5.44	7.04	7.84	8.58	9.09
2539	7.11	6.52	7.91	8.46	10.06
2544	6.67	8.21	7.81	8.15	9.34
2547	6.55	6.99	6.82	9.37	9.13
2549	6.23	6.76	7.6	7.75	9.22
2550	7.01	6.96	8.19	7.82	8.45
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	12.52	2.96	7.76	0.90	-8.35
2534 - 2550	28.86	-1.14	4.46	-8.86	-7.04
ประชากรชาย					
2534	10.74	11.4	12.15	13.12	13.65
2539	11.55	11.66	11.84	11.73	12.44
2544	9.16	9.9	10.04	10.44	10.91
2547	8.92	9.36	9.51	9.54	10.95
2549	8.75	9.01	8.97	8.86	9.21
2550	9.09	9.63	9.89	9.80	9.71
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	3.89	6.88	10.26	10.61	5.43
2534 - 2550	-15.36	-15.53	-18.60	-25.30	-28.86

3.6.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในกลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 9.51 มวน และ 10.80 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ กลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด โดยปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันระหว่าง 2 กลุ่มนี้ มีความแตกต่างกันน้อยลงเป็นลำดับจากประมาณ 1.4 – 3.03 มวนในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2544 เป็นประมาณ 0.79 – 1.29 มวนในช่วงปี พ.ศ. 2547 – 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย และต่ำสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.31 และ 2.04 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในกลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 7.68 มวน และ 9.22 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด พบในกลุ่มรวยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 13.21 มวนในปี พ.ศ. 2547 ขณะที่กลุ่มจนที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ (ยกเว้นปี พ.ศ. 2539) โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 5.84 มวนในปี พ.ศ. 2534 พร้อมกันนี้ ยังพบว่า 2 กลุ่มที่มีรายได้ครัวเรือนแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว (กลุ่มจนที่สุดและรวยที่สุด) มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 มวนในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2549 แต่ปรับลดเหลือประมาณ 2 มวนในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีเพียงกลุ่มรวยที่สุดเท่านั้น ที่มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันลดลง คิดเป็นร้อยละ 12.61 ขณะที่ 4 กลุ่มรายได้ครัวเรือนที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.67

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในกลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 9.68 มวน และ 10.85 มวน ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ กลุ่มจนที่สุดมีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 9.45 มวนในปี พ.ศ. 2549 ส่วนกลุ่มรวยที่สุด มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดในทุกรอบการสำรวจเช่นกัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 13.68 มวนในปี พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ มีข้อสังเกต คือ แม้ไม่สามารถระบุทิศทางของความแตกต่างของปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันระหว่างกลุ่มจนที่สุดและรวยที่สุดได้ หากแต่ช่องว่างของความแตกต่างดังกล่าวในกลุ่มประชากรชาย พบว่ามีน้อยกว่าหรือแคบกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรหญิง

3) การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเกือบรวย และต่ำสุดในกลุ่มเกือบจน คิดเป็นร้อยละ 8.38 และ 2.00 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	จนที่สุด	เกือบจน	ปานกลาง	เกือบรวย	รวยที่สุด
	ประชากรรวม				
2534	10.48	11.01	11.79	12.94	13.51
2539	11.77	11.89	12.24	12.25	13.17
2544	9.55	10.42	10.68	11	11.75
2547	9.84	10.31	10.28	10.9	10.96
2549	9.32	9.84	9.72	9.75	10.11
2550	9.51	10.08	10.47	10.56	10.80
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	2.04	2.44	7.72	8.31	6.82
2534 - 2550	-9.26	-8.45	-11.20	-18.39	-20.06
ประชากรหญิง					
2534	5.84	7.34	7.57	8.67	9.3
2539	7.73	7.34	8.4	8.88	10.59
2544	7.31	8.88	8.73	9.03	10.62
2547	6.66	8.62	8.32	9.14	13.21
2549	7.2	7.57	8.81	8.87	10.55
2550	7.68	7.80	9.09	8.96	9.22
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	6.67	3.04	3.18	1.01	-12.61
2534 - 2550	31.51	6.27	20.08	3.34	-0.86
ประชากรชาย					
2534	10.85	11.37	12.18	13.26	13.68
2539	12.14	12.15	12.49	12.45	13.29
2544	9.84	10.49	10.79	11.11	11.79
2547	9.51	10.19	10.73	11.15	12.09
2549	9.45	9.98	9.77	9.79	10.09
2550	9.68	10.18	10.52	10.61	10.85
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	2.43	2.00	7.68	8.38	7.53
2534 - 2550	-10.78	-10.47	-13.63	-19.98	-20.69

โดยสรุป จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น โดยเฉพาะในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2549 – 2550) กล่าวได้ว่าปริมาณการสูบบุหรี่ในกลุ่มผู้สูบบุหรี่โดยรวม และจำแนกตามเพศ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูบบุหรี่เพศชาย (แผนภูมิที่ 6 – 8) นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลปริมาณการสูบบุหรี่จำแนกตามตัวแปรหลักต่าง ๆ พบว่า กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (ตารางที่ 12, 14, 16, 18 และ 20) และผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ (ตารางที่ 13, 15, 17, 19 และ 21) แม้ปริมาณการสูบบุหรี่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น หากแต่กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันกลับมีขนาดของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในระดับที่สูงกว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ โดยขนาดความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน อาจเป็นผลต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์สะท้อนว่าผู้เสพติดบุหรี่ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำค่อนข้างจะเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ได้น้อย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างอัตราการสูบบุหรี่ กับปริมาณการสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา มีข้อพึงสังเกตใน 2 ประเด็น ได้แก่ ทิศทาง และขนาดของการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 กล่าวคือ 1) ทิศทางการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่ส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางลบ หรือเปลี่ยนแปลงลดลง ขณะที่การเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม และ 2) ขนาดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งแสดงด้วยค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจากการวิเคราะห์อัตราการสูบบุหรี่ มีขนาดมากกว่าการวิเคราะห์ปริมาณการสูบบุหรี่

ข้อค้นพบเหล่านี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ ทั้งการสกัดกั้นนักสูบหน้าใหม่ และการเลิกบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ด้วยสาเหตุใด ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นมากกว่าการลดปริมาณบุหรี่ที่สูบในแต่ละวัน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ยังสะท้อนถึงทิศทางและภาระงานด้านการควบคุมยาสูบ ที่ควรมุ่งเน้นไปยังประเด็นบริการเลิกบุหรี่

IV อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่

ข้อมูลอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ต่อไปนี้ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย โดยมีวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในแผนภูมิที่ 9 - 11 และตารางที่ 22

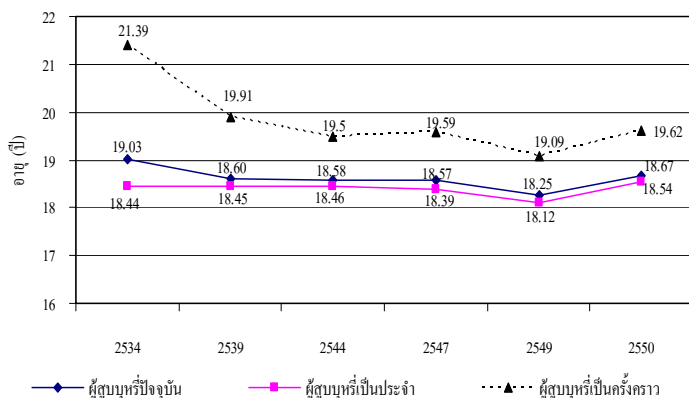
4.1 อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ก. ประชากรรวมอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 ประชากรรวม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2534 เท่ากับ 19.03 ปี และลดลงเป็น 18.67 ปี ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 1.89 ขณะที่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ปรับเปลี่ยนเล็กน้อยจาก 18.44 ปี ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 18.54 ปี ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นลดลงเท่ากับ 0.54 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ลดลงในช่วงเวลาเดียวกันกับ 2 กลุ่มข้างต้นจาก 21.39 ปี เป็น 19.62 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงลดลงเท่ากับ 8.27

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปี คือ ปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 กล่าวได้ว่าอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ทั้ง 3 ลักษณะ เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุมากขึ้น โดยกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 18.25 ปี เป็น 18.67 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.30 กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 18.12 ปี เป็น 18.54 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.32 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 19.09 ปี เป็น 19.62 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.78

ดังแผนภูมิที่ 9 และตารางที่ 22

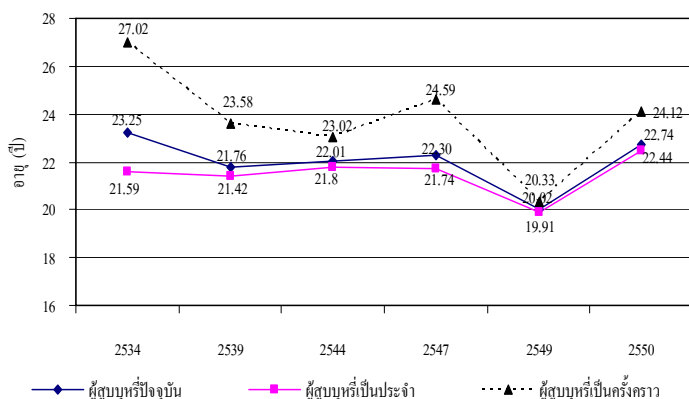

แผนภูมิที่ 9 อายุเมื่อ
เริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี)
ของประชากรรวม

ข. ประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป

ประชากรหญิงกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ.2534 เท่ากับ 23.25 ปี และลดลงเป็น 20.02 ปี ในปีพ.ศ.2549 แต่กลับเพิ่มเป็น 22.74 ปี ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549 – 2550) เท่ากับ 13.59 ขณะที่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ลดลงจาก 21.59 ปี ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 19.91 ปี ในปี พ.ศ. 2549 แต่กลับเพิ่มเป็น 22.44 ปี ในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เท่ากับ 12.71 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในช่วงเวลาดังกล่าวเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับ 2 กลุ่มที่ผ่านมา คือลดลงจาก 27.02 ปีในปี พ.ศ. 2534 เป็น 20.33 ปี ในปี พ.ศ.2549 และเพิ่มเป็น 24.12 ปีในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เท่ากับ 18.64

ตั้งแผนภูมิที่ 10 และตารางที่ 22

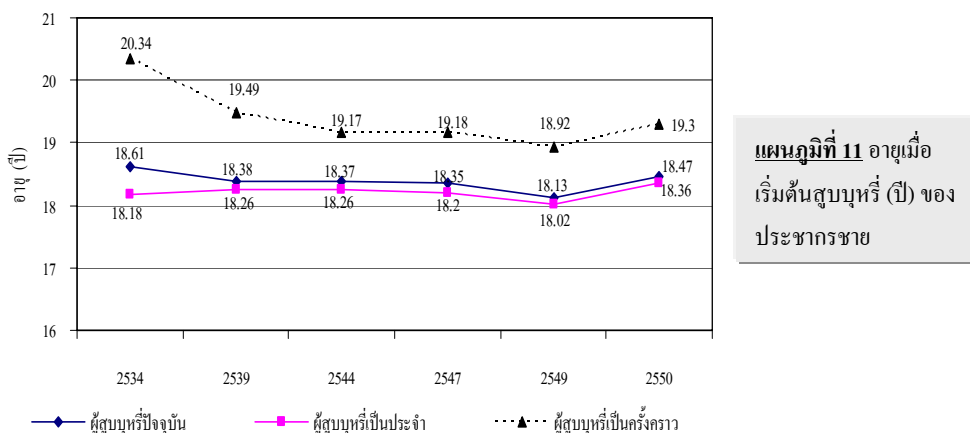

แผนภูมิที่ 10 อายุเมื่อ
เริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี)
ของประชากรหญิง

ค. ประชากรชายอายุ 15 ปีขึ้นไป

ประชากรชายในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีการเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เช่นเดียวกับกลุ่มประชากรรวม และประชากรหญิง กล่าวคือ อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลงในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2534 – 2549) แต่กลับมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา เมื่อเปรียบเทียบอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 กับปี พ.ศ. 2550 โดยกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 18.13 ปี เป็น 18.47 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.88 กลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 18.02 ปี เป็น 18.36 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1.89 และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นจาก 18.92 ปี เป็น 19.30 ปี คิดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.01

ผังแผนภูมิที่ 11 และตารางที่ 22

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปี (พ.ศ. 2549 – 2550) ระหว่างประชากรหญิงและชาย พบว่า ประชากรหญิงทั้งในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ และผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือ เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุมากขึ้น ขณะที่พบความเปลี่ยนแปลงน้อยมากในประชากรชาย

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี)

จำแนกตามเพศ

ปี พ.ศ. ดำรง	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน		ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ		ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม						
2534	19.03	5.20	18.44	4.57	21.39	7.23
2539	18.60	4.53	18.45	4.37	19.91	5.61
2544	18.58	4.16	18.46	4.04	19.50	4.86
2547	18.57	4.56	18.39	4.36	19.59	5.44
2549	18.25	4.34	18.12	4.21	19.09	4.99
2550	18.67	4.55	18.54	4.37	19.62	5.58
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่						
2549 - 2550	2.30		2.32		2.78	
2534 - 2550	-1.89		0.54		-8.27	
ประชากรหญิง						
2534	23.25	9.46	21.59	8.72	27.02	10.53
2539	21.76	8.42	21.42	8.25	23.58	9.07
2544	22.01	8.05	21.80	7.88	23.02	8.72
2547	22.30	8.44	21.74	8.02	24.59	9.63
2549	20.02	7.59	19.91	7.61	20.33	7.52
2550	22.74	9.45	22.44	9.35	24.12	9.78
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ปี พ.ศ. 2534 - 2549						
2549 - 2550	13.59		12.71		18.64	
2534 - 2550	-2.19		3.94		-10.73	
ประชากรชาย						
2534	18.61	4.35	18.18	3.94	20.34	5.87
2539	18.38	4.04	18.26	3.91	19.49	4.90
2544	18.37	3.69	18.26	3.61	19.17	4.16
2547	18.35	4.10	18.20	3.96	19.18	4.73
2549	18.13	3.99	18.02	3.91	18.92	4.50
2550	18.47	4.06	18.36	3.90	19.30	5.00
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ปี พ.ศ. 2534 - 2549						
2549 - 2550	1.88		1.89		2.01	
2534 - 2550	-0.75		0.99		-5.11	

หมายเหตุ Mean หมายถึงค่าเฉลี่ย และ SD หมายถึงส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

การนำเสนออายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ โดยตัวแปรเพศ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคกลาง และกรุงเทพฯ ฯ ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 23 และ 24

4.2.1 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในภาคอีสาน และภาคกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 18.19 ปี และ 19.18 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรรวมในภาคใต้ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.58 ปี ในปี พ.ศ. 2534 ขณะที่ อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด ส่วนใหญ่พบในภาคอีสาน โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 18.02 ปี ในปี พ.ศ. 2549

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกภูมิภาคมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ และต่ำสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 8.59 และ 0.96 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในภาคอีสาน และภาคใต้ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 20.62 ปี และ 27.21 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรหญิงในภาคใต้ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 26.77 ปี ในปี พ.ศ. 2534 ขณะที่ ผลการสำรวจ 3 รอบแรกในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2544 พบว่า

ประชากรหญิงในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 19.43 ปี ในปี พ.ศ. 2539 หากแต่ 2 ใน 3 รอบการสำรวจล่าสุด ได้แก่ปี พ.ศ. 2547 และ 2549 พบว่าประชากรหญิงในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 18.46 ปี ในปี พ.ศ. 2547

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกภูมิภาคมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในภาคใต้ และต่ำสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 33.60 และ 2.38 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในภาคอีสาน และภาคกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 18.16 ปี และ 18.86 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าการสำรวจ 3 รอบแรกในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2544 พบว่าประชากรชายในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 17.64 ปีในปี พ.ศ. 2539 หากแต่ 2 ใน 3 รอบการสำรวจล่าสุด ได้แก่ปี พ.ศ. 2547 และ 2550 กลับพบว่าประชากรชายในภาคอีสาน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 17.96 ปีในปี พ.ศ. 2547 ขณะที่ ภาคใต้และภาคกลางมักพบว่าประชากรชายมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุดเป็นลำดับที่ 1 สลับกันไปมาระหว่าง 2 ภูมิภาคนี้

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกภูมิภาคมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ฯ และต่ำสุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 7.73 และ 0.57 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กทม.	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	18.50	5.66	18.45	4.56	19.58	5.39	19.54	5.40	19.55	4.95
2539	17.88	4.87	18.20	3.84	19.20	4.52	18.91	4.70	18.77	3.32
2544	18.22	4.61	18.22	3.67	18.95	4.24	19.19	4.44	18.89	4.00
2547	18.65	5.47	18.01	3.73	19.35	4.91	19.04	4.76	18.29	3.85
2549	18.08	4.87	18.02	4.15	18.72	4.47	18.72	4.30	17.52	3.33
2550	18.65	5.19	18.19	3.89	18.94	4.86	19.18	4.76	19.02	4.26
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	3.15		0.96		1.19		2.48		8.59	
2534 – 50	0.81		-1.40		-3.25		-1.82		-2.69	
ประชากรหญิง										
2534	20.66	8.66	23.45	9.17	26.77	10.88	25.57	9.33	24.83	9.17
2539	19.43	7.69	21.93	7.55	26.07	7.86	24.89	9.39	21.08	5.58
2544	20.66	7.48	21.78	8.19	23.87	9.53	23.51	8.14	22.96	7.44
2547	21.93	8.40	20.81	7.03	25.00	8.34	23.85	8.72	18.46	7.62
2549	19.47	7.89	20.14	8.04	20.37	7.10	20.92	7.26	19.42	6.14
2550	21.10	8.56	20.62	7.49	27.21	13.38	24.68	9.48	23.91	8.23
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	8.37		2.38		33.60		17.97		23.11	
2534 – 50	2.13		-12.07		1.66		-3.48		-3.71	
ประชากรชาย										
2534	17.97	4.51	18.26	4.19	19.09	4.39	18.93	4.38	19.13	4.18
2539	17.64	4.21	18.11	3.66	18.96	4.15	18.58	4.03	18.61	3.04
2544	17.87	3.92	18.13	3.45	18.75	3.74	18.88	3.86	18.62	3.50
2547	18.13	4.63	17.96	3.62	19.15	4.63	18.69	4.10	18.29	3.57
2549	17.85	4.13	17.96	3.97	18.61	4.23	18.57	3.98	17.42	3.08
2550	18.33	4.48	18.16	3.80	18.72	4.17	18.86	4.10	18.77	3.77
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	2.69		1.10		0.57		1.56		7.73	
2534 – 50	2.00		-0.56		-1.96		-0.37		-1.90	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

4.2.2 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในภาคอีสาน และภาคกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 18.07 ปี และ 19.03 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในการสำรวจ 3 รอบแรก คือ ปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2544 ประชากรรวมในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 17.77 ปี ในปี พ.ศ. 2534 หากแต่ 2 ใน 3 รอบการสำรวจครั้งสุดท้าย กลับพบว่า ประชากรรวมในภาคอีสาน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด ขณะเดียวกันก็พบว่า 3 ใน 6 รอบการสำรวจ ภาคใต้เป็นภาคที่ประชากรรวมมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.20 ปี ในปี พ.ศ. 2539

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกภูมิภาคมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพฯ ๑ และต่ำสุดในภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 7.89 และ 0.89 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในภาคอีสาน และภาคใต้ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 20.27 ปี และ 26.66 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในทุกรอบการสำรวจ ประชากรหญิงในภาคใต้ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 26.69 ปี ในปี พ.ศ. 2534 และในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ยังพบว่าประชากรหญิงในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 18.94 ปี ในปี พ.ศ. 2549

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีเพียงประชากรหญิงในภาคอีสานเท่านั้น ที่มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงลดลง คิดเป็นร้อยละ 4.50 ขณะที่ 4 ภูมิภาคที่เหลือ มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 24.73

ค. ประชากรชายจำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในภาคอีสาน และภาคกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เท่ากับ 18.16 ปี และ 18.86 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ.2550 พบว่า ประชากรชายในภาคเหนือ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 17.46 ปี ในปี พ.ศ. 2534 ขณะเดียวกันก็พบว่า 3 ใน 6 รอบการสำรวจนั้น ประชากรชายในภาคกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 18.81 ปี ในปี พ.ศ. 2544

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกภูมิภาคมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในพื้นที่กรุงเทพ ฯ และต่ำสุดในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 7.11 และ 0.81 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กทม.	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	17.77	4.85	18.02	4.01	19.17	4.97	19.05	4.72	19.20	4.28
2539	17.88	4.87	18.20	3.84	19.20	4.52	18.91	4.70	18.77	3.32
2544	18.07	4.51	18.06	3.47	18.89	4.19	19.08	4.33	18.85	4.00
2547	18.33	5.05	17.87	3.65	19.17	4.66	18.92	4.66	18.18	3.78
2549	17.85	4.62	17.91	3.96	18.63	4.48	18.62	4.20	17.48	3.44
2550	18.46	5.05	18.07	3.61	18.87	4.77	19.03	4.57	18.86	4.11
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	3.42		0.89		1.28		2.22		7.89	
2534 – 50	3.88		0.27		-1.57		-0.09		-1.78	
ประชากรหญิง										
2534	19.30	7.51	22.16	8.30	26.69	10.83	24.72	9.39	23.37	7.44
2539	19.43	7.69	21.93	7.55	26.07	7.86	24.89	9.39	21.08	5.58
2544	20.27	7.16	21.47	7.75	23.95	9.78	23.14	7.82	23.19	7.73
2547	21.70	8.17	19.65	5.67	23.05	6.92	23.12	8.40	18.74	8.11
2549	18.94	7.53	21.22	8.68	21.37	7.87	20.61	6.93	19.48	6.60
2550	20.74	8.58	20.27	7.44	26.66	13.15	24.36	9.08	23.51	7.95
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	9.50		-4.50		24.73		18.19		20.70	
2534 – 50	7.46		-8.55		-0.13		-1.46		0.61	
ประชากรชาย										
2534	17.46	4.03	17.91	3.77	18.82	4.21	18.62	3.83	18.93	3.84
2539	17.64	4.21	18.11	3.66	18.96	4.15	18.58	4.03	18.61	3.04
2544	17.79	3.96	17.98	3.27	18.68	3.66	18.81	3.83	18.57	3.44
2547	17.82	4.16	17.85	3.60	19.05	4.52	18.61	4.08	18.16	3.42
2549	17.68	3.98	17.84	3.79	18.50	4.21	18.51	3.97	17.38	3.18
2550	18.19	4.36	18.04	3.53	18.65	4.10	18.74	3.98	18.62	3.65
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	2.88		1.11		0.81		1.24		7.11	
2534 – 50	4.18		0.72		-0.90		0.64		-1.66	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

4.3 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง

การนำเสนออายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ได้แก่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่มตามลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและเขตการปกครอง โดยตัวแปรเพศ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย และตัวแปรเขตการปกครอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นอกเขต และในเขตเทศบาล ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 25 และ 26

4.3.1 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 18.83 ปี และ 18.62 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.39 ปี ในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรรวมทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 3.48 และ 1.92 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 23.51 ปี และ 22.48 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2547 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 24.20 ปี ในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 15.15 และ 13.08 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 18.59 ปี และ 18.44 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 18.90 ปี ในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 2.98 และ 1.54 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
2534	18.63	5.10	19.39	5.26	22.12	9.24	24.20	9.55	18.28	4.35	18.90	4.32
2539	18.50	4.62	18.87	4.22	21.68	8.55	22.00	8.05	18.29	4.14	18.65	3.71
2544	18.49	4.17	18.83	4.12	21.91	8.21	22.25	7.64	18.28	3.71	18.60	3.64
2547	18.52	4.60	18.71	4.42	22.60	8.44	21.45	8.39	18.27	4.13	18.55	4.01
2549	18.27	4.43	18.20	4.05	19.88	7.71	20.42	7.20	18.16	4.09	18.05	3.68
2550	18.62	4.60	18.83	4.41	22.48	9.69	23.51	8.66	18.44	4.10	18.59	3.91
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่												
2549 – 50	1.92		3.48		13.08		15.15		1.54		2.98	
2534 – 50	-0.05		-2.87		1.63		-2.84		0.88		-1.65	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

4.3.2 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 18.68 ปี และ 18.49 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรรวมที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 18.97 ปี ในปี พ.ศ. 2534 ขณะเดียวกันในปี พ.ศ. 2549 อาจกล่าวได้ว่าทั้ง 2 เขตพื้นที่ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เท่ากัน โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลและในเขตเทศบาล มีค่าเท่ากับ 18.13 ปี และ 18.12 ปี ตามลำดับ

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรรวมทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 3.07 และ 1.99 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 23.35 ปี และ 22.12 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2547 ประชากรหญิงที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 23.35 ปี ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรหญิงทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 14.53 และ 12.06 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามเขตการปกครอง

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล เท่ากับ 18.44 ปี และ 18.33 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรชายที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 18.65 ปี ในปี พ.ศ. 2534

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาล มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยพื้นที่ในเขตเทศบาลเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นสูงกว่าพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 2.56 และ 1.66 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามเขตการปกครอง และเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
2534	18.28	4.55	18.97	4.57	21.13	8.63	23.29	8.83	18.04	3.94	18.65	3.90
2539	18.35	4.47	18.73	4.03	21.26	8.42	21.89	7.72	18.17	4.02	18.53	3.58
2544	18.36	4.04	18.73	4.03	21.64	7.98	22.17	7.64	18.18	3.63	18.50	3.56
2547	18.33	4.40	18.57	4.23	22.01	8.11	20.95	7.72	18.12	3.98	18.44	3.89
2549	18.13	4.27	18.12	4.04	19.74	7.65	20.39	7.48	18.03	3.97	17.98	3.68
2550	18.49	4.40	18.68	4.23	22.12	9.59	23.35	8.54	18.33	3.94	18.44	3.74
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่												
2549 – 50	1.99		3.07		12.06		14.53		1.66		2.56	
2534 – 50	1.15		-1.54		4.69		0.27		1.61		-1.12	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

4.4 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่ม รายได้ครัวเรือน

การนำเสนออายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่อไปนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะ การสูบบุหรี่ ได้แก่ กลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน และกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ซึ่งในแต่ละกลุ่ม ตามลักษณะการสูบบุหรี่ ยังจำแนกอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ด้วย 2 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศและ กลุ่มรายได้ครัวเรือน โดยตัวแปรเพศ แบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ ประชากรรวม ประชากร หญิง และประชากรชาย และตัวแปรกลุ่มรายได้ครัวเรือน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มจนที่สุด เกือบจน ปานกลาง เกือบรวย และรวยที่สุด ดังแสดงรายละเอียดผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 27 และ 28

4.4.1 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในกลุ่มจนที่สุด และในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อ เริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 18.26 ปี และ 19.37 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าประชากรรวมทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือนของทุกรอบ การสำรวจ มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ใกล้เคียงกันคือ 18 – 19 ปี โดยพบว่าในรอบการสำรวจ ส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) ประชากรรวมในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบ บุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.37 ปี ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้น สูบบุหรี่ต่ำสุดในแต่ละรอบการสำรวจ มักพบในกลุ่มจนที่สุด และเกือบจน

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด และต่ำสุดในกลุ่มปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ 0.21 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในกลุ่มเกือบจนและในกลุ่มเกือบรวย มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 21.65 ปี และ 23.85 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่าประชากรหญิงในกลุ่มรายได้ครัวเรือนใด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดหรือสูงสุด เนื่องจากอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดเป็นลำดับที่ 1 และสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 พบสลับไปมาในทุกกลุ่มรายได้และในทุกรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด และต่ำสุดในกลุ่มเกือบจน คิดเป็นร้อยละ 22.66 และ 5.84 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในกลุ่มจนที่สุดและในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 17.87 ปี และ 19.24 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ.2549 ประชากรชายในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 19.24 ปี ในปี พ.ศ. 2550 และในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) พบว่าประชากรชายในกลุ่มจนที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 17.87 ในปี พ.ศ. 2550 เช่นกัน

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายใน 3 กลุ่มรายได้ครัวเรือน ได้แก่ เกือบจน เกือบรวย และรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.20 ขณะที่ 2 กลุ่มรายได้ครัวเรือนที่เหลือ ได้แก่ กลุ่มจนที่สุด และปานกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.05

รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

กลุ่มรายได้	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		รวยที่สุด	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	18.20	4.82	18.42	4.94	18.64	4.95	18.73	4.72	19.09	4.33
2539	18.77	5.43	18.78	4.98	18.35	4.23	18.36	3.82	18.68	3.78
2544	18.32	4.50	18.41	4.15	18.57	4.09	18.69	3.91	19.06	4.08
2547	18.44	5.29	18.42	4.24	18.60	4.43	18.72	4.14	18.85	4.20
2549	18.16	4.79	18.12	4.06	18.55	4.54	18.44	3.79	18.19	3.70
2550	18.26	5.19	18.54	4.48	18.59	4.35	18.76	4.22	19.37	4.56
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	0.55		2.29		0.21		1.74		6.50	
2534 - 50	0.33		0.63		-0.28		0.16		1.48	
ประชากรหญิง										
2534	22.01	9.27	20.82	9.00	22.14	8.56	23.43	9.14	24.31	9.17
2539	22.32	9.83	22.71	9.07	21.49	8.21	20.09	6.26	21.66	6.33
2544	22.55	9.48	21.64	7.77	21.63	7.03	21.85	7.96	22.58	7.24
2547	23.16	9.59	21.30	8.03	22.29	7.57	22.05	8.01	21.86	6.87
2549	19.61	8.01	20.46	7.46	19.97	7.97	21.36	7.83	19.32	5.38
2550	22.32	10.28	21.65	8.61	23.69	9.62	23.85	9.02	23.70	8.78
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	13.82		5.84		18.64		11.65		22.66	
2534 - 50	1.41		4.01		7.01		1.79		-2.52	
ประชากรชาย										
2534	17.93	4.22	18.11	4.03	18.19	4.06	18.40	4.04	18.85	3.81
2539	18.50	4.83	18.40	4.20	18.11	3.65	18.25	3.58	18.57	3.60
2544	18.01	3.70	18.21	3.72	18.38	3.75	18.51	3.46	18.88	3.77
2547	18.06	4.57	18.25	3.82	18.35	4.01	18.56	3.80	18.74	4.03
2549	18.06	4.44	17.95	3.64	18.47	4.24	18.28	3.35	18.12	3.54
2550	17.87	4.22	18.37	4.09	18.37	3.83	18.59	3.84	19.24	4.31
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	-1.05		2.35		-0.52		1.69		6.20	
2534 - 50	-0.33		1.44		1.01		1.03		2.09	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

4.4.2 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

ก. ประชากรรวมจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรรวมในกลุ่มจนที่สุด และในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 18.11 ปี และ 19.23 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่าในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2539 ประชากรรวมในกลุ่มจนที่สุดมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 17.99 ปี ในปี พ.ศ. 2539 และในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) พบว่าประชากรรวมในกลุ่มรวยที่สุดมีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.23 ปี ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด และต่ำสุดในกลุ่มปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 6.11 และ 0.03 ตามลำดับ

ข. ประชากรหญิงจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหญิงในกลุ่มเกือบจนและในกลุ่มเกือบรวย มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 21.44 ปี และ 23.60 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบลักษณะเช่นเดียวกันกลุ่มประชากรหญิงผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน นั่นก็คือ ไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่าประชากรหญิงในกลุ่มรายได้ครัวเรือนใด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดและสูงสุด เนื่องจากอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุดเป็นลำดับที่ 1 และสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 พบสลับไปมาในทุกกลุ่มรายได้และในทุกรอบการสำรวจ

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด และต่ำสุดในกลุ่มเกือบจน คิดเป็นร้อยละ 20.66 และ 4.68 ตามลำดับ

ค. ประชากรชายจำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

1) ในปี พ.ศ. 2550 ประชากรชายในกลุ่มจนที่สุด และรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด และสูงสุด เท่ากับ 17.79 ปี และ 19.10 ปี ตามลำดับ

2) แนวโน้มในช่วง 16 ปี พบว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มประชากรชายที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน นั่นก็คือ ในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2549 ประชากรชายในกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 19.10 ปีในปี พ.ศ. 2550 และในรอบการสำรวจส่วนใหญ่ (4 ใน 6 รอบการสำรวจ) พบว่าประชากรชายในกลุ่มจนที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ต่ำสุด โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 17.79 ปี ในปี พ.ศ. 2550

3) การเปลี่ยนแปลงอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2549 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรชายใน 3 กลุ่มรายได้ครัวเรือน ได้แก่ กลุ่มเกือบจน กลุ่มเกือบรวย และกลุ่มรวยที่สุด มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มรวยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.79 ขณะที่ 2 กลุ่มรายได้ครัวเรือนที่เหลือ คือ กลุ่มจนที่สุด และกลุ่มปานกลาง มีอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงลดลง โดยลดลงสูงสุดในกลุ่มจนที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.67

รายละเอียดดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

กลุ่มรายได้	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		รวยที่สุด	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	18.10	4.68	18.31	4.79	18.51	4.82	18.54	4.48	18.85	3.95
2539	18.61	5.33	18.61	4.7	18.22	4.06	18.19	3.69	18.57	3.59
2544	18.12	4.29	18.29	4.05	18.46	3.94	18.61	3.80	18.96	4.11
2547	18.13	4.06	18.27	4.28	18.61	4.6	18.30	4.22	18.85	4.75
2549	17.99	4.60	18.01	3.94	18.49	4.42	18.26	3.66	18.12	3.71
2550	18.11	4.83	18.39	4.36	18.50	4.18	18.64	4.04	19.23	4.44
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	0.67		2.08		0.03		2.09		6.11	
2534 - 50	0.06		0.41		-0.08		0.55		2.00	
ประชากรหญิง										
2534	21.52	9.12	20.64	8.75	21.33	8.04	22.94	8.77	22.99	8.65
2539	21.92	9.99	22.27	8.5	20.77	7.71	19.82	6.06	22.24	6.63
2544	22.14	9.1	21.15	7.53	21.14	7.18	21.62	7.46	22.71	7.73
2547	22.1	8.95	22.14	7.9	21.87	7.3	22.53	7.91	19.37	6.97
2549	19.27	8.13	20.48	7.82	19.74	6.91	21.71	7.81	19.54	5.51
2550	21.71	9.73	21.44	8.98	23.58	9.78	23.60	8.44	23.58	8.74
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	12.66		4.68		19.44		8.69		20.66	
2534 - 50	0.88		3.87		10.54		2.86		2.55	
ประชากรชาย										
2534	17.85	4.11	18.05	3.93	18.12	4.16	18.27	3.83	18.7	3.55
2539	18.39	4.7	18.37	4.29	17.98	3.53	18.11	3.5	18.43	3.33
2544	17.88	3.6	18.12	3.65	18.29	3.6	18.44	3.41	18.79	3.77
2547	17.91	4.1	18.32	4.32	18.3	3.88	18.05	3.34	18.7	3.76
2549	17.91	4.27	17.85	3.51	18.43	4.25	18.11	3.27	18.05	3.57
2550	17.79	3.97	18.24	3.96	18.30	3.66	18.49	3.72	19.10	4.17
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	-0.67		2.20		-0.72		2.09		5.79	
2534 - 50	-0.34		1.06		0.97		1.20		2.11	

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 22

โดยสรุป จากผลการวิเคราะห์อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ กล่าวได้ว่า หากมองย้อนอดีตในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2534 – 2550) อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของประชากรไทยโดยรวม และประชากรชาย ค่อนข้างคงที่ ซึ่งหมายความว่าจากอดีตจวบจนปัจจุบัน ประชากรไทยโดยรวม และประชากรชาย ยังคงเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุ 18 ปี สำหรับประชากรหญิง พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นก็คือ อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงขึ้น กล่าวคือในอดีตเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุประมาณ 21 ปี แต่ปัจจุบัน เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุประมาณ 22 ปี

อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อวิเคราะห์ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2549 – 2550) เนื่องจากการวิเคราะห์อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ในทุกมิติ ทั้งที่จำแนกด้วยตัวแปรเพศ สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เขตการปกครอง และกลุ่มรายได้ครัวเรือน พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือ เริ่มต้นสูบบุหรี่ช้าลง หรือเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุมากขึ้น ทั้งนี้มีข้อพึงสังเกตว่า 1) ประชากรหญิง มีอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่าหรือเริ่มต้นสูบบุหรี่ช้ากว่าประชากรชาย 2) ประชากรหญิงในภาคอีสาน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่น่าเป็นห่วงมากกว่าประชากรหญิงในภูมิภาคอื่น ๆ เนื่องจากเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง ในขณะที่ ภูมิภาคอื่น ๆ เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุสูงขึ้น และ 3) ประชากรโดยรวม และประชากรชายไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มรายได้ครัวเรือนแบบใด ล้วนมีอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่ใกล้เคียงกัน คือประมาณ 18 – 19 ปี

V สถานการณ์การสูบบุหรี่ : รายจังหวัด

สืบเนื่องจากฐานข้อมูลการสำรวจปี พ.ศ. 2544 และ 2550 มีขนาดตัวอย่างเพียงพอที่จะนำเสนอข้อมูลในระดับจังหวัดได้ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์จะแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วนหลัก ได้แก่ อัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ ซึ่งแต่ละส่วนจะนำเสนอการสูบบุหรี่เป็น 2 ลักษณะ คือ การสูบบุหรี่ปัจจุบัน และการสูบบุหรี่เป็นประจำ โดยแต่ละลักษณะของการสูบบุหรี่ จะจำแนกออกเป็น 3 กลุ่มประชากร ได้แก่ ประชากรรวม ประชากรหญิง และประชากรชาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายจังหวัดโดยภาพรวม พบว่าในปี พ.ศ. 2544 จังหวัดในภาคเหนือและภาคอีสานส่วนใหญ่มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และอัตราสูบบุหรี่เป็นประจำ สูง หากแต่ปี พ.ศ. 2550 กลับพบอัตราการสูบบุหรี่ดังกล่าวสูงในจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทย โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรชาย ดังรายละเอียดในตารางที่ 29 และ 30 ต่อไปนี้

5.1.1 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามเพศและรายจังหวัด

ก. ประชากรรวม จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุดของประชากรรวม ส่วนใหญ่อยู่ทางภาคเหนือและภาคอีสาน ได้แก่ หนองบัวลำภู ดาก แม่ฮ่องสอน หนองคาย และกำแพงเพชร ขณะที่ ในปี พ.ศ. 2550 พบว่ามีเพียง 1 จังหวัด ในภาคเหนือได้แก่ จังหวัดดาก ซึ่งมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรรวมสูงเป็นอันดับ 1 หากแต่จังหวัดที่มีอัตราการสูบบุหรี่สูงเป็นอันดับที่ 2 และ 3 กลับเป็นจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี และสตูล ส่วนจังหวัดในอันดับที่ 4 และ 5 คือ มุกดาหาร และอุดรธานี ซึ่งอยู่ในภาคอีสาน

ข. ประชากรหญิง จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุด ล้วนแล้วแต่อยู่ในภาคเหนือทั้งสิ้น ได้แก่ ดาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง และลำพูน เช่นเดียวกันกับในปี พ.ศ. 2550 ที่ 5 จังหวัดอันดับแรก ล้วนอยู่ในภาคเหนือ โดย 4 ใน 5 จังหวัดอันดับแรกของปี พ.ศ. 2550 คือจังหวัดเดียวกันกับ

ปี พ.ศ. 2544 ได้แก่ ดาก ลำพูน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลือ คือ เชียงราย

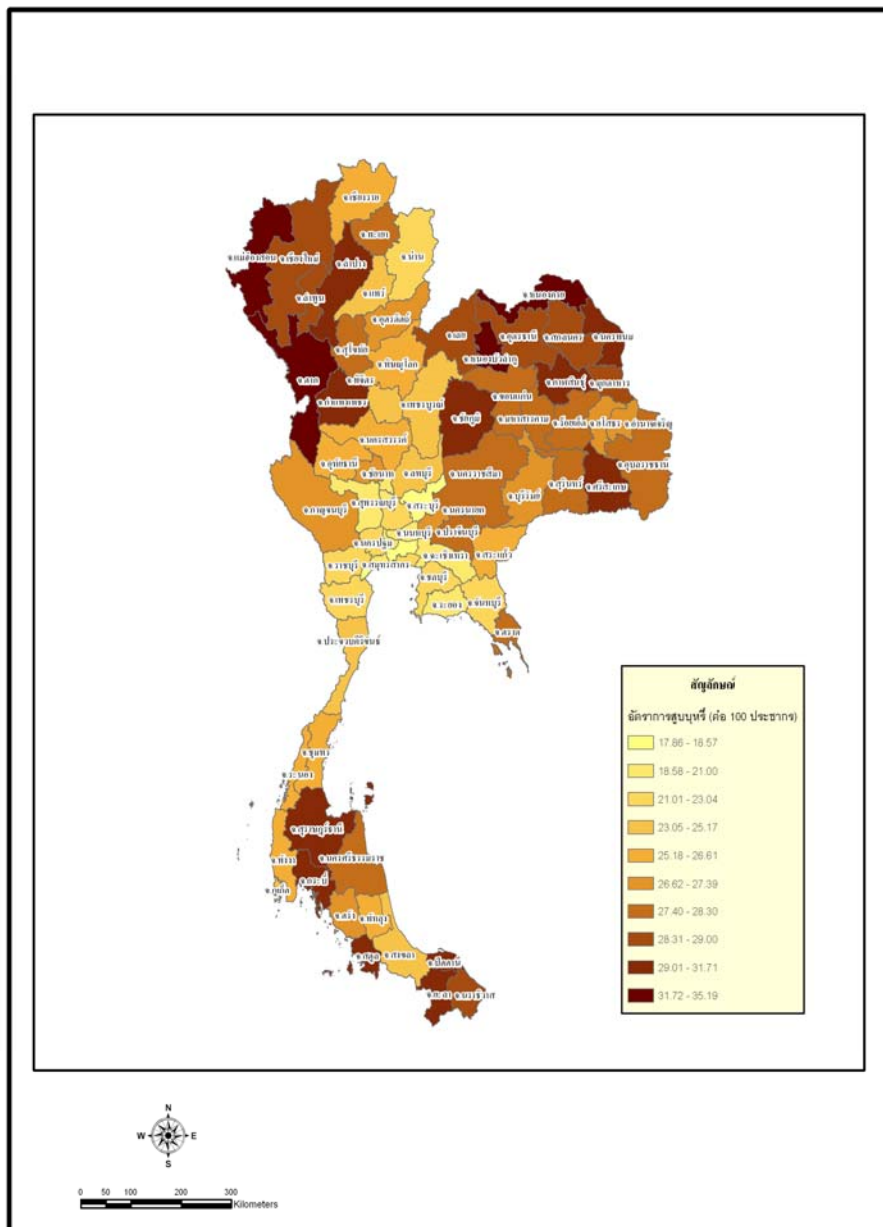
ค. ประชากรชาย จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มี อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุด กล่าวคือ 4 ใน 5 จังหวัดอยู่ทางภาคอีสาน ได้แก่ หนองบัวลำภู หนองคาย กาฬสินธุ์ สุราษฎร์ธานี และชัยภูมิ ขณะที่ 3 ใน 5 จังหวัดลำดับแรก ของปี พ.ศ. 2550 อยู่ในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี สตูล และสุราษฎร์ธานี ส่วนอีก 2 จังหวัดที่เหลือ อยู่ในภาคอีสาน ได้แก่ มุกดาหาร และเลย

รายละเอียดดังตารางที่ 29 แผนที่ 1 – 6 และภาคผนวก จ

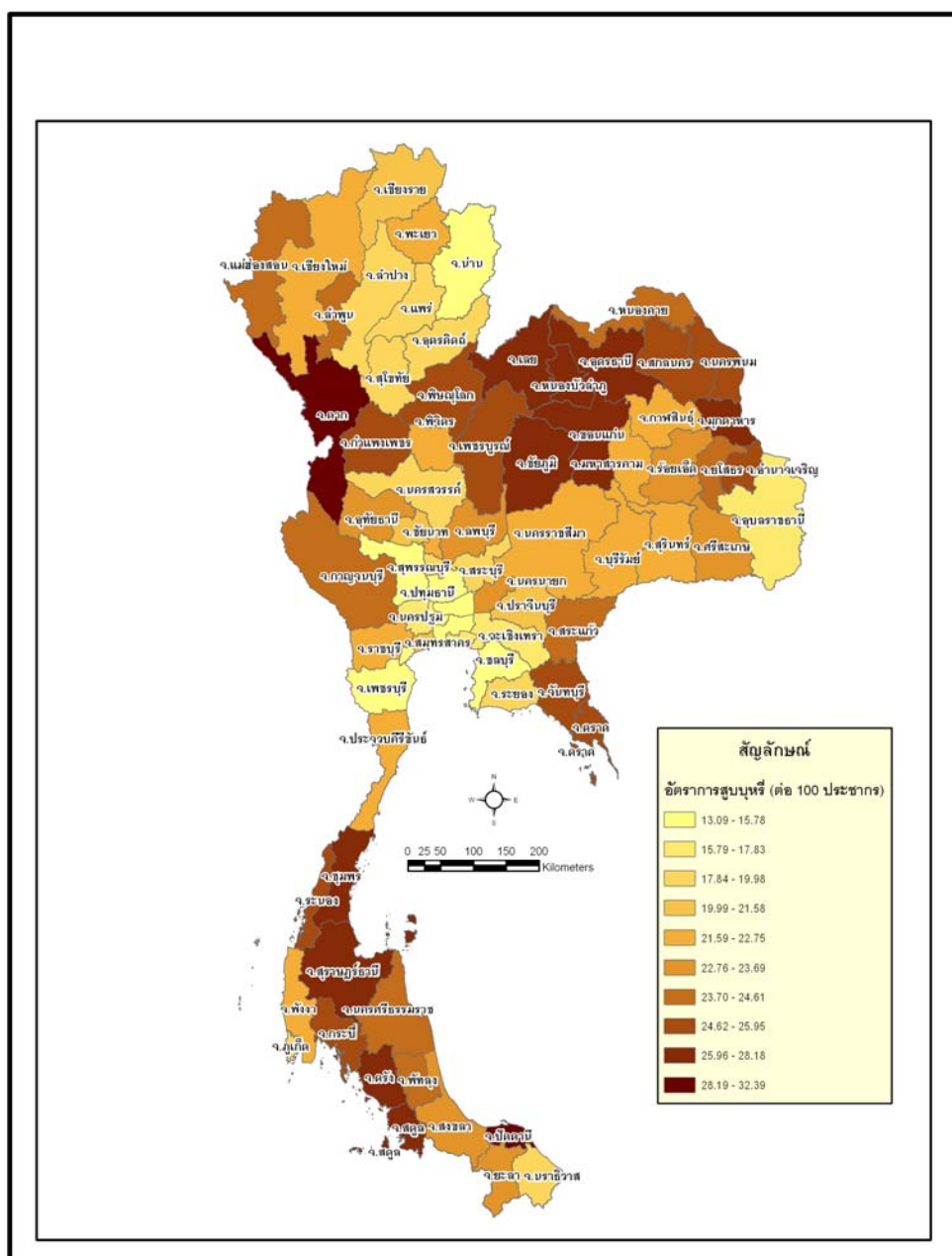
ตารางที่ 29 อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันสูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550

5 จังหวัด อันดับแรก	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย		
	จังหวัด	อัตรา	จังหวัด	อัตรา	จังหวัด	อัตรา	
ปี พ.ศ. 2544	1	หนองบัวลำภู	35.19	ดาก	16.46	หนองบัวลำภู	69.16
	2	ดาก	34.95	แม่ฮ่องสอน	15.07	หนองคาย	61.98
	3	แม่ฮ่องสอน	32.75	เชียงใหม่	10.37	กาฬสินธุ์	59.90
	4	หนองคาย	32.45	ลำปาง	10.28	สุราษฎร์ธานี	58.93
	5	กำแพงเพชร	31.71	ลำพูน	9.49	ชัยภูมิ	58.59
		แผนที่ 1		แผนที่ 3		แผนที่ 5	
ปี พ.ศ. 2550	1	ดาก	32.39	ดาก	13.43	ปัตตานี	57.19
	2	ปัตตานี	32.26	ลำพูน	9.53	มุกดาหาร	56.32
	3	สตูล	28.18	เชียงราย	6.94	สตูล	55.92
	4	มุกดาหาร	28.00	เชียงใหม่	6.44	สุราษฎร์ธานี	55.36
	5	อุดรธานี	27.97	แม่ฮ่องสอน	6.33	เลย	54.96
		แผนที่ 2		แผนที่ 4		แผนที่ 6	

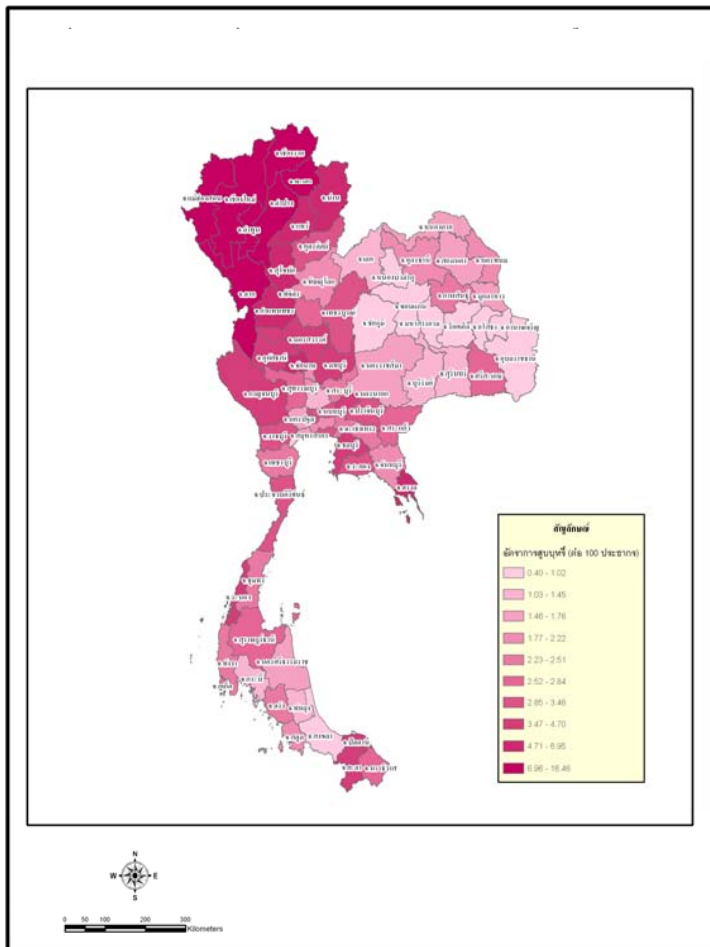
แผนที่ 1 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

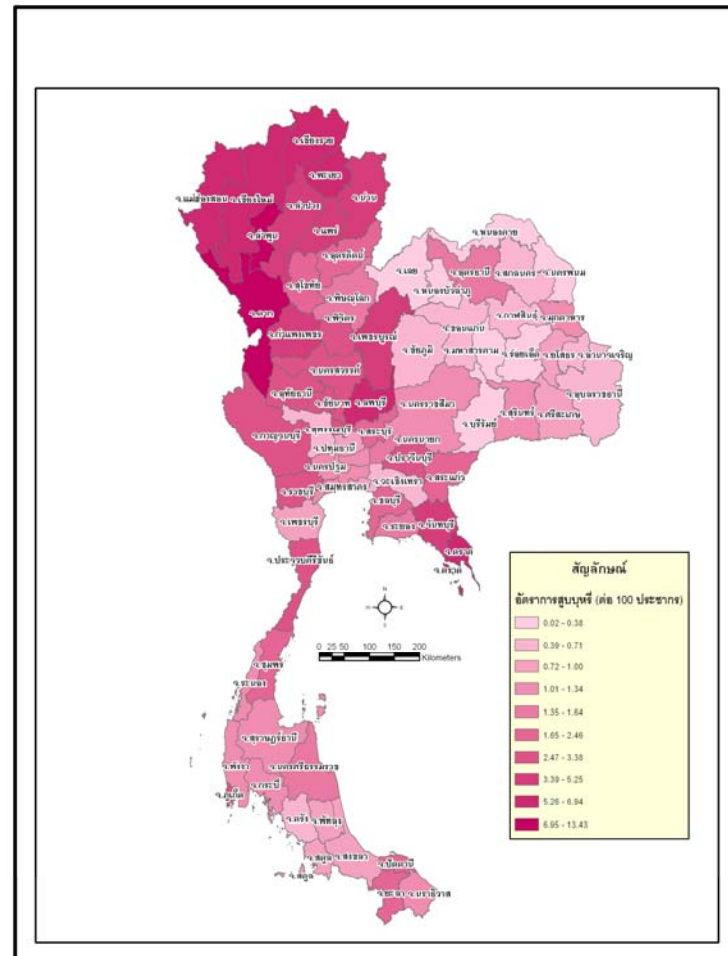
แผนที่ 2 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

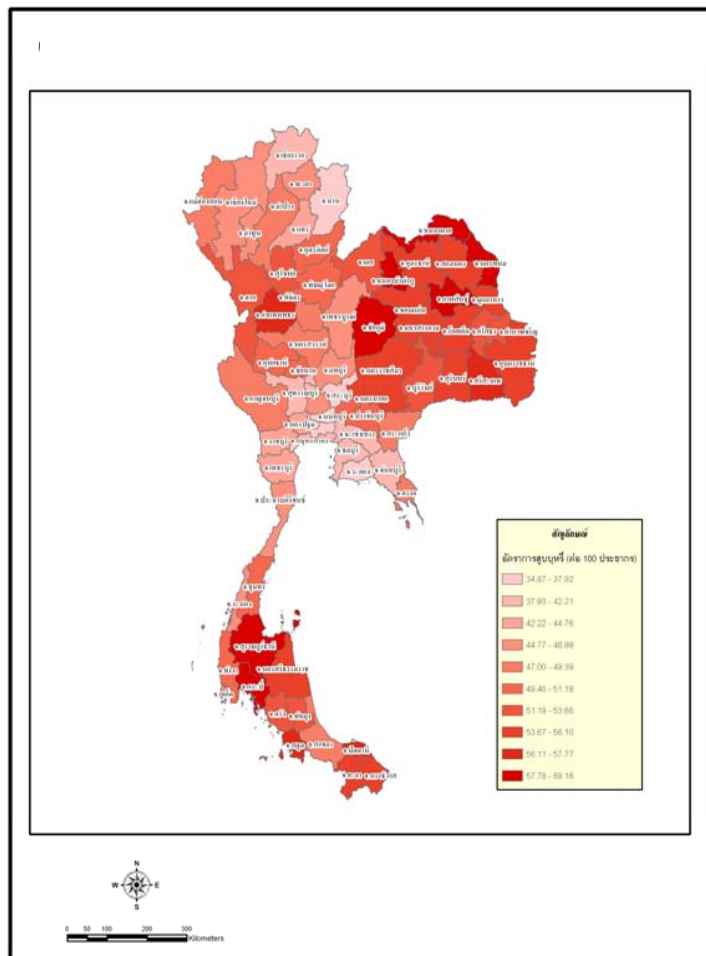
แผนที่ 3 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรหญิง อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

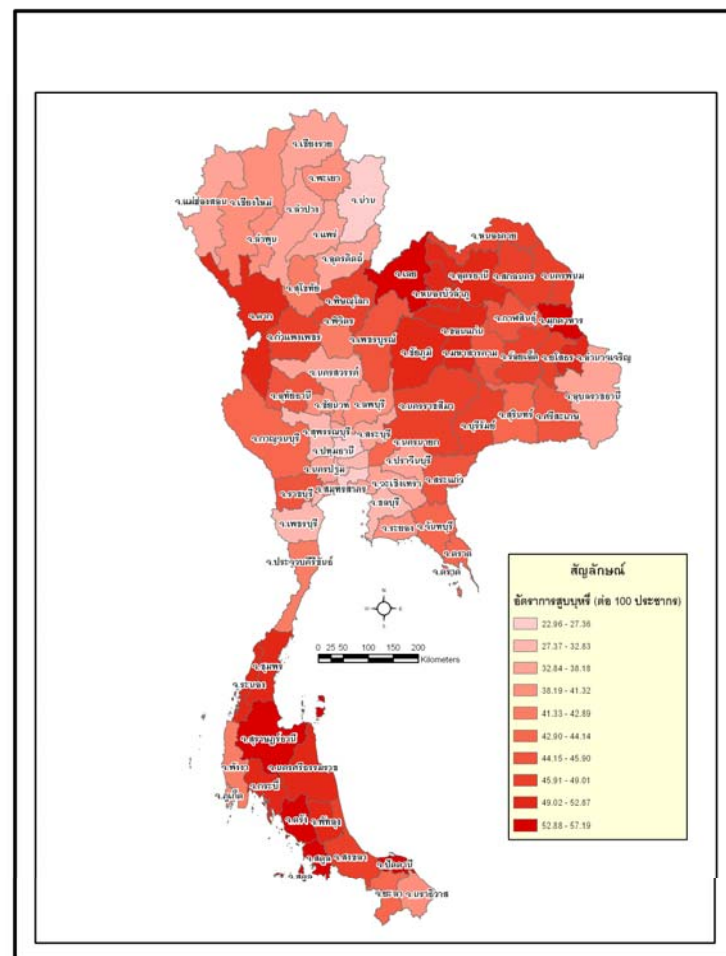
แผนที่ 4 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรหญิง อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

แผนที่ 5 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรชาย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

แผนที่ 6 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันของประชากรชาย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

5.1.2 อัตราการสูญบุหรีเป็นประจำ จำแนกตามเพศและรายจังหวัด

ก. ประชากรรวมจำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำสูงสุด ซึ่งมีทั้งภาคเหนือ ภาคอีสานและภาคใต้ ได้แก่ หนองบัวลำภู ตาก แม่ฮ่องสอน กระบี่ และกาฬสินธุ์ ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 กลับพบว่า 4 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกของภาคใต้ มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำสูงสุด ได้แก่ ปัตตานี ชุมพร สุราษฎร์ธานี และสตูล ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลืออยู่ในภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดตาก

ข. ประชากรหญิงจำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำสูงสุดล้วนแล้วแต่อยู่ในภาคเหนือทั้งสิ้น ได้แก่ ตาก แม่ฮ่องสอน ลำปาง เชียงใหม่ และเชียงราย ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2544 นั่นคือ 4 ใน 5 จังหวัดลำดับแรก พบในภาคเหนือ ได้แก่ ตาก ลำพูน แม่ฮ่องสอน และเชียงราย ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลือ พบในภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดตราด

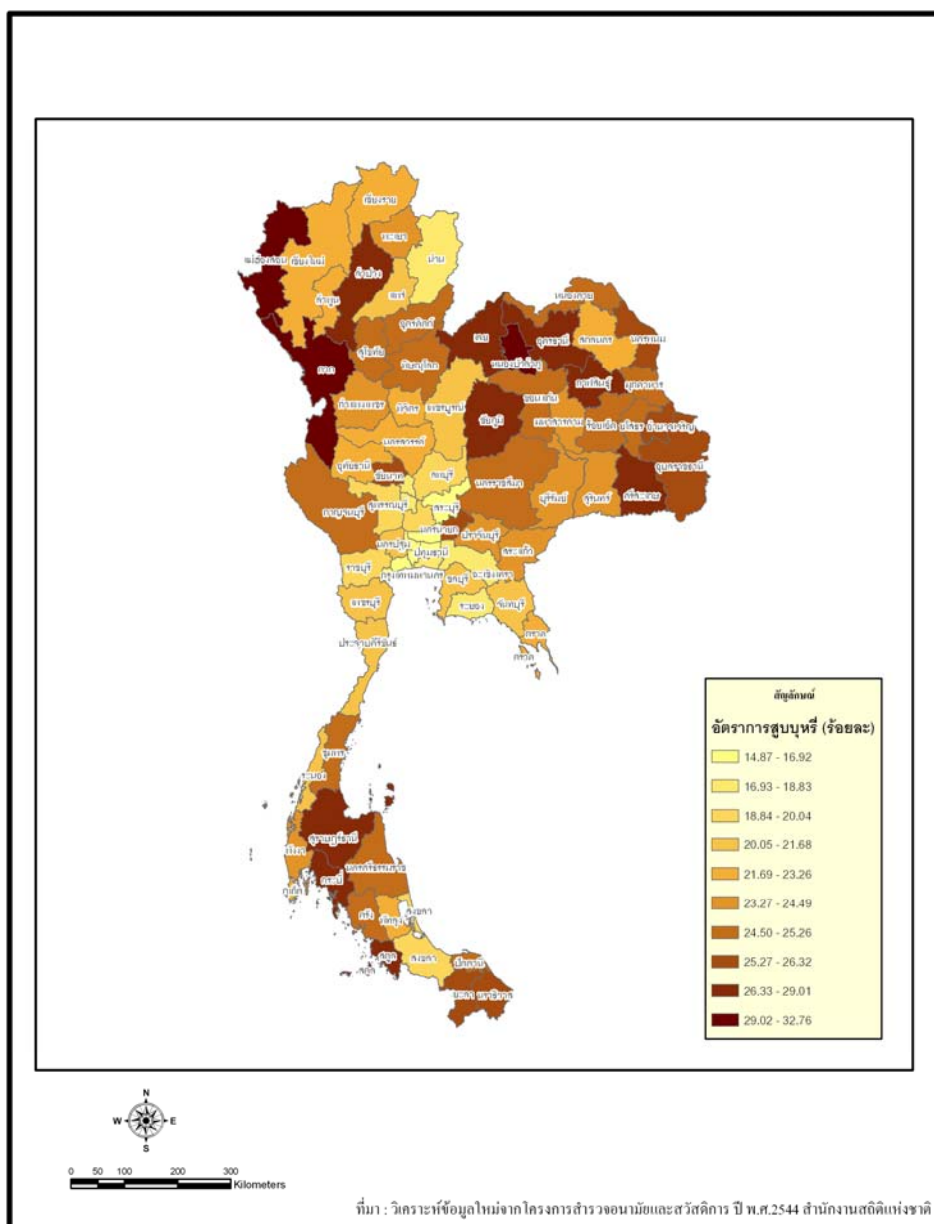
ค. ประชากรชายจำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีอัตราการสูญบุหรีเป็นประจำสูงสุดส่วนใหญ่อยู่ในภาคอีสาน และภาคใต้ ได้แก่ หนองบัวลำภู กระบี่ ชัยภูมิ สุราษฎร์ธานี และกาฬสินธุ์ ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 พบว่า 4 ใน 5 จังหวัดลำดับแรก พบในภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี สุราษฎร์ธานี สตูล และชุมพร ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลือ พบในภาคอีสาน ได้แก่ จังหวัดเลย

รายละเอียดดังตารางที่ 30 แผนที่ 7 – 12 และภาคผนวก จ

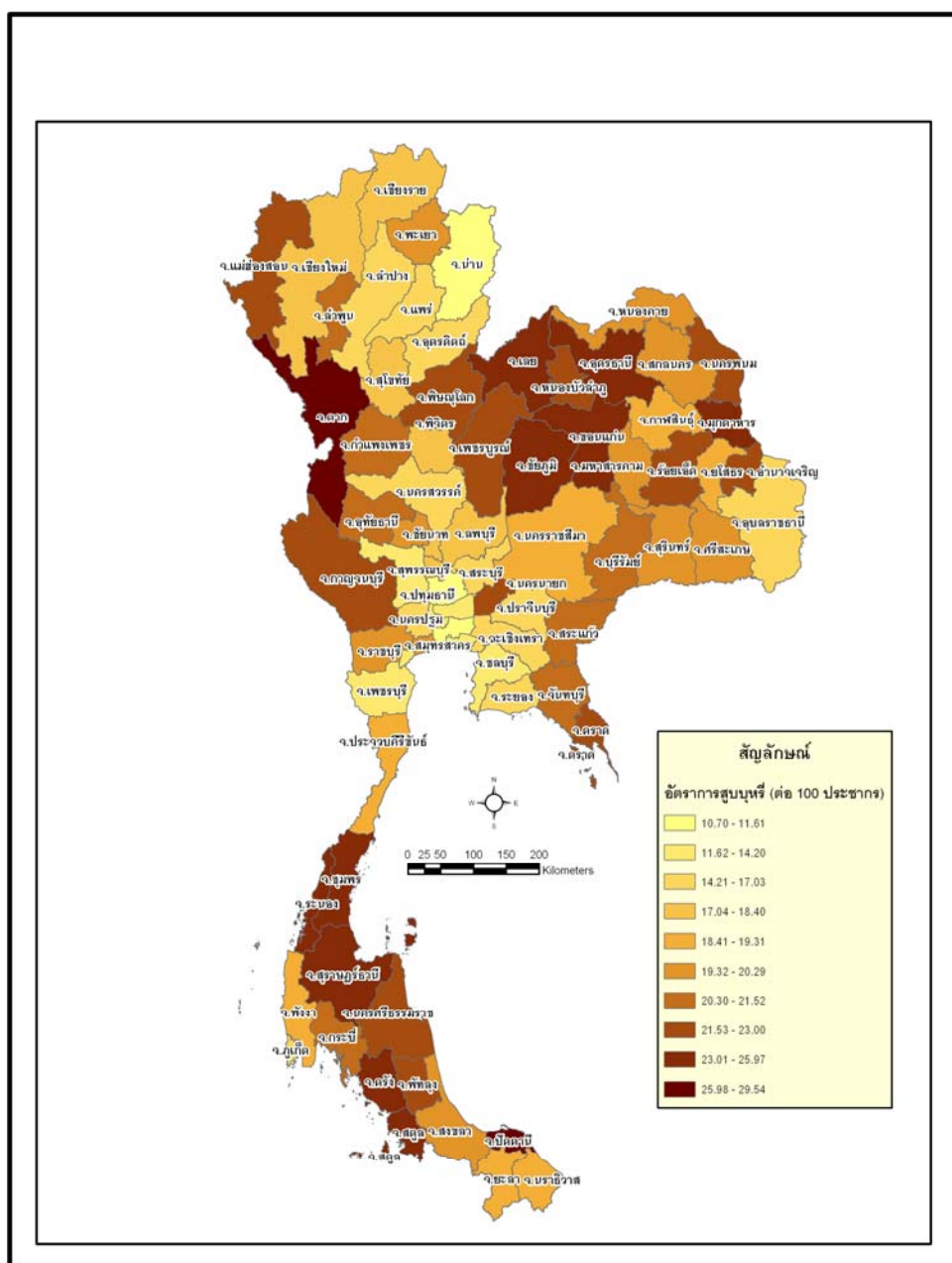
ตารางที่ 30 อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำสูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป
จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550

5 จังหวัด อันดับแรก		ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย	
		จังหวัด	อัตรา	จังหวัด	อัตรา	จังหวัด	อัตรา
ปี พ.ศ. 2544	1	หนองบัวลำภู	32.76	ตาก	15.13	หนองบัวลำภู	64.55
	2	ตาก	32.23	แม่ฮ่องสอน	13.88	กระบี่	56.31
	3	แม่ฮ่องสอน	30.66	ลำปาง	9.59	ชัยภูมิ	55.29
	4	กระบี่	29.01	เชียงใหม่	7.69	สุราษฎร์ธานี	54.77
	5	กาฬสินธุ์	28.40	เชียงราย	7.23	กาฬสินธุ์	54.03
		แผนที่ 7		แผนที่ 9		แผนที่ 11	
ปี พ.ศ. 2550	1	ปัตตานี	29.54	ตาก	12.54	ปัตตานี	52.22
	2	ตาก	29.23	ลำพูน	8.41	สุราษฎร์ธานี	50.57
	3	ชุมพร	25.97	ตราด	5.33	สตูล	50.06
	4	สุราษฎร์ธานี	25.50	แม่ฮ่องสอน	5.19	เลย	49.75
	5	สตูล	25.25	เชียงราย	4.98	ชุมพร	49.33
		แผนที่ 8		แผนที่ 10		แผนที่ 12	

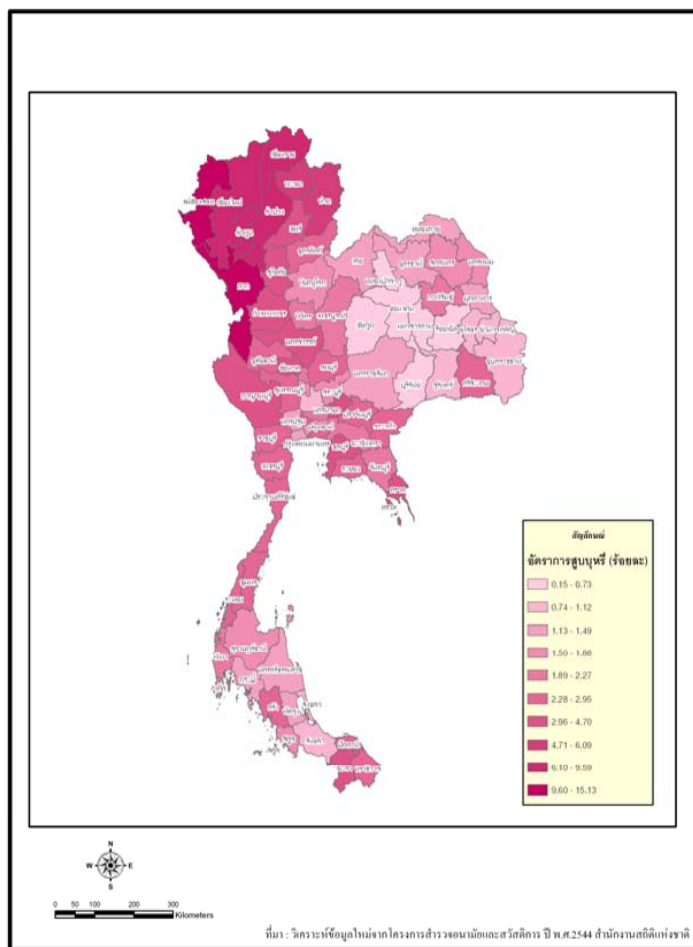
แผนที่ 7 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจําของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ.2544

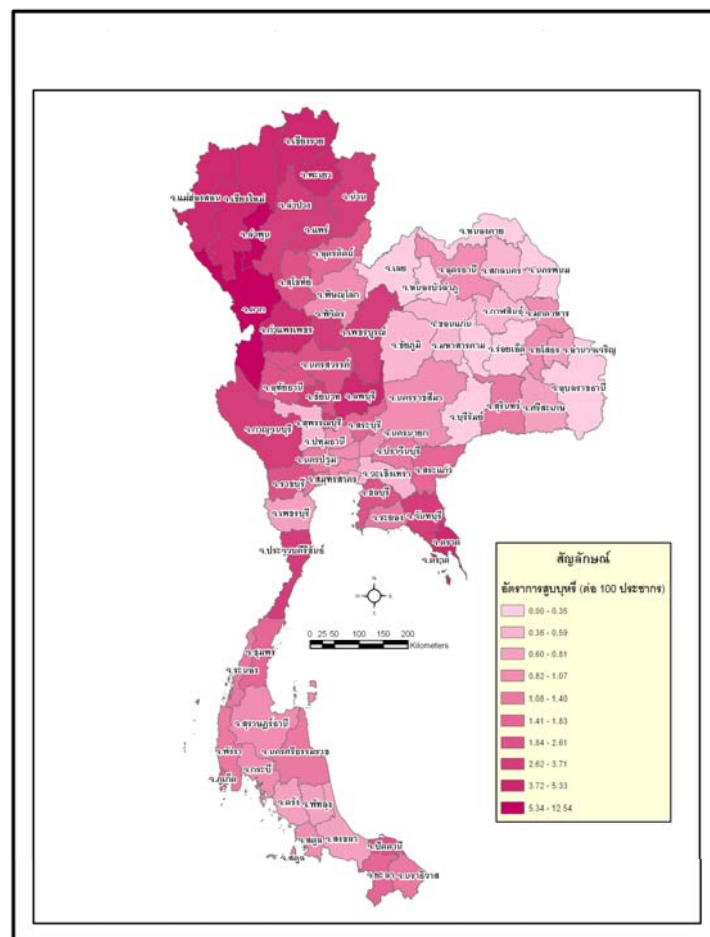
แผนที่ 8 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ.2550

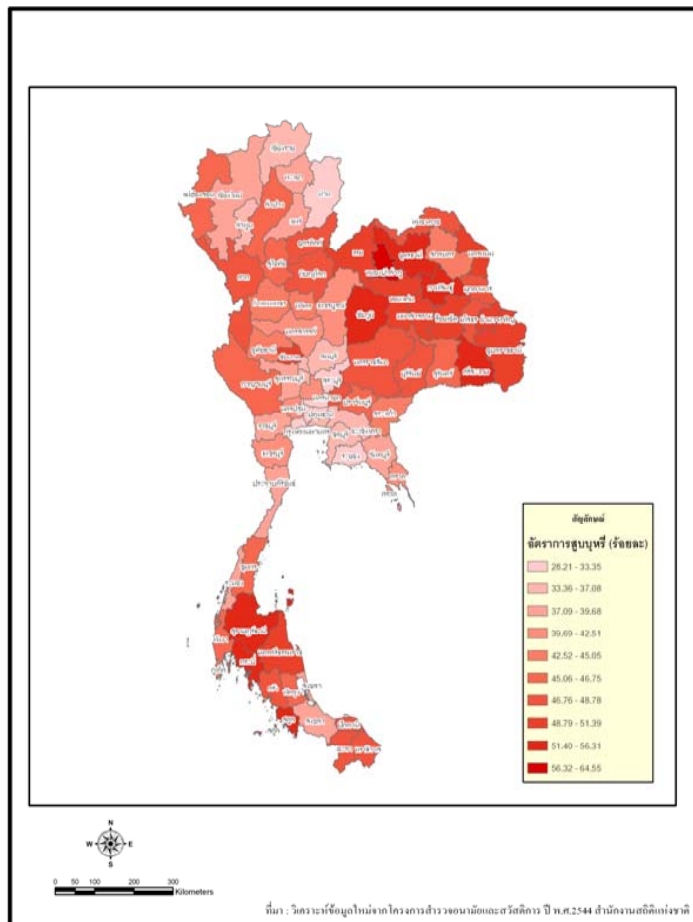
แผนที่ 9 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรหญิง
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

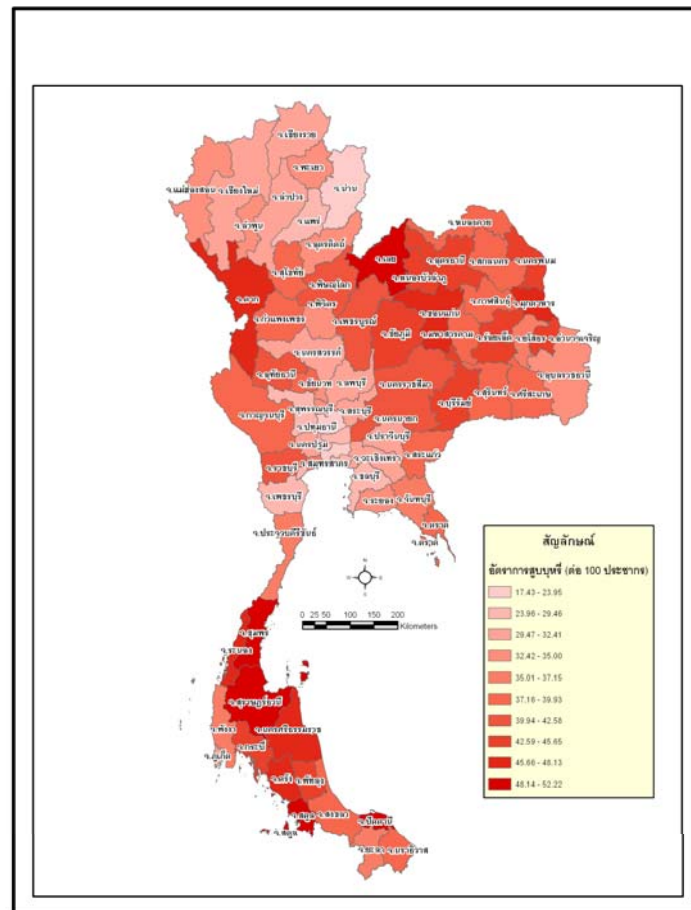
แผนที่ 10 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรหญิง
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

แผนที่ 11 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรชาย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ.2544

แผนที่ 12 แสดงอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำของประชากรชาย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ.2550

5.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม พบว่าในปี พ.ศ. 2544 จังหวัดในภาคกลางส่วนใหญ่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุด 5 ลำดับแรก ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 กลับพบว่าจังหวัดที่เป็น 5 อันดับแรก อยู่ในภาคใต้ทั้งสิ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 31 และ 32 ต่อไปนี้

5.2.1 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามเพศและรายจังหวัด

ก. ประชากรรวม จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรรวม ส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และชลบุรี ส่วนอีก 2 จังหวัดอยู่ในภาคใต้ และภาคเหนือ ได้แก่ ชุมพร และพิจิตร ตามลำดับ ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 กลับพบว่า 5 จังหวัดลำดับแรกล้วนอยู่ในภาคใต้ทั้งสิ้น ได้แก่ พังงา ระนอง สตูล นครศรีธรรมราช และชุมพร

ข. ประชากรหญิง จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 4 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรหญิงอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สระแก้ว และเพชรบุรี ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลืออยู่ในภาคอีสาน ได้แก่ มหาสารคาม ซึ่ง ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 พบว่าปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรกลุ่มนี้ กระจายอยู่ทั้งในภาคใต้ ภาคกลาง และภาคอีสาน ได้แก่ พังงา สตูล สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี และอำนาจเจริญ

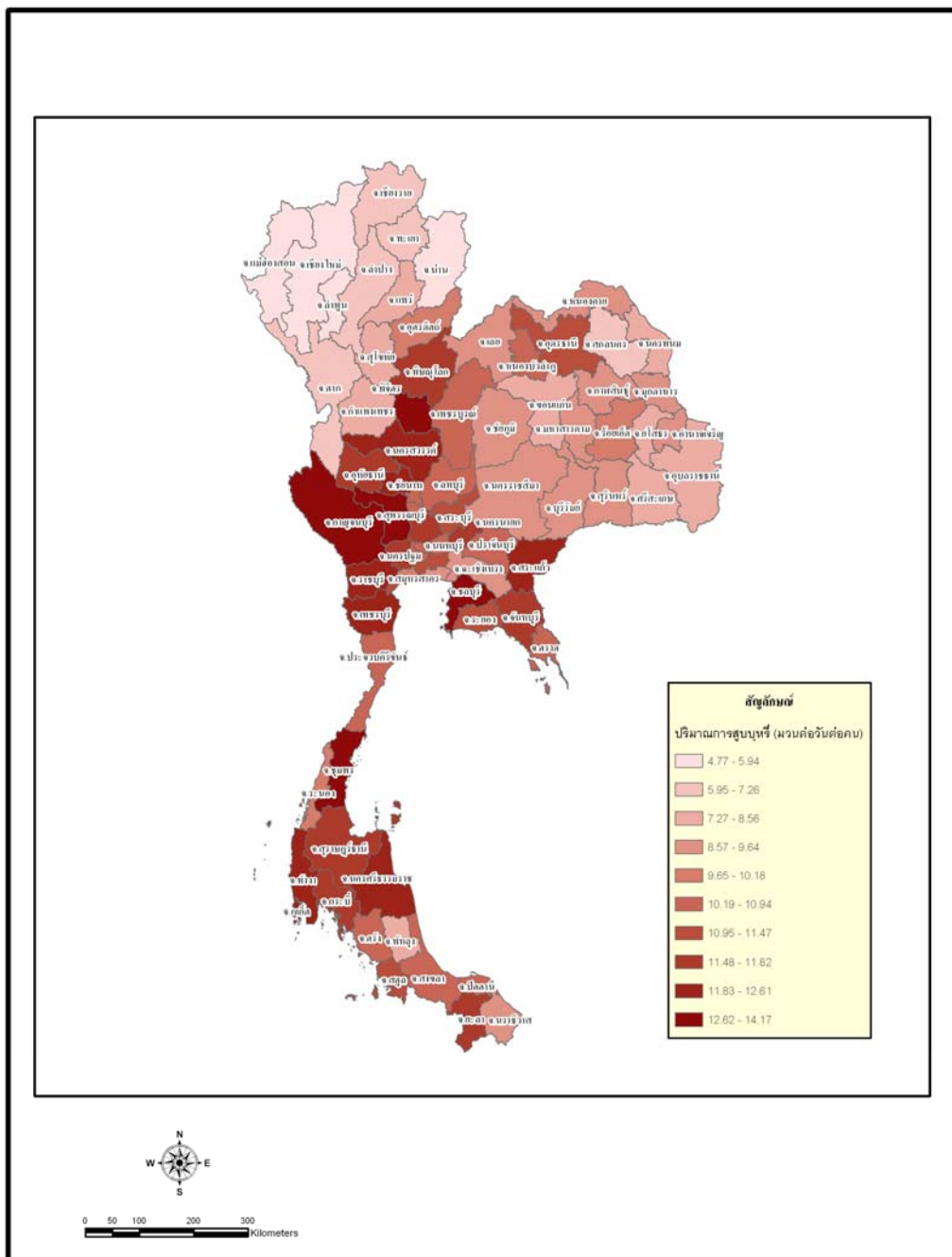
ค. ประชากรชาย จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 3 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรชายอยู่ในภาคกลางเช่นเดียวกับประชากรรวม ได้แก่ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรี ส่วนอีก 2 จังหวัดอยู่ในภาคใต้ และภาคเหนือ ได้แก่ ชุมพร และพิจิตร ตามลำดับ ขณะที่ปี พ.ศ. 2550 พบว่า 5 จังหวัดแรกล้วนอยู่ในภาคใต้ และมีลำดับเป็นจังหวัดเดียวกันกับกลุ่มประชากรรวม ได้แก่ พังงา ระนอง สตูล นครศรีธรรมราช และชุมพร

รายละเอียดดังตารางที่ 31 แผนที่ 13 – 18 และภาคผนวก จ

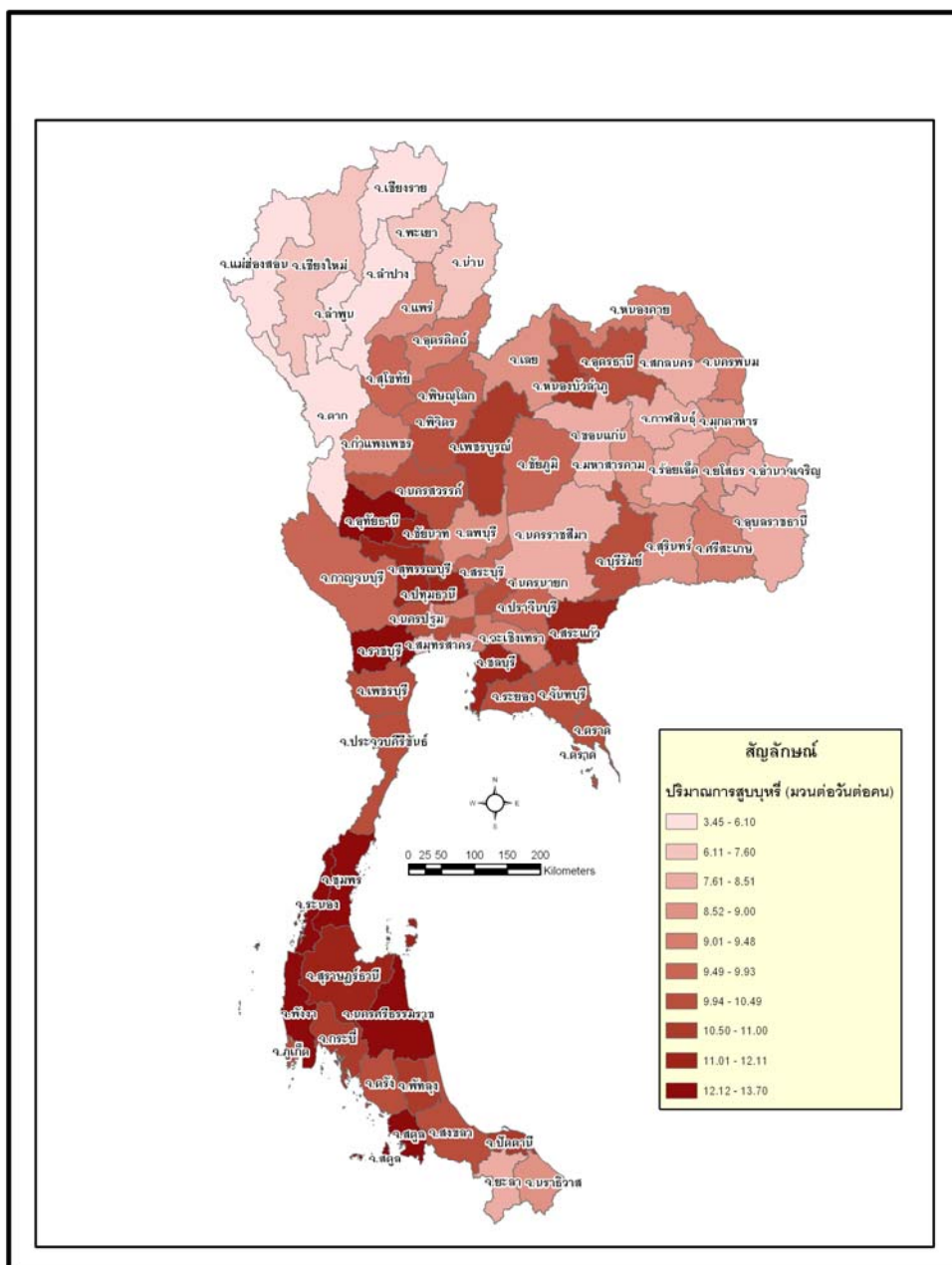
ตารางที่ 31 ปริมาณการสูบบุหรี่สูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่เป็น
ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550

5 จังหวัด อันดับแรก	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย		
	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	
ปี พ.ศ. 2544	1	สุพรรณบุรี	14.17	สุพรรณบุรี	17.69	กาญจนบุรี	14.25
	2	กาญจนบุรี	13.90	สมุทรสงคราม	15.11	สุพรรณบุรี	13.91
	3	ชุมพร	13.60	สระแก้ว	15.11	ชุมพร	13.76
	4	ชลบุรี	13.18	เพชรบุรี	14.83	พิจิตร	13.26
	5	พิจิตร	13.08	มหาสารคาม	14.24	ชลบุรี	13.17
	แผนที่ 13		แผนที่ 15		แผนที่ 17		
ปี พ.ศ. 2550	1	พังงา	13.70	พังงา	16.35	พังงา	13.62
	2	ระนอง	13.44	อำนาจเจริญ	14.66	ระนอง	13.57
	3	สตูล	13.13	สตูล	13.98	สตูล	13.12
	4	นครศรีธรรมราช	13.05	สมุทรสงคราม	13.15	นครศรีธรรมราช	13.10
	5	ชุมพร	12.96	สุพรรณบุรี	13.09	ชุมพร	13.04
	แผนที่ 14		แผนที่ 16		แผนที่ 18		

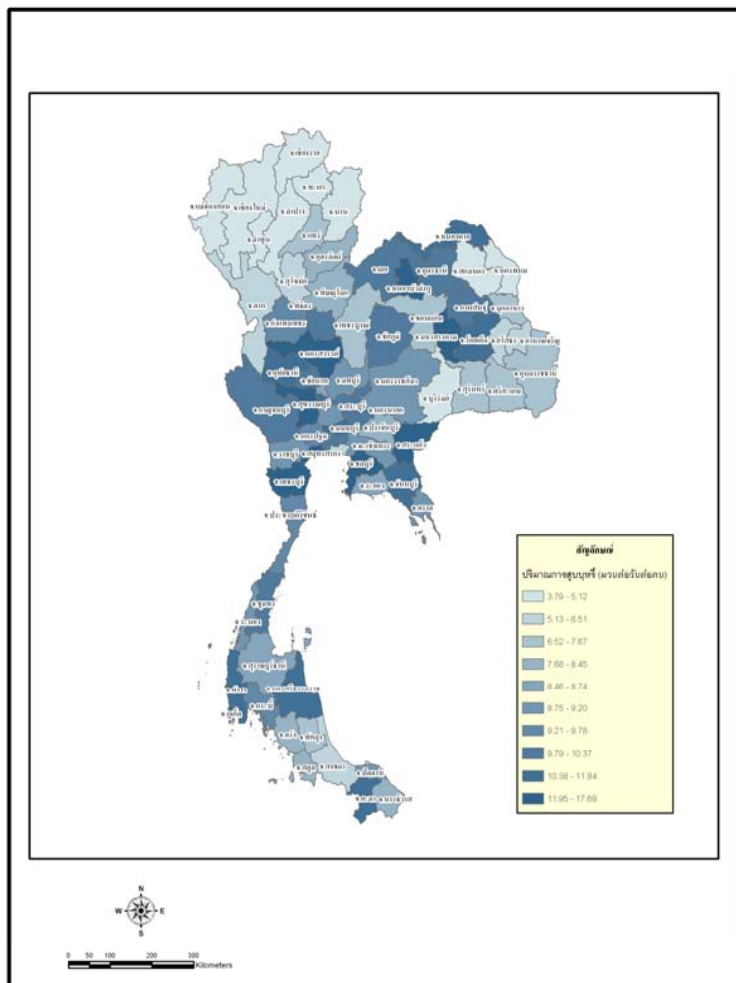
แผนที่ 13 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป
ปี พ.ศ. 2544

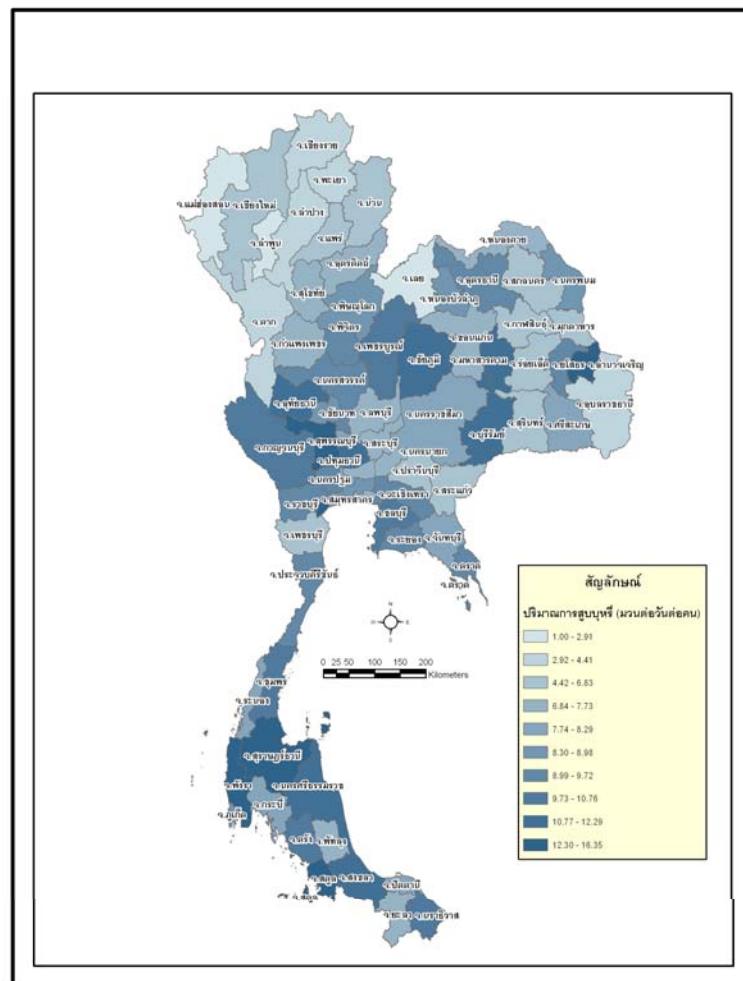
แผนที่ 14 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป
ปี พ.ศ.2550

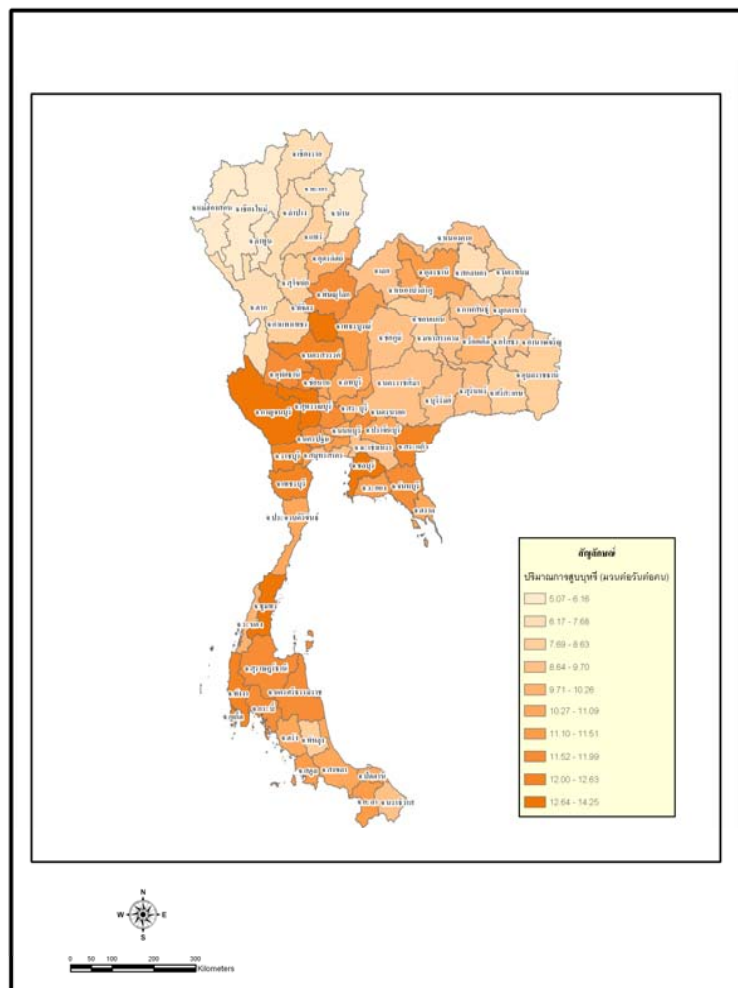
แผนที่ 15 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิง
ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

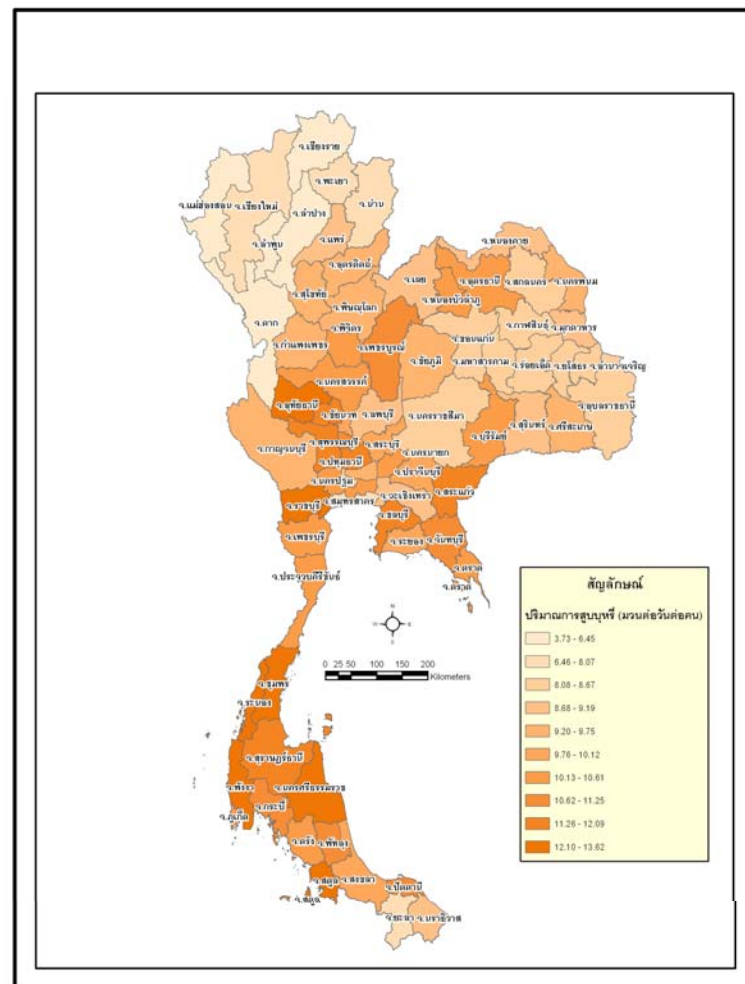
แผนที่ 16 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิง
ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

แผนที่ 17 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชาย
ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

แผนที่ 18 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชาย
ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

5.2.2 ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกตามเพศและรายจังหวัด

ก. ประชากรรวม จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 3 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรรวมอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี และชลบุรี ส่วนอีก 2 จังหวัดอยู่ในภาคใต้ และภาคเหนือ ได้แก่ ชุมพร และพิจิตร ตามลำดับ ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 กลับพบว่า 3 ใน 5 จังหวัดแรกอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ พังงา ระนอง และนครศรีธรรมราช ขณะที่ 2 จังหวัดที่เหลืออยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สมุทรสงคราม และราชบุรี

ข. ประชากรหญิง จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 4 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรหญิงอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม สระแก้ว และเพชรบุรี ส่วนอีก 1 จังหวัดที่เหลืออยู่ในภาคใต้ ได้แก่ ภูเก็ต ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 พบว่าจังหวัดที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ของประชากรกลุ่มนี้ อยู่ในภาคใต้ ได้แก่ พังงา ส่วนลำดับที่ 2 – 4 กระจายอยู่ทั้งในภาคใต้ ภาคกลาง และภาคอีสาน ได้แก่ สตูล สมุทรสงคราม อุตรธานี และอำนาจเจริญ

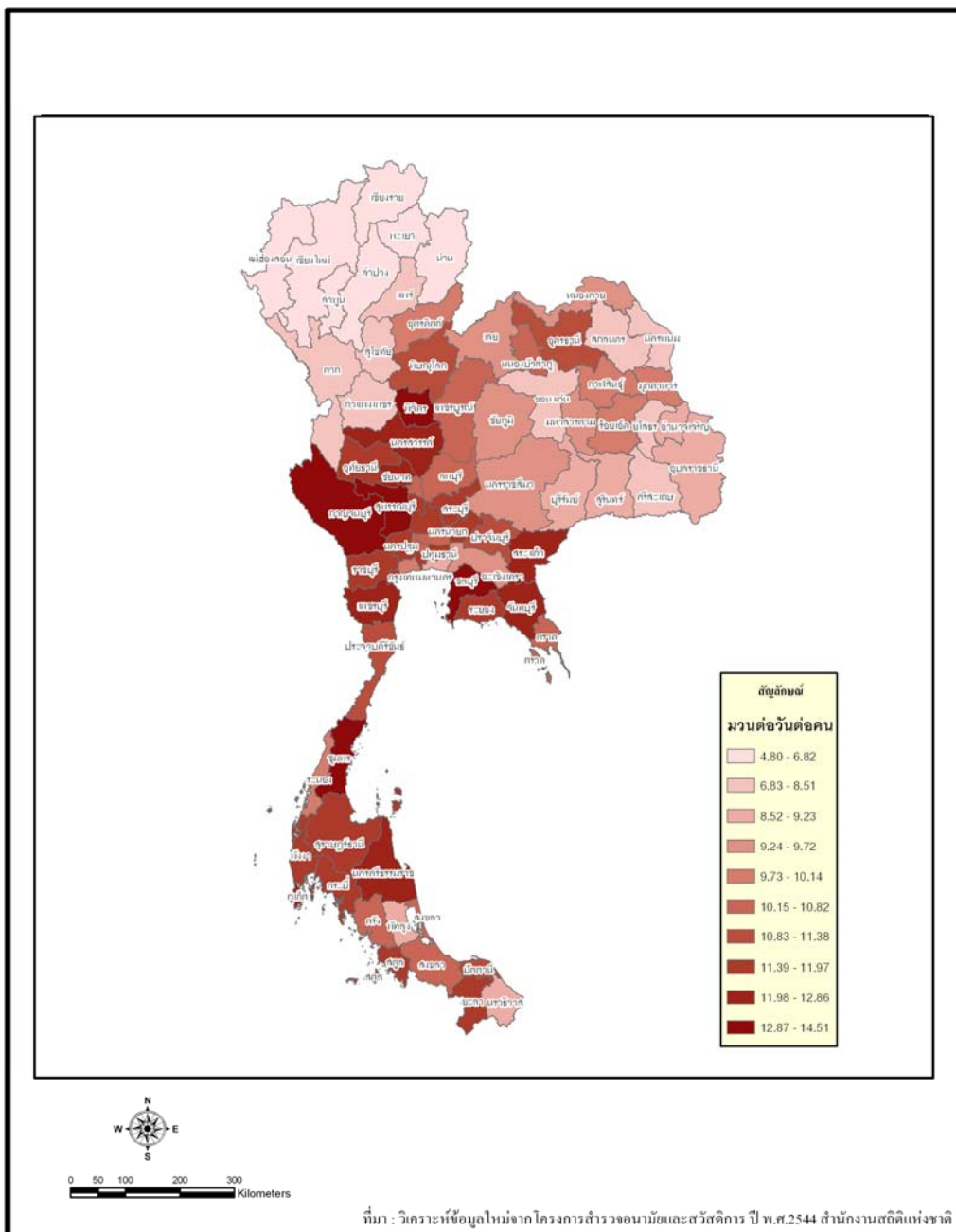
ค. ประชากรชาย จำแนกรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2544 พบว่า 3 ใน 5 จังหวัดลำดับแรกที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันสูงสุดของประชากรชายอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ กาญจนบุรี สุพรรณบุรี และชลบุรี ส่วนอีก 2 จังหวัดอยู่ในภาคใต้ และภาคเหนือ ได้แก่ ชุมพร และพิจิตร ตามลำดับ ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 พบว่า 3 ใน 5 จังหวัดแรกอยู่ในภาคใต้ ได้แก่ พังงา ระนอง และนครศรีธรรมราช ขณะที่ 2 จังหวัดที่เหลืออยู่ในภาคกลาง ได้แก่ สมุทรสงคราม และราชบุรี โดยจังหวัดใน 5 ลำดับแรกนี้ เป็นจังหวัดเดียวกันกับกลุ่มประชากรรวม

รายละเอียดดังตารางที่ 32 แผนที่ 19 – 24 และภาคผนวก จ

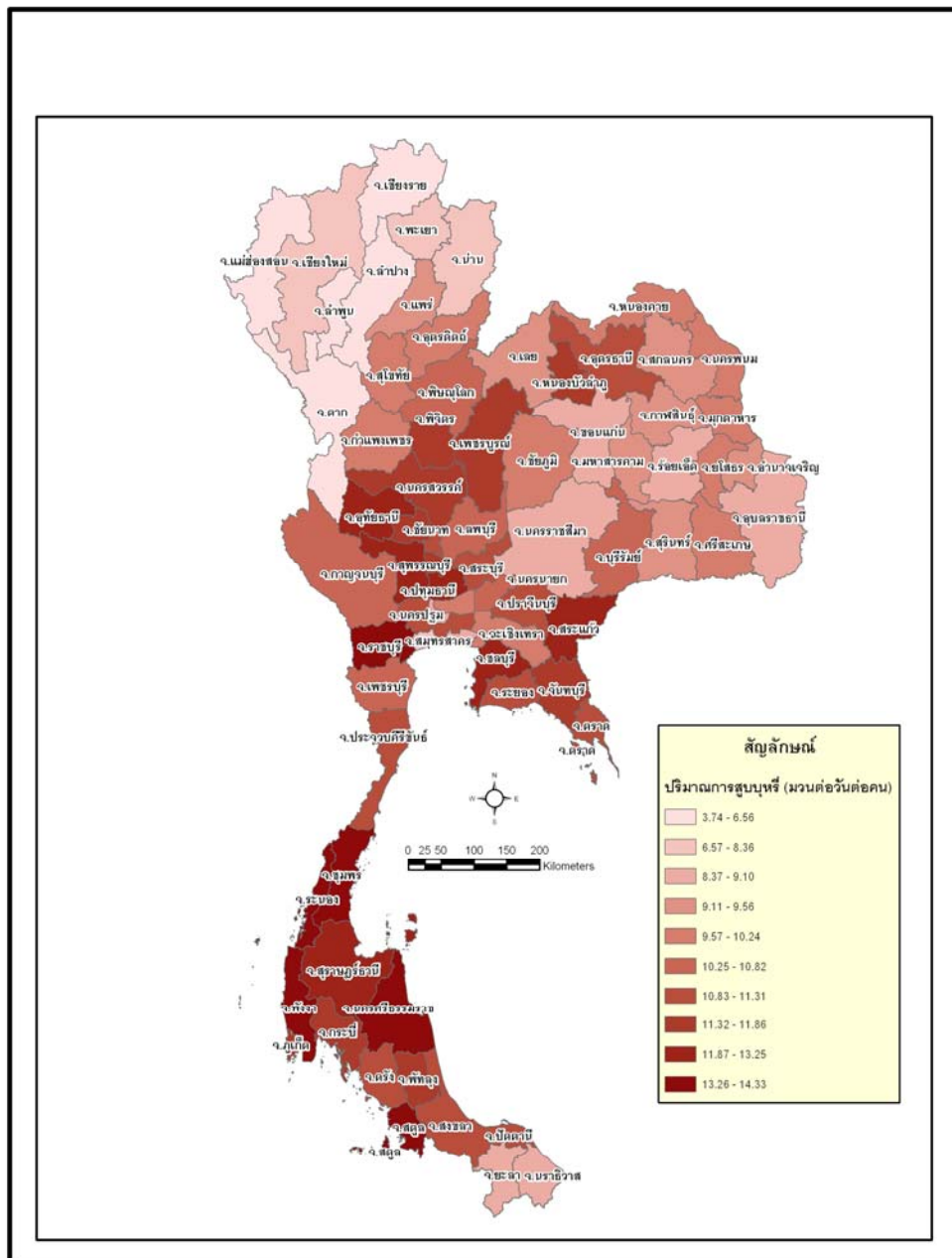
ตารางที่ 32 ปริมาณการสูบบุหรี่สูงสุด 5 อันดับแรกของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกรายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 และ 2550

5 จังหวัด อันดับแรก	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย		
	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	จังหวัด	ปริมาณ (มวน)	
ปี พ.ศ. 2544	1	สุพรรณบุรี	14.51	สุพรรณบุรี	17.92	กาญจนบุรี	14.83
	2	กาญจนบุรี	14.00	สมุทรสงคราม	16.41	ชุมพร	14.35
	3	ชุมพร	13.62	สระแก้ว	15.57	สุพรรณบุรี	14.09
	4	ชลบุรี	13.47	เพชรบุรี	15.13	พิจิตร	13.99
	5	พิจิตร	13.30	ภูเก็ต	15.13	ชลบุรี	13.70
	แผนที่ 19		แผนที่ 21		แผนที่ 23		
ปี พ.ศ. 2550	1	พังงา	14.33	พังงา	16.35	พังงา	14.26
	2	ระนอง	14.08	อุดรธานี	14.77	ระนอง	14.23
	3	สมุทรสงคราม	14.00	สตูล	14.74	สมุทรสงคราม	14.02
	4	นครศรีฯ	13.96	อำนาจเจริญ	14.66	นครศรีฯ	14.02
	5	ราชบุรี	13.74	สมุทรสงคราม	13.63	ราชบุรี	13.92
	แผนที่ 20		แผนที่ 22		แผนที่ 24		

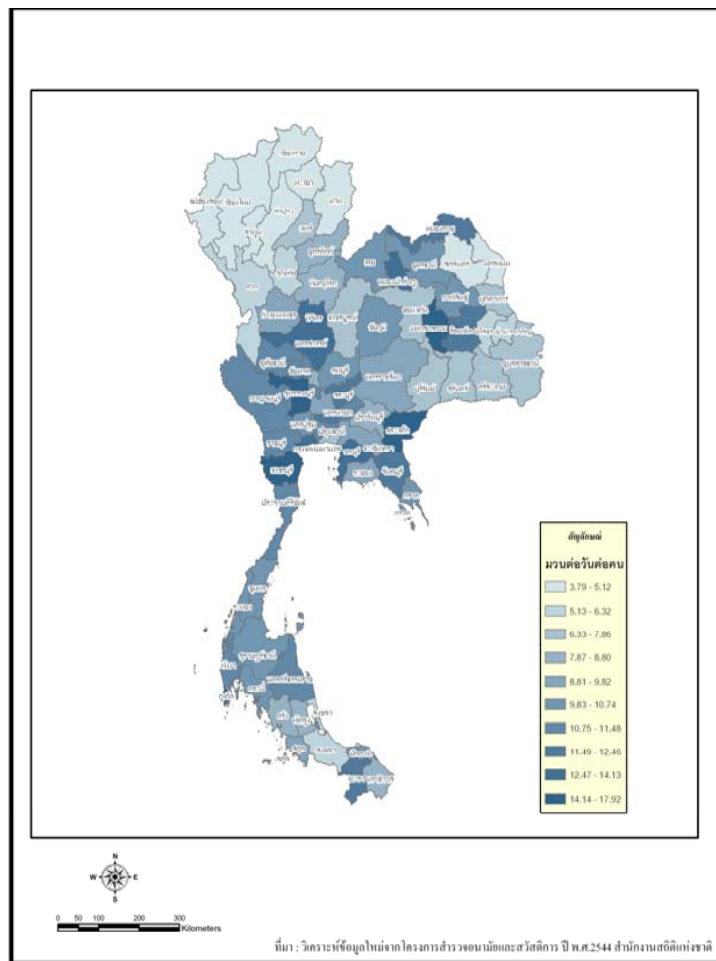
แผนที่ 19 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรที่สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป
ปี พ.ศ. 2544

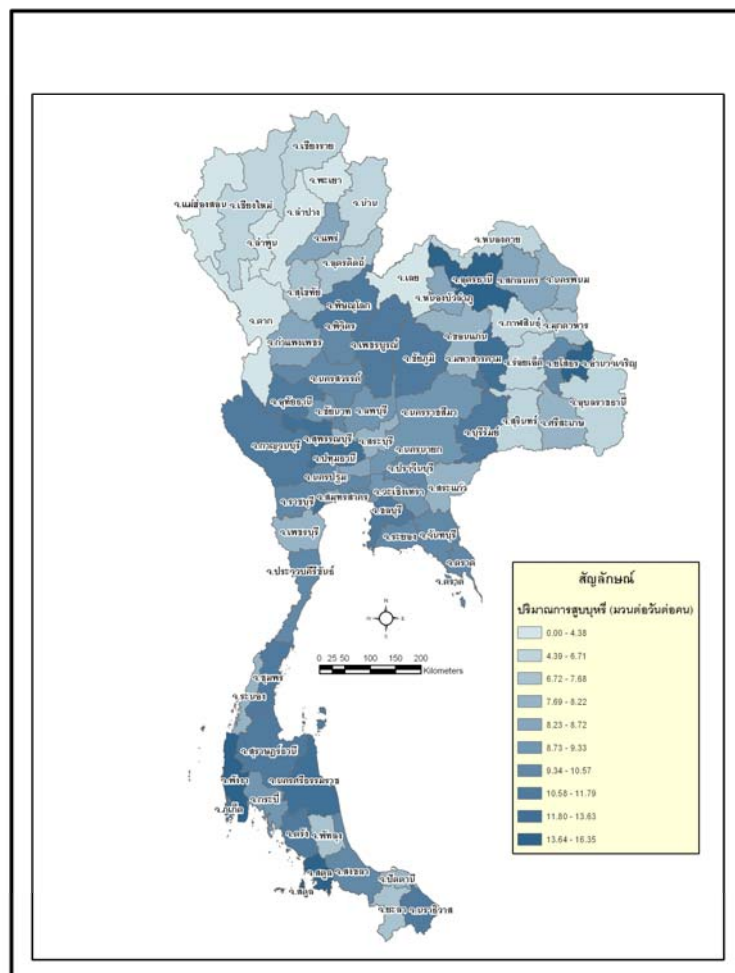
แผนที่ 20 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรที่สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป
ปี พ.ศ. 2550

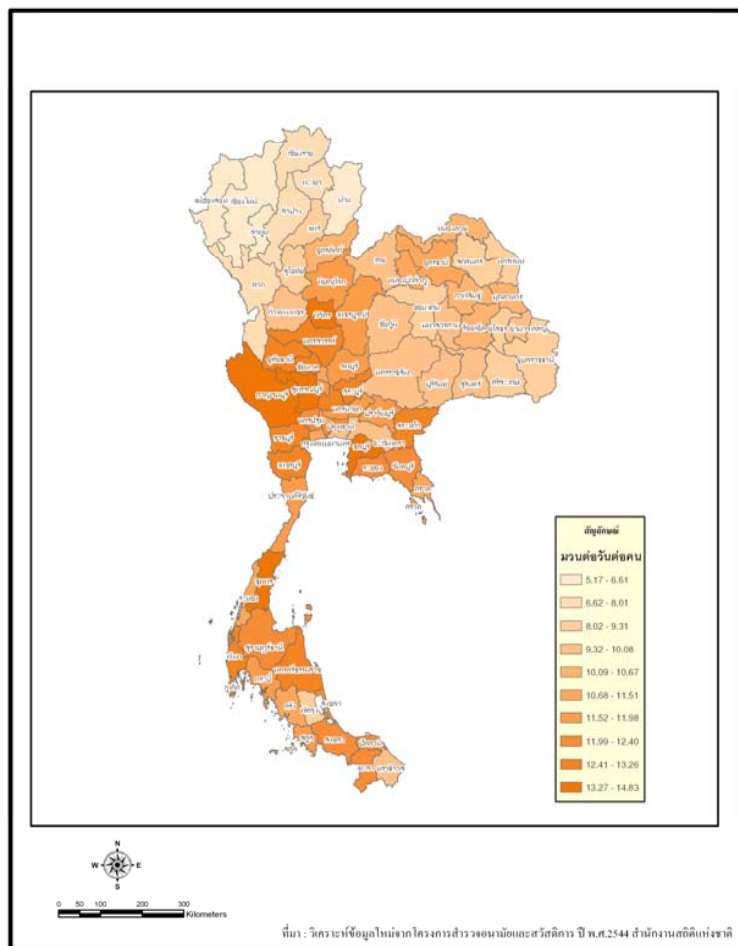
แผนที่ 21 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงที่สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

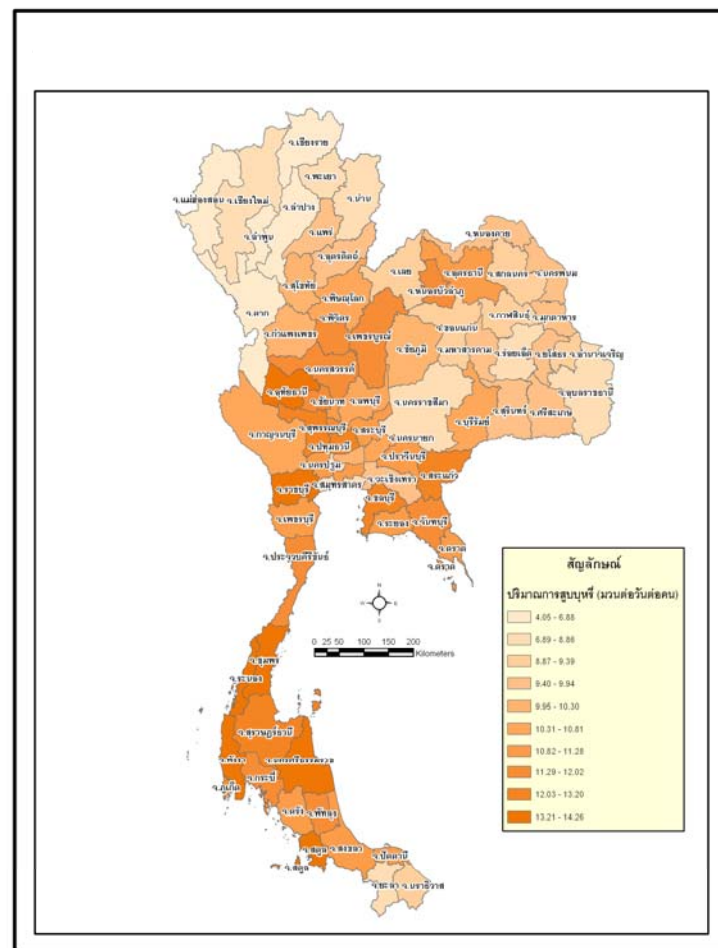
แผนที่ 22 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงที่สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

แผนที่ 23 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชายที่สูบบุหรี่
เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2544

แผนที่ 24 แสดงปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชายที่สูบบุหรี่
เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไป ปี พ.ศ. 2550

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์อัตราการสูบบุหรี่รายจังหวัดในปี พ.ศ. 2544 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2550 มีข้อสังเกตว่ามีการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การสูบบุหรี่จากภาคเหนือและภาคอีสานสู่ภาคใต้อย่างชัดเจนโดยภาพรวมและในปี พ.ศ. 2550 จังหวัดปัตตานี ซึ่งตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย มีสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงที่สุด เนื่องจากมีอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และเป็นประจำสูงเป็นลำดับที่ 1 และ 2 เมื่อพิจารณาทั้งในกลุ่มประชากรรวม และประชากรชาย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในประเด็นปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันในปี พ.ศ. 2544 กับปี พ.ศ. 2550 ก็ยังพบสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอยู่ในจังหวัดทางภาคใต้เช่นกัน ได้แก่ พังงา

VI อัตราเลิกบุหรี่และความพยายามเลิกบุหรี่

การเลิกบุหรี่ ถือเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งของการควบคุมการบริโภคยาสูบ ซึ่งในการกำหนดแผนงานและกลวิธีควบคุมการบริโภคยาสูบของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่หลายหลายเพื่อจูงใจให้ลด ละ เลิกบุหรี่ หากแต่ข้อมูลระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับอัตราการเลิกบุรียังไม่เคยถูกนำมาวิเคราะห์ และเผยแพร่ให้สาธารณชนรับทราบ ดังนั้น รายงานสถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2534 – 2550 ในครั้ง จึงได้เพิ่มเติมการวิเคราะห์อัตราเลิกบุหรี่ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแผนสำหรับสนับสนุนการควบคุมยาสูบด้วยกิจกรรมการเลิกบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

อย่างไรก็ตาม นิยามการเลิกสูบบุหรี่ในกลุ่มผู้ที่เคยสูบบุหรี่และปัจจุบันเลิกบุหรี่แล้ว (ex – smoker) ของโครงการสำรวจระดับชาติทั้ง 6 รอบสำรวจที่ถามว่า “ในอดีตเคยมีปกตินิสัยในการสูบบุหรี่อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน” ได้กลายเป็นข้อจำกัดของการวิเคราะห์อัตราเลิกบุหรี่ เนื่องจากไม่มีข้อความระบุเกี่ยวกับระยะเวลาที่เลิกบุหรี่อย่างชัดเจน เป็นเหตุให้ข้อมูลที่ระบุว่าตนเองเป็นผู้ไม่สูบบุหรี่ในปัจจุบัน แต่เคยสูบบุหรี่เป็นประจำ ถูกอ้างอิงด้วยระยะเวลาที่ต่างกันไปในแต่ละบุคคล จนอาจส่งผลต่อความคลาดเคลื่อนของการประเมินอัตราการเลิกบุหรี่

การวิเคราะห์อัตราเลิกบุรียังแสดงในตารางที่ 33 – 35 มุ่งเน้นภาพรวมของประเทศภายใต้ 4 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศ เขตการปกครอง สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และกลุ่มรายได้ครัวเรือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 อัตราเลิกบุหรี่

6.1.1 อัตราเลิกบุหรี่ของประชากรที่เคยสูบบุหรี่ โดยรวม และจำแนกตามเพศ

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 33 แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้นของประชากรที่เคยสูบบุหรี่โดยรวม เนื่องจากอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.95 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 18.29 ในปี พ.ศ. 2550

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราเลิกบุหรี่ของประชากรไทยที่เคยสูบบุหรี่ จำแนกตามเพศ พบว่าประชากรหญิง มีอัตราเลิกบุหรี่สูงกว่าประชากรชายในทุกกรอบการสำรวจ และทั้ง 2 กลุ่มต่างมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น โดยประชากรหญิงมีอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.67 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 24.83 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ ประชากรชาย มีอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.61 เป็น 17.94 ในช่วงเวลาเดียวกัน

6.1.2 อัตราเลิกบุหรี่ของประชากรที่เคยสูบบุหรี่ จำแนกตามเขตการปกครอง

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ในทุกกรอบการสำรวจ ประชากรที่เคยสูบบุหรี่ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตราเลิกบุหรี่สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล แต่ทั้ง 2 กลุ่มต่างมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น กล่าวคือ กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล มีอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.16 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 20.14 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ กลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีอัตราการเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.22 เป็น 17.68 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 33 ร้อยละของการเลิกบุหรี่โดยรวม จำแนกตามเพศ และเขตการปกครอง

ปี พ.ศ. สํารวจ	ร้อยละของการเลิกบุหรี่				
	รวม	จำแนกตามเพศ		จำแนกตามเขตการปกครอง	
		หญิง	ชาย	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล
2534	9.95	13.67	9.61	9.22	12.16
2539	11.63	16.63	11.24	10.66	14.32
2544	11.97	15.27	11.76	11.04	14.43
2547	15.19	19.80	14.89	14.65	16.65
2549	12.29	13.03	12.23	11.45	14.77
2550	18.29	24.83	17.94	17.68	20.14

6.1.3 อัตราเลิกบุหรี่ของประชากรที่เคยสูบบุหรี่ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า ในทุกรอบการสำรวจ ประชากรที่เคยสูบบุหรี่ในภาคเหนือ มีอัตราเลิกบุหรี่สูงสุด ขณะที่ประชากรที่เคยสูบบุหรี่ในภาคใต้ มีอัตราเลิกบุหรี่ต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราเลิกบุหรี่ในปี พ.ศ. 2534 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรที่เคยสูบบุหรี่ของทุกภูมิภาคสามารถเลิกบุหรี่ได้เพิ่มขึ้น เห็นได้จากภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคใต้ ภาคกลาง และกรุงเทพฯ มีอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มจากร้อยละ 15.06 เป็น 23.63, 6.46 เป็น 18.54, 9.02 เป็น 11.79, 8.63 เป็น 17.30 และ 11.99 เป็น 18.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 34 ร้อยละของการเลิกบุหรี่ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

ปี พ.ศ. สำรวจ	เหนือ	อีสาน	ใต้	กลาง	กรุงเทพฯ ฯ
2534	15.06	6.46	9.02	8.63	11.99
2539	16.93	8.72	8.16	10.41	16.09
2544	15.96	11.42	8.12	9.95	14.72
2547	19.91	15.29	9.94	13.38	15.73
2549	17.37	11.87	6.55	10.56	15.81
2550	23.63	18.54	11.79	17.30	18.02

6.1.4 อัตราเลิกบุหรี่ของประชากรที่เคยสูบบุหรี่ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า ในทุกรอบการสำรวจ ไม่สามารถระบุทิศทางที่ชัดเจนได้ว่าประชากรที่เคยสูบบุหรี่ในกลุ่มรายได้ครัวเรือนใด มีอัตราเลิกบุหรี่สูงสุด หากแต่สามารถระบุได้ว่า กลุ่มรายได้ครัวเรือนระดับปานกลาง มีอัตราเลิกบุหรี่ต่ำสุดในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2534 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราเลิกบุหรี่ในปี พ.ศ. 2534 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรที่เคยสูบบุหรี่ของทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือนสามารถเลิกบุหรี่ได้เพิ่มขึ้น เห็นได้จากกลุ่มจนที่สุด เกือบจน ปานกลาง เกือบรวย และรวยที่สุด มีอัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.98 เป็น 20.70, 10.65 เป็น 17.64, 9.43 เป็น 16.53, 8.23 เป็น 17.50 และ 9.79 เป็น 20.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 35 ร้อยละของการเลิกบุหรี่ จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

ปี พ.ศ. สํารวจ	จนที่สุด	เกือบจน	ปานกลาง	เกือบรวย	รวยที่สุด
2534	10.98	10.65	9.43	8.23	9.79
2539	14.24	11.56	11.31	8.44	11.73
2544	13.57	10.91	10.63	10.90	14.67
2547	16.01	15.24	13.10	15.62	15.92
2549	12.37	12.21	11.34	13.51	12.38
2550	20.70	17.64	16.53	17.50	20.28

6.2 ความพยายามเลิกบุหรี่

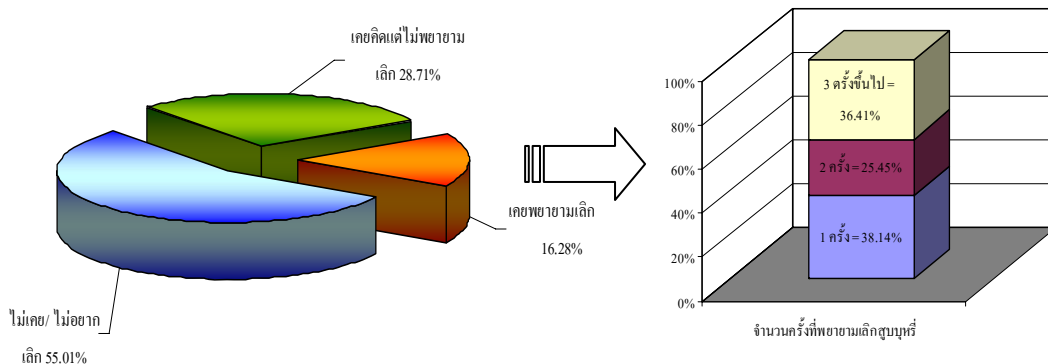
ฐานข้อมูลพฤติกรรมการบริโภค ปี พ.ศ. 2550 มีคำถามที่สามารถประเมินสถานการณ์ความพยายามเลิกบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปกำหนดแนวทางการจัดบริการเลิกบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพต่อไป โดยการนำเสนอแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นย่อย ได้แก่ จำนวนครั้งของการพยายามเลิกบุหรี่ การกลับมาสูบบุหรี่ สาเหตุการกลับมาสูบบุหรี่ และการใช้บริการเลิกบุหรี่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.2.1 จำนวนครั้งของการพยายามเลิกบุหรี่

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน ทั้งสิ้น 10.86 ล้านคนจากแผนภูมิที่ 1 พบว่าร้อยละ 55.01 ไม่เคยคิดเลิกบุหรี่และไม่พยายามเลิกบุหรี่ ร้อยละ 28.71 เคยคิดเลิกบุหรี่แต่ไม่พยายามเลิกบุหรี่ และมีเพียงร้อยละ 16.28 ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์เฉพาะประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ ร้อยละ 16.28 นั้นคิดเป็นจำนวนเท่ากับ 1.77 ล้านคน กลุ่มนี้ส่วนใหญ่เคยพยายามเลิกบุหรี่มาแล้ว 1 ครั้ง ร้อยละ 38.14 รองลงมา คือ เคยพยายามเลิกบุหรี่มาแล้ว 3 ครั้งขึ้นไป และ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.41 และ 25.45 ตามลำดับ

รายละเอียดดังแผนภูมิที่ 12

แผนภูมิที่ 12 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามการเคยพยายามเลิกสูบบุหรี่ และจำนวนครั้งที่เคยพยายามเลิกสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกความพยายามเลิกสูบบุหรี่ด้วยปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ 4 ปัจจัย ได้แก่ เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด และกลุ่มรายได้ครัวเรือน ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า 1) เพศ พบว่าประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน เคยและพยายามเลิกสูบบุหรี่ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มประชากรชายเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 17.90 และ 16.20 ตามลำดับ 2) กลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มอายุยิ่งมาก โดยเฉพาะกลุ่มอายุ 41 – 59 ปี เคยและพยายามเลิกสูบบุหรี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 19.39 และข้อมูลที่น่าสนใจก็คือ กลุ่มอายุน้อย ได้แก่ 15 – 18 ปี เคยและพยายามเลิกสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 6.59 เท่านั้น และในทางตรงข้าม กลุ่มอายุนี้ กลับไม่เคยคิดเลิกสูบบุหรี่และไม่อยากเลิกสูบบุหรี่สูงถึงร้อยละ 74.33 3) ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด พบว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป เคยและพยายามเลิกสูบบุหรี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 18.61 และต่ำสุดในกลุ่มไม่เคยเรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 12.66 และ 4) กลุ่มรายได้ครัวเรือน พบว่า แม้ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่อาศัยในกลุ่มครัวเรือนจนที่สุด เคยและพยายามเลิกสูบบุหรี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 18.81 แต่กลุ่มนี้ ก็ไม่เคยคิดเลิกสูบบุหรี่และไม่อยากเลิกสูบบุหรี่สูงสุดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 56.11

รายละเอียดดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูงขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ และการเคยพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

ปัจจัยสังคมเศรษฐกิจ	การเคยพยายามเลิกบุหรี่		
	ไม่เคย/ไม่ยอมเลิก	เคยคิดแต่ไม่พยายามเลิก	เคยและพยายามเลิก
เพศ			
- ชาย	55.00	28.80	16.20
- หญิง	55.14	26.96	17.90
กลุ่มอายุ			
- 15 - 18 ปี	74.53	18.88	6.59
- 19 - 24 ปี	63.59	26.43	9.98
- 25 - 40 ปี	55.96	28.75	15.29
- 41 - 59 ปี	50.11	30.50	19.39
- ≥ 60 ปีขึ้นไป	53.42	27.94	18.64
ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด			
- ไม่เคยเรียน	64.82	22.52	12.66
- ประถมศึกษา	54.98	27.95	17.07
- มัธยมศึกษา	55.27	30.05	14.68
- อุดมศึกษาขึ้นไป	46.19	35.20	18.61
กลุ่มรายได้ครัวเรือน			
- จนที่สุด	56.11	25.09	18.80
- เกือบจน	54.51	28.05	17.44
- ปานกลาง	55.96	28.47	15.57
- เกือบรวย	55.81	29.16	15.03
- รวยที่สุด	52.32	33.41	14.27

6.2.2 การกลับมาสูบบุหรี่

ประเด็นการกลับมาสูบบุหรี่ หมายถึงระยะเวลาที่ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูงขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยเลิกบุหรี่และพยายามเลิกบุหรี่ (จำนวน 1.77 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.28 ดังแผนภูมิที่ 12) และเลิกสูบบุหรี่ได้ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่ พบว่าโดยภาพรวมของประชากรกลุ่มนี้ สามารถเลิกบุหรี่ได้นานเฉลี่ย 11.44 เดือน ก่อนกลับมาสูบบุหรี่ โดยมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 2 เดือน และระยะเวลาต่ำสุด – สูงสุดที่สามารถเลิกได้สำเร็จก่อนกลับมาสูบบุหรี่อยู่ระหว่าง 1 วัน (0.03 เดือน) – ประมาณ 21 ปี (254 เดือน)

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกระยะเวลาที่เลิกสูบบุหรี่ได้ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่ตามจำนวนครั้งของการเคยและพยายามเลิกบุหรี่ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1 ครั้ง 2 ครั้ง และ 3 ครั้งขึ้นไป ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนี้ยังคงเคยและพยายามเลิกหลายครั้ง กลับยังมีช่วงเวลาที่สามารถเลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่ได้ต่ำสุด เห็นได้จากกลุ่มที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ 3 ครั้งขึ้นไป สามารถเลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายได้นาน 9.06 เดือนก่อนกลับมาสูบบุหรี่ ขณะที่ กลุ่มที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ 2 ครั้ง และ 1 ครั้ง สามารถเลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายได้นานขึ้นเป็นลำดับ คือ 11.18 เดือน และ 13.89 เดือน ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 37

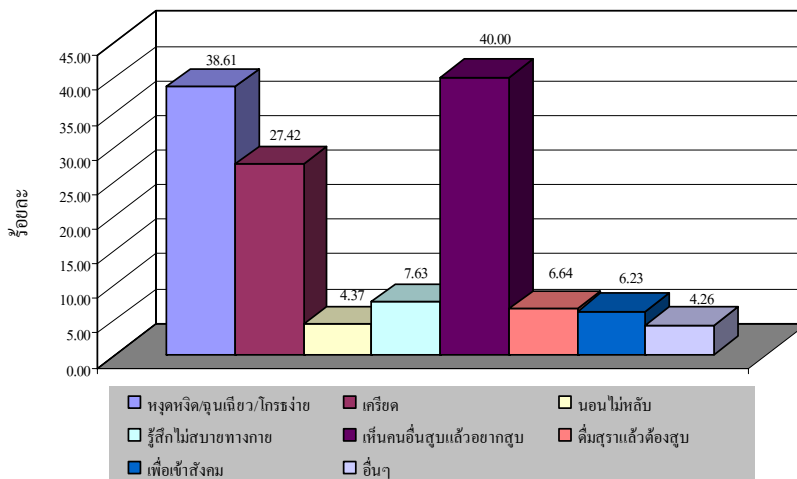
ตารางที่ 37 ระยะเวลาที่เลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

ระยะเวลาที่เลิกบุหรี่ในครั้งสุดท้ายก่อนกลับมาสูบบุหรี่	โดยรวม	จำนวนครั้งที่เคยและพยายามเลิก		
		เลิก 1 ครั้ง	เลิก 2 ครั้ง	3 ครั้งขึ้นไป
จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคย/ พยายามเลิกบุหรี่ (คน)	1,767,185	674,037	449,755	643,392
ค่าเฉลี่ย (เดือน)	11.44	13.89	11.18	9.06
ค่ามัธยฐาน (เดือน)	2	3	1	1
ค่าต่ำสุด (เดือน)	0.03*	0.03*	0.03*	0.03*
ค่าสูงสุด (เดือน)	254	254	249	253

หมายเหตุ * 0.03 เดือน เท่ากับ 1 วัน

6.2.3 สาเหตุการกลับมาสูบบุหรี่

ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2550 มีข้อถามถึงสาเหตุว่าทำไมประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำนวน 1.77 ล้านคน ที่สามารถเลิกบุหรี่ได้ช่วงหนึ่ง จึงกลับมาสูบบุหรี่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังแผนภูมิที่ 13 แสดงให้เห็นว่าสาเหตุ 3 ลำดับแรกที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันกลุ่มนี้ ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้ หรือกลับมาสูบบุหรี่ ได้แก่ การเห็นคนอื่นสูบบุหรี่แล้วอยากสูบบุหรี่ ร้อยละ 40.00 รู้สึกหงุดหงิด/ฉุนเฉียว/โกรธง่าย ร้อยละ 38.61 และรู้สึกเครียด ร้อยละ 27.42

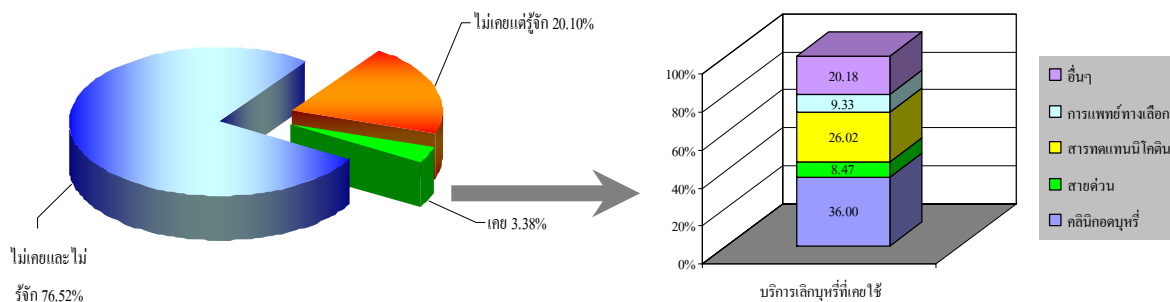

แผนภูมิที่ 13 ร้อยละของสาเหตุการกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

6.2.4 การใช้บริการเลิกบุหรี่

ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยเลิกบุหรี่และพยายามเลิกบุหรี่จำนวน 1.77 ล้านคนในปี พ.ศ. 2550 ยังได้รับการสอบถามในข้อถามที่ว่า “...(ชื่อ)...เคยใช้บริการสำหรับเลิกบุหรี่หรือไม่” ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า มีเพียงร้อยละ 3.38 เท่านั้น ที่ระบุว่าเคยใช้บริการเลิกบุหรี่ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 76.52 ระบุว่าไม่รู้จักและไม่เคยใช้บริการเลิกบุหรี่และไม่รู้จัก และร้อยละ 20.10 ระบุว่าไม่เคยใช้บริการเลิกบุหรี่แต่รู้จักบริการ ฯ นี้ (แผนภูมิที่ 14)

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกการวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มที่ระบุว่าเคยใช้บริการเลิกบุหรี่ในประเด็นของรูปแบบบริการเลิกบุหรี่ที่เคยไปใช้ ก็พบว่าประชากรกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่เคยใช้บริการเลิกบุหรี่ที่คลินิกอดบุหรี่ในสถานพยาบาล ร้อยละ 36.00 รองลงมาในลำดับที่ 2 และ 3 ได้แก่ การใช้สารทดแทนนิโคตินโดยซื้อเองจากร้านขายยา ร้อยละ 26.02 และใช้บริการเลิกบุหรี่แบบอื่น ๆ ร้อยละ 20.18 (แผนภูมิที่ 14)

แผนภูมิที่ 14 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ จำนวนคนตามการใช้บริการเลิกบุหรี่ และรูปแบบบริการเลิกบุหรี่ที่ใช้ ปี พ.ศ. 2550

โดยสรุป อัตราเลิกบุหรี่ที่เพิ่มขึ้นจากตารางที่ 33 – 35 อาจเป็นภาพสะท้อนผลสำเร็จได้ในระดับที่น่าพอใจของการรณรงค์เพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบในห้วงเวลาที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก 3 ตารางดังกล่าว มีข้อสังเกตว่าอัตราเลิกบุหรี่ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - 2549 มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย แต่เมื่อพิจารณาอัตราเลิกบุหรี่ในปี 2550 เปรียบเทียบกับปีสำรวจก่อนหน้านี้ คือ ปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2549 ตามลำดับ จะพบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งเพิ่มขึ้นและลดลงเป็นแบบก้าวกระโดด ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากแหล่งที่มาของข้อมูล กล่าวคือ ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์อัตราเลิกบุหรี่ในปี พ.ศ. 2534, 2539, 2544 และ 2549 มาจากฐานข้อมูลในโครงการสำรวจอนามัยและสวัสดิการ ที่มีคำถามเกี่ยวกับบุหรี่เป็นส่วนประกอบย่อย ขณะที่ ข้อมูลในปี พ.ศ. 2547 และ 2550 มาจากฐานข้อมูลในโครงการสำรวจพฤติกรรมสูบบุหรี่และดื่มสุรา ที่มีคำถามเกี่ยวกับบุหรี่เป็นส่วนประกอบหลัก ซึ่งจากพื้นฐานและจุดมุ่งเน้นของโครงการสำรวจที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการรับรู้ที่ต่างกัน รวมถึงการระบุรหัสคำตอบที่ต่างกัน กอปรกับข้อจำกัดของการนิยามการเลิกสูบบุหรี่ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้ไม่สามารถระบุจำนวนผู้ที่เคยสูบบุหรี่ที่ปัจจุบันเลิกบุหรี่แล้วได้อย่างชัดเจน จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถระบุทิศทางอัตราเลิกบุหรี่ที่ชัดเจนได้

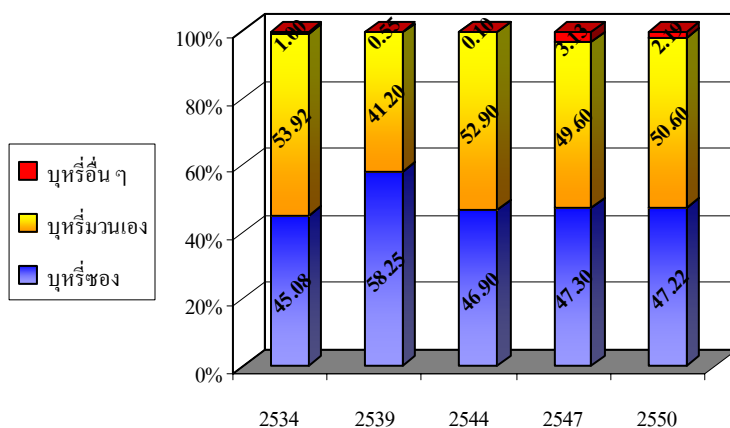
สำหรับความพยายามเลิกบุหรี่ ข้อมูลจากตารางที่ 36 – 37 และแผนภูมิที่ 12 – 14 แสดงให้เห็นว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำนวนรวมทั้งสิ้น 10.86 ล้านคน มีจำนวนสูงถึง 6 ล้านคน ที่ไม่เคยคิดเลิกบุหรี่และไม่พยายามเลิกบุหรี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชากรอายุน้อย (15 – 18 ปี) ไม่เคยเรียนหนังสือ และอยู่ในครัวเรือนยากจน และจำนวนกว่า 3 ล้านคน เคยคิดแต่ไม่พยายามเลิกบุหรี่ ขณะที่ ประชากรกลุ่มนี้มีเพียง 1.77 ล้านคนเท่านั้น ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ โดยสามารถเลิกได้นาน 11 เดือนก่อนที่จะกลับมาสูบบุหรี่ และมากกว่านั้นยังมีประเด็นที่น่าวิตกก็คือ แม้เลิกบุหรี่ได้นานถึง 20 ปี ก็ยังมีโอกาสที่จะกลับมาสูบบุหรี่ได้ ด้วยเหตุนี้ การจัดระบบบริการเลิกบุหรี่ที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายถือเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนเหล่านี้สามารถเข้าถึงบริการเลิกบุหรี่ได้สำเร็จ

VII ประเภทของบุหรีที่สูบ

ฐานข้อมูลวิทยุกระจายเสียงระดับชาติ 5 ฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติดังกล่าวไว้ข้างต้น ยกเว้นฐานข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 ล้วนมีข้อมูลที่สามารถจำแนกประเภทของบุหรีที่ผู้สูบบุหรีปัจจุบันซื้อมาสูบ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) บุหรีซอง ทั้งที่มีและไม่มีกั้นกรอง และทั้งที่ผลิตในและต่างประเทศ 2) บุหรีมวนเอง มวนด้วยใบหรือกระดาษมวนชนิดต่าง ๆ และ 3) บุหรีอื่น ๆ ได้แก่ บุหรีจี้โย ชิการ์ ไปป์ และอื่น ๆ ดังนั้น การวิเคราะห์ประเภทของบุหรีที่ผู้สูบบุหรีปัจจุบันสูบ จึงมุ่งนำเสนอในภาพรวมของประเทศโดยใช้ 5 ฐานข้อมูลนี้ และจำแนกตาม 6 ตัวแปรหลัก ได้แก่ เพศ กลุ่มอายุ ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เขตการปกครอง และกลุ่มรายได้ครัวเรือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 ประเภทของบุหรีที่สูบโดยรวม

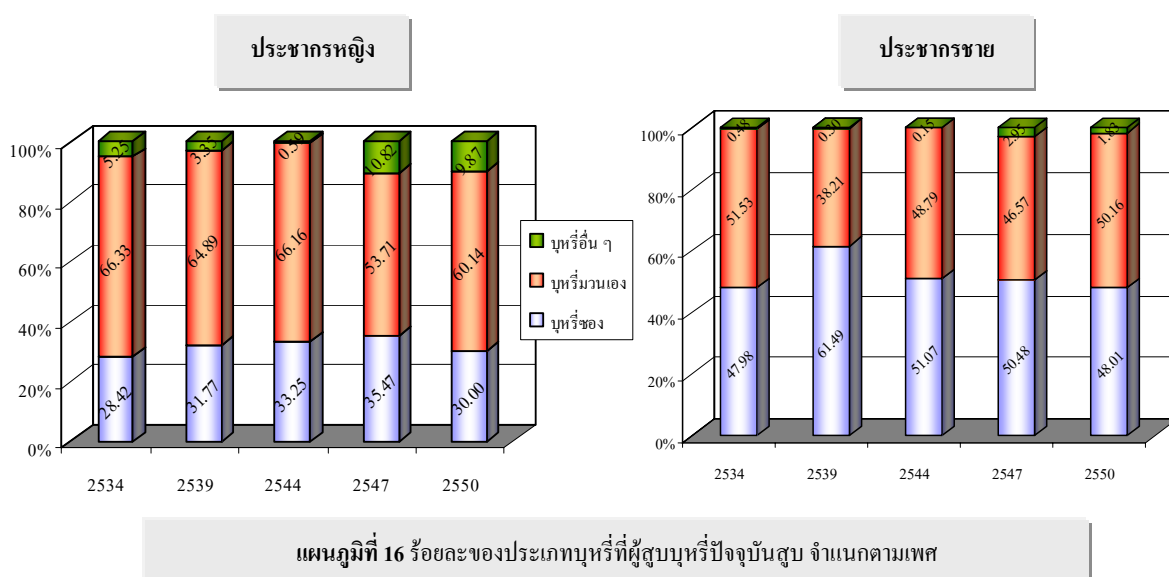
ประเภทของบุหรีที่สูบโดยรวมนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 พบว่า 4 ใน 5 รอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2539 ผู้สูบบุหรีปัจจุบันนิยมสูบบุหรีมวนเองมากกว่าบุหรีซองประมาณร้อยละ 2 – 9 ขณะที่ พบการสูบบุหรีประเภทอื่น ๆ ค่อนข้างน้อย โดยในแต่ละรอบการสำรวจ พบประมาณร้อยละ 0.1 – 3.0 (แผนภูมิที่ 15)

แผนภูมิที่ 15 ร้อยละของประเภทบุหรีที่ผู้สูบบุหรีปัจจุบันสูบ

7.2 ประเภทของบุหรืที่สูง จำแนกตามเพศ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าประชากรหญิงสูบบุหรี่มีตนเองสูงกว่าบุหรืซองและบุหรือื่น ๆ ในทุกรอบการสำรวจ และการสูบบุหรี่มีตนเอง มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 66.33 ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 53.71 ในปี พ.ศ. 2547 แต่กลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.14 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนการสูบบุหรี่ประเภทอื่น ๆ พบประมาณร้อยละ 3 – 10 ในทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2544 พบน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.59 สำหรับประชากรชาย พบว่า 3 ใน 5 รอบการสำรวจ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2539, 2544 และ 2547 สูบบุหรี่ซองในสัดส่วนที่สูงกว่าบุหรืมีตนเองเล็กน้อย ขณะที่การสูบบุหรี่ประเภทอื่น ๆ พบน้อยมาก คือ ไม่เกินร้อยละ 3 ในแต่ละรอบการสำรวจ ดังแผนภูมิที่ 16

7.3 ประเภทของบุหรืที่สูง จำแนกตามกลุ่มอายุ

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า 1) ในทุกรอบการสำรวจ ประชากรกลุ่มอายุน้อย หรือกลุ่มเยาวชนอายุ 15 – 18 ปี และ 19 – 24 ปี สูบบุหรี่ซองมากกว่าประชากรกลุ่มอายุมาก 3 กลุ่ม ได้แก่ 25 – 40 ปี, 41 – 59 ปี และมากกว่า/ เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป โดยเยาวชนสูบบุหรี่ซองโดยประมาณร้อยละ 60 ในเกือบทุกรอบการสำรวจ ยกเว้นปี พ.ศ. 2539 ซึ่งสูบบุหรี่ซองประมาณร้อยละ 80 ในทางกลับกันประชากรอายุมากสูบบุหรี่มีตนเอง

มากกว่าประชากรอายุน้อย 2) บุหรี่อื่น ๆ เป็นประเภทของบุหรี่ที่ได้รับการสูบน้อยที่สุดใน
 ทศวรรษการสำรวจ และ 3) ประชากรอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 60 ปี ยังคงสูบบุหรี่มวนเองใน
 สัดส่วนสูงสุด ประมาณร้อยละ 80 ในทศวรรษการสำรวจ ทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับบุหรี่อีก 2
 ประเภทที่เหลือ และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 38 ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามกลุ่ม
 อายุ

ปี พ.ศ. สำรวจ/ กลุ่มอายุ	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่อื่น ๆ	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่อื่น ๆ		
15 – 18 ปี	2534	60.72	36.55	2.73	19 – 24 ปี	64.08	35.74	0.18
	2539	84.55	14.10	1.35		82.07	17.80	0.13
	2544	61.50	38.50	0.00		64.90	35.00	0.10
	2547	63.40	35.60	1.04		67.90	29.80	2.34
	2550	68.74	30.43	0.83		64.87	34.66	0.47
25 – 40 ปี	2534	52.75	46.27	0.98	41 – 59 ปี	32.58	66.22	1.20
	2539	68.86	30.83	0.31		46.07	53.16	0.76
	2544	55.40	44.50	0.10		38.50	61.40	0.10
	2547	56.00	42.00	2.03		39.80	55.80	4.37
	2550	55.93	42.65	1.42		39.68	57.39	2.93
≥ 60 ปี	2534	14.88	84.09	1.03				
	2539	17.51	81.36	1.14				
	2544	18.00	81.70	0.30				
	2547	16.10	79.40	4.52				
	2550	16.57	78.77	4.66				

7.4 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่าประเภทบุหรี่ที่สูบเมื่อจำแนกตาม
 ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด มีรูปแบบใกล้เคียงกันในทศวรรษการสำรวจ กล่าวคือกลุ่ม
 การศึกษาที่สูง ยิ่งสูบบุหรี่ชองมากกว่ากลุ่มการศึกษาน้อย ในทางตรงกันข้าม ยิ่งการศึกษา
 น้อย รวมถึงไม่เคยเรียนหนังสือ ยิ่งสูบบุหรี่มวนเองสูงกว่ากลุ่มการศึกษาสูง โดยเฉพาะกลุ่มที่

จบการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาขึ้นไป นอกจากนี้ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันทุกกลุ่มการศึกษา และในทุกรอบการสำรวจ สูบบุหรี่ประเภทอื่น ๆ น้อยที่สุด

ตารางที่ 39 ร้อยละของประเภทบุหรี่ที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุด

ปี พ.ศ. สำรวจ/ ระดับการศึกษา	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่ยี่ห้ออื่น ๆ	บุหรี่ยี่ห้ออื่น ๆ	บุหรี่ยี่ห้ออื่น ๆ	บุหรี่ยี่ห้อ	บุหรี่ยี่ห้ออื่น ๆ	บุหรี่ยี่ห้ออื่น ๆ	
2534	ไม่เคยเรียน	14.34	75.78	9.87	ประถมศึกษา	34.43	65.30	0.27
2539		15.03	79.12	5.85		45.82	54.02	0.16
2544		14.38	85.18	5.45		36.79	63.06	0.14
2547		15.56	70.13	14.32		35.52	61.34	3.14
2550		17.61	69.19	13.20		35.30	62.41	2.30
2534	มัธยมศึกษา	73.28	26.72	0.00	อุดมศึกษาขึ้นไป	96.26	3.74	0.00
2539		80.95	18.99	0.06		97.66	2.34	0.00
2544		78.11	21.86	0.02		95.80	4.04	0.16
2547		75.30	23.66	1.04		91.69	6.23	2.08
2550		69.29	30.14	0.57		90.33	9.58	0.10

7.5 ประเภทของบุหรี่ที่สูบ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า 1) ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในภาคเหนือ และภาคอีสานสูบบุหรี่มวนเองสูงกว่าบุหรี่ยี่ห้อประมาณ 1 – 3 เท่าในทุกรอบการสำรวจ และมีประเด็นน่าสังเกตก็คือ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในภาคเหนือ สูบบุหรี่ประเภทอื่น ๆ สูงสุด 2) ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในภาคใต้ สูบบุหรี่ชองและบุหรี่ยี่ห้ออื่นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน และ 3) ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร และภาคกลาง สูบบุหรี่ชองสูงกว่าบุหรี่ยี่ห้ออื่น โดยที่พื้นที่กรุงเทพมหานคร สูบบุหรี่ชองสูงสุดเกินกว่าร้อยละ 90 ในทุกรอบการสำรวจ

ตารางที่ 40 ร้อยละของประเภทบุรุษที่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่ จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์

ปี พ.ศ. สํารวจ/ ภูมิภาค	บุรุษช่อง	บุรุษมีวนเอง	บุรุษอื่น ๆ		บุรุษช่อง	บุรุษมีวนเอง	บุรุษอื่น ๆ	
2534	เหนือ	36.22	60.29	3.49	อีสาน	26.08	73.88	0.04
2539		44.32	53.77	1.90		46.38	53.51	0.11
2544		37.05	62.52	0.43		35.00	64.95	0.05
2547		39.14	48.97	11.61		30.40	68.87	0.73
2550		36.58	52.87	10.56		33.12	66.84	0.04
2534	ใต้	52.35	47.55	0.10	กลาง	59.74	40.21	0.04
2539		64.92	35.05	0.02		75.65	24.32	0.03
2544		55.37	44.61	0.02		64.81	34.91	0.27
2547		55.16	42.06	2.78		68.58	31.26	0.16
2550		52.19	47.43	0.38		62.94	36.47	0.59
2534	กรุงเทพฯ	93.69	2.51	3.80				
2539		94.97	2.52	2.51				
2544		95.59	4.30	0.10				
2547		96.81	2.20	1.00				
2550		90.88	8.99	0.13				

7.6 ประเภทของบุรุษที่สูบบุหรี่ จำแนกตามเขตการปกครอง

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 41 พบว่าทุกรอบการสำรวจ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล สูบบุหรี่มีวนเองสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ประมาณ 3 – 4 เท่าในทุกรอบการสำรวจ ในทางตรงกันข้าม ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล สูบบุหรี่ช่องมากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ประมาณ 2 – 3 เท่าในทุกรอบการสำรวจ นอกจากนี้ ยังพบว่าในทุกรอบการสำรวจ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล สูบบุหรี่ประเภทอื่น ๆ สูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเล็กน้อย

ตารางที่ 41 ร้อยละของประเภทนุหรีที่ผู้สูบนุหรีปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบ จำแนกตาม
เขตการปกครอง

ปี พ.ศ. สํารวจ / เขตการปกครอง	นุหรีซอง	นุหรีมวนเอง	นุหรีอื่น ๆ	
นอกเขต เทศบาล	2534	31.58	67.15	1.28
	2539	47.06	52.26	0.68
	2544	35.42	64.44	0.14
	2547	35.78	60.81	3.42
	2550	38.62	58.88	2.50
ในเขต เทศบาล	2534	83.97	15.84	0.20
	2539	85.78	13.99	0.24
	2544	79.22	20.65	0.13
	2547	80.31	17.39	2.30
	2550	75.74	23.12	1.14

เมื่อจำแนกประเภทนุหรีที่สูบตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และเขตการปกครอง ดังแสดงในตารางที่ 42 พบรูปแบบของประเภทนุหรีที่สูบมีลักษณะใกล้เคียงกันในทุกรอบ การสำรวจ กล่าวคือ 1) พื้นที่นอกเขตเทศบาลของอีสาน สูบนุหรีซองน้อยที่สุดในทุกรอบ การสำรวจ 2) พื้นที่ในเขตเทศบาล โดยเฉพาะในภาคกลาง สูบนุหรีซองสูงสุด ขณะที่ภาคเหนือและภาคอีสาน สูบนุหรีซองน้อยที่สุด 3) นุหรีมวนเอง พบว่ามีการบริโภคสูงสุดในพื้นที่นอกเขตเทศบาลของภาคอีสาน รองลงมา ได้แก่ พื้นที่นอกเขตเทศบาลของภาคเหนือ และ 4) การสูบนุหรีประเภทอื่น ๆ พบสูงในภาคเหนือและในระดับใกล้เคียงกัน ระหว่างเขตชนบทและเขตเมืองของภาคเหนือ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2547 และ 2550

ตารางที่ 42 ร้อยละของประเภทบุหรี่ปัจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่จำแนกตาม
สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเขตการปกครอง

นอกเขตเทศบาล								
ปี พ.ศ. สํารวจ /ภูมิภาค		บุหรี่ปัจุบัน	บุหรี่ปัจุบันเอง	บุหรี่ปัจุบันอื่น ๆ		บุหรี่ปัจุบัน	บุหรี่ปัจุบันเอง	บุหรี่ปัจุบันอื่น ๆ
2539	38.73	59.01	2.26	37.40	62.45	0.15		
2544	29.26	70.44	0.30	25.81	74.14	0.05		
2547	32.51	56.07	11.42	23.34	76.09	0.57		
2550	32.78	56.08	11.13	29.01	70.94	0.04		
2534	ใต้	43.02	56.83	0.14	กลาง	50.79	49.16	0.05
2539		58.25	41.75	0.00		68.45	31.55	0.00
2544		47.44	52.56	0.00		54.80	44.96	0.24
2547		47.40	49.65	2.94		57.90	41.20	0.90
2550		47.48	52.21	0.32		55.81	43.56	0.63
ในเขตเทศบาล								
2534	เหนือ	70.39	28.35	1.25	อีสาน	67.71	32.29	0.00
2539		68.42	30.00	1.58		77.30	22.70	0.00
2544		57.72	42.10	0.18		62.06	37.93	0.01
2547		60.17	27.90	11.93		59.16	40.20	0.64
2550		58.07	34.64	7.28		60.35	39.61	0.04
2534	ใต้	84.29	15.71	0.00	กลาง	80.52	19.43	0.06
2539		87.01	12.99	0.00		87.70	12.30	0.00
2544		80.19	19.80	0.02		80.27	19.42	0.31
2547		79.18	18.45	2.37		83.25	15.98	0.76
2550		73.46	25.90	0.64		81.04	18.48	0.48

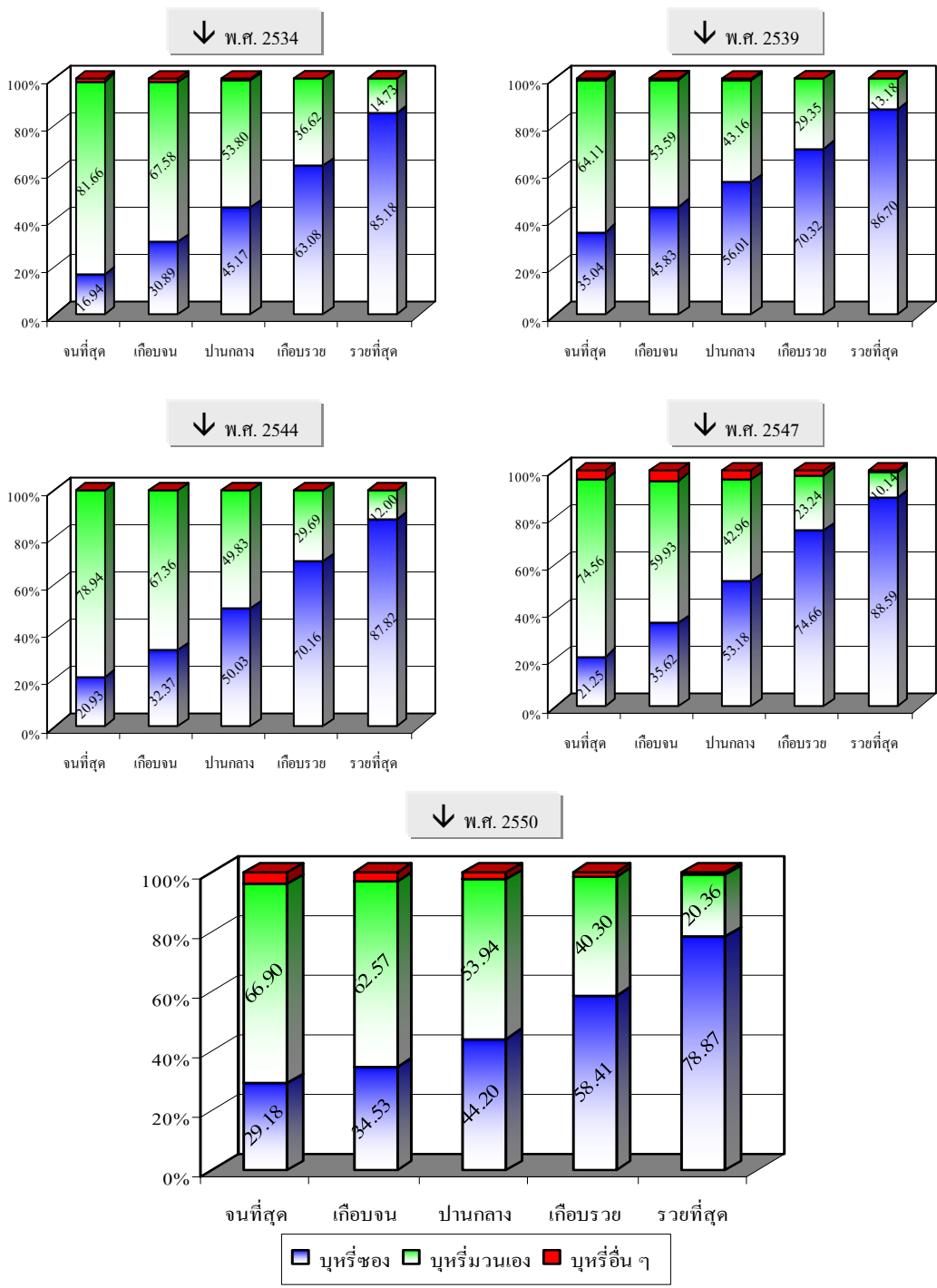
หมายเหตุ ข้อมูลของกรุงเทพมหานคร จัดเป็นพื้นที่ในเขตเทศบาลเท่านั้นให้ดูจากตารางที่ 38

7.7 ประเภทของบุหรี่ปัจุบัน จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ดังแผนภูมิที่ 17 แสดงให้เห็นว่าในทุกรอบการสำรวจ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในครัวเรือนจนที่สุด สูบบุหรี่มีตนเองสูงสุด ขณะที่ กลุ่มรวยที่สุด สูบบุหรี่ของสูงสุด

ส่วนการสูญบุหรี่ประเภทอื่น ๆ พบน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับบุหรี่ปของและบุหรี่ปรวมเองใน
ทุกกลุ่มรายได้

แผนภูมิที่ 17 ร้อยละของประเภทบุหรี่ปที่ผู้สูญบุหรี่ปปัจจุบันอายุ 15 ปีขึ้นไปสูญ
จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน ปี พ.ศ. 2534 - 2550

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 38 – 42 และแผนภูมิที่ 16 – 18 พบคุณลักษณะทางประชากรของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน เมื่อจำแนกตามประเภทบุหรี่ที่สูบในทศวรรษการสำรวจ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 มีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะบุหรี่ซอง และบุหรี่มวนเอง ดังนี้

- บุหรี่ซอง : 6 คุณลักษณะของประชากรไทยที่สูบบุหรี่ซอง ได้แก่ 1) เพศชาย 2) อายุระหว่าง 15 – 40 ปี 3) มีการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาขึ้นไป 4) อาศัยในกรุงเทพฯ ฯ ภาคกลาง และภาคใต้ 5) อยู่ในพื้นที่เขตเทศบาล และ 6) ฐานะปานกลางถึงร่ำรวย (3rd- 5th quintile)
- บุหรี่มวนเอง : 6 คุณลักษณะของประชากรไทยที่สูบบุหรี่มวนเอง มวนด้วยใบ/กระดาษชนิดต่าง ๆ ได้แก่ 1) เพศหญิง 2) อายุมากกว่า 40 ปี 3) การศึกษาน้อย (ไม่เคยเรียนหนังสือถึงประถมศึกษา) 4) อาศัยในภาคเหนือและอีสาน 5)อยู่นอกเขตเทศบาล และ 6) ฐานะยากจนถึงเกือบจน (1st-2nd quintile)

กล่าวได้ว่า บุหรี่มวนเองจะเป็นบุหรี่ทางเลือกหลักของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในสังคมไทย และยังเป็นบุหรี่ที่ได้รับความนิยมสูงในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม อาทิ การศึกษาน้อย อายุมาก ฐานะยากจน และอยู่ในเขตชนบท เป็นต้น

VIII การเข้าถึงบุหรี่

ฐานข้อมูลพฤติกรรมการสูบบุหรี่ระดับชาติ 2 ใน 6 ฐานข้อมูล ได้แก่ ปี พ.ศ. 2547 และ 2550 ซึ่งเป็นปีสำรวจเฉพาะพฤติกรรม การสูบบุหรี่และดื่มสุรา มีข้อมูลที่สามารถประเมินการเข้าถึงบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบันได้ โดยมุ่งเน้นบุหรี่ซอง/ บุหรี่โรงงาน (ทั้งในและต่างประเทศ) ประกอบด้วยข้อมูลแหล่งซื้อบุหรี่ ลักษณะบุหรี่ที่ซื้อมาสูบ ประเด็นการขอคุ้บตรประจำตัวประชาชน ที่สะท้อนการละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการห้ามขายบุหรี่ให้กับบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี และการมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ที่สะท้อนการเข้าถึงบุหรี่ผิดกฎหมายได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

8.1 แหล่งซื้อบุหรี่

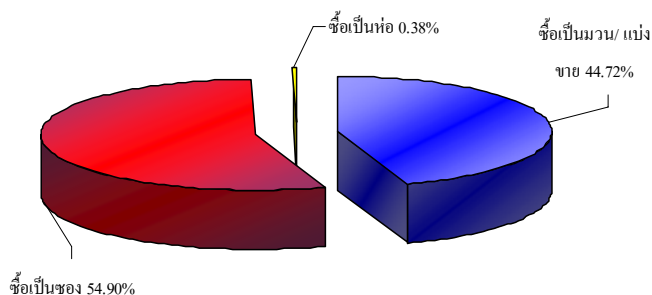
ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่าประชากรไทยที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป นิยมซื้อบุหรี่จากร้านค้าหรือร้านขายของชำ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้บ้าน ที่พักอาศัย สถานศึกษา หรือที่ทำงาน มากที่สุดในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา นั่นก็คือ กวาร์้อยละ 90 ของบุหรี่ที่สูบถูกซื้อจากร้านค้าเหล่านี้ รองลงมาเป็นลำดับที่ 2 ของปี พ.ศ. 2547 และ 2550 คือร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 1.78 และ 3.15 ตามลำดับ ส่วนแหล่งซื้อบุหรี่ลำดับที่ 3 ของปี พ.ศ. 2547 คือแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ คิดเป็นร้อยละ 0.37 แต่สำหรับปี พ.ศ. 2550 คือ ตลาดนัด คิดเป็นร้อยละ 1.37

ตารางที่ 43 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามแหล่งซื้อบุหรี่ ปี พ.ศ. 2547 และ 2550

สถานที่ซื้อบุหรี่	ปี พ.ศ.	
	2547	2550
1. ร้านค้าใกล้บ้าน/ที่พักอาศัย/สถานศึกษา/ที่ทำงาน	96.82	92.79
2. ตลาดนัด	0.34	1.37
3. แผงลอยริมถนน	0.27	0.18
4. ร้านสะดวกซื้อ	1.78	3.15
5. ร้านค้าส่ง/ห้างสรรพสินค้า (เช่น แมคโคร/โลตัส/ คาร์ฟูล/ บิ๊กซี)	0.37	0.20
6. ขอจากเพื่อน/คนรู้จัก	NA	0.95
7. อื่นๆ	0.42	1.36

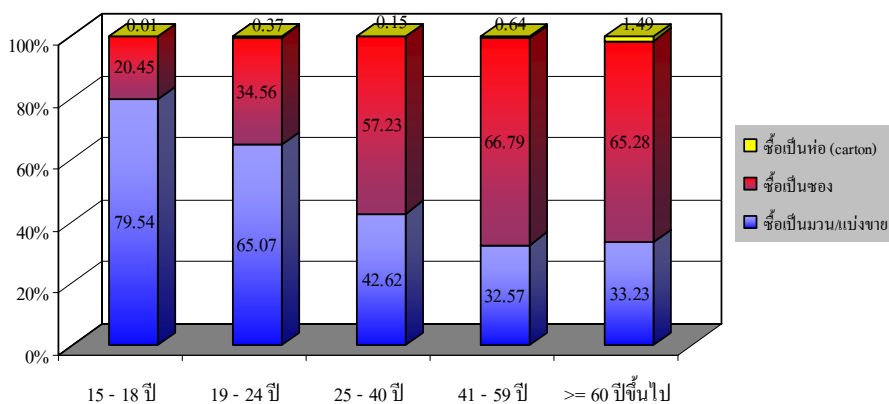
8.2 ลักษณะบุหรีที่ซื้อมาสูบ

เมื่อพิจารณาประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรีปัจจุบันจากข้อมูลปี พ.ศ. 2550 พบว่าผู้สูบบุหรีกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรีแบบเป็นซอง ร้อยละ 54.90 รองลงมา ได้แก่ การซื้อเป็นมวน/ แบ่งขาย และซื้อเป็นห่อ ร้อยละ 44.72 และ 0.38 ตามลำดับ (แผนภูมิที่ 18)

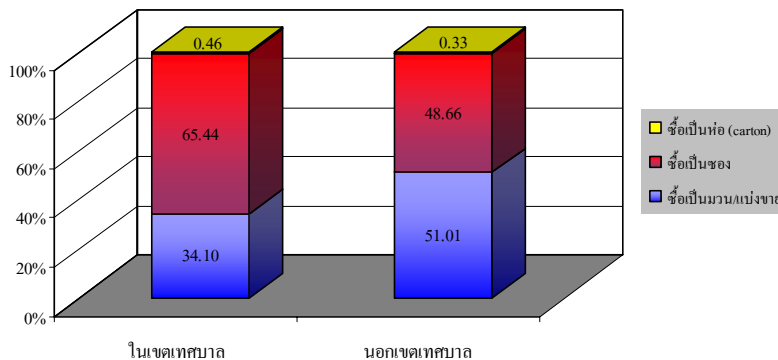
แผนภูมิที่ 18 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรีปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรีที่ซื้อมาสูบ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อลักษณะของการซื้อบุหรีมาสูบ ได้แก่ กลุ่มอายุ เขตการปกครอง และกลุ่มรายได้ครัวเรือน ผลการวิเคราะห์มีดังนี้ กรณีกลุ่มอายุ พบว่ายิ่งกลุ่มอายุน้อย ยิ่งซื้อบุหรีมาสูบแบบเป็นมวน/ แบ่งขายสูง กล่าวคือ ในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี ร้อยละ 79.54 รองลงมา คือ ในกลุ่มอายุ 19 – 24 ปี ร้อยละ 65.07 ขณะที่ กลุ่มอายุ 41 – 59 ปี ซื้อบุหรีแบบเป็นมวน/แบ่งขายน้อยที่สุด ร้อยละ 32.57 (แผนภูมิที่ 19)

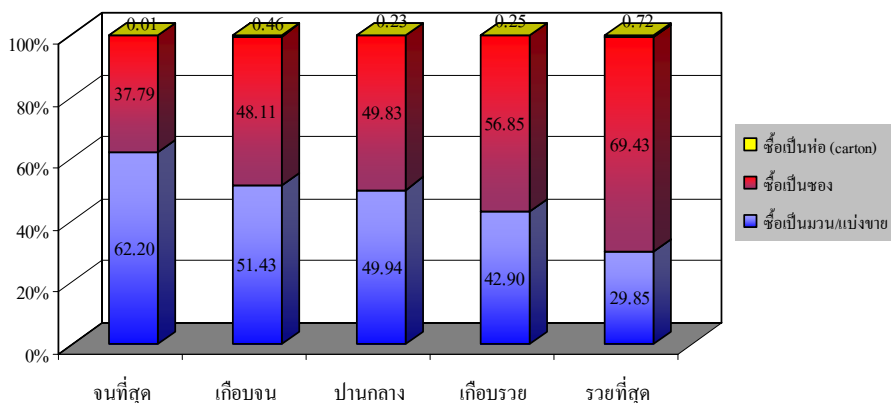
แผนภูมิที่ 19 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรีปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรีที่ซื้อมาสูบ และกลุ่มอายุ

เมื่อจำแนกลักษณะของการซื้อบุหรี่มาสูบตามเขตการปกครอง พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นมวน/ แบ่งขายสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 51.01 และ 34.10 ตามลำดับ และในทางกลับกัน กลุ่มที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นซอง และเป็นห่อสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ดังแผนภูมิที่ 20

แผนภูมิที่ 20 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุหรี่ที่ซื้อมาสูบและเขตการปกครอง

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกลักษณะของการซื้อบุหรี่มาสูบตามกลุ่มรายได้ครัวเรือน พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันซึ่งอยู่ในครัวเรือนที่จนที่สุด ส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นมวน/ แบ่งขายสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 62.20 และผู้สูบบุหรี่ซึ่งอยู่ในครัวเรือนที่รวยที่สุด นิยมซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นมวน/แบ่งขายต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 29.85 ขณะที่ 3 กลุ่มรายได้ครัวเรือนระดับกลางที่เหลืออยู่ นิยมซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นมวน/แบ่งขาย ประมาณร้อยละ 40 – 50 และในทางตรงข้าม ผู้สูบบุหรี่กลุ่มนี้ ยังอยู่ในครัวเรือนรวย ยิ่งซื้อบุหรี่มาสูบแบบเป็นซอง และเป็นห่อในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่อยู่ในครัวเรือนยากจน (แผนภูมิที่ 21)

แผนภูมิที่ 21 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามลักษณะบุรุษที่สูบบุหรี่และกลุ่มรายได้ครัวเรือน

8.3. การขอดูบัตรประจำตัวประชาชน

จากผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2550 ในข้อถามที่ว่า “...(ชื่อ)...เคยถูกผู้ขายขอดูบัตรประจำตัวประชาชนหรือไม่” ซึ่งถามเฉพาะผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี แสดงให้เห็นว่าเยาวชนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน โดยภาพรวม ซึ่งหมายถึงกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า/ เท่ากับ 25 ปี และกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี เกือบร้อยละ 100 ไม่เคยถูกผู้ขายขอดูบัตรประจำตัวประชาชน

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับบริบทของการขอดูบัตรประชาชน ได้แก่ เขตการปกครอง พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และแหล่งซื้อบุหรี่ ก็พบข้อมูลที่น่าวิตกยิ่ง นั่นก็คือ ไม่ว่าจะวิเคราะห์ข้อมูลการขอดูบัตรประชาชนด้วยปัจจัยใด ๆ ล้วนพบว่าเกือบร้อยละ 100 ของผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี ระบุว่าผู้ขายไม่เคยขอดูบัตรประจำตัวประชาชนเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร รวมถึงการซื้อบุหรี่จากตลาดนัด และแผงลอยริมถนน ส่วนกรณีที่ผู้ขายเคยขอดูบัตรประชาชน ก็พบว่าเป็นการขอดูเพียงบางครั้งเท่านั้น มิใช่ขอดูทุกครั้ง

รายละเอียดดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 ร้อยละของประชากรที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน จำแนกตามการเคยถูกผู้ขายขูดบัตรประชาชน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละของการขูดบัตรประชาชน		
	ไม่เคย	เคยทุกครั้ง	เคยบางครั้ง
กลุ่มอายุ			
- น้อยกว่า/ เท่ากับ 25 ปี	94.24	0.86	4.90
- น้อยกว่า 18 ปี	93.60	0.39	6.01
<u>กรณีกลุ่มอายุน้อยกว่า 18 ปี</u>			
จำแนกตามเขตการปกครอง			
- ในเขตเทศบาล	96.05	0.49	3.46
- นอกเขตเทศบาล	93.69	0.34	5.97
จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์			
- ภาคเหนือ	93.69	0.90	5.41
- ภาคอีสาน	95.37	0.68	3.95
- ภาคใต้	93.83	0.00	6.17
- ภาคกลาง	91.65	0.00	8.35
- กรุงเทพมหานคร	100.00	0.00	0.00
จำแนกตามแหล่งซื้อบุหรี่			
- ร้านค้าใกล้บ้าน/ที่พักอาศัย/สถานศึกษา/ที่ทำงาน	94.03	0.41	5.56
- ตลาดนัด	100.00	0.00	0.00
- แผงลอยริมถนน	100.00	0.00	0.00
- ร้านสะดวกซื้อ	96.99	0.00	3.01

หมายเหตุ ไม่พบข้อมูลที่ยาวชนอายุน้อยกว่า 18 ปี ไปซื้อบุหรี่ที่ร้านค้าส่ง/ ห้างสรรพสินค้า

8.4 การมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

จากผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2550 ในคำถามที่ว่า “ ตามปกติบุหรี่ซองที่...(ชื่อ)...สูบ มีภาพคำเตือนหรือไม่ ” ซึ่งถามเฉพาะผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่สูบบุหรี่ของ/ บุหรี่โรงงานเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประเมินสถานการณ์ทางอ้อมของการเข้าถึงบุหรี่ผิดกฎหมาย โดยผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ร้อยละ 2.19 ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่ปัจจุบันและสูบบุหรี่ซองที่ผลิตในประเทศ ไม่มี/ ไม่พบเห็นคำเตือนบนซองบุหรี่เป็นรูปภาพ ขณะที่ ประชากรกลุ่มนี้ที่สูบบุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศ ร้อยละ 15.87 ไม่มี/ ไม่พบเห็นคำเตือนบนซองบุหรี่เป็นรูปภาพ

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกด้วยตัวแปรเขตการปกครอง และสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ เพื่อประเมินความรุนแรงของสถานการณ์การเข้าถึงบุหรี่ปิดกฎหมาย และกำหนดมาตรการควบคุมยาสูบที่มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า 1) ครัวเรือนที่ผลิตในประเทศไทย ไม่ว่าจะจำแนกการวิเคราะห์ตามเขตการปกครอง หรือสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ก็จะพบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันในทุกกลุ่มพื้นที่ ประมาณร้อยละ 1-3 เท่านั้นที่ระบุว่า ไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่ซื้อมาสูบ และ 2) ครัวเรือนที่ผลิตจากต่างประเทศ พบข้อมูลที่น่าเป็นห่วงยิ่ง กล่าวคือบุหรี่ซองที่ซื้อ สูบไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ในสัดส่วนที่สูงกว่าบุหรี่ซองที่ผลิตในประเทศไทยค่อนข้างมาก พร้อมกันนี้ ยังพบว่า บุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศที่ซื้อสูบในเขตเทศบาล ไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่สูงกว่าที่ซื้อจากพื้นที่นอกเขตเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 17.65 และ 13.08 ตามลำดับ และบุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศที่ซื้อสูบจากภาคใต้ ไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 32.44 รองลงมา ได้แก่ พื้นที่กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 21.18 ขณะที่ บุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศที่ซื้อสูบจากภาคเหนือ ไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ต่ำสุด คิดเป็นร้อยละ 3.79

รายละเอียดดังตารางที่ 45

ตารางที่ 45 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบันซึ่งซื้อบุหรี่ของ/
 บุหรี่โรงงานมาสูบ จำแนกตามการมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่ซื้อสูบ	ไม่มี	มี																
จำแนกตามแหล่งผลิต																		
- ในประเทศ	2.19	97.81																
- ต่างประเทศ	15.87	84.13																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>บุหรี่ซองผลิตในประเทศ</th> <th>บุหรี่ซองผลิตจากต่างประเทศ</th> </tr> <tr> <th>ไม่มี</th> <th>มี</th> <th>ไม่มี</th> <th>มี</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- ในเขตเทศบาล</td> <td>1.11</td> <td>98.89</td> <td>17.65</td> <td>82.35</td> </tr> <tr> <td>- นอกเขตเทศบาล</td> <td>2.82</td> <td>97.18</td> <td>13.08</td> <td>86.92</td> </tr> </tbody> </table>		บุหรี่ซองผลิตในประเทศ	บุหรี่ซองผลิตจากต่างประเทศ	ไม่มี	มี	ไม่มี	มี	- ในเขตเทศบาล	1.11	98.89	17.65	82.35	- นอกเขตเทศบาล	2.82	97.18	13.08	86.92
บุหรี่ซองผลิตในประเทศ	บุหรี่ซองผลิตจากต่างประเทศ																	
ไม่มี	มี	ไม่มี	มี															
- ในเขตเทศบาล	1.11	98.89	17.65	82.35														
- นอกเขตเทศบาล	2.82	97.18	13.08	86.92														
จำแนกตามเขตการปกครอง																		
- ในเขตเทศบาล	1.11	98.89	17.65	82.35														
- นอกเขตเทศบาล	2.82	97.18	13.08	86.92														
จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์																		
- เหนือ	2.34	97.66	3.79	96.21														
- อีสาน	3.27	96.73	4.73	95.27														
- ใต้	1.55	98.45	32.44	67.56														
- กลาง	2.27	97.73	14.47	85.53														
- กทม	0.56	99.44	21.18	78.82														

โดยสรุป ร้านค้าใกล้ที่อยู่อาศัย หรือที่คุ้นเคยกันในชื่อ “ร้านขายของชำ” เป็นแหล่งขายบุหรี่สำคัญที่ผู้สูบบุหรี่สามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด ขณะที่ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน แม้โดยภาพรวมจะนิยมซื้อบุหรี่เป็นซอง แต่เมื่อพิจารณาเจาะลึกในหลากหลายประเด็น ก็พบว่า กลุ่มผู้สูบบุหรี่เหล่านี้ โดยเฉพาะผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ได้แก่ กลุ่มอายุน้อย กลุ่มผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มคนจน ส่วนใหญ่ซื้อบุหรี่สูบเป็นมวน/ แบ่งขาย นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย เนื่องจากผู้ขายไม่เคยขอคู่มือประชาชน และประชากรกลุ่มนี้ โดยเฉพาะผู้สูบบุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศ และอาศัยในภาพใต้ เข้าถึงบุหรี่ผิดกฎหมายในระดับที่สูงกว่าพื้นที่อื่น ๆ

IX ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่

จากฐานข้อมูลระดับชาติ จำนวน 4 ฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติใน ปี พ.ศ. 2544, 2547, 2549 และ 2550 มีข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ ซึ่งสะท้อนการแบกรับภาระของครัวเรือนที่มีผู้สูบบุหรี่อย่างน้อย 1 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครัวเรือนยากจน กล่าวคือรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีระหว่างครัวเรือนจนที่สุดและรวยที่สุดแตกต่างกัน 20.90 เท่าในปี พ.ศ. 2544 จากนั้นลดลงเท่ากับ 13.85 เท่า, 8.76 เท่า และ 9.27 เท่าในปี พ.ศ. 2547, 2549 และ 2550 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ พบว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ระหว่าง 2 กลุ่มรายได้ครัวเรือนที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ได้แก่ กลุ่มจนที่สุด และกลุ่มรวยที่สุด ยิ่งนานวันช่องว่างของความแตกต่างกลับยิ่งแคบลง กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2544 ทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกัน 4.58 เท่า จากนั้นลดลงเป็น 3.33 เท่า 1.74 เท่า และ 1.37 เท่าในปี พ.ศ. 2547, 2549 และ 2550 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ภายในกลุ่มรายได้ครัวเรือนเดียวกัน พบว่ารายจ่ายแปรผันตามรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย กล่าวคือครัวเรือนจนที่สุด มีรายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่น้อยที่สุด ขณะที่ ครัวเรือนรวยที่สุด มีรายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่มากที่สุด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาด้วยสัดส่วนรายจ่ายต่อรายได้ครัวเรือนดังปรากฏในคอลัมน์ [3] ของตารางที่ 46 และกราฟเส้นและกราฟแท่งในแผนภูมิที่ 22 ยิ่งยืนยันชัดเจนว่าครัวเรือนจนที่สุด มีรายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 16.30, 12.37, 13.55 และ 8.04 ของรายได้ครัวเรือนในปี พ.ศ. 2544, 2547, 2549 และ 2550 ตามลำดับ ขณะที่ ครัวเรือนที่รวยที่สุด มีรายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 3.57, 3.06, 2.69 และ 1.18 ของรายได้ครัวเรือนในช่วงเวลาเดียวกัน

โดยภาพรวม ครัวเรือนในทุกกลุ่มรายได้ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ประมาณร้อยละ 3 – 5 ในแต่ละรอบการสำรวจที่ผ่านมา ซึ่งหมายความว่า รายได้ครัวเรือนทุก ๆ 100 บาท จะถูกใช้ไปเพื่อซื้อบุหรี่สูบ 3 – 5 บาท โดยรายได้ครัวเรือน 100 บาทของครัวเรือนจนที่สุด ถูกใช้จ่ายไปเพื่อการซื้อบุหรี่สูบเท่ากับ 8 – 17 บาท ขณะที่ รายได้ครัวเรือน 100 บาทของครัวเรือนรวยที่สุด ถูกใช้จ่ายไปเพื่อการซื้อบุหรี่สูบเท่ากับ 1 - 3 บาท

จากข้อมูลข้างต้น อนุมานได้ว่านับถึงผลการสำรวจครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2550 ที่แม้ว่าคนรวยจะมีปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) สูงกว่าคนจน แต่สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการสูบบุหรี่จะส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนยากจนมากกว่าครัวเรือนรวยอย่างมากท่ามกลางสังคมที่บุหรี่เป็นสินค้าที่ครัวเรือนทุกระดับรายได้สามารถเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น คำกล่าวที่ว่า “ยิ่งสูบ ยิ่งจน” จึงถูกตอกย้ำให้คงเป็นจริงอยู่เสมอ

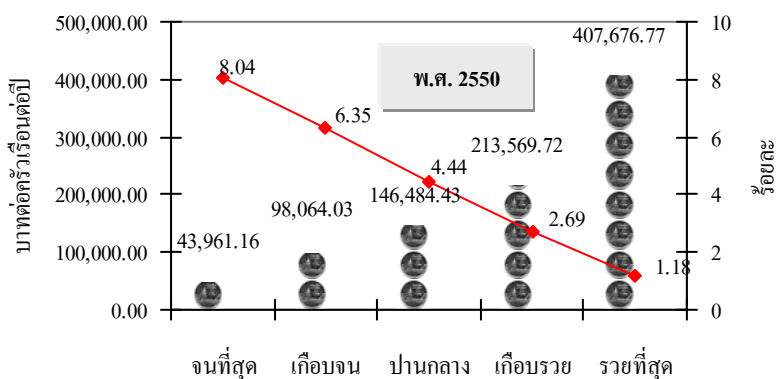
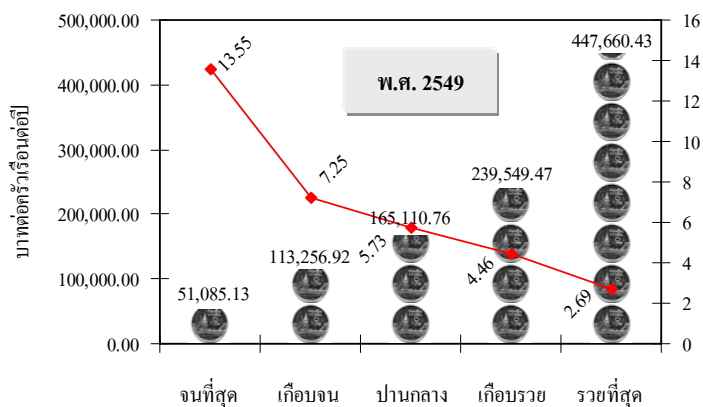
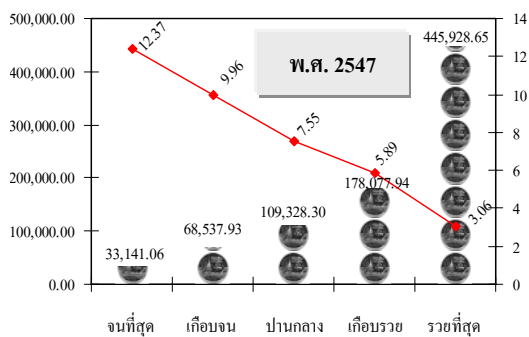
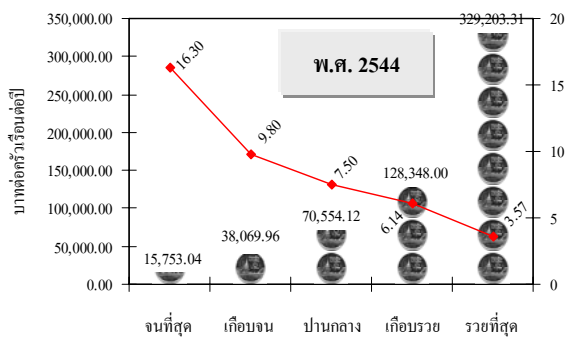
รายละเอียดดังตารางที่ 46

ตารางที่ 46 เปรียบเทียบรายได้ครัวเรือนกับรายจ่ายนุหรือรวมทุกประเภท (บาทต่อปี)

กลุ่มรายได้		รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี), [1]	รายจ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ (บาทต่อปีต่อครัวเรือน), [2]	ร้อยละของรายจ่ายต่อรายได้ ครัวเรือน, [2]*100/[1] = [3]
ปี พ.ศ. 2544	จนที่สุด (Poorest quintile)	15,753.04	2,567.07	16.30
	เกือบจน (2 nd quintile)	38,069.96	3,729.11	9.80
	ปานกลาง (3 rd quintile)	70,554.12	5,290.91	7.50
	เกือบรวย (4 th quintile)	128,348.00	7,875.35	6.14
	รวยที่สุด (Richest quintile)	329,203.31	11,744.52	3.57
ค่าเฉลี่ยรวม*		130,519.79	5,866.84	4.49
Rate Ratio (RR) **		20.90	4.58	
ปี พ.ศ. 2547	จนที่สุด (Poorest quintile)	33,141.06	4,100.96	12.37
	เกือบจน (2 nd quintile)	68,537.93	6,827.54	9.96
	ปานกลาง (3 rd quintile)	109,328.30	8,254.12	7.55
	เกือบรวย (4 th quintile)	178,077.94	10,484.55	5.89
	รวยที่สุด (Richest quintile)	445,928.65	13,650.29	3.06
ค่าเฉลี่ยรวม*		173,225.60	8,865.64	5.12
Rate Ratio(RR) **		13.85	3.33	
ปี พ.ศ. 2549	จนที่สุด (Poorest quintile)	51,085.13	6,921.20	13.55
	เกือบจน (2 nd quintile)	113,256.92	8,215.18	7.25
	ปานกลาง (3 rd quintile)	165,110.76	9,463.05	5.73
	เกือบรวย (4 th quintile)	239,549.47	10,680.15	4.46
	รวยที่สุด (Richest quintile)	447,660.43	12,057.12	2.69
ค่าเฉลี่ยรวม*		203,405.88	9,593.65	4.72
Rate Ratio(RR) **		8.76	1.74	
ปี พ.ศ. 2550	จนที่สุด (Poorest quintile)	43,961.16	3,536.00	8.04
	เกือบจน (2 nd quintile)	98,064.03	6,224.00	6.35
	ปานกลาง (3 rd quintile)	146,484.43	6,502.00	4.44
	เกือบรวย (4 th quintile)	213,569.72	5,747.00	2.69
	รวยที่สุด (Richest quintile)	407,676.77	4,830.00	1.18
ค่าเฉลี่ยรวม*		181,950.50	6,363.13	3.50
Rate Ratio(RR) **		9.27	1.37	

หมายเหตุ * ค่าเฉลี่ยรวม หมายถึงรายได้ครัวเรือน และรายจ่ายการสูบบุหรี่ของครัวเรือนตัวอย่างทั้งหมด (บาทต่อปีต่อครัวเรือน)

**** Rate Ratio (RR)** เป็นค่าที่สะท้อนความไม่เท่าเทียมกันที่มีสาเหตุจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งประเมินจากการนำข้อมูลการบริโภคยาสูบของกลุ่มรวยที่สุดหารด้วยกลุ่มจนที่สุด

แผนภูมิที่ 22 ร้อยละของรายจ่ายการสูบบุหรี่ต่อรายได้ครัวเรือน ปี พ.ศ. 2544 - 2550

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่เป็นรายบุคคลซึ่งเป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน โดยวิเคราะห์จาก 2 ใน 4 ฐานข้อมูล ได้แก่ ปี พ.ศ. 2544 และ 2550 ที่มีข้อมูลค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบ และมีจำนวนประชากรตัวอย่างมากกว่า 2 แสนคน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากกว่าการสำรวจรอบอื่น ๆ ถึง 2 เท่า ซึ่งจะลดความคลาดเคลื่อนการประมาณค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่สูบ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันจ่ายเงินเพื่อซื้อบุหรี่สูบในแต่ละวัน เท่ากับ 124.75 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2544 และ 130.56 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 โดยคิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 10.42 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 12.04 บาท ในช่วงเวลาดังกล่าว เมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ (บาทต่อคนต่อวัน) ตาม 4 ตัวแปรหลัก คือ เพศ กลุ่มอายุ สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และเขตการปกครอง พบค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ๆ มีรูปแบบเช่นเดียวกันทั้ง 2 รอบการสำรวจ กล่าวคือ 1) เพศ พบว่าเพศชาย จ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิงประมาณ 1.4 – 1.5 เท่า 2) กลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มอายุ 25 – 40 ปี และมากกว่า/ เท่ากับ 60 ปีขึ้นไป จ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด และต่ำสุด 3) สภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ พบว่ากรุงเทพฯ ๆ จ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด ขณะที่ ภาคเหนือและอีสาน จ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยใกล้เคียงกัน และต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับ 3 ภูมิภาคที่เหลือ และ 4) เขตการปกครอง พบว่าผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันในเขตเทศบาล จ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มนอกเขตเทศบาล

รายละเอียดดังตารางที่ 47

ตารางที่ 47 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ประเด็นค่าใช้จ่ายการสูบบุหรี่	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่		
	หน่วย	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
1. จำนวนผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	คน	11,984,874	10,857,756
2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของการสูบบุหรี่			
2.1. ค่าใช้จ่ายโดยรวม	บาทต่อวัน	124,753,949.44	130,555,823.27
2.2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน	บาทต่อวันต่อคน	10.42	12.04
2.3. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน จำแนกตามเพศ			
▪ หญิง	บาทต่อวันต่อคน	7.34	7.92
▪ ชาย	บาทต่อวันต่อคน	10.61	12.24
2.4. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน จำแนกตามกลุ่มอายุ			
▪ 15 – 18 ปี	บาทต่อวันต่อคน	9.77	11.09
▪ 19 – 24 ปี	บาทต่อวันต่อคน	10.66	13.00
▪ 25 – 40 ปี	บาทต่อวันต่อคน	11.73	13.95
▪ 41 – 59 ปี	บาทต่อวันต่อคน	10.24	11.72
▪ ≥ 60 ปีขึ้นไป	บาทต่อวันต่อคน	6.00	6.31
2.5. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน จำแนกตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์			
▪ เหนือ	บาทต่อวันต่อคน	7.11	8.07
▪ อีสาน	บาทต่อวันต่อคน	7.08	8.20
▪ กลาง	บาทต่อวันต่อคน	11.80	15.42
▪ ใต้	บาทต่อวันต่อคน	14.10	15.84
▪ กรุงเทพมหานคร	บาทต่อวันต่อคน	20.50	23.18
2.6. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน จำแนกตามเขตการปกครอง			
▪ นอกเขตเทศบาล	บาทต่อวันต่อคน	8.17	9.89
▪ ในเขตเทศบาล	บาทต่อวันต่อคน	16.60	18.77

โดยสรุป จากแผนภูมิที่ 22 และตารางที่ 46 – 47 สะท้อนผลการวิเคราะห์ในระดับครัวเรือนที่บ่งชี้สถานการณ์ “ยิ่งสูบ ยิ่งจน” เนื่องจากครัวเรือนจนที่สุด รับประทานค่าใช้จ่ายจากการสูบบุหรี่สูงสุด ขณะที่ ผลการวิเคราะห์ระดับบุคคล ยิ่งบ่งชี้ว่าบุคคลต้องจ่ายเงินเอง (Out of pocket) ในจำนวนมหาศาลเพื่อซื้อบุหรี่ซึ่งเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดอันตรายทั้งต่อตนเองใน

ฐานะผู้สูบและบุคคลอื่นในฐานะผู้ได้รับควันบุหรี่มือสอง ถึงแม้ว่าในแต่ละวัน ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน จะจ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยเพียงวันละ 10 – 12 บาทต่อคน แต่เมื่อประเมินภาพรวมทั้งประเทศ กลับพบการใช้จ่ายเงินโดยเปล่าประโยชน์นี้ สูงถึงประมาณวันละ 120 – 130 ล้าน หรือประมาณกว่า 3,000 ล้านบาทต่อเดือน หรือประมาณ 40,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งเงินจำนวนนี้ หากใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคที่มีประโยชน์และจำเป็นกับชีวิตประจำวันทั้งของตนเองและครอบครัว ย่อมส่งผลดีเป็นเท่าทวีคูณต่อสุขภาพของประชากร ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

X การได้รับวันบุรีมือสอง

การวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับวันบุรีมือสอง แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ การได้รับวันบุรีมือสองในบ้าน และการได้รับวันบุรีมือสองของหญิงขณะตั้งครรภ์ ดังนี้

10.1 การได้รับวันบุรีมือสองในบ้าน

จาก 6 ฐานข้อมูลการสำรวจระดับชาติของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ พบว่ามี 3 ฐานข้อมูลในปี พ.ศ. 2544, 2547 และ 2550 มีคำถามที่สามารถใช้เป็นตัวแทน (Proxy) ของการได้รับวันบุรีมือสองในบ้าน โดยคำถามในปี พ.ศ. 2544 และ 2547 คือ “.....(ชื่อ)....เคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้านกับสมาชิกในครอบครัวหรือไม่” และคำถามในปี พ.ศ. 2550 คือ “....(ชื่อ)....เคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบริเวณบ้านหรือไม่” จะเห็นได้ว่า แม้คำถามดังกล่าวมีความหมายใกล้เคียงกัน แต่คำถามไม่เหมือนกัน ดังนั้น การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนค่าการสัมผัสวันบุรีในบ้านจึงต้องดำเนินการอย่างระมัดระวัง ด้วยเหตุนี้ ข้อมูลในปี พ.ศ. 2550 จึงอนุมานการสูบบุหรี่ในบริเวณบ้านที่สมาชิกในครอบครัวมีโอกาสสัมผัสวันบุรี และเป็นการสูบบุหรี่ภายในตัวบ้านเท่านั้น ดังนั้น จึงคัดเลือกเฉพาะรหัสคำตอบการสูบบุหรี่เป็นประจำและเป็นครั้งคราวภายในตัวบ้านเท่านั้น โดยไม่นับรวมการสูบบุหรี่เป็นประจำและเป็นครั้งคราวภายในรั้วบ้าน

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันเคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้านลดลง หากแต่ยังคงมีค่าสูงกว่าร้อยละ 50 ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันทั้งหมดในทุกรอบการสำรวจ โดยในปี พ.ศ. 2544 มีผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้านสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 85.76 จากนั้นลดลงเป็นร้อยละ 84.50 ในปี พ.ศ. 2547 และร้อยละ 58.95 ในปี พ.ศ. 2550 ตามลำดับ

รายละเอียดดังตารางที่ 48

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่เคยสูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้าน

ปี พ.ศ.	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่สูบบุหรี่ขณะอยู่ในบ้าน	
		จำนวน	ร้อยละ
2544	11,984,874	10,277,864	85.76
2547	11,358,735	9,598,192	84.50
2550	10,857,756	6,400,215	58.95

หมายเหตุ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันนี้ ครอบคลุมทั้งการสูบบุหรี่เป็นประจำและเป็นครั้งคราว

จากตารางที่ 48 กล่าวได้ว่า แม้ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในบ้าน ลดลง หากแต่สมาชิกในครอบครัวยังคงมีโอกาสสัมผัสควันบุหรี่มือสอง

10.2 การได้รับควันบุหรี่มือสองของทารก

ฐานข้อมูลทุติยภูมิระดับชาติ 6 ฐานข้อมูลข้างต้น พบว่ามีเพียง 3 ฐานข้อมูล ได้แก่ ปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550 ที่มีข้อมูลซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อประเมินสถานการณ์การสัมผัสควันบุหรี่มือสองของทารกขณะอยู่ในครรภ์ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการดาสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ และขณะให้นมบุตร

อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์สถานการณ์การบริโภคยาสูบต่อไปนี้มีข้อจำกัดเช่นกัน โดยเป็นข้อจำกัดในเชิงเปรียบเทียบเนื่องจากคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลต่างกันกล่าวคือ ปี พ.ศ. 2534 ผู้ให้ข้อมูลคือ หญิงที่กำลังตั้งครรภ์ หรือเคยมีบุตร ซึ่งคำว่า “เคยมีบุตร” ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลจำนวนมากมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขนี้ เพราะมิได้จำกัดอายุของบุตร ขณะที่ปี พ.ศ. 2539 และ 2550 ผู้ให้ข้อมูลคือ หญิงที่มีบุตรคนสุดท้ายไม่เกิน 5 ปี ส่งผลให้ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนลดลงมากตามเงื่อนไขนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่า ในปี พ.ศ. 2534 ประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เคยมีบุตรและสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 666,659 คน คิดเป็นอัตราการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 4.91 ซึ่งหมายความว่าประชากรหญิงที่เคยมีบุตร 100 คน มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ 5 คน ขณะที่ผลการวิเคราะห์ในปี พ.ศ. 2539 และ 2550 แสดงให้เห็นว่าประชากรหญิงอายุ 15 ปี

ขึ้นไปที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุไม่เกิน 5 ปี และสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 58,065 คน ในปี พ.ศ. 2539 และ 17,059 คนในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นอัตราการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ของประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 0.38 และ 0.10 ในช่วงเวลาดังกล่าว

ตารางที่ 49 อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์

การสูบบุหรี่	หน่วย	จำนวน		
		2534	2539	2550
1. ประชากรหญิงวัยเจริญพันธุ์	คน	13,588,295	15,086,162	16,788,720
2. ประชากรหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไปสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์	คน	666,659	58,065	17,059
3. อัตราการสูบบุหรี่ของหญิงอายุ 15 ปีขึ้นไปขณะตั้งครรภ์	ร้อยละ	4.91	0.38	0.10

หมายเหตุ 1) ประชากรหญิงวัยเจริญพันธุ์ หมายถึงผู้ที่มิอายุระหว่าง 15 – 45 ปี

2) การสูบบุหรี่ของหญิงขณะตั้งครรภ์ในปี พ.ศ. 2534 สอดคล้องจากประชากรหญิงที่เคยมีบุตร (ไม่จำกัดอายุบุตร) หรือกำลังตั้งครรภ์ แต่ในปี พ.ศ. 2539 และ 2550 สอดคล้องเฉพาะหญิงที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุไม่เกิน 5 ปี

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่าอัตราการสูบบุหรี่ปี พ.ศ. 2539 และ 2550 มีค่าน้อยกว่าอัตราการสูบบุหรี่ของปี พ.ศ. 2534 ก่อนข้างมาก ด้วยเหตุที่การสำรวจปี พ.ศ. 2534 ถามเฉพาะสตรีที่เคยมีบุตร (โดยไม่จำกัดอายุบุตร) ส่วนการสำรวจปี พ.ศ. 2539 และ 2550 ถามเฉพาะสตรีที่มีบุตรคนสุดท้ายอายุไม่เกิน 5 ปี ดังนั้นประชากรหญิงผู้ให้ข้อมูลปี พ.ศ. 2539 และ 2550 จึงมีจำนวนน้อยกว่าปี พ.ศ. 2534 ถึงประมาณ 10 เท่า ทั้ง ๆ ที่ตัวหาร (Denominator) คือ ประชากรวัยเจริญพันธุ์มีค่าใกล้เคียงกันในทุกกรอบการสำรวจ อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2539 และ 2550 สามารถกล่าวได้ว่าอัตราการสูบบุหรี่ของหญิงขณะตั้งครรภ์ในแนวโน้มลดลง

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2534 แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 65.71 ยังคงสูบบุหรี่เป็นประจำ โดยจำนวนมวนที่สูบต่อวันเท่าเดิม รองลงมาเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ สูบนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 16.98 สูบเป็นประจำ โดยจำนวนมวนที่สูบต่อวันลดลง ร้อยละ 15.54 และสูบเป็นประจำโดยจำนวนมวนที่สูบต่อวันมากขึ้น ร้อยละ 1.77 นอกจากนี้ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2534 แสดงข้อมูลให้เห็นว่าหญิงที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์เหล่านี้ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ 6.93 มวนต่อคน และมีค่ามัธย

ฐานเท่ากับ 5 มวน โดยกลุ่มที่ให้ข้อมูลว่าสูบบุหรี่เป็นประจำและจำนวนมวนที่สูบต่อวันเท่าเดิมเป็นกลุ่มที่มีปริมาณการสูบบุหรี่เฉลี่ยสูงสุด นั่นคือ 7.13 มวนต่อวันต่อคน

รายละเอียดดังตารางที่ 50

ตารางที่ 50 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่เปลี่ยนแปลงขณะตั้งครรภ์ ปี พ.ศ. 2534

การสูบบุหรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	
■ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่เปลี่ยนแปลงขณะตั้งครรภ์		■ ปริมาณการสูบบุหรี่			
1. สูบเป็นประจำ และมีจำนวนมวนที่สูบต่อวันเท่าเดิม	438,080	65.71	7.13	5	
2. สูบเป็นประจำ และมีจำนวนมวนที่สูบต่อวันลดลง	103,614	15.54	6.97	5	
3. สูบเป็นประจำ และมีจำนวนมวนที่สูบต่อวันมากขึ้น	11,797	1.77	6.24	5	
4. สูบนาน ๆ ครั้ง	113,168	16.98	6.25	5	
<i>Total</i>		<i>666,659¹⁾</i>	<i>100.00</i>	<i>6.93</i>	<i>5</i>

หมายเหตุ ปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ที่ปรากฏ เป็นปริมาณบุหรี่ที่สูบในสภาวะปกติ
มีใช้ค่าการเปลี่ยนแปลงขณะตั้งครรภ์

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 51 ที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ในปี พ.ศ. 2539 และ 2550 แสดงให้เห็นว่าประชากรหญิงที่สูบบุหรี่แต่ไม่สูบขณะตั้งครรภ์ทั้ง 2 รอบการสำรวจ มีค่าเฉลี่ยและมัธยฐานของปริมาณการสูบบุหรือน้อยกว่ากลุ่มที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ ขณะที่ ประชากรหญิงที่สูบบุหรี่และยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ช่วงก่อน และขณะตั้งครรภ์ ซึ่งพบว่าค่าเฉลี่ยและมัธยฐานของปริมาณการสูบบุหรี่ก่อนตั้งครรภ์ลดลงจาก 9.28 มวน และ 6 มวนต่อวันต่อคนในปี พ.ศ. 2539 เป็น 7.05 และ 4 มวนต่อวันต่อคนในปี พ.ศ. 2550 และยังพบว่าหญิงตั้งครรภ์กลุ่มนี้ มีปริมาณการสูบบุหรี่ต่ำกว่าก่อนตั้งครรภ์ และมีแนวโน้มลดลงเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี พ.ศ. 2539 กับปี พ.ศ. 2550 โดยมีค่าเฉลี่ยและมัธยฐานเท่ากับ 6.77 และ 5 มวนต่อวันต่อคนในปี พ.ศ. 2539 และเท่ากับ 4.49 และ 3 มวนต่อวันต่อคนในปี พ.ศ. 2550

ตารางที่ 51 ปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์ ปี พ.ศ. 2539 และ 2550

การสูบบุหรี่	ปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน)			
	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
1. เคยสูบบุหรี่ แต่ไม่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์				
- ปี พ.ศ. 2539	5.75	4	1	20
- ปี พ.ศ. 2550	6.88	4	1	17
2. เคยสูบบุหรี่ และยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์				
2.1. ก่อนตั้งครรภ์				
- ปี พ.ศ. 2539	9.28	6	1	40
- ปี พ.ศ. 2550	7.05	4	1	40
2.2. ขณะตั้งครรภ์				
- ปี พ.ศ. 2539	6.77	5	1	20
- ปี พ.ศ. 2550	4.49	3	1	33

จากตารางที่ 51 แสดงให้เห็นว่าประชากรหญิงที่สูบบุหรี่น้อย จะมีโอกาสลด ละ เลิกสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ได้มากกว่าประชากรหญิงที่สูบบุหรี่จัด

เมื่อพิจารณาการสูบบุหรี่ของหญิงตั้งครรภ์ด้วยปัจจัยสังคมเศรษฐกิจดังตารางที่ 52 ผลการวิเคราะห์ทั้ง 3 รอบการสำรวจเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหญิงที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาน้อย ได้แก่ กลุ่มที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และกลุ่มจบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา เมื่อจำแนกการวิเคราะห์ตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนพบว่าหญิงที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พบสูงสุดในครัวเรือนเกือบจน ร้อยละ 30.62 ในปี พ.ศ. 2534, ร้อยละ 32.35 ในปี พ.ศ. 2539 และในครัวเรือนจนที่สุด ร้อยละ 36.92 ในปี พ.ศ. 2550 ขณะที่ กลุ่มที่อยู่ในครัวเรือนรวยที่สุด ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ต่ำสุดทั้ง 3 รอบการสำรวจ และมีแนวโน้มลดลง คิดเป็นร้อยละ 8.34, 5.95 และ 4.98 ตามลำดับ

ตารางที่ 52 จำนวนและร้อยละของการสูบบุหรี่ในประชากรหญิงขณะตั้งครรภ์ จำแนกตาม ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550

ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ	2534		2539		2550	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
▪ ระดับการศึกษาที่จบสูงสุด						
ไม่เคยเรียน	273,364	40.75	19,150	32.97	5,004	29.33
ประถมศึกษา	380,428	56.72	28,237	48.63	11,027	64.64
มัธยมศึกษา	15,778	2.35	10,469	18.03	939	5.51
อุดมศึกษาขึ้นไป	1,176	0.18	215	0.37	88	0.52
▪ รายได้ครัวเรือน						
จนที่สุด (Poorest quintile)	146,660	21.83	18,180	31.31	6,297	36.92
เกือบจน (2 nd quintile)	205,899	30.65	18,784	32.35	5,685	33.33
ปานกลาง (3 rd quintile)	166,536	24.79	10,022	17.25	2,671	15.65
เกือบรวย (4 th quintile)	96,657	14.39	7,630	13.14	1,555	9.12
รวยที่สุด (Richest quintile)	56,035	8.34	3,455	5.95	850	4.98

นอกจากนี้ ผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2550 ยังสามารถประเมินผลกระทบของการสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ต่อทารกได้ด้วย 2 ข้อถาม นั่นคือ “น้ำหนักแรกคลอดของบุตรคนสุดท้ายท้องเท่าไร” และ “ในระหว่างที่ยังให้นมบุตร สูบบุหรี่หรือไม่” ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ประชากรหญิงที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำหนักบุตรได้มีจำนวน 16,514 คน มีบุตรคนสุดท้ายท้องที่มีน้ำหนักแรกคลอดเฉลี่ย 2,648.38 กรัม และยังพบว่าประชากรหญิงกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ยังคงสูบบุหรี่เป็นประจำในระหว่างที่ยังให้นมบุตร คิดเป็นร้อยละ 56.71 รองลงมา คือ สูบเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.07 และมีเพียงร้อยละ 15.22 เท่านั้น ที่ไม่สูบบุหรี่ในระหว่างที่ยังให้นมบุตร (ตารางที่ 53)

ตารางที่ 53 จำนวนและร้อยละของประชากรหญิงที่สูบบุหรี่ในระหว่างที่ยังให้นมบุตร
ปี พ.ศ. 2550

การสูบบุหรี่ระหว่างให้นมบุตร	จำนวน	ร้อยละ
สูบเป็นประจำ	9,674	56.71
สูบบางครั้ง	4,789	28.07
ไม่สูบ	2,596	15.22
รวม	17,059	100.00

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์การสูบบุหรี่ของหญิงขณะตั้งครรภ์ในปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550 มีดังนี้ 1) อัตราการสูบบุหรี่ของหญิงขณะตั้งครรภ์ มีแนวโน้มลดลง 2) ประชากรหญิงที่เคยสูบบุหรี่ แต่ไม่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ มีปริมาณการสูบบุหรี่น้อยกว่ากลุ่มที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ หากแต่กลุ่มที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์เหล่านี้ ได้ลดปริมาณการสูบบุหรี่ลงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนตั้งครรภ์ 3) ประชากรหญิงที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พบสูงขึ้นในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และกลุ่มการศึกษาต่ำ 4) น้ำหนักแรกคลอดของทารกที่มารดาสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ แม้ยังอยู่ในเกณฑ์ปกติของคนไทย แต่หากเทียบกับมาตรฐานสากลอาจกล่าวได้ว่า น้ำหนักตัวค่อนข้างน้อย คือ 2.6 กิโลกรัม และ 5) ทารกมีโอกาสสัมผัสควันบุหรี่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะเกินกว่าร้อยละ 50 ที่มารดายังคงสูบบุหรี่ในระหว่างให้นมบุตร ข้อมูลเหล่านี้บ่งชี้ว่าสถานการณ์การสัมผัสควันบุหรี่มือสอง ควรได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดและมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพต่อไป

XI ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ฐานข้อมูลทฤษฎีภูมิระดับชาติทั้ง 6 ฐานข้อมูล พบว่ามี 2 ฐานข้อมูลที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ได้แก่ ปี พ.ศ. 2547 และ 2550 ซึ่งเป็นปีที่ดำเนินการสำรวจเฉพาะพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุรา แต่มีข้อจำกัด 2 ประการ ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลต่อประเด็นดังกล่าวในปี พ.ศ. 2547 เจาะจงเฉพาะผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ขณะที่ ปี พ.ศ. 2550 ครอบคลุมประชากรทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ที่ตอบแบบสัมภาษณ์ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์หาคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป และ 2) มีบางคำถามเท่านั้นที่สามารถนำเสนอเปรียบเทียบได้ใน 2 รอบการสำรวจนี้ ดังนั้น การนำเสนอต่อไปนี้ จึงจำแนกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ และ 2) การเคยได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

11.1 ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 54 แสดงให้เห็นว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปโดยรวม (ทั้งผู้สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่) 2) ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่สูบบุหรี่ และ 3) ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน ล้วนมีความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ของกฎหมายควบคุมยาสูบในระดับดี นั่นคือ เกินกว่าร้อยละ 80 เกี่ยวกับคำถามกฎหมาย 3 ข้อ ได้แก่ 1) การห้ามขาย/แจก/แลกเปลี่ยน/ให้บุหรี่แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี 2) การห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในสื่อหรือกิจกรรมทุกประเภท และ 3) การห้ามโชว์บุหรี่ ณ จุดขาย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับบุหรี่ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1) ราคาบุหรี่ในขณะนี้ แพงเกินไปทำให้ไม่อยากสูบบุหรี่ 2) ห้ามโชว์บุหรี่ ณ จุดขายทำให้เยาวชนสูบบุหรี่น้อยลง และ 3) กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบันเทิง พบว่าประชากรทั้ง 3 กลุ่ม แสดงความเห็นด้วยกับคำถามต่าง ๆ ในระดับสูง นั่นคือ เกินกว่าร้อยละ 80 แต่มีข้อสังเกต 2 ประการ คือ 1) กรณีราคาบุหรี่ แม้ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า “ราคาบุหรี่ในขณะนี้ แพงเกินไปทำให้ไม่อยาก

สูบบุหรี่” หากแต่ระดับของความเห็นด้วยค่อนข้างน้อยกว่าประชากรกลุ่มไม่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 81.87 และ 87.91 ตามลำดับ และ 2) กรณีกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบันเทิง พบว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับกรณีราคาบุหรี่ กล่าวคือ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน เห็นด้วยกับกฎหมายนี้ ต่ำกว่ากลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 87.78 และ 92.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 54 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามความรู้และความคิดเห็น เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

ข้อถามความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป		
	โดยรวม	ไม่สูบบุหรี่	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน
1. ข้อถามความรู้กฎหมายควบคุมยาสูบ	<i>ร้อยละของการรู้กฎหมาย</i>		
1.1. ห้ามขาย/แจก/แลกเปลี่ยน/ให้บุหรี่แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี	93.91	93.54	95.32
1.2. ห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในสื่อหรือกิจกรรมทุกประเภท	83.02	82.78	83.93
1.3. ห้ามโฆษณาบุหรี่ ณ จุดขาย	87.65	87.21	89.31
2. ความคิดเห็นกับข้อถามต่อไปนี้	<i>ร้อยละของการเห็นด้วยกับข้อถาม</i>		
2.1. ราคาบุหรี่ในขณะนี้แพงเกินไปทำให้ไม่อยากสูบบุหรี่	86.65	87.91	81.87
2.2. ห้ามโฆษณาบุหรี่ ณ จุดขายทำให้เยาวชนสูบบุหรี่น้อยลง	88.69	89.58	85.31
2.3. กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบันเทิง	91.71	92.75	87.78

11.2 การเคยได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่

ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 55 แสดงให้เห็นว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2547 - 2550) ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เป็นผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน เคยได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 93.27 ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 96.70 ในปี พ.ศ. 2550 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่สูบบุหรี่ และกลุ่มที่สูบบุหรี่ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2550 พบว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ระบุว่าตนเองเคยได้รับความรู้/คำแนะนำ สูงกว่ากลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 96.70 และ 95.89 ตามลำดับ

กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าเคยได้รับความรู้/คำแนะนำ จะได้รับการถามต่อว่าได้รับความรู้ จากแหล่งใด ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา โทรทัศน์เป็นแหล่งข้อมูลลำดับแรกที่กลุ่มผู้สูบบุหรี่ระบุว่า เป็นช่องทางที่ตนเองได้รับ

ความรู้ ๆ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจากร้อยละ 69.97 ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 82.95 ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนข้อความข้างของบุหรี่ปริหรือคำเตือนบนซองบุหรี่ปริเป็นรูปภาพ ถือเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ๆ เป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 36.50 ทั้งในปี พ.ศ. 2547 และ 2550 ขณะที่ แหล่งเผยแพร่ความรู้ ๆ เป็นลำดับที่ 3 ของปี พ.ศ. 2547 คือจากสมาชิกในครัวเรือน แต่ในปี พ.ศ. 2550 คือ สื่อสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 55 ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามการได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ปริ และแหล่งให้ความรู้ ๆ

ข้อถาม	ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป			
	รวม	ผู้ไม่สูบบุหรี่ปริ	ผู้สูบบุหรี่ปริปัจจุบัน	
	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2550
การเคยได้รับความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ปริ				
- ไม่เคยได้รับ	3.94	4.11	6.73	3.30
- เคยได้รับ	96.06	95.89	93.27	96.70
แหล่งให้ความรู้/คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ปริ				
- แพทย์/บุคลากรสาธารณสุข	20.94	20.87	24.49	21.19
- วิทยุ	15.71	15.75	21.09	15.53
- โทรทัศน์	84.91	85.43	69.97	82.95
- สื่อสิ่งพิมพ์	26.68	27.82	20.33	22.38
- สมาชิกในครัวเรือน	10.26	10.13	27.33	10.74
- เพื่อน/ญาติ *	17.74	17.61	15.88	18.27
- ครู/โรงเรียน	3.49	3.96	1.18	1.70
- พระ/วัด	0.89	0.91	0.52	0.82
- อินเทอร์เน็ต	0.64	0.76	0.17	0.22
- ข้างซองบุหรี่ปริ	25.90	23.11	36.50	36.48
- อื่น ๆ	0.58	0.57	0.50	0.63

หมายเหตุ 1) * เพื่อน/ญาติในที่นี้ มิได้ครอบคลุมบุคคลที่เป็นสมาชิกในครัวเรือน หรืออยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

2) ข้อถามการได้รับความรู้/คำแนะนำ ๆ ในปี พ.ศ. 2547 ถามเฉพาะผู้สูบบุหรี่ปริปัจจุบันเท่านั้น

นอกจากนี้ จากตารางที่ 52 เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่ปริจากผลการสำรวจปี พ.ศ. 2550 พบว่า โทรทัศน์เป็นสื่อที่ประชากรกลุ่มนี้ เข้าถึงและเป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลความรู้ ๆ สูงเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 85.43 ขณะที่ แหล่งข้อมูลในลำดับที่ 2

และ 3 คือ สื่อสิ่งพิมพ์ และข้อความหรือภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 27.82 และ 23.11 ตามลำดับ

โดยสรุป กล่าวได้ว่าการดำเนินงานควบคุมยาสูบของสังคมไทย ประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ เนื่องจากประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลด้านกฎหมายควบคุมยาสูบ และเห็นด้วยต่อมาตรการควบคุมยาสูบ รวมถึงได้รับการเผยแพร่ความรู้ฯ ผ่านสื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์ ในระดับสูงและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป และข้อเสนอแนะ

สถานการณ์การบริโภคยาสูบของประชากรไทยปี พ.ศ. 2534 – 2550 ครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็น 9 ประเด็นหลัก ได้แก่ อัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ อัตราเลิกบุหรี่และความพยายามเลิกบุหรี่ ประเภทบุหรี่ที่สูบบุหรี่ การเข้าถึงบุหรี่ ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ การสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ ดังนี้

1. สรุป

การดำเนินงานควบคุมยาสูบเมื่อพิจารณาด้วยอัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ และอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ในห้วงเวลาที่ผ่านมา ถือว่าประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ ดังผลสรุปต่อไปนี้

1.1 อัตราการสูบบุหรี่

อัตราการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2534 – 2550 สรุปได้ว่าอัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบันและอัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงลดลงเป็นที่น่าพอใจ หากแต่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา คือในปี พ.ศ. 2549 – 2550 พบว่าประชากรหญิงมีอัตราการสูบบุหรี่ลดลงทั้ง 3 ลักษณะ ได้แก่ การสูบบุหรี่ปัจจุบัน การสูบบุหรี่เป็นประจำ และการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว ขณะที่ อัตราการสูบบุหรี่ดังกล่าวในกลุ่มประชากรชาย กลับมีค่าค่อนข้างคงที่ นอกจากนี้ เมื่อจำแนกอัตราการสูบบุหรี่ด้วยปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ พบว่าเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ไม่ดีขึ้น กล่าวคือ มีอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เกิดในกลุ่มเฉพาะและเป็นผู้ด้อยโอกาสในสังคม ได้แก่ กลุ่มเยาวชน ผู้ไม่เคยเรียนหนังสือ และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล รวมถึงผู้ที่อาศัยในภาคอีสาน และมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับกลางของสังคม

1.2 ปริมาณการสูบบุหรี่

ปริมาณการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2534 – 2550 สรุปได้ว่าผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีแนวโน้มสูบบุหรี่ลดลง อย่างไรก็ตาม เมื่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการสูบบุหรี่กับอัตราการสูบบุหรี่ในช่วงเวลาดังกล่าวที่ลดลง พบว่าอัตราการสูบบุหรี่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดี

ขึ้นกว่าปริมาณการสูบบุหรี่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิภาพในการดำเนินการสกัดกั้นนักสูบหน้าใหม่ ขณะที่ นักสูบบุหรี่ปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ 25 – 59 ปี) ซึ่งเสพติดบุหรี่อย่างมาก และมีความสามารถในการจ่ายเงินเพื่อซื้อบุหรี่สูบ ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้ยากที่จะเลิกบุหรี่และลดปริมาณการสูบบุหรี่ที่สูบ

ขณะเดียวกันปริมาณการสูบบุหรี่ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2549 – 2550) พบว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ทั้งเพิ่มขึ้น/ลดลงในระดับที่สูงกว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ประกอบด้วยผู้สูบบุหรี่เป็นประจำและเป็นครั้งคราว ซึ่งผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ลองเสพและมีโอกาสลด ละ เลิก การเสพได้ง่ายกว่า เนื่องจากระดับของการเสพติดน้อยกว่ากลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ

1.3 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 – 2550 อายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันโดยรวม และเฉพาะกลุ่มประชากรชายคงที่เท่ากับ 18 ปี แต่ในประชากรหญิง พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น นั่นคือ อายุเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงขึ้นจากอายุประมาณ 21 ปี เป็นประมาณ 22 ปี โดยมีข้อสรุปว่า 1) ประชากรโดยรวม และประชากรชาย ทุกกลุ่มรายได้ครัวเรือน ล้วนมีอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่ใกล้เคียงกัน คือ 18 – 19 ปี 2) ประชากรหญิง มีอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่สูงกว่าประชากรชาย และ 3) ประชากรหญิงในภาคอีสาน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่น่าเป็นห่วงมากกว่าในภาคอื่น ๆ เนื่องจากเริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุน้อยลง ในขณะที่ ภาคอื่น ๆ เริ่มต้นสูบบุหรี่เมื่ออายุมากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบระดับของการเปลี่ยนแปลงใน 3 ตัวชี้วัดข้างต้น ได้แก่ อัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ และอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ เห็นได้ว่าอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่มีการเปลี่ยนแปลงต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของบริษัทบุหรี่ที่ยังคงมุ่งเน้นในกลุ่มวัยรุ่นและในการชักจูงนักสูบหน้าใหม่อย่างเข้มข้นอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับการละเมิดกฎหมายห้ามขายบุหรี่ให้บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ดังนั้น จึงทำให้เยาวชนเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย และส่งผลให้อายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่มีค่าค่อนข้างคงที่

1.4 อัตราเลิกบุหรี่และความพยายามเลิกบุหรี่

อัตราเลิกบุหรี่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจากร้อยละ 9.95 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 18.29 ในปี พ.ศ. 2550 สะท้อนถึงการรณรงค์เพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบในห้วงเวลาที่ผ่านมามีประสพผลสำเร็จในระดับที่น่าพอใจ หากแต่เมื่อพิจารณาในประเด็นความพยายามเลิกบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน กลับพบว่า มีจำนวนสูงถึง 6 ล้านคนจากจำนวนรวมทั้งสิ้น 10.86 ล้านคน ที่ไม่เคยคิดเลิกบุหรี่และไม่พยายามเลิกบุหรี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มอายุ 15 – 18 ปี กลุ่มที่ไม่เคยเรียนหนังสือ และกลุ่มที่อยู่ในครัวเรือนยากจน ขณะที่จำนวนกว่า 3 ล้านคน เคยคิดแต่ไม่พยายามเลิกบุหรี่ และมีเพียง 1.77 ล้านคนเท่านั้น ที่เคยและพยายามเลิกบุหรี่ โดยสามารถเลิกได้นาน 11 เดือนก่อนที่จะกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำ โดยมีข้อพึงสังเกต 2 ประการ คือ 1) กลุ่มที่ยังพยายามเลิกบุหรี่หลายครั้ง ช่วงระยะเวลาการเลิกบุหรี่ครั้งล่าสุดก่อนกลับมาสูบบุหรี่ซ้ำยิ่งน้อยลง แสดงให้เห็นว่าการช่วยให้เลิกบุหรี่นั้นควรทำให้สำเร็จตั้งแต่ระยะพยายามเลิกบุหรี่ครั้งแรก และ 2) พบว่ามีผู้เลิกบุหรี่ครั้งสุดท้ายได้นานถึง 20 ปี ก็ยังกลับมาสูบบุหรี่อีก ดังนั้น การจัดระบบบริการเลิกบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพ และการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการสูบบุหรี่จึงเป็นความจำเป็นที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.5 ประเภทบุหรี่ที่สูบ

เมื่อจำแนกบุหรี่ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) บุหรี่ซอง ซึ่งครอบคลุมทั้งบุหรี่ที่ผลิตจากในและต่างประเทศ และทั้งบุหรี่ที่มีและไม่มีก้นกรอง 2) บุหรี่มวนเอง ทั้งการมวนด้วยใบจาก ใบตอง หนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ และ 3) บุหรี่อื่น ๆ อาทิ บุหรี่จี้โย ชิการ์ ไปป์ เป็นต้น สรุปได้ว่าในช่วง 16 ปีที่ผ่านมา ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน นิยมสูบบุหรี่ซอง และบุหรี่ปมวนเองในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ประมาณร้อยละ 40 – 50 ขณะที่ บุหรี่อื่น ๆ มีสัดส่วนการบริโภคไม่เกินร้อยละ 10 นอกจากนี้ ยังพบว่าบุหรี่ปมวนเอง ได้รับความนิยมนสูงในกลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปี กลุ่มการศึกษาน้อย (ไม่เคยเรียนหนังสือถึงประถมศึกษา) กลุ่มที่อาศัยอยู่ในภาคเหนือและอีสาน รวมถึงพื้นที่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มที่มีฐานะยากจน

1.6 การเข้าถึงบุหรี่

ข้อมูลในปี พ.ศ. 2547 และ 2550 สะท้อนให้เห็นว่าร้านค้าปลีกที่อยู่อาศัย หรือร้านขายของชำ เป็นแหล่งขายบุหรี่สำคัญที่ผู้สูบบุหรี่สามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด พร้อมกันนี้ยังพบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่ปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันที่มีอายุน้อย (15 – 18 ปี) อาศัยในพื้นที่นอกเขตเทศบาล และกลุ่มคนจน ส่วนใหญ่นิยมซื้อบุหรี่ซอง/ บุหรี่โรงงานมาสูบบแบบเป็นมวน/ แบ่งขาย นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี สามารถเข้าถึงบุหรี่ได้ง่าย เนื่องจากผู้ขายยังคงขายให้โดยไม่เคยขอคู่มือประชาชน และผู้ที่สูบบุหรี่ซองที่ผลิตจากต่างประเทศและอาศัยในภาคใต้ เข้าถึงบุหรี่ผิดกฎหมาย เช่น ไม่มีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ในระดับที่สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นที่เหลือ จึงกล่าวได้ว่าการเข้าถึงบุหรี่ของสังคมไทยเป็นไปได้โดยง่ายเนื่องจากร้านขายของชำมีกระจายอยู่ทั่วไป และถึงแม้ว่าบุหรี่จะมีราคาแพงขึ้น อันเป็นผลจากการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตบุหรี่ ร้อยละ 80 แต่ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน ก็ยังสามารถเข้าถึงบุหรี่ได้โดยง่าย เนื่องจากรูปแบบการขายบุหรี่เป็นมวน/ แบ่งขายยังคงมีอยู่ทั่วไป

1.7 ค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่

ข้อมูลค่าใช้จ่ายของการสูบบุหรี่ในปี พ.ศ. 2544, 2547, 2549 และ 2550 บ่งชี้ว่าสถานการณ์ “ยิ่งสูบ ยิ่งจน” เนื่องจากครัวเรือนจนที่สุด ได้รับความช่วยเหลือจากการสูบบุหรี่สูงสุด และข้อมูลระดับบุคคล ยังบ่งชี้ชัดเจนว่า บุคคลต้องจ่ายเงินจำนวนมหาศาล เพื่อซื้อบุหรี่ซึ่งเป็นสินค้าอันตรายทั้งต่อตนเองในฐานะผู้สูบบุหรี่และต่อบุคคลอื่นในฐานะผู้สัมผัสควันบุหรี่ ในแต่ละวันผู้สูบบุหรี่ปัจจุบันจ่ายเงินซื้อบุหรี่เฉลี่ยวันละ 10 – 12 บาทต่อคน แต่เมื่อประเมินภาพรวมทั้งประเทศ กลับพบตัวเลขค่าใช้จ่ายเงินสูงประมาณวันละ 120 – 130 ล้านบาท ดังนั้น การทำงานมุ่งเป้าที่กลุ่มคนจนหรือกลุ่มรายได้น้อย จึงเป็นความท้าทายให้ผู้ทำงานเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบต้องตระหนัก รวมถึงการรณรงค์สร้างกระแส/ ปลุกจิตสำนึกสาธารณะของสังคมและให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้สูบบุหรี่ให้ลด ละ เลิกบุหรี่

1.8 การได้รับควันบุหรี่มือสอง

ข้อมูลปี พ.ศ. 2534, 2539 และ 2550 แสดงอัตราการสูบบุหรี่ของหญิงขณะตั้งครรภ์ มีแนวโน้มลดลง และหญิงที่เคยสูบบุหรี่ แต่ไม่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ มักเป็นกลุ่มสูบบุหรี่ในปริมาณน้อยกว่ากลุ่มที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พร้อมกันนี้ ยังพบว่ากลุ่มที่ยังคงสูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ ลดปริมาณการสูบบุหรี่ลงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนตั้งครรภ์ นอกจากนี้ สำหรับประเด็นที่น่าวิตกก็คือ หญิงที่สูบบุหรี่ขณะตั้งครรภ์ พบสูงขึ้นในครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และกลุ่มการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าทารกมีโอกาสสัมผัสควันบุหรี่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เพราะมารดายังคงสูบบุหรี่ในระหว่างให้นมบุตรเกินกว่าร้อยละ 50 ข้อมูลเหล่านี้ บ่งชี้ว่า “บ้านปลอดบุหรี่” ยังคงเป็นมาตรการควบคุมยาสูบที่ควรให้ความสำคัญลำดับต้น รวมถึงการเร่งพัฒนาระบบการเฝ้าระวังการสัมผัสควันบุหรี่มือสองที่มีประสิทธิภาพ

1.9 ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

ข้อมูลปี พ.ศ. 2550 สรุปได้ว่าประชากรไทยเกินกว่าร้อยละ 80 มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการควบคุมยาสูบที่สำคัญของ 3 ข้อ ได้แก่ 1) การห้ามขาย/แจก/แลกเปลี่ยน/ให้บุหรี่แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี 2) การห้ามโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบในสื่อหรือกิจกรรมทุกประเภท และ 3) การห้ามโชว์บุหรี่ ณ จุดขาย นอกจากนี้ ยังพบว่าโทรทัศน์เป็นสื่อที่สำคัญที่สุดในการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ /คำแนะนำเกี่ยวกับโทษบุหรี่ ส่วนในด้านความคิดเห็น พบว่าประชากรส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า “ราคาบุหรี่ในขณะนี้แพงเกินไปทำให้ไม่อยากจะสูบบุหรี่” และผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน เห็นด้วยกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานบันเทิงต่ำกว่ากลุ่มผู้ไม่สูบบุหรี่

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการทำงานป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบ

1) เพื่อการสกัดกั้นนักสูบบุหรี่ใหม่ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญดังนี้

1.1) หน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายงาน และการวางแผนกลยุทธ์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อมีเป้าหมายและทิศทางการทำงาน รวมถึงเป็นแนวทางประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

1.2) กระทรวงสาธารณสุขและผู้เกี่ยวข้อง ควรเคร่งครัดการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการห้ามจำหน่ายบุหรี่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปร่วมกันเฝ้าระวังและสามารถร้องเรียนได้อย่างสะดวกเมื่อพบการละเมิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

1.3) กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ กรมศุลกากรควรเอาใจจริงเอาใจกับการจับกุมผู้ละเมิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ เยาวชน การลักลอบนำเข้าและการจำหน่ายบุหรี่/ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย เช่น บารากู่ บุหรี่รสอ่อน รสผลไม้ เป็นต้น

1.4) กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเพื่อป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบ ต้องเร่งผลักดันกฎหมายการห้ามขายบุหรี่แยกมวน เพื่อไม่ให้เยาวชนเข้าถึงได้ง่าย

1.5) กระทรวงศึกษาธิการ ควรบูรณาการหลักสูตร “โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาปลอดบุหรี่”¹ ซึ่งเน้นเรื่อง “บุหรี่กับสุขภาพ” เข้าในกระบวนการเรียนการสอนทั้งในหลักสูตรหรือกิจกรรมเสริมอย่างจริงจัง ตั้งแต่หลักสูตรระดับ

¹ เครือข่ายครุภัณฑ์กรมการไม่สูบบุหรี่ (2550) หลักสูตร โรงเรียนปลอดบุหรี่ ฉบับ กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งสู่การณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (20 ชั่วโมง) มูลนิธิณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มากกว่านั้นควรบังคับใช้กฎหมาย สถานศึกษาปลอดบุหรี่อย่างจริงจัง และมีการกำหนดแนวทางที่มีประสิทธิภาพใน กลไกการบริหารสถานศึกษา

1.6) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่ทำงานใน ชุมชนท้องถิ่นควรบูรณาการปัญหาหรืออยู่ในงานพัฒนาสุขภาพแบบองค์รวมและ มุ่งเน้นการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ปัญหาการสูบบุหรี่ โดยในกลุ่มเป้าหมายเยาวชนควรให้ความสำคัญทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ขาด การ อด ละ เลิกบุหรี่ และในส่วนที่เป็นพลังและแกนนำในการแก้ปัญหาการสูบบุหรี่

1.7) กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ควร กำหนดให้มีการขึ้นภาษีบุหรี่อย่างต่อเนื่อง และให้สูงถึงเพดานภาษีที่ กรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (WHO – FCTC) ระบุเนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันดีว่า การขึ้นภาษีบุหรี่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ ใหม่ที่ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน และปริมาณการสูบบุหรี่ลงได้ อีกทั้งควรมี การควบคุมร้านค้าปลอดภาษีอย่างจริงจัง รวมทั้งควบคุมการอนุญาตให้มีการหิ้ว บุหรี่ผ่านด่านชายแดนโดยไม่เสียภาษีและการสกัดกั้นการลักลอบนำเข้าบุหรี่ (บุหรี่ หนีภาษี/บุหรี่เถื่อน) ซึ่งไม่เฉพาะปัญหาการมีราคาต่ำถึงต่ำมากของบุหรี่ผิดกฎหมาย เหล่านี้เท่านั้น หากแต่ปัญหาที่เลวร้ายกว่านั้นคือ ปัญหาบุหรี่ปนเปื้อนเชื้อราและบุหรี่ หมดอายุ

2) เพื่อการลดและเลิกบุหรี่ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญดังนี้

2.1) หน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ควรร่วมกันกำหนด เป้าหมายทำงาน และการวางแผนกลยุทธ์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อมีเป้าหมายและทิศทาง การทำงาน รวมถึงเป็นแนวทางประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

2.2) กระทรวงสาธารณสุข ควรประสานให้เกิดการวางแผนร่วมกันกับ สถานพยาบาลอื่น ๆ ในสังกัดภาคเอกชน และกระทรวงอื่น ๆ รวมถึงร้านขายยาทั่ว

ประเทศไทย เพื่อขยายบริการเลิกบุหรี่ให้ครอบคลุมทั่วถึงและกำหนดมาตรฐานของระบบบริการเลิกบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติและสามารถตอบสนองต่อผู้เสพติดบุหรี่ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ รวมถึงการบริการ Quitline สายด่วนซึ่งควรเอื้อให้คนจนสามารถเข้าถึงได้

2.3) กระทรวงสาธารณสุข ควรกำหนดมาตรฐานสถานบริการเลิกบุหรี่ ไม่ว่าจะให้บริการด้วยรูปแบบใด ให้มีการพัฒนาและการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริการเลิกบุหรี่ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการให้บริการเลิกบุหรี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยให้เลิกได้สำเร็จในครั้งแรก

2.4) กระทรวงสาธารณสุข ควรร่วมกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อผลักดันให้บริการใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ติดบุหรี่สามารถลดหรือเลิกบุหรี่ได้ เป็นบริการฟรีภายใต้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งถือเป็นการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการเลิกบุหรี่ที่เท่าเทียมกัน

2.5) กระทรวงศึกษาธิการ ควรถือเป็นนโยบายให้สถานศึกษาค้นหาผู้ที่สูบบุหรี่ทั้งที่เป็นนักศึกษา และบุคลากร (ครูและคนงาน) ในระยะเปิดการศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมช่วยเลิกบุหรี่

2.6) องค์การเภสัชกรรม ควรพัฒนาและทางเลือกในการเลิกบุหรี่เพื่อลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศที่มีราคาแพง และสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ในประเทศที่ผ่านการคิดค้นวิจัยแล้วว่า มีประสิทธิผลในการช่วยให้เลิกบุหรี่ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาถูกลงและมีการใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น

2.7) กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานระดับท้องถิ่นควรประสานความร่วมมือ อาทิ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาคประชาชน ในการจัดทำโครงการและกิจกรรมช่วยเลิกบุหรี่ในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ซึ่งสูบบุหรี่มวนเองเป็นหลัก ได้แก่ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มที่มีศึกษาน้อย เป็นต้น

2.8) กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการลงนามข้อตกลงร่วมกันในการป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบ ควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง

ทั้งด้านการรณรงค์สร้างความตระหนักถึงพิษภัยจากควันบุหรี่ และการคุ้มครองสิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่เพื่อปกป้องตนเองให้พ้นจากควันบุหรี่ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายเมื่อพบการละเมิดการสูบบุหรี่ในบริเวณห้ามสูบ/พื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้การจำกัดพื้นที่สูบบุหรี่และการสร้างสิ่งแวดล้อมปลอดบุหรี่จะทำให้คนสูบบุหรี่ลดและเลิกสูบบุหรี่ได้

2.9) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งได้รับงบประมาณจากภาษียาสูบ ควรให้การสนับสนุนโครงการทั้งเชิงรุกและเชิงรับในการดำเนินงานควบคุมยาสูบให้กับพื้นที่ในระดับท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่นอกเขตเทศบาลและกลุ่มด้อยโอกาสต่าง ๆ รวมถึงการสนับสนุน การค้นหานวัตกรรมและทางเลือกในการเลิกบุหรี่ที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและบริบทของคน อีกทั้งการทำงานที่เป็นองค์รวมทั้งในเชิงประเด็น (สุขภาพองค์รวม) และเชิงพื้นที่ที่มีการประสานงานจากทุกภาคส่วน เช่น บ้าน/ชุมชน วัด โรงเรียน และสาธารณสุข และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2.10) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ควรส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนยาสูบทั้งในพื้นที่ที่มีการปลูกยาสูบเป็นรายได้หลักและรายได้เสริม ทั้งนี้เพราะการปลูกยาสูบของประชาชนนี้มีความเกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่มันเอง อีกทั้งยังเป็นการควบคุมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสูบบุหรี่ให้น้อยลง

3) เพื่อลดการริเริ่ม/ลองสูบบุหรี่ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญดังนี้

3.1) หน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายทำงาน และการวางแผนกลยุทธ์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อมีเป้าหมายและทิศทางการทำงาน รวมถึงเป็นแนวทางประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

3.2) กระทรวงศึกษาธิการ ควรใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพในการป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบในสถานศึกษาทุกระดับ ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร การจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมและการจัดการ

เรียนการสอน ที่เป็นการพัฒนาทักษะชีวิต และการสร้างบรรทัดฐานของสังคมไม่
 สุขุมหรือเป็นต้น โดยให้ถือเป็นนโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติในลักษณะงานประจำ
 ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

3.3) กระทรวงศึกษาธิการ ควรเป็นแกนกลางของการสร้างการมีส่วนร่วม
 ระหว่างโรงเรียน บ้าน และวัด และดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องทั้งในและ
 นอกสถาบันการศึกษา

3.4) กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการเฝ้าระวังและ
 ควบคุมการส่งเสริมการขายของบริษัทบุหรี่อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 การโฆษณา ณ จุดขาย การโฆษณาแอบแฝงด้วยการสร้างภาพลักษณ์ในรูปแบบ
 กิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมและสถาบันการศึกษา

3.5) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ มูลนิธิ
 ธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ควรดำเนินการสร้างกระแสอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่ง การรณรงค์ทางโทรทัศน์ และการรณรงค์มุ่งเป้าในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
 หากแต่เมื่อสร้างกระแสกลุ่มเฉพาะแล้ว จำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินงานที่มี
 ประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

4) เพื่อการป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบอย่างเบ็ดเสร็จ หน่วยงานภาคเอกชน
 ซึ่งมีเป้าหมายการทำงานเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบเหมือนกัน แต่มีวิธีการทำงานที่ต่างกัน
 อาทิ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย
 (สสท.) และมูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เป็นต้น ควรให้ความสำคัญกับการควบคุมการ
 บริโภคยาสูบในพื้นที่ที่เป็นปัญหาและกลุ่มเสี่ยงมากขึ้น กล่าวคือ

4.1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ควรสนับสนุน
 โครงการ หรือการวิจัยเพื่อเข้าใจปัญหาของพื้นที่และกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ ให้ชัดเจนมาก
 ขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเสพติดบุหรี่ที่เป็ผู้ด้อยโอกาส รวมถึงการสนับสนุนการดำเนิน
 โครงการควบคุมยาสูบในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพิ่มขึ้น และมีความต่อเนื่อง
 ยั่งยืน

4.2) มุลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์สร้างกระแสสังคมในระดับกว้าง และมีประสบการณ์การทำงานกับโรงเรียน เด็ก และเยาวชน เครือข่ายครูแกนนำเพื่อการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ และเครือข่ายโรงพยาบาลปลอดบุหรี่ เป็น โครงสร้างที่เอื้ออำนวย ควรขยายขอบเขตการทำงาน การรณรงค์ให้กว้างขวางและเข้มข้นมากขึ้น รวมถึงการดำเนินการช่วยให้เลิกบุหรี่ในพื้นที่ต่างจังหวัด พื้นที่นอกเขตเทศบาล ในชุมชนชนบท หรือพื้นที่อื่นใดที่เป็นที่อยู่อาศัยของประชากรผู้ด้อยโอกาส ขณะเดียวกัน การรณรงค์และการแทรกแซงการโฆษณาและส่งเสริมการสูบบุหรี่ของบริษัทบุหรี่ที่มุ่งเน้นเยาวชนและประชากรหญิงในพื้นที่กรุงเทพมหานครก็ยังคงมีความจำเป็น รวมถึงการเปิดเผยกลยุทธ์ของบริษัทบุหรี่ให้ประชาชนได้รับรู้และรู้เท่าทัน

4.3) สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย ควรขับเคลื่อนนโยบายและกฎหมายที่สกัดกั้นการแพร่ของบุหรี่ ด้วยการเฝ้าระวังสถานการณ์แทรกแซงกฎหมายและส่งเสริมการบริโภคยาสูบ รวมถึงมีบทบาทสำคัญในการผลักดันกฎหมายที่สอดคล้องกับกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ (WHO – FCTC)

4.4) เครือข่ายวิชาชีพสุขภาพเพื่อสังคมปลอดบุหรี่ ซึ่งเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสุขภาพ และเป็นผู้นำสุขภาพที่เป็นต้นแบบและมีบทบาทที่ประชาชนคาดหวัง ควรร่วมกันบูรณาการงานป้องกันและควบคุมการบริโภคยาสูบเข้าสู่ระบบการให้บริการสุขภาพอย่างเป็นระบบ มากกว่านี้ยังควรบูรณาการเรื่อง “ยาสูบกับสุขภาพ” เข้าในหลักสูตรการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่อต้านการสูบบุหรี่ของวิชาชีพสุขภาพเหล่านี้ด้วย

4.5) ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาเพิ่มเติมในจุดขาดตามข้อเสนอแนะข้างต้น และการสังเคราะห์และจัดการความรู้ที่มีอยู่ให้ชัดเจน และชี้แนะแนวทางการศึกษาวิจัยต่อไป รวมถึงการตอบสนองข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการชี้แนะเชิงนโยบาย

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบที่เข้มแข็ง

1) หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องหลักในการใช้ข้อมูลสถานการณ์การบริโภคยาสูบ อาทิ สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) และมูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่ เป็นต้น ได้ร่วมกันผลักดันให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งมีระบบการสำรวจสถานการณ์การบริโภคยาสูบระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยได้ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานสำรวจระดับโลก เพื่อพัฒนาระบบการสำรวจของไทยให้มีมาตรฐานในระดับสากล อาทิ ข้อมูลหลัก ระเบียบวิธีวิจัย ได้แก่ การสุ่มตัวอย่าง และวิธีการจัดเก็บข้อมูล เป็นต้น

2) หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องในการสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ควรมีการประสานงานกันเพื่อจัดการระบบการสำรวจที่มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อน และเกิดประโยชน์สูงสุด

3) ควรจัดให้มีหน่วยงานจัดการระบบเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชากรเฉพาะ ทั้งเพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การบริโภคยาสูบกับนานาชาติและการใช้ประโยชน์ภายในประเทศ เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยได้ลงนามที่จะปฏิบัติตามพันธกรณีตามกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ และประเทศไทยได้มีการสำรวจตามแนวทางขององค์การอนามัยโลกหลายโครงการด้วยกัน ซึ่งการดำเนินการที่ผ่านมายังมีความหลากหลายของหน่วยงานรับผิดชอบ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการจัดการเพื่อให้มีหน่วยงานรองรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีศักยภาพ เป็นผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสุขภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดระบบที่มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก จำนวนและอัตราการสูบบุหรี่โดยรวมและจำแนกตามเพศ

ตารางที่ 1ก จำนวน (คน) และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้สูบบุหรี่ระหว่าง
ปี พ.ศ.2534 - 2550 จำแนกตามประเภทผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน

ประชากร/ลักษณะ การสูบบุหรี่	2534	2539	2544	2547	2549	2550	ร้อยละของการ เปลี่ยนแปลง	
							2549 - 2550	2534 - 2550
ประชากรรวม (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)								
ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	12,257,675	12,525,254	11,984,874	11,358,735	11,033,031	10,857,756	-1.59	-11.42
ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ	11,667,146	11,026,602	10,570,784	9,632,138	9,535,483	9,486,311	-0.52	-18.69
ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	590,528	1,498,651	1,414,090	1,726,597	1,497,548	1,371,445	-8.42	132.24
ประชากรหญิง (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)								
ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	952,943	767,082	701,600	658,717	726,175	510,176	-29.74	-46.46
ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ	885,499	650,182	575,832	530,149	519,550	418,309	-19.49	-52.76
ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	67,444	116,901	125,769	128,568	206,625	91,869	-55.54	36.22
ประชากรชาย (อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)								
ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน	11,304,732	11,758,171	11,283,274	10,700,018	10,306,855	10,347,580	0.40	-8.47
ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ	10,599,294	10,623,778	9,994,953	9,101,989	9,015,933	9,068,002	0.58	-14.45
ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	705,438	1,134,393	1,288,321	1,598,029	1,290,922	1,279,577	-0.88	81.39

ตารางที่ 2ก จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน		ผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ		ผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม						
2534	12,257,675	32.00	11,667,146	30.46	590,528	1.54
2539	12,525,254	28.81	11,026,602	25.36	1,498,651	3.45
2544	11,984,874	25.47	10,570,784	22.47	1,414,090	3.01
2547	11,358,735	22.98	9,632,138	19.47	1,726,597	3.49
2549	11,033,031	21.91	9,535,483	18.94	1,497,548	2.97
2550	10,857,756	21.22	9,486,311	18.54	1,371,445	2.68
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่						
2549 - 2550		-3.15		-2.11		-9.75
2534 - 2550		-33.69		-39.13		74.05
ประชากรหญิง						
2534	952,943	4.95	885,499	4.60	67,444	0.35
2539	767,082	3.50	650,182	2.97	116,901	0.53
2544	701,600	2.95	575,832	2.42	125,769	0.53
2547	658,717	2.64	530,149	2.11	128,568	0.52
2549	726,175	2.80	519,550	2.00	206,625	0.80
2550	510,176	1.94	418,309	1.59	91,867	0.35
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่						
2549 - 2550		-30.86		-20.64		-56.43
2534 - 2550		-60.89		-65.49		-0.40
ประชากรชาย						
2534	11,304,732	59.33	10,599,294	55.63	705,438	3.70
2539	11,758,171	54.46	10,623,778	49.21	1,134,393	5.25
2544	11,283,274	48.44	9,994,953	42.93	1,288,321	5.53
2547	10,700,018	43.69	9,101,989	37.16	1,598,029	6.52
2549	10,306,855	42.19	9,015,933	36.91	1,290,922	5.28
2550	10,347,580	41.70	9,068,002	36.55	1,279,577	5.16
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่						
2549 - 2550		-1.16		-0.99		-2.33
2534 - 2550		-29.71		-34.31		39.38

ภาคผนวก ข อัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

ตารางที่ 1ข จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทย
อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ.	15 – 18 ปี		19 – 24 ปี		25 – 40 ปี		41 – 59 ปี		≥ 60 ปี	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	144,879	2.88	168,296	2.35	211,356	1.46	13,421	0.16	67,173	1.91
2539	94,955	2.00	288,087	4.23	513,306	3.17	410,532	3.80	170,859	3.47
2544	49,675	1.05	228,252	3.40	636,859	3.71	359,380	2.85	139,924	2.39
2547	99,833	2.19	333,730	4.98	709,974	4.00	396,961	2.84	186,099	2.89
2549	99,714	2.20	237,533	3.94	556,672	3.15	447,112	2.92	156,517	2.30
2550	100,572	2.22	233,918	3.90	524,562	2.99	397,799	2.48	114,595	1.62
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 – 2550	18.42		12.59		-3.35		-3.54		-1.70	
2534 – 2550	-23.03		65.59		104.66		1,408.99		-15.30	
ประชากรหญิง										
2534	4,743	0.19	1,118	0.03	17,833	0.25	25,756	0.62	26,880	1.40
2539	852	0.04	24,860	0.75	31,552	0.39	47,659	0.86	25,417	0.96
2544	651	0.03	5,042	0.15	41,695	0.49	44,814	0.70	33,567	1.06
2547	476	0.02	11,018	0.33	35,349	0.40	47,905	0.67	33,821	0.97
2549	9,046	0.40	19,252	0.66	57,474	0.64	77,896	0.98	42,957	1.14
2550	45	0.002	5,657	0.19	16,297	0.18	48,961	0.59	20,907	0.53
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 – 2550	-99.50		-70.58		-71.39		-39.90		-53.40	
2534 – 2550	-98.96		509.74		-26.10		-5.60		-62.05	
ประชากรชาย										
2534	143,404	5.57	185,534	5.12	277,187	3.83	93,617	2.33	33,817	2.11
2539	94,322	3.97	232,219	6.63	389,266	4.78	264,529	4.99	105,207	4.63
2544	49,025	2.05	223,210	6.54	595,164	6.89	314,566	5.09	106,357	3.97
2547	99,357	4.32	322,712	9.46	674,625	7.53	349,057	5.07	152,278	5.17
2549	90,667	3.98	218,280	7.05	499,198	5.75	369,216	5.04	113,560	3.72
2550	100,527	4.39	228,261	7.42	508,265	5.90	348,837	4.54	93,687	2.96
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 – 2550	10.33		5.22		2.69		-9.91		-20.35	
2534 – 2550	-21.32		44.95		54.24		94.78		40.54	

ตารางที่ 2ข จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปีพ.ศ.	ไม่เคยเรียน		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อุดมศึกษาขึ้นไป	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	48,192	1.64	416942.57	2.15	250,391	2.39	25097.36	2.28	86,173	3.01
2539	59,594	2.20	519882.99	2.92	398,155	3.23	40324.74	3.21	97,772	2.62
2544	56,240	2.18	853,358	3.13	214,860	2.89	170,197	3.19	118,283	2.72
2547	77,740	3.17	908,075	3.40	293,289	3.61	274,088	4.23	163,262	3.02
2549	74,742	2.92	714,899	2.76	261,483	3.23	286,117	3.93	159,351	2.46
2550	47,013	1.88	664,843	2.49	281,716	3.11	210,603	3.23	163,128	2.65
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
	2549 - 2550	-35.58		-9.97		-3.73		-17.82		7.99
	2534 - 2550	14.20		15.67		29.90		41.89		-11.81
ประชากรหญิง										
2534	22,711	1.11	74,620	0.78	17,340	0.36	204	0.04	5,622	0.42
2539	33,750	1.76	74,901	0.80	28,989	0.50	2,863	0.48	4,765	0.26
2544	29,443	1.66	79,745	0.58	8,292	0.25	2,786	0.11	5,503	0.24
2547	35,204	2.12	65,863	0.48	9,764	0.26	4,120	0.14	8,026	0.28
2549	43,611	2.44	109,457	0.80	23,475	0.65	19,874	0.61	10,209	0.29
2550	18,677	1.10	60,900	0.43	5,106	0.12	3,301	0.11	3,883	0.12
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
	2549 - 2550	-54.87		-45.54		-81.74		-82.01		-58.83
	2534 - 2550	-0.65		-44.59		-67.38		155.47		-71.61
ประชากรชาย										
2534	25,481	2.88	342,322	3.47	233,051	4.07	24,893	3.98	80,550	5.26
2539	25,844	3.25	444,982	5.28	369,166	5.65	37,462	5.69	93,007	4.91
2544	26,797	3.34	773,613	5.77	206,568	5.08	167,411	5.82	112,780	5.43
2547	42,537	5.39	842,212	6.44	283,526	6.54	269,968	7.57	155,236	6.04
2549	31,131	3.99	605,442	4.99	238,007	5.29	266,243	6.63	149,142	5.01
2550	28,335	3.50	603,943	4.76	276,610	5.79	207,303	5.91	159,245	5.48
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
	2549 - 2550	-12.42		-4.63		9.46		-10.83		9.36
	2534 - 2550	21.47		37.05		42.01		48.71		4.20

ตารางที่ 3 จำนวนผู้สูบบุหรี่ (คน) และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทย
อายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปีพ.ศ.	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กรุงเทพ ฯ	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	145,559	1.89	242,522	1.90	96,323	2.05	165,904	1.96	134,639	2.89
2539	287,686	3.45	569,174	4.03	270,828	5.03	306,983	3.05	121,748	2.20
2544	335,631	3.84	463,465	3.03	196,240	3.38	280,596	2.58	138,159	2.19
2547	385,751	4.20	510,915	3.23	268,560	4.43	407,826	3.50	153,545	2.30
2549	256,636	2.80	503,775	3.08	228,630	3.49	399,300	3.17	109,207	1.93
2550	299,034	3.24	488,333	2.94	187,220	2.80	312,059	2.42	84,798	1.48
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 – 2550		15.93		-4.38		-19.92		-23.79		-23.42
2534 – 2550		71.72		54.97		36.14		23.55		-49.00
ประชากรหญิง										
2534	21,222	0.56	15,891	0.25	19,176	0.81	20,044	0.47	15,630	0.64
2539	61,164	1.48	16,453	0.23	24,057	0.89	14,552	0.28	21,091	0.73
2544	66,929	1.54	15,950	0.21	8,898	0.30	24,639	0.44	9,352	0.28
2547	65,212	1.43	17,792	0.23	13,848	0.45	25,800	0.44	5,916	0.17
2549	53,315	1.13	49,685	0.60	36,389	1.09	58,651	0.90	8,585	0.28
2550	47,575	1.01	10,535	0.12	4,269	0.12	24,853	0.37	4,635	0.15
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 – 2550		-11.28		-79.09		-88.54		-58.67		-46.85
2534 – 2550		81.04		-49.77		-84.65		-20.95		-76.76
ประชากรชาย										
2534	165,661	4.26	194,238	3.04	60,855	2.61	135,998	3.22	91,112	4.09
2539	200,447	4.76	446,753	6.29	220,848	8.23	254,462	5.15	47,643	1.80
2544	268,702	6.10	447,515	5.83	187,342	6.47	255,956	4.79	128,806	4.33
2547	320,539	6.93	493,123	6.19	254,712	8.44	382,026	6.66	147,629	4.69
2549	203,321	4.55	454,089	5.64	192,240	6.00	340,650	5.60	100,622	3.84
2550	251,459	5.60	477,799	5.85	182,951	5.59	287,206	4.61	80,163	3.03
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 – 2550		23.13		3.82		-6.83		-17.80		-21.26
2534 – 2550		31.40		92.34		114.08		43.09		-26.07

ตารางที่ 4ข จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
พ.ศ.	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สำรวจ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2534	160,079	0.58	343,980	3.14	15,946	0.12	35,519	0.64	448,347	3.28	238,813	4.45
2539	1,134,868	3.83	362,936	2.61	70,559	0.48	47,701	0.67	890,317	6.00	241,781	3.59
2544	995,628	3.17	418,462	2.67	89,804	0.57	35,965	0.44	905,824	5.76	382,497	5.05
2547	1,203,095	3.68	523,502	3.13	95,120	0.58	33,448	0.39	1,107,975	6.74	490,054	6.09
2549	1,104,374	3.18	393,174	2.51	155,408	0.88	51,218	0.62	948,966	5.57	341,956	4.63
2550	1,013,525	2.88	357,920	2.23	70,295	0.39	21,572	0.25	943,230	5.46	336,347	4.46
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่												
2549 - 2550		-9.38		-11.11		-55.33		-58.94		-1.87		-3.78
2534 - 2550		392.93		-28.95		237.24		-60.07		66.74		0.20

ตารางที่ 5ข จำนวนผู้สูบบุหรี่และอัตราการสูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปีพ.ศ. สำรวจ	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		จนที่สุด	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
ประชากรรวม										
2534	146,381	2.08	182,472	2.55	120,473	1.68	172,154	2.32	207,983	2.57
2539	254,614	2.99	195,416	2.97	210,756	3.11	209,132	2.90	247,173	2.82
2544	265,053	3.11	275,171	3.04	363,351	3.69	272,288	2.83	238,226	2.38
2547	348,314	3.20	388,291	3.95	363,418	3.95	380,244	4.10	246,330	2.40
2549	414,133	2.75	399,042	3.57	264,130	3.19	201,130	2.87	219,113	2.50
2550	195,079	2.31	323,303	2.99	278,425	2.77	283,533	2.92	291,105	2.40
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรรวม										
2549 - 2550		-16.00		-16.07		-13.19		1.73		-3.83
2534 - 2550		11.07		17.35		64.52		25.97		-6.73
ประชากรหญิง										
2534	22,380	0.75	34,922	0.94	22,155	0.57	21,935	0.58	20,323	0.53
2539	40,048	0.88	38,244	1.07	27,353	0.78	18,426	0.50	21,198	0.50
2544	32,327	0.72	21,489	0.47	33,253	0.69	22,032	0.46	16,667	0.32
2547	36,665	0.66	35,041	0.72	31,590	0.69	17,096	0.37	8,177	0.16
2549	66,055	0.83	50,229	0.90	29,252	0.71	29,666	0.82	31,423	0.67
2550	23,858	0.47	29,115	0.54	17,469	0.35	14,007	0.30	7,417	0.12
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรหญิง										
2549 - 2550		-43.88		-39.90		-50.19		-63.72		-82.27
2534 - 2550		-38.12		-41.94		-37.53		-48.79		-77.74
ประชากรชาย										
2534	124,001	3.04	147,550	4.31	98,319	3.02	150,219	4.12	187,660	4.39
2539	214,566	5.41	157,172	5.24	183,404	5.59	190,706	5.41	225,975	4.97
2544	232,726	5.75	253,682	5.61	330,098	6.59	250,256	5.15	221,559	4.56
2547	311,649	5.89	353,250	7.10	331,828	7.21	363,148	7.83	238,154	4.77
2549	348,078	4.87	348,813	6.19	234,878	5.62	171,464	5.06	187,690	4.59
2550	171,220	5.11	294,188	5.40	260,955	5.08	269,526	5.39	283,688	4.82
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบบุหรี่: ประชากรชาย										
2549 - 2550		4.92		-12.71		-9.63		6.48		5.01
2534 - 2550		68.38		25.37		68.47		30.97		9.82

ภาคผนวก ค. ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

ตารางที่ 1ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่ (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทย
อายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มอายุและเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	15 - 18 ปี	19 - 24 ปี	25 - 40 ปี	41 - 59 ปี	>= 60 ปี
ประชากรรวม					
2534	6.50	4.08	6.29	4.05	5.56
2539	4.73	5.54	5.29	5.74	6.00
2544	4.34	4.55	4.57	4.97	5.30
2547	3.85	3.34	4.27	3.95	4.05
2549	3.12	3.58	3.99	4.60	4.42
2550	4.01	3.79	4.52	5.01	4.93
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	28.53	5.87	13.28	8.91	11.54
2534 - 2550	-38.31	-7.11	-28.14	23.70	-11.33
ประชากรหญิง					
2534	4.00	3.00	4.40	2.77	5.40
2539	10.00	4.47	4.41	4.38	3.45
2544	4.37	3.93	4.32	3.64	4.08
2547	1.00	1.89	3.56	3.14	3.07
2549	6.70	4.50	4.07	4.91	2.72
2550	5.00	3.01	3.75	3.95	3.01
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-25.37	-33.11	-7.86	-19.55	10.66
2534 - 2550	25.00	0.33	-14.77	42.60	-44.26
ประชากรชาย					
2534	6.73	4.12	6.50	4.67	5.62
2539	4.70	5.57	5.38	5.94	6.67
2544	4.34	4.56	4.59	5.16	5.68
2547	3.87	3.39	4.31	4.06	4.27
2549	2.86	3.52	3.98	4.54	4.98
2550	4.01	3.81	4.55	5.15	5.35
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	40.21	8.24	14.32	13.44	7.43
2534 - 2550	-40.42	-7.52	-30.00	10.28	-4.80

ตารางที่ 2ก ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของ ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามระดับการศึกษาที่จบสูงสุดและเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	ไม่เคยเรียน	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	อุดมศึกษาขึ้นไป
ประชากรรวม					
2534	6.97	4.90	3.64	6.53	5.09
2539	4.92	5.73	5.43	4.24	5.08
2544	4.53	4.95	4.50	4.10	4.65
2547	3.88	4.04	4.14	3.94	3.38
2549	4.75	4.49	3.86	3.76	3.02
2550	5.40	4.92	4.23	3.68	4.38
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	13.68	9.58	9.59	-2.13	45.03
2534 - 2550	-22.53	0.41	16.21	-43.64	-13.95
ประชากรหญิง					
2534	4.99	3.54	4.16	3.54	4.16
2539	4.03	3.84	6.57	1.57	5.31
2544	4.02	3.80	6.63	2.64	3.44
2547	2.61	3.56	2.51	4.57	1.80
2549	3.59	4.46	4.40	3.51	6.16
2550	3.50	3.43	6.64	2.86	4.51
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-2.51	-23.09	50.91	-18.52	-26.79
2534 - 2550	-29.86	-3.11	59.62	-19.21	8.41
ประชากรชาย					
2534	13.25	5.18	5.00	3.00	4.00
2539	5.92	5.98	5.39	4.31	5.07
2544	5.07	5.06	4.41	4.12	4.71
2547	4.93	4.08	4.19	3.93	3.46
2549	6.37	4.49	3.81	3.78	2.85
2550	6.65	5.07	4.18	3.70	4.37
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	4.40	12.92	9.71	-2.12	53.33
2534 - 2550	-49.81	-2.12	-16.40	23.33	9.25

ตารางที่ 3ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	เหนือ	อีสาน	ใต้	กลาง	กทม.
ประชากรรวม					
2534	3.41	3.77	5.70	6.41	6.79
2539	4.96	5.16	6.12	6.38	4.73
2544	4.23	4.22	5.59	5.45	5.01
2547	3.37	3.79	5.04	3.99	4.12
2549	3.72	3.98	4.26	4.76	2.89
2550	4.16	4.57	5.59	4.33	4.1
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	11.83	14.82	31.22	-9.03	41.87
2534 - 2550	21.99	21.22	-1.93	-32.45	-39.62
ประชากรหญิง					
2534	2.40	2.50	3.50	5.50	1.00
2539	3.21	3.65	4.82	6.48	5.99
2544	3.47	4.28	4.97	4.87	4.00
2547	2.47	2.83	3.79	4.29	4.43
2549	3.05	4.89	4.71	4.53	5.41
2550	3.30	3.45	8.78	3.64	2.92
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	8.20	-29.45	86.41	-19.65	-46.03
2534 - 2550	37.50	38.00	150.86	-33.82	192.00
ประชากรชาย					
2534	3.95	3.86	5.94	6.61	7.23
2539	5.49	5.20	6.17	6.36	4.61
2544	4.41	4.22	5.62	5.51	5.08
2547	3.56	3.82	5.11	3.97	4.10
2549	3.90	3.90	4.19	4.79	2.67
2550	4.32	4.59	5.51	4.38	4.19
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	10.77	17.69	31.50	-8.56	56.93
2534 - 2550	9.37	18.91	-7.24	-33.74	-42.05

ตารางที่ 4ค ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามเขตการปกครองและเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	ประชากรรวม		ประชากรหญิง		ประชากรชาย	
	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต	นอกเขต	ในเขต
2534	4.35	6.03	4.31	3.00	4.36	6.59
2539	5.51	5.43	3.95	4.80	5.66	5.51
2544	4.64	4.96	3.75	4.59	4.73	4.99
2547	3.86	4.22	2.91	3.73	3.94	4.25
2549	4.14	3.98	4.23	4.32	4.13	3.93
2550	4.66	4.18	3.68	3.53	4.73	4.22
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่						
2549 - 2550	12.56	5.03	-13.00	-18.29	14.53	7.38
2534 - 2550	7.13	-30.68	-14.62	17.67	8.49	-35.96

ตารางที่ 5ค. ค่าเฉลี่ยปริมาณการสูบบุหรี่รวม (มวนต่อวันต่อคน) ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

ปี พ.ศ.สำรวจ	จนที่สุด	เกือบจน	ปานกลาง	เกือบรวย	รวยที่สุด
ประชากรรวม					
2534	4.24	3.94	4.5	4.66	5.97
2539	6.21	5.24	5.49	5.1	5.28
2544	4.38	4.48	5	4.79	4.96
2547	3.74	3.98	4.05	3.99	4.12
2549	4.11	3.92	4.44	3.93	4.14
2550	4.10	5.02	4.53	4.53	4.30
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-0.24	28.06	2.03	15.27	3.86
2534 - 2550	-3.30	27.41	0.67	-2.79	-27.97
ประชากรหญิง					
2534	4.25	3.24	3.47	6.01	3.6
2539	4.17	3.53	4.64	4.47	5.57
2544	3.94	3.8	4.32	3.86	3.87
2547	2.61	3.56	3.35	2.43	4.07
2549	3.29	4.25	4.31	5.38	5.78
2550	3.41	3.71	3.79	3.45	4.16
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	3.65	-12.71	-12.06	-35.87	-28.03
2534 - 2550	-19.76	14.51	9.22	-42.60	15.56
ประชากรชาย					
2534	4.24	4.2	4.6	4.47	6.74
2539	6.5	5.6	5.57	5.15	5.27
2544	4.44	4.53	5.07	4.87	5.04
2547	3.87	4.02	4.12	4.06	4.12
2549	4.26	3.88	4.45	3.75	3.93
2550	4.20	5.15	4.58	4.59	4.30
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่					
2549 - 2550	-1.41	32.73	2.92	22.40	9.41
2534 - 2550	-0.94	22.62	-0.43	2.68	-36.20

ภาคผนวก ง. อายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว

ตารางที่ 1ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และเพศ

ปี พ.ศ. สำรวจ	เหนือ		อีสาน		ใต้		กลาง		กทม.	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	21.10	8.18	20.40	5.71	21.63	7.09	22.22	7.08	21.50	7.43
2539	20.01	6.45	19.41	5.07	20.53	6.11	20.17	5.33	19.62	3.67
2544	19.13	5.11	19.58	4.88	19.42	4.53	20.04	5.08	19.19	3.99
2547	20.26	6.96	18.92	4.13	20.23	5.94	19.62	5.17	18.91	4.20
2549	19.76	6.13	18.80	5.17	19.27	4.31	19.27	4.76	17.85	2.39
2550	19.77	5.83	19.07	5.37	19.53	5.46	20.22	5.78	20.33	5.10
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	0.05		1.43		1.35		4.93		13.90	
2534 – 50	-6.30		-6.52		-9.71		-9.00		-5.44	
ประชากรหญิง										
2534	24.92	11.11	26.06	9.36	31.80	9.28	27.93	9.15	29.34	11.64
2539	22.96	8.08	25.11	10.67	26.50	11.31	25.51	10.31	17.96	1.90
2544	22.08	8.37	23.63	10.20	23.31	7.84	25.63	9.45	21.49	4.96
2547	22.81	9.19	24.41	9.24	30.72	9.48	27.77	9.38	16.57	0.90
2549	21.95	8.95	18.50	6.61	18.26	4.44	21.61	7.90	19.14	3.59
2550	22.51	8.32	22.18	7.54	32.52	14.39	26.11	10.97	26.72	9.57
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	2.55		19.90		78.08		20.82		39.60	
2534 – 50	-9.67		-14.88		2.26		-6.52		-8.93	
ประชากรชาย										
2534	19.76	6.39	19.82	4.87	20.83	6.26	20.98	5.87	20.38	5.86
2539	19.06	5.49	19.26	4.74	20.18	5.47	19.63	4.16	19.83	3.78
2544	18.42	3.58	19.44	4.53	19.24	4.23	19.50	4.06	19.03	3.86
2547	19.74	6.29	18.72	3.67	19.66	5.11	19.07	4.21	19.00	4.25
2549	19.19	4.98	18.83	5.01	19.44	4.26	18.92	3.99	17.74	2.22
2550	19.25	5.06	19.00	5.29	19.23	4.65	19.71	4.75	19.96	4.44
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่										
2549 – 50	0.31		0.91		-1.09		4.18		12.52	
2534 – 50	-2.58		-4.13		-7.69		-6.05		-2.05	

ตารางที่ 2ง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของ ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามเขตการปกครอง และเพศ

ปี พ.ศ. .สำรวจ	ประชากรรวม				ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต		นอกเขต		ในเขต	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
2534	20.84	7.14	21.70	7.27	26.09	10.44	27.59	10.60	19.78	5.74	20.65	5.92
2539	19.85	5.66	20.08	5.46	24.06	8.90	22.48	9.36	19.40	4.99	19.76	4.60
2544	19.48	4.97	19.56	4.59	23.17	9.12	22.63	7.65	19.13	4.20	19.27	4.08
2547	19.68	5.55	19.37	5.18	24.99	9.30	23.44	10.43	19.23	4.83	19.09	4.47
2549	19.23	5.27	18.72	4.11	20.27	7.89	20.49	6.31	19.08	4.76	18.47	3.63
2550	19.56	5.69	19.82	5.28	24.06	9.95	24.32	9.20	19.22	5.07	19.53	4.78
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่												
2549 – 50	1.72		5.86		18.70		18.69		0.73		5.73	
2534 – 50	-6.14		-8.68		-7.78		-11.86		-2.83		-5.43	

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุเมื่อเริ่มต้นสูบบุหรี่ (ปี) ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว จำแนกตามกลุ่มรายได้ครัวเรือนและเพศ

กลุ่มรายได้	จนที่สุด		เกือบจน		ปานกลาง		เกือบรวย		รวยที่สุด	
	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
ประชากรรวม										
2534	20.16	6.75	19.65	6.30	20.85	6.38	20.91	6.62	21.62	6.76
2539	20.33	6.06	20.29	6.76	19.44	5.39	19.86	4.61	19.61	4.98
2544	19.97	5.70	19.39	4.86	19.30	4.88	19.26	4.69	19.71	3.85
2547	19.68	6.87	19.47	4.92	19.77	5.04	19.08	4.55	20.16	5.68
2549	19.58	5.93	18.81	4.65	18.92	5.20	19.43	4.32	18.58	3.59
2550	19.44	7.38	19.69	5.17	19.34	5.48	19.50	5.17	20.07	5.06
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	-0.72		4.70		2.20		0.39		8.00	
2534 - 50	-3.57		0.22		-7.26		-6.72		-7.18	
ประชากรหญิง										
2534	26.44	10.92	22.46	10.05	29.02	8.55	26.64	10.50	30.85	9.17
2539	24.37	8.08	25.01	10.50	23.98	10.40	21.98	7.06	19.30	3.89
2544	24.27	10.75	22.54	9.16	22.44	6.38	23.07	9.94	22.21	5.21
2547	26.39	9.93	23.07	9.95	23.24	8.92	26.06	8.83	25.10	9.22
2549	20.66	7.54	20.39	6.19	20.58	10.29	20.62	7.83	18.76	4.97
2550	25.56	12.35	22.48	6.96	24.25	8.77	24.81	10.90	24.36	8.96
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	23.72		10.24		17.83		20.32		29.87	
2534 - 50	-3.33		0.08		-16.44		-6.87		-21.02	
ประชากรชาย										
2534	19.14	5.10	19.01	4.84	19.06	3.96	20.20	5.56	20.77	5.79
2539	19.79	5.51	19.22	4.97	18.98	4.33	19.70	4.35	19.62	5.04
2544	19.37	4.25	19.14	4.25	18.99	4.59	18.94	3.79	19.52	3.66
2547	18.89	5.94	19.11	3.92	19.44	4.36	18.75	3.94	20.00	5.44
2549	19.38	5.56	18.61	4.37	18.72	4.16	19.28	3.60	18.55	3.37
2550	18.58	5.90	19.42	4.88	19.01	5.02	19.23	4.52	19.95	4.87
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงอายุเมื่อเริ่มสูบบุหรี่										
2549 - 50	-4.13		4.34		1.54		-0.26		7.57	
2534 - 50	-2.93		2.15		-0.28		-4.81		-3.93	

หมายเหตุ Mean x ค่าเฉลี่ย และ SD หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาคผนวก จ. จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป อัตราการสูบบุหรี่ ปริมาณการสูบบุหรี่ จำแนกรายจังหวัด เพศ และลักษณะการสูบบุหรี่ ปี พ.ศ. 2550

ตารางที่ 1๑ อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน และปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน
จำแนกรายจังหวัดและเพศ ปี พ.ศ.2550

จังหวัด	ประชากรรวม				จำแนกตามเพศ							
					ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	ประชากรรวม	ปก.สูบบุหรี่ปัจจุบัน	อัตราการใช้สูบบุหรี่	จำนวนต่อคน	ประชากรรวม	ปก.สูบบุหรี่ปัจจุบัน	อัตราการใช้สูบบุหรี่	จำนวนต่อคน	ประชากรรวม	ปก.สูบบุหรี่ปัจจุบัน	อัตราการใช้สูบบุหรี่	จำนวนต่อคน
กรุงเทพฯ	5,744,381	751,945	13.09	10.21	3,094,480	37,670	1.22	8.98	2,649,901	714,275	26.95	10.27
สมุทรปราการ	1,105,689	185,016	16.73	8.06	585,306	5,309	0.91	7.73	520,383	179,707	34.53	8.07
นนทบุรี	1,052,369	143,635	13.65	8.32	571,988	5,027	0.88	8.03	480,381	138,607	28.85	8.33
ปทุมธานี	632,135	94,216	14.90	9.44	331,535	3,761	1.13	7.32	300,600	90,455	30.09	9.53
อยุธยา	589,672	78,018	13.23	11.67	316,059	3,147	1.00	12.29	273,613	74,871	27.36	11.65
อ่างทอง	227,951	45,538	19.98	11.00	116,017	3,482	3.00	7.91	111,934	42,056	37.57	11.25
ลพบุรี	604,645	139,566	23.08	9.00	305,904	17,292	5.65	7.66	298,741	122,274	40.93	9.19
สิงห์บุรี	193,779	43,108	22.25	9.93	95,202	3,072	3.23	9.72	98,577	40,036	40.61	9.94
ชัยนาท	286,821	60,770	21.19	11.33	149,629	4,079	2.73	8.82	137,192	56,691	41.32	11.51
สระบุรี	555,137	105,302	18.97	9.91	287,830	6,198	2.15	7.61	267,307	99,104	37.08	10.06
ชลบุรี	911,761	143,897	15.78	11.86	490,897	12,052	2.46	10.37	420,864	131,845	31.33	12.00
ระยอง	426,270	84,236	19.76	10.08	223,173	3,652	1.64	9.14	203,097	80,583	39.68	10.12
จันทบุรี	429,859	107,521	25.01	10.49	210,124	10,777	5.13	8.28	219,735	96,743	44.03	10.73
ตราด	198,892	51,607	25.95	10.37	91,781	5,285	5.76	9.33	107,111	46,322	43.25	10.49
ฉะเชิงเทรา	521,698	91,693	17.58	9.16	264,766	1,813	0.68	9.13	256,932	89,879	34.98	9.16
ปราจีนบุรี	308,173	63,061	20.46	9.72	153,287	3,925	2.56	5.69	154,886	59,136	38.18	9.99
นครนายก	187,092	44,327	23.69	10.36	88,199	1,312	1.49	7.58	98,893	43,015	43.50	10.45
สระแก้ว	589,979	142,045	24.08	11.30	287,210	6,426	2.24	6.49	302,769	135,620	44.79	11.53
นครราชสีมา	2,059,809	466,457	22.65	8.39	1,112,957	12,084	1.09	8.14	946,852	454,373	47.99	8.40
บุรีรัมย์	1,190,357	261,599	21.98	10.30	642,450	2,013	0.31	11.10	547,907	259,586	47.38	10.29
สุรินทร์	1,114,152	246,080	22.09	8.74	566,969	7,443	1.31	6.42	547,183	238,637	43.61	8.81
ศรีสะเกษ	1,121,605	258,220	23.02	9.30	558,461	4,367	0.78	8.29	563,144	253,853	45.08	9.32
อุบลราชธานี	1,259,001	224,483	17.83	8.23	660,123	4,245	0.64	4.41	598,878	220,238	36.78	8.30
ยโสธร	405,635	97,692	24.08	8.62	204,194	1,783	0.87	9.72	201,441	95,909	47.61	8.60
ชัยภูมิ	845,234	225,463	26.67	9.55	409,312	2,322	0.57	11.79	435,922	223,141	51.19	9.53
อำนาจเจริญ	435,803	112,175	25.74	8.51	216,027	1,429	0.66	14.66	219,776	110,746	50.39	8.43
หนองบัวลำภู	580,036	154,262	26.60	10.61	281,992	446	0.16	8.47	298,044	153,817	51.61	10.61
ขอนแก่น	1,271,859	335,046	26.34	8.36	639,513	3,952	0.62	7.67	632,346	331,094	52.36	8.36
อุดรธานี	1,067,778	298,604	27.97	10.47	487,364	7,207	1.48	9.49	580,414	291,397	50.21	10.50
เลย	512,448	139,375	27.20	8.87	258,951	64	0.02	1.00	253,497	139,311	54.96	8.87
หนองคาย	759,038	182,491	24.04	9.15	371,208	1,402	0.38	7.62	387,830	181,088	46.69	9.16
มหาสารคาม	673,865	151,818	22.53	8.70	343,040	1,285	0.37	11.69	330,825	150,533	45.50	8.67
ร้อยเอ็ด	1,036,333	241,356	23.29	8.48	535,638	364	0.07	6.31	500,695	240,992	48.13	8.48
กาฬสินธุ์	752,141	167,555	22.28	8.44	391,434	1,999	0.51	6.40	360,707	165,556	45.90	8.46

จังหวัด	ประชากรรวม				จำนวนความเพศ							
					ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	ปรก.รวม	ปรก. สิบบุหรี ปัจจุบัน	อัตรา การ สิบ บุหรี	มวน ต่อวัน ต่อคน	ปรก.รวม	ปรก. สิบบุหรี ปัจจุบัน	อัตรา การ สิบ บุหรี	มวนต่อ วันต่อ คน	ปรก.รวม	ปรก. สิบบุหรี ปัจจุบัน	อัตรา การ สิบ บุหรี	มวน ต่อวัน ต่อคน
สกลนคร	814,229	203,214	24.96	8.43	402,988	2,296	0.57	6.42	411,241	200,918	48.86	8.45
นครพนม	422,000	104,696	24.81	9.48	209,618	617	0.29	8.42	212,382	104,078	49.01	9.49
มุกดาหาร	283,054	79,244	28.00	8.94	145,288	1,652	1.14	6.83	137,766	77,592	56.32	8.99
เชียงใหม่	1,298,125	295,339	22.75	7.60	676,113	43,539	6.44	5.64	622,012	251,801	40.48	7.94
ลำพูน	300,822	73,089	24.30	3.45	152,028	14,496	9.53	2.33	148,794	58,594	39.38	3.73
ลำปาง	628,713	122,743	19.52	6.10	327,523	15,163	4.63	3.65	301,190	107,580	35.72	6.45
อุดรดิคค์	362,267	67,432	18.61	9.26	188,856	4,079	2.16	7.46	173,411	63,352	36.53	9.38
แพร่	351,344	69,252	19.71	8.59	177,428	7,191	4.05	6.65	173,916	62,061	35.68	8.82
น่าน	365,117	51,285	14.05	7.01	173,133	7,209	4.16	5.66	191,984	44,076	22.96	7.23
พะเยา	395,313	89,695	22.69	7.23	199,401	12,231	6.13	3.98	195,912	77,463	39.54	7.75
เชียงราย	1,029,517	216,739	21.05	5.55	526,980	36,594	6.94	4.28	502,537	180,144	35.85	5.81
แม่ฮ่องสอน	176,702	43,087	24.38	5.48	76,395	4,835	6.33	2.91	100,307	38,252	38.13	5.80
นครสวรรค์	775,562	145,569	18.77	10.34	414,768	11,124	2.68	9.09	360,794	134,445	37.26	10.44
อุทัยธานี	237,006	54,927	23.18	12.61	123,048	3,306	2.69	11.04	113,958	51,621	45.30	12.71
กำแพงเพชร	626,909	157,800	25.17	9.14	330,746	17,379	5.25	7.60	296,163	140,421	47.41	9.33
ตาก	365,776	118,473	32.39	5.72	188,005	25,253	13.43	4.00	177,771	93,220	52.44	6.19
สุโขทัย	473,013	93,710	19.81	9.60	267,628	5,621	2.10	7.34	205,385	88,088	42.89	9.75
พิษณุโลก	612,136	157,790	25.78	9.66	291,736	4,316	1.48	8.76	320,400	153,474	47.90	9.69
พิจิตร	409,130	89,205	21.80	10.27	214,914	6,725	3.13	9.47	194,216	82,480	42.47	10.34
เพชรบูรณ์	813,059	202,341	24.89	10.74	401,146	16,030	4.00	10.00	411,913	186,311	45.23	10.80
ราชบุรี	674,798	152,686	22.63	12.61	361,472	9,402	2.60	9.20	313,326	143,284	45.73	12.83
กาญจนบุรี	674,525	162,730	24.13	9.80	324,577	10,497	3.23	10.76	349,948	152,233	43.50	9.74
สุพรรณบุรี	658,588	103,249	15.68	12.07	350,446	2,100	0.60	13.09	308,142	101,149	32.83	12.05
นครปฐม	776,302	136,711	17.61	10.39	397,457	5,257	1.32	9.34	378,845	131,454	34.70	10.43
สมุทรสาคร	439,601	94,860	21.58	7.51	213,739	2,665	1.25	8.48	225,862	92,194	40.82	7.48
สมุทรสงคราม	141,343	21,880	15.48	12.89	76,006	1,015	1.34	13.15	65,337	20,865	31.93	12.87
เพชรบุรี	347,051	53,428	15.40	10.19	187,205	1,750	0.93	6.56	159,846	51,678	32.33	10.32
ประจวบคีรีขันธ์	367,602	83,269	22.65	10.39	187,014	6,326	3.38	9.64	180,588	76,944	42.61	10.45
นครศรีธรรมราช	1,234,928	301,576	24.42	13.05	668,788	9,760	1.46	11.69	566,140	291,816	51.54	13.10
กระบี่	304,156	75,536	24.83	10.96	157,574	1,929	1.22	8.06	146,582	73,607	50.22	11.04
พังงา	180,709	39,822	22.04	13.70	90,138	1,174	1.30	16.35	90,571	38,648	42.67	13.62
ภูเก็ต	241,545	47,564	19.69	10.27	127,534	3,285	2.58	8.91	114,011	44,279	38.84	10.37
สุราษฎร์ธานี	757,912	211,840	27.95	12.11	383,796	4,742	1.24	12.95	374,116	207,098	55.36	12.09
ระนอง	147,077	37,209	25.30	13.44	75,056	837	1.12	7.92	72,021	36,371	50.50	13.57
ชุมพร	376,521	105,073	27.91	12.96	184,341	3,466	1.88	10.46	192,180	101,607	52.87	13.04
สงขลา	1,031,176	244,041	23.67	10.08	521,135	4,575	0.88	11.10	510,041	239,466	46.95	10.06
สตูล	211,949	59,731	28.18	13.13	106,964	1,024	0.96	13.98	104,985	58,707	55.92	13.12
ตรัง	490,260	131,648	26.85	10.45	249,492	1,774	0.71	10.20	240,768	129,873	53.94	10.45
พัทลุง	392,955	96,692	24.61	10.74	203,326	1,568	0.77	7.26	189,629	95,125	50.16	10.80
ปัตตานี	397,446	128,210	32.26	10.67	179,836	3,753	2.09	8.22	217,610	124,456	57.19	10.74
ยะลา	361,685	84,328	23.32	8.01	178,161	3,323	1.87	7.48	183,524	81,005	44.14	8.03
นราธิวาส	567,539	111,872	19.71	8.79	299,297	3,614	1.21	10.63	268,242	108,258	40.36	8.73

ตารางที่ 2๑ อัตราการสูบบุหรี่เป็นประจำ และปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มผู้สูบบุหรี่เป็นประจำ จำแนกรายจังหวัดและเพศ ปี พ.ศ. 2550

จังหวัด	ประชากรรวม				จำแนกตามเพศ							
					ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	ประชากรรวม	ปก. สูบบุหรี่เป็นประจำ	อัตราการสูบบุหรี่	จำนวนต่อวันต่อคน	ประชากรรวม	ปก. สูบบุหรี่เป็นประจำ	อัตราการสูบบุหรี่	จำนวนต่อวันต่อคน	ประชากรรวม	ปก. สูบบุหรี่เป็นประจำ	อัตราการสูบบุหรี่	จำนวนต่อวันต่อคน
กรุงเทพมหานคร	5,744,381	667,147	11.61	10.98	3,094,480	33,035	1.07	9.83	2,649,901	634,112	23.93	11.04
สมุทรปราการ	1,105,689	157,044	14.20	8.85	585,306	3,749	0.64	9.93	520,383	153,294	29.46	8.82
นนทบุรี	1,052,369	132,745	12.61	8.65	571,988	4,609	0.81	8.40	480,381	128,136	26.67	8.66
ปทุมธานี	632,135	82,846	13.11	10.24	331,535	3,042	0.92	8.51	300,600	79,805	26.55	10.30
พระนครศรีอยุธยา	589,672	68,409	11.60	12.68	316,059	2,890	0.91	13.21	273,613	65,519	23.95	12.66
อ่างทอง	227,951	40,692	17.85	11.46	116,017	3,310	2.85	8.16	111,934	37,382	33.40	11.75
ลพบุรี	604,645	109,221	18.06	10.36	305,904	13,195	4.31	9.14	298,741	96,025	32.14	10.52
สิงห์บุรี	193,779	35,154	18.14	11.20	95,202	2,484	2.61	10.40	98,577	32,670	33.14	11.26
ชัยนาท	286,821	58,189	20.29	11.61	149,629	4,041	2.70	8.84	137,192	54,148	39.47	11.81
สระบุรี	555,137	90,267	16.26	10.91	287,830	4,990	1.73	8.21	267,307	85,277	31.90	11.07
ชลบุรี	911,761	125,263	13.74	12.67	490,897	9,852	2.01	11.79	420,864	115,410	27.42	12.74
ระยอง	426,270	72,610	17.03	11.00	223,173	3,119	1.40	10.32	203,097	69,492	34.22	11.03
จันทบุรี	429,859	89,431	20.80	11.86	210,124	7,794	3.71	10.25	219,735	81,638	37.15	12.02
ตราด	198,892	45,747	23.00	10.87	91,781	4,889	5.33	9.83	107,111	40,857	38.14	11.00
ฉะเชิงเทรา	521,698	81,389	15.60	9.88	264,766	1,540	0.58	9.33	256,932	79,849	31.08	9.89
ปราจีนบุรี	308,173	51,401	16.68	10.96	153,287	1,729	1.13	10.21	154,886	49,672	32.07	10.99
นครนายก	187,092	41,252	22.05	10.74	88,199	932	1.06	8.98	98,893	40,320	40.77	10.78
สระแก้ว	589,979	124,424	21.09	12.27	287,210	4,469	1.56	8.22	302,769	119,955	39.62	12.42
นครราชสีมา	2,059,809	396,226	19.24	8.86	1,112,957	10,269	0.92	9.10	946,852	385,957	40.76	8.85
บุรีรัมย์	1,190,357	244,525	20.54	10.81	642,450	1,911	0.30	11.48	547,907	242,614	44.28	10.81
สุรินทร์	1,114,152	218,486	19.61	9.48	566,969	6,399	1.13	6.71	547,183	212,087	38.76	9.56
ศรีสะเกษ	1,121,605	223,077	19.89	9.80	558,461	3,834	0.69	8.18	563,144	219,243	38.93	9.83
อุบลราชธานี	1,259,001	201,390	16.00	8.82	660,123	2,316	0.35	5.81	598,878	199,074	33.24	8.86
ยโสธร	405,635	76,492	18.86	9.94	204,194	1,712	0.84	9.85	201,441	74,780	37.12	9.94
ชัยภูมิ	845,234	198,335	23.47	10.12	409,312	2,322	0.57	11.79	435,922	196,013	44.97	10.10
อำนาจเจริญ	435,803	96,723	22.19	9.29	216,027	1,429	0.66	14.66	219,776	95,295	43.36	9.21
หนองบัวลำภู	580,036	133,392	23.00	11.60	281,992	446	0.16	8.47	298,044	132,946	44.61	11.61
ขอนแก่น	1,271,859	301,091	23.67	8.93	639,513	3,748	0.59	7.87	632,346	297,342	47.02	8.94
อุดรธานี	1,067,778	265,934	24.91	11.08	487,364	4,227	0.87	14.77	580,414	261,707	45.09	11.02
เลย	512,448	126,114	24.61	9.39	258,951	NA	NA	NA	253,497	126,114	49.75	9.39
หนองคาย	759,038	149,205	19.66	9.90	371,208	920	0.25	6.37	387,830	148,285	38.23	9.93
มหาสารคาม	673,865	132,217	19.62	9.56	343,040	1,161	0.34	12.83	330,825	131,056	39.61	9.53
ร้อยเอ็ด	1,036,333	228,835	22.08	8.76	535,638	283	0.05	6.69	500,695	228,552	45.65	8.76
กาฬสินธุ์	752,141	143,854	19.13	9.23	391,434	1,792	0.46	6.62	360,707	142,062	39.38	9.26
สกลนคร	814,229	161,147	19.79	9.20	402,988	1,589	0.39	8.39	411,241	159,558	38.80	9.21
นครพนม	422,000	96,667	22.91	9.92	209,618	591	0.28	7.91	212,382	96,076	45.24	9.93
มุกดาหาร	283,054	67,786	23.95	9.71	145,288	1,485	1.02	7.18	137,766	66,301	48.13	9.77
เชียงใหม่	1,298,125	233,120	17.96	8.36	676,113	31,537	4.66	6.41	622,012	201,584	32.41	8.67
ลำพูน	300,822	63,774	21.20	3.74	152,028	12,779	8.41	2.49	148,794	50,995	34.27	4.05

จังหวัด	ประชากรรวม				จำแนกตามเพศ							
					ประชากรหญิง				ประชากรชาย			
	ประชากรรวม	ประชากร สุบบุหรี่ ประจำ	อัตรา การ สูบบุหรี่	มวน ต่อวัน ต่อคน	ประชากรรวม	ประชากร สุบบุหรี่ ประจำ	อัตรา การ สูบบุหรี่	มวน ต่อวัน ต่อคน	ประชากรรวม	ประชากร สุบบุหรี่ ประจำ	อัตรา การ สูบบุหรี่	มวนต่อ วันต่อ คน
ลำปาง	628,713	105,238	16.74	6.56	327,523	11,145	3.40	3.80	301,190	94,093	31.24	6.88
อุดรดิตถ์	362,267	60,637	16.74	9.78	188,856	3,451	1.83	7.68	173,411	57,186	32.98	9.90
แพร่	351,344	54,123	15.40	9.51	177,428	4,901	2.76	8.51	173,916	49,222	28.30	9.61
น่าน	365,117	39,073	10.70	8.10	173,133	5,610	3.24	5.94	191,984	33,464	17.43	8.47
พะเยา	395,313	77,454	19.59	7.91	199,401	9,828	4.93	4.38	195,912	67,626	34.52	8.43
เชียงใหม่	1,029,517	186,071	18.07	5.91	526,980	26,255	4.98	5.07	502,537	159,815	31.80	6.05
แม่ฮ่องสอน	176,702	39,071	22.11	5.86	76,395	3,963	5.19	3.27	100,307	35,107	35.00	6.15
นครสวรรค์	775,562	116,323	15.00	11.58	414,768	8,749	2.11	9.98	360,794	107,575	29.82	11.71
อุทัยธานี	237,006	50,679	21.38	13.25	123,048	3,061	2.49	11.43	113,958	47,618	41.79	13.37
กำแพงเพชร	626,909	132,448	21.13	9.97	330,746	14,182	4.29	8.42	296,163	118,266	39.93	10.15
ตาก	365,776	106,910	29.23	6.04	188,005	23,572	12.54	4.06	177,771	83,338	46.88	6.59
สุโขทัย	473,013	87,019	18.40	10.03	267,628	5,447	2.04	7.16	205,385	81,572	39.72	10.22
พิษณุโลก	612,136	139,420	22.78	10.43	291,736	2,994	1.03	10.82	320,400	136,426	42.58	10.43
พิจิตร	409,130	73,412	17.94	11.51	214,914	5,843	2.72	9.93	194,216	67,569	34.79	11.65
เพชรบูรณ์	813,059	184,668	22.71	11.37	401,146	14,199	3.54	10.97	411,913	170,468	41.38	11.40
ราชบุรี	674,798	133,143	19.73	13.74	361,472	7,226	2.00	10.55	313,326	125,917	40.19	13.92
กาญจนบุรี	674,525	147,147	21.81	10.57	324,577	9,883	3.04	11.15	349,948	137,264	39.22	10.52
สุพรรณบุรี	658,588	89,145	13.54	13.19	350,446	1,801	0.51	12.51	308,142	87,345	28.35	13.20
นครปฐม	776,302	122,087	15.73	11.23	397,457	4,762	1.20	9.83	378,845	117,325	30.97	11.28
สมุทรสาคร	439,601	85,547	19.46	7.99	213,739	2,489	1.16	8.72	225,862	83,058	36.77	7.97
สมุทรสงคราม	141,343	19,570	13.85	14.00	76,006	973	1.28	13.63	65,337	18,597	28.46	14.02
เพชรบุรี	347,051	46,597	13.43	10.82	187,205	1,170	0.62	7.78	159,846	45,427	28.42	10.90
ประจวบคีรีขันธ์	367,602	70,990	19.31	11.31	187,014	5,831	3.12	10.09	180,588	65,158	36.08	11.42
นครศรีธรรมราช	1,234,928	269,756	21.84	13.96	668,788	8,845	1.32	12.28	566,140	260,912	46.09	14.02
กระบี่	304,156	65,443	21.52	11.66	157,574	1,614	1.02	9.04	146,582	63,828	43.54	11.73
พังงา	180,709	34,805	19.26	14.33	90,138	1,174	1.30	16.35	90,571	33,631	37.13	14.26
ภูเก็ต	241,545	37,366	15.47	11.68	127,534	2,298	1.80	11.15	114,011	35,068	30.76	11.71
สุราษฎร์ธานี	757,912	193,280	25.50	12.69	383,796	4,106	1.07	11.39	374,116	189,174	50.57	12.72
ระนอง	147,077	34,589	23.52	14.08	75,056	837	1.12	7.92	72,021	33,751	46.86	14.23
ชุมพร	376,521	97,790	25.97	13.43	184,341	2,991	1.62	10.95	192,180	94,799	49.33	13.51
สงขลา	1,031,176	204,727	19.85	10.98	521,135	4,027	0.77	10.57	510,041	200,700	39.35	10.98
สตูล	211,949	53,522	25.25	13.74	106,964	961	0.90	14.74	104,985	52,560	50.06	13.72
ตรัง	490,260	116,260	23.71	11.24	249,492	1,637	0.66	10.75	240,768	114,623	47.61	11.24
พัทลุง	392,955	86,886	22.11	11.57	203,326	1,531	0.75	7.41	189,629	85,355	45.01	11.65
ปัตตานี	397,446	117,391	29.54	10.95	179,836	3,753	2.09	8.22	217,610	113,638	52.22	11.04
ยะลา	361,685	69,717	19.28	8.59	178,161	3,263	1.83	7.56	183,524	66,454	36.21	8.64
นราธิวาส	567,539	106,386	18.75	9.10	299,297	3,516	1.17	10.87	268,242	102,869	38.35	9.04

ตารางที่ 3๖ เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรรวมอายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน				อัตราสูบบุหรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2550		พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
	ลำดับ ที่	อัตรา	ลำดับ ที่	อัตรา		
กรุงเทพฯ	76	17.86	76	13.09	15.67	11.61
สมุทรปราการ	64	21.74	67	16.73	18.83	14.20
นนทบุรี	73	19.76	74	13.65	16.92	12.61
ปทุมธานี	72	19.9	72	14.90	15.85	13.11
อยุธยา	60	22.55	75	13.23	20.04	11.60
อ่างทอง	70	19.93	54	19.98	17.66	17.85
ลพบุรี	54	24.78	36	23.08	19.05	18.06
สิงห์บุรี	71	19.92	45	22.25	17.92	18.14
ชัยนาท	34	27.39	51	21.19	26.04	20.29
สระบุรี	74	18.57	61	18.97	14.87	16.26
ชลบุรี	58	23.04	68	15.78	20.68	13.74
ระยอง	68	20.67	56	19.76	18.11	17.03
จันทบุรี	62	22.08	18	25.01	20.64	20.80
ตราด	29	27.85	13	25.95	23.01	23.00
ฉะเชิงเทรา	67	20.95	66	17.58	18.52	15.60
ปราจีนบุรี	32	27.45	53	20.46	24.42	16.68
นครนายก	39	26.91	31	23.69	25.57	22.05
สระแก้ว	49	26.07	28	24.08	24.13	21.09
นครราชสีมา	28	27.9	40	22.65	24.57	19.24
บุรีรัมย์	35	27.37	48	21.98	24.41	20.54
สุรินทร์	26	27.98	46	22.09	23.74	19.61
ศรีสะเกษ	14	29.59	37	23.02	27.12	19.89
อุบลราชธานี	31	27.54	64	17.83	26.17	16.00
ยโสธร	40	26.7	29	24.08	24.76	18.86
ชัยภูมิ	14	29.8	10	26.67	28.07	23.47
อำนาจเจริญ	36	27.31	15	25.74	25.66	22.19
หนองบัวลำภู	1	35.19	11	26.60	32.76	23.00
ขอนแก่น	33	27.43	12	26.34	24.7	23.67
อุดรธานี	18	28.92	5	27.97	27.15	24.91
เลย	22	28.52	8	27.20	27.51	24.61
หนองคาย	4	32.45	30	24.04	25.26	19.66
มหาสารคาม	30	27.65	43	22.53	24.49	19.62

ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
11.32	10.21	11.49	10.98
8.9	8.06	9.15	8.85
10.5	8.32	10.68	8.65
10.63	9.44	10.82	10.24
11.54	11.67	11.58	12.68
10.93	11.00	11.47	11.46
10.47	9.00	10.52	10.36
10.59	9.93	10.51	11.20
12.37	11.33	12.18	11.61
11.1	9.91	11.49	10.91
13.18	11.86	13.47	12.67
11.26	10.08	11.92	11.00
11.61	10.49	12.12	11.86
10.69	10.37	10.72	10.87
9.45	9.16	9.36	9.88
10.94	9.72	11.06	10.96
11.51	10.36	11.86	10.74
12.24	11.30	12.77	12.27
9.26	8.39	9.57	8.86
8.93	10.30	9.11	10.81
8.87	8.74	9.18	9.48
8.56	9.30	8.42	9.80
8.52	8.23	8.64	8.82
8.19	8.62	8.51	9.94
9.42	9.55	9.72	10.12
9.24	8.51	9.23	9.29
10.53	10.61	10.39	11.60
8.14	8.36	8.44	8.93
11.12	10.47	11.16	11.08
9.53	8.87	9.45	9.39
9.59	9.15	9.53	9.90
9.27	8.70	9.46	9.56

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน				อัตราสูบบุหรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2550		พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
	ลำดับ ที่	อัตรา	ลำดับ ที่	อัตรา		
ร้อยเอ็ด	23	28.3	34	23.29	25.09	22.08
กาฬสินธุ์	6	31.41	44	22.28	28.39	19.13
สกลนคร	17	28.98	19	24.96	23.09	19.79
นครพนม	9	30.42	22	24.81	25.97	22.91
มุกดาหาร	20	28.77	4	28.00	25.1	23.95
เชียงใหม่	21	28.55	38	22.75	23.05	17.96
ลำพูน	19	28.81	26	24.30	22.32	21.20
ลำปาง	11	30.28	60	19.52	28.03	16.74
อุดรดิษฐ์	41	26.69	63	18.61	24.57	16.74
แพร่	52	25.15	57	19.71	21.27	15.40
น่าน	65	21.63	73	14.05	18.55	10.70
พะเยา	25	28.15	39	22.69	23.54	19.59
เชียงราย	46	26.19	52	21.05	22.42	18.07
แม่ฮ่องสอน	3	32.75	25	24.38	30.66	22.11
นครสวรรค์	50	26.05	62	18.77	22.14	15.00
อุทัยธานี	48	26.08	35	23.18	23.08	21.38
กำแพงเพชร	5	31.71	17	25.17	23.96	21.13
ตาก	2	34.95	1	32.39	32.23	29.23
สุโขทัย	24	28.23	55	19.81	24.77	18.40
พิจิตร	47	26.16	14	25.78	24.81	22.78
พิจิตร	53	25.01	49	21.80	22.68	17.94
เพชรบูรณ์	51	25.17	20	24.89	21.68	22.71
ราชบุรี	59	22.81	42	22.63	19.75	19.73
กาญจนบุรี	37	27.06	27	24.13	25.04	21.81
สุพรรณบุรี	69	20.19	69	15.68	19.6	13.54
นครปฐม	61	22.16	65	17.61	20.97	15.73
สมุทรสาคร	66	21.00	50	21.58	16.85	19.46
สมุทรสงคราม	75	17.90	70	15.48	15.83	13.85
เพชรบุรี	63	21.87	71	15.40	21.31	13.43
ประจวบฯ	55	24.78	41	22.65	21.09	19.31
นครศรีฯ	27	27.92	24	24.42	25.14	21.84
กระบี่	12	30.08	21	24.83	29.01	21.52
พังงา	45	26.25	47	22.04	24.45	19.26
ภูเก็ต	57	24.47	59	19.69	22.72	15.47
สุราษฎร์ฯ	10	30.41	6	27.95	27.92	25.50

ปริมาณการสูบบุหรี่ของ ผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของ ผู้สูบบุหรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
9.93	8.48	10.06	8.76
9.64	8.44	9.85	9.23
7.26	8.43	7.31	9.20
8.13	9.48	8.33	9.92
9.4	8.94	9.85	9.71
5.49	7.60	5.87	8.36
5.19	3.45	5.51	3.74
6.8	6.10	6.82	6.56
9.85	9.26	10.14	9.78
7.89	8.59	8.05	9.51
5.94	7.01	6.18	8.10
6.15	7.23	6.46	7.91
6.4	5.55	6.64	5.91
4.77	5.48	4.8	5.86
11.99	10.34	12.43	11.58
11.82	12.61	11.93	13.25
8.46	9.14	8.41	9.97
7.13	5.72	7.26	6.04
8.1	9.60	8.42	10.03
11.48	9.66	11.38	10.43
13.08	10.27	13.3	11.51
10.91	10.74	10.61	11.37
12.02	12.61	11.97	13.74
13.9	9.80	14	10.57
14.17	12.07	14.51	13.19
11.66	10.39	11.58	11.23
9.84	7.51	9.92	7.99
11.47	12.89	11.46	14.00
12.61	10.19	12.66	10.82
10.79	10.39	11.07	11.31
11.97	13.05	12.33	13.96
11.57	10.96	11.66	11.66
12.08	13.70	11.96	14.33
12.4	10.27	12.86	11.68
11.7	12.11	11.49	12.69

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน				อัตราสูบบุหรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544		พ.ศ. 2550		พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
	ลำดับ ที่	อัตรา	ลำดับ ที่	อัตรา		
ระนอง	43	26.53	16	25.30	21.4	23.52
ชุมพร	44	26.4	7	27.91	24.56	25.97
สงขลา	56	24.53	32	23.67	19.12	19.85
สตูล	13	30.04	3	28.18	27.45	25.25
ศรีสะเกษ	38	26.92	9	26.85	24.76	23.71
พัทลุง	42	26.61	23	24.61	23.26	22.11
ปัตตานี	8	30.7	2	32.26	24.76	29.54
ยะลา	7	30.89	33	23.32	26.32	19.28
นราธิวาส	16	29	58	19.71	25.53	18.75

ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
10.18	13.44	10.12	14.08
13.6	12.96	13.62	13.43
10.79	10.08	10.69	10.98
11.31	13.13	11.67	13.74
10.71	10.45	10.74	11.24
8.42	10.74	8.66	11.57
10.93	10.67	11.3	10.95
11.54	8.01	11.52	8.59
9.15	8.79	9.12	9.10

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรหญิง
อายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน		อัตราสูบบุหรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
กรุงเทพฯ	2.10	1.22	1.82	1.07
สมุทรปราการ	2.92	0.91	2.50	0.64
นนทบุรี	3.16	0.88	2.51	0.81
ปทุมธานี	3.28	1.13	2.10	0.92
อยุธยา	1.27	1.00	1.12	0.91
อ่างทอง	2.03	3.00	1.88	2.85
ลพบุรี	3.69	5.65	2.69	4.31
สิงห์บุรี	2.19	3.23	1.91	2.61
ชัยนาท	5.57	2.73	4.53	2.70
สระบุรี	2.32	2.15	1.61	1.73
ชลบุรี	4.35	2.46	3.96	2.01
ระยอง	3.16	1.64	2.90	1.40
จันทบุรี	2.20	5.13	1.99	3.71
ตราด	5.18	5.76	4.32	5.33
ฉะเชิงเทรา	2.30	0.68	2.11	0.58
ปราจีนบุรี	3.14	2.56	2.71	1.13
นครนายก	4.08	1.49	3.45	1.06
สระแก้ว	2.60	2.24	2.51	1.56
นครราชสีมา	1.63	1.09	1.49	0.92
บุรีรัมย์	1.17	0.31	0.54	0.30
สุรินทร์	1.27	1.31	1.06	1.13
ศรีสะเกษ	2.77	0.78	2.45	0.69
อุบลราชธานี	0.87	0.64	0.87	0.35
ยโสธร	1.01	0.87	0.98	0.84
ชัยภูมิ	0.61	0.57	0.47	0.57
อำนาจเจริญ	1.02	0.66	0.92	0.66
หนองบัวลำภู	0.40	0.16	0.15	0.16
ขอนแก่น	0.69	0.62	0.61	0.59
อุดรธานี	1.93	1.48	1.43	0.87
เลย	1.44	0.02	1.42	NA
หนองคาย	1.48	0.38	1.18	0.25
มหาสารคาม	0.55	0.37	0.52	0.34
ร้อยเอ็ด	0.91	0.07	0.71	0.05
กาฬสินธุ์	2.34	0.51	2.26	0.46
สกลนคร	1.76	0.57	1.56	0.39
นครพนม	2.22	0.29	1.75	0.28
มุกดาหาร	1.53	1.14	1.24	1.02
เชียงใหม่	10.37	6.44	7.69	4.66
ลำพูน	9.49	9.53	6.86	8.41

ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
10.05	8.98	10.99	9.83
6.51	7.73	7.06	9.93
9.20	8.03	10.71	8.40
10.96	7.32	12.28	8.51
8.92	12.29	9.82	13.21
10.88	7.91	11.05	8.16
9.08	7.66	10.45	9.14
8.54	9.72	8.80	10.40
10.21	8.82	11.48	8.84
10.26	7.61	11.61	8.21
13.25	10.37	14.13	11.79
8.74	9.14	9.44	10.32
11.41	8.28	12.46	10.25
9.04	9.33	10.22	9.83
8.97	9.13	9.36	9.33
8.45	5.69	8.49	10.21
9.95	7.58	10.90	8.98
15.11	6.49	15.57	8.22
9.04	8.14	9.44	9.10
5.00	11.10	7.03	11.48
7.29	6.42	7.86	6.71
7.13	8.29	7.52	8.18
7.42	4.41	7.42	5.81
6.19	9.72	6.32	9.85
10.37	11.79	10.37	11.79
5.49	14.66	5.49	14.66
12.70	8.47	12.70	8.47
7.49	7.67	7.49	7.87
10.33	9.49	10.33	14.77
10.20	1.00	10.20	NA
11.90	7.62	11.90	6.37
14.97	11.69	14.97	12.83
11.83	6.31	11.83	6.69
10.36	6.40	10.36	6.62
4.69	6.42	4.69	8.39
4.86	8.42	4.86	7.91
7.67	6.83	7.67	7.18
4.81	5.64	4.81	6.41
5.12	2.33	5.12	2.49

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน		อัตราสูบบุหรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
ลำปาง	10.28	4.63	9.59	3.40
อุดรศักดิ์	3.01	2.16	2.54	1.83
แพร่	5.39	4.05	3.81	2.76
น่าน	6.95	4.16	5.63	3.24
พะเยา	9.27	6.13	6.09	4.93
เชียงราย	8.91	6.94	7.23	4.98
แม่ฮ่องสอน	15.07	6.33	13.88	5.19
นครสวรรค์	4.70	2.68	3.47	2.11
อุทัยธานี	3.83	2.69	2.95	2.49
กำแพงเพชร	6.80	5.25	3.68	4.29
ตาก	16.46	13.43	15.13	12.54
สุโขทัย	5.29	2.10	4.70	2.04
พิษณุโลก	2.07	1.48	1.83	1.03
พิจิตร	2.84	3.13	1.96	2.72
เพชรบูรณ์	3.46	4.00	2.13	3.54
ราชบุรี	3.25	2.60	2.62	2.00
กาญจนบุรี	4.69	3.23	4.04	3.04
สุพรรณบุรี	2.64	0.60	2.59	0.51
นครปฐม	1.59	1.32	1.38	1.20
สมุทรสาคร	1.48	1.25	1.21	1.16
สมุทรสงคราม	0.84	1.34	0.73	1.28
เพชรบุรี	2.41	0.93	2.35	0.62
ประจวบฯ	3.29	3.38	2.72	3.12
นครศรีฯ	1.47	1.46	1.47	1.32
กระบี่	1.37	1.22	1.22	1.02
พังงา	2.34	1.30	2.27	1.30
ภูเก็ต	2.51	2.58	1.75	1.80
สุราษฎร์ฯ	2.64	1.24	1.77	1.07
ระนอง	3.93	1.12	2.68	1.12
ชุมพร	2.45	1.88	2.42	1.62
สงขลา	0.93	0.88	0.85	0.77
สตูล	2.08	0.96	1.56	0.90
ตรัง	2.41	0.71	2.39	0.66
พัทลุง	1.45	0.77	1.26	0.75
ปัตตานี	3.94	2.09	2.80	2.09
ยะลา	4.68	1.87	4.40	1.83
นราธิวาส	2.78	1.21	2.44	1.17

ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มานต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ประจำ (มานต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
4.47	3.65	4.47	3.80
8.06	7.46	8.06	7.68
6.83	6.65	6.83	8.51
4.87	5.66	4.87	5.94
4.49	3.98	4.49	4.38
4.55	4.28	4.55	5.07
3.79	2.91	3.79	3.27
12.86	9.09	12.86	9.98
11.16	11.04	11.16	11.43
9.53	7.60	9.53	8.42
5.56	4.00	5.56	4.06
6.03	7.34	6.03	7.16
8.38	8.76	8.38	10.82
10.22	9.47	13.15	9.93
6.72	10.00	7.34	10.97
9.19	9.20	10.85	10.55
10.27	10.76	11.41	11.15
17.69	13.09	17.92	12.51
9.78	9.34	10.61	9.83
13.56	8.48	12.99	8.72
15.11	13.15	16.41	13.63
14.83	6.56	15.13	7.78
9.53	9.64	10.85	10.09
11.20	11.69	11.20	12.28
9.37	8.06	10.41	9.04
11.28	16.35	11.42	16.35
11.41	8.91	15.13	11.15
8.71	12.95	10.31	11.39
9.12	7.92	10.74	7.92
10.29	10.46	10.36	10.95
6.07	11.10	6.17	10.57
8.31	13.98	9.57	14.74
8.40	10.20	8.46	10.75
7.56	7.26	8.51	7.41
8.96	8.22	10.46	8.22
11.94	7.48	12.37	7.56
8.24	10.63	8.42	10.87

ตารางที่ 5๑ เปรียบเทียบอัตราการสูบบุหรี่ และปริมาณการสูบบุหรี่ของประชากรชาย
อายุ 15 ปีขึ้นไป ระหว่างปี พ.ศ. 2544 กับ 2550 จำแนกโดยจังหวัด

จังหวัด	อัตราการสูบบุหรี่ปัจจุบัน		อัตราสูบบุหรี่ประจำ		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
กรุงเทพฯ	35.5	26.95	31.17	23.93	11.4	10.27	12.28	11.04
สมุทรปราการ	41.41	34.53	35.9	29.46	9.08	8.07	9.75	8.82
นนทบุรี	37.8	28.85	32.58	26.67	10.62	8.33	11.47	8.66
ปทุมธานี	37.16	30.09	30.15	26.55	10.6	9.53	11.73	10.30
อยุธยา	45.79	27.36	40.71	23.95	11.62	11.65	12.58	12.66
อ่างทอง	40.33	37.57	35.65	33.40	10.94	11.25	11.90	11.75
ลพบุรี	45.9	40.93	35.43	32.14	10.58	9.19	11.80	10.52
สิงห์บุรี	40.12	40.61	36.15	33.14	10.72	9.94	11.07	11.26
ชัยนาท	51.18	41.32	49.54	39.47	12.63	11.51	12.92	11.81
สระบุรี	34.87	37.08	28.21	31.90	11.16	10.06	12.82	11.07
ชลบุรี	41.37	31.33	37.08	27.42	13.17	12.00	13.70	12.74
ระยอง	37.92	39.68	33.1	34.22	11.47	10.12	12.20	11.03
จันทบุรี	41.25	44.03	38.63	37.15	11.62	10.73	12.16	12.02
ตราด	48.65	43.25	40.15	38.14	10.85	10.49	11.21	11.00
ฉะเชิงเทรา	39.99	34.98	35.28	31.08	9.48	9.16	10.08	9.89
ปราจีนบุรี	51.12	38.18	45.55	32.07	11.09	9.99	11.93	10.99
นครนายก	50.86	43.50	48.78	40.77	11.64	10.45	11.96	10.78
สระแก้ว	47.93	44.79	44.28	39.62	12.1	11.53	12.68	12.42
นครราชสีมา	54.19	47.99	47.65	40.76	9.26	8.40	10.04	8.85
บุรีรัมย์	53.23	47.38	47.97	44.28	9	10.29	9.62	10.81
สุรินทร์	55.05	43.61	46.75	38.76	8.91	8.81	9.49	9.56
ศรีสะเกษ	57.1	45.08	52.46	38.93	8.63	9.32	9.00	9.83
อุบลราชธานี	53.79	36.78	51.06	33.24	8.54	8.30	8.86	8.86
ยโสธร	52.1	47.61	48.26	37.12	8.22	8.60	8.68	9.94
ชัยภูมิ	58.59	51.19	55.29	44.97	9.42	9.53	9.71	10.10
อำนาจเจริญ	53.66	50.39	50.45	43.36	9.31	8.43	9.70	9.21
หนองบัวลำภู	69.16	51.61	64.55	44.61	10.55	10.61	11.00	11.61
ขอนแก่น	54.68	52.36	49.25	47.02	8.16	8.36	8.60	8.94
อุดรธานี	55.41	50.21	52.38	45.09	11.17	10.50	11.51	11.02
เลย	53.32	54.96	51.39	49.75	9.52	8.87	9.74	9.39
หนองคาย	61.98	46.69	48.23	38.23	9.57	9.16	10.47	9.93
มหาสารคาม	55.33	45.50	48.97	39.61	9.21	8.67	9.95	9.53
ร้อยเอ็ด	55.72	48.13	49.53	45.65	9.93	8.48	10.67	8.76
กาฬสินธุ์	59.9	45.90	54.03	39.38	9.62	8.46	10.13	9.26
สกลนคร	56.1	48.86	44.54	38.80	7.35	8.45	8.29	9.21
นครพนม	58.19	49.01	49.82	45.24	8.26	9.49	9.20	9.93
มุกดาหาร	54.88	56.32	47.97	48.13	9.47	8.99	10.19	9.77
เชียงใหม่	45.87	40.48	37.69	32.41	5.79	7.94	6.52	8.67
ลำพูน	46.99	39.38	36.86	34.27	5.37	3.73	5.84	4.05
ลำปาง	49.39	35.72	45.64	31.24	7.28	6.45	7.58	6.88

จังหวัด	อัตราการผลิตสุบหนุรี่ปัจจุบัน		อัตราสุบหนุรี่ประจำ	
	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
อุดรดิคค์	50.91	36.53	47.1	32.98
แพร่	44.7	35.68	38.55	28.30
น่าน	35.62	22.96	30.87	17.43
พะเยา	45.63	39.54	39.68	34.52
เชียงราย	42.21	35.85	36.47	31.80
แม่ฮ่องสอน	49.01	38.13	46.1	35.00
นกรสวรรค์	48.29	37.26	41.64	29.82
อุทัยธานี	49.59	45.30	44.4	41.79
กำแพงเพชร	57.01	47.41	44.55	39.93
ตาก	52.49	52.44	48.46	46.88
สุโขทัย	52.6	42.89	46.08	39.72
พินนุโลก	50.23	47.90	47.79	42.58
พิจิตร	48.99	42.47	45.05	34.79
เพชรบูรณ์	46.76	45.23	41.16	41.38
ราชบุรี	43.6	45.73	37.98	40.19
กาญจนบุรี	49.25	43.50	45.93	39.22
สุพรรณบุรี	39.42	32.83	38.25	28.35
นครปฐม	44.76	34.70	42.51	30.97
สมุทรสาคร	41.62	40.82	33.35	36.77
สมุทรสงคราม	36.9	31.93	32.63	28.46
เพชรบุรี	42.77	32.33	41.65	28.42
ประจวบ ๑	46.13	42.61	39.35	36.08
นครศรี ๑	54.83	51.54	49.24	46.09
กระบี่	58.29	50.22	56.31	43.54
พังงา	50.22	42.67	46.68	37.13
ภูเก็ต	46.63	38.84	43.87	30.76
สุราษฎร์ ๑	58.93	55.36	54.77	50.57
ระนอง	46.76	50.50	38.16	46.86
ชุมพร	50.03	52.87	46.41	49.33
สงขลา	48.8	46.95	37.93	39.35
สตูล	57.52	55.92	52.98	50.06
ตรัง	52.41	53.94	48.03	47.61
พัทลุง	52.25	50.16	45.75	45.01
ปัตตานี	57.77	57.19	47.16	52.22
ยะลา	56.09	44.14	47.41	36.21
นราธิวาส	54.36	40.36	47.84	38.35

ปริมาณการผลิตสุบหนุรี่ของ ผู้สุบหนุรี่ปัจจุบัน (มวนต่อวันต่อคน)		ปริมาณการผลิตสุบหนุรี่ของ ผู้สุบหนุรี่ประจำ (มวนต่อวันต่อคน)	
พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2544	พ.ศ. 2550
10	9.38	10.47	9.90
8.19	8.82	8.91	9.61
6.16	7.23	6.61	8.47
6.56	7.75	6.99	8.43
6.82	5.81	7.26	6.05
5.07	5.80	5.17	6.15
12.06	10.44	12.68	11.71
11.96	12.71	12.64	13.37
8.59	9.33	9.90	10.15
7.68	6.19	8.01	6.59
8.35	9.75	8.84	10.22
11.64	9.69	11.98	10.43
13.26	10.34	13.99	11.65
11.22	10.80	11.75	11.40
12.24	12.83	13.26	13.92
14.25	9.74	14.83	10.52
13.91	12.05	14.09	13.20
11.74	10.43	12.13	11.28
9.7	7.48	11.02	7.97
11.38	12.87	12.23	14.02
12.48	10.32	12.64	10.90
10.88	10.45	11.86	11.42
11.99	13.10	12.72	14.02
11.62	11.04	11.76	11.73
12.12	13.62	12.59	14.26
12.46	10.37	12.98	11.71
11.84	12.09	12.28	12.72
10.26	13.57	11.50	14.23
13.76	13.04	14.35	13.51
10.88	10.06	12.40	10.98
11.42	13.12	11.81	13.72
10.82	10.45	11.18	11.24
8.44	10.80	9.31	11.65
11.07	10.74	12.26	11.04
11.51	8.03	12.36	8.64
9.2	8.73	9.69	9.04

ภาคผนวก ก. จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (คน) ปี พ.ศ. 2534 – 2550

ตารางที่ 1๑ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยรวมและจำแนกตามเพศ

ปี พ.ศ. สํารวจ	จำนวน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง
2534	38,303,172	19,053,197	19,249,975
2539	43,480,294	21,588,658	21,891,636
2544	47,054,074	23,294,944	23,759,130
2547	49,438,853	24,493,001	24,945,853
2549	50,347,152	24,428,858	25,918,294
2550	51,166,851	24,812,739	26,354,111

หมายเหตุ ข้อมูลจากโครงการสำราจอนามัยและสถิติการ ปี พ.ศ.2534, 2539, 2544 และ 2549 และโครงการสำราจ พฤติกรรมสุขภาพหรีและดื่มสุราปี พ.ศ. 2547 และ 2550

ตารางที่ 2ฉ จำนวนประชากรไทย จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ

ปี พ.ศ.	กลุ่มอายุ					
	11 – 14 ปี	15 – 18 ปี	19 – 24 ปี	25 – 40 ปี	41 – 59 ปี	≥ 60 ปี
	ประชากรรวม					
2534	6,412,155	5,030,613	7,149,322	14,448,413	8,153,635	3,521,190
2539	4,884,184	4,744,828	6,805,405	16,186,758	10,817,547	4,925,756
2544	4,320,854	4,713,421	6,705,978	17,174,043	12,613,450	5,847,182
2547	4,340,241	4,563,586	6,705,510	17,730,282	13,992,583	6,446,892
2549	4,182,238	4,538,091	6,023,786	17,676,173	15,293,241	6,815,862
2550	4,073,008	4,537,184	6,001,013	17,521,656	16,015,135	7,091,861
	ประชากรหญิง					
2534	3,154,786	2,457,889	3,525,679	7,207,127	4,141,086	1,918,195
2539	2,410,526	2,370,452	3,303,913	8,044,934	5,518,162	2,654,175
2544	2,144,826	2,321,014	3,293,024	8,541,191	6,437,898	3,166,003
2547	2,145,686	2,262,206	3,295,164	8,773,022	7,113,341	3,502,119
2549	2,044,794	2,257,367	2,929,293	8,993,355	7,973,407	3,764,872
2550	1,989,071	2,245,114	2,925,473	8,912,840	8,338,833	3,931,851
	ประชากรชาย					
2534	3,257,369	2,572,724	3,623,643	7,241,286	4,012,549	1,602,995
2539	2,473,657	2,374,376	3,501,492	8,141,825	5,299,385	2,271,581
2544	2,176,028	2,392,407	3,412,954	8,632,852	6,175,552	2,681,178
2547	2,194,555	2,301,380	3,410,346	8,957,261	6,879,242	2,944,773
2549	2,137,444	2,280,724	3,094,493	8,682,817	7,319,834	3,050,990
2550	2,083,938	2,292,071	3,075,540	8,608,817	7,676,302	3,160,010

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 1ฉ

ตารางที่ 3ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา
ที่จบสูงสุด

ปี พ.ศ.	ระดับการศึกษา				
	ไม่เคยเรียน	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย	อนุปริญญา- ปริญญาตรีขึ้นไป
	ประชากรรวม				
2534	2,930,246	19,381,741	10,471,910	1,102,718	2,862,703
2539	2,711,515	17,824,092	12,311,109	1,256,338	3,728,613
2544	2,575,971	27,243,297	7,434,019	5,331,016	4,356,075
2547	2,448,990	26,682,667	8,133,605	6,472,274	5,411,274
2549	2,563,503	25,865,011	8,104,710	7,281,423	6,482,387
2550	2,503,059	26,717,939	9,070,287	6,521,572	6,145,020
	ประชากรหญิง				
2534	2,045,569	9,525,090	4,752,352	476,533	1,332,149
2539	1,915,827	9,391,128	5,777,239	597,418	1,835,747
2544	1,773,438	13,838,311	3,365,168	2,454,027	2,279,826
2547	1,659,668	13,597,831	3,800,215	2,907,160	2,840,585
2549	1,784,244	13,733,761	3,602,397	3,265,622	3,508,094
2550	1,693,193	14,029,774	4,290,115	3,015,037	3,241,035
	ประชากรชาย				
2534	884,677	9,856,651	5,719,558	626,185	1,530,554
2539	795,688	8,432,964	6,533,870	658,920	1,892,866
2544	802,533	13,404,987	4,068,851	2,876,990	2,076,249
2547	789,322	13,084,836	4,333,391	3,565,114	2,570,690
2549	779,259	12,131,250	4,502,313	4,015,801	2,974,293
2550	809,866	12,688,166	4,780,173	3,506,534	2,903,985

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 1ฉ

ตารางที่ 4ฉ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและสภาพพื้นที่
ทางภูมิศาสตร์

ปี พ.ศ.	สภาพพื้นที่ ทางภูมิศาสตร์				
	เหนือ	อีสาน	กลาง	ใต้	กรุงเทพมหานคร
	ประชากรรวม				
2534	7,707,175	12,779,329	4,689,993	8,474,803	4,651,872
2539	8,344,640	14,133,408	5,385,355	10,071,119	5,545,772
2544	8,751,494	15,301,084	5,814,214	10,887,499	6,299,783
2547	9,189,706	15,834,598	6,067,265	11,662,817	6,684,467
2549	9,173,519	16,379,218	6,548,336	12,580,816	5,665,262
2550	9,220,509	16,604,375	6,695,857	12,901,729	5,744,381
	ประชากรหญิง				
2534	3,819,720	6,393,579	2,361,191	4,250,182	2,425,303
2539	4,131,667	7,033,551	2,700,476	5,126,557	2,899,385
2544	4,343,871	7,626,220	2,918,610	5,542,935	3,327,493
2547	4,564,387	7,865,958	3,047,748	5,928,144	3,539,617
2549	4,702,699	8,320,928	3,346,412	6,502,198	3,046,057
2550	4,729,847	8,437,526	3,425,437	6,666,821	3,094,480
	ประชากรชาย				
2534	3,887,456	6,385,749	2,328,801	4,224,621	2,226,570
2539	4,212,973	7,099,858	2,684,879	4,944,562	2,646,387
2544	4,407,623	7,674,864	2,895,604	5,344,564	2,972,289
2547	4,625,320	7,968,641	3,019,517	5,734,674	3,144,850
2549	4,470,821	8,058,290	3,201,924	6,078,618	2,619,206
2550	4,490,662	8,166,849	3,270,419	6,234,908	2,649,901

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 1ฉ

ตารางที่ 5ฉ จำนวนประชากรไทย จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง

ปี พ.ศ.	อายุ 15 ปีขึ้นไป		อายุ 11 - 14 ปี	
	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	ในเขตเทศบาล
	ประชากรรวม		ประชากรรวม	
2534	27,364,785	10,938,387	4,712,671	1,699,484
2539	29,598,857	13,881,437	3,479,719	1,404,465
2544	31,366,272	15,687,803	3,030,963	1,289,891
2547	32,729,554	16,709,299	3,063,828	1,276,413
2549	34,705,280	15,641,873	3,069,407	1,112,831
2550	35,148,588	16,018,263	2,979,803	1,093,206
	ประชากรหญิง			
2534	13,680,733	5,569,242		
2539	14,750,324	7,141,312		
2544	15,646,054	8,113,076		
2547	16,283,926	8,661,926		
2549	17,659,523	8,258,771		
2550	17,882,995	8,471,116		
	ประชากรชาย			
2534	13,684,052	5,369,145		
2539	14,848,532	6,740,126		
2544	15,720,218	7,574,727		
2547	16,445,627	8,047,373		
2549	17,045,757	7,383,102		
2550	17,265,592	7,547,147		

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 1ฉ

ตารางที่ 6๑ จำนวนประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศและกลุ่มรายได้ครัวเรือน

ปี พ.ศ.	กลุ่มรายได้ครัวเรือน				
	จนที่สุด	เกือบจน	ปานกลาง	เกือบรวย	รวยที่สุด
	ประชากรรวม				
2534	7,047,700	7,155,537	7,162,416	7,431,741	8,082,482
2539	8,526,990	6,574,162	6,768,347	7,201,949	8,767,771
2544	8,529,549	9,048,332	9,844,929	9,616,592	10,014,672
2547	10,879,407	9,837,533	9,191,809	9,273,362	10,256,742
2549	15,078,645	11,191,906	8,285,703	7,011,472	8,779,426
2550	8,456,263	10,803,901	10,061,576	9,716,235	12,128,876
	ประชากรหญิง				
2534	2,964,757	3,731,897	3,901,839	3,783,103	3,807,886
2539	4,562,677	3,574,725	3,487,165	3,673,690	4,220,010
2544	4,481,032	4,526,473	4,833,339	4,758,621	5,159,666
2547	5,587,633	4,865,591	4,591,011	4,633,705	5,267,912
2549	7,937,314	5,556,863	4,107,241	3,625,463	4,691,413
2550	5,108,141	5,359,023	4,924,652	4,717,720	6,244,575
	ประชากรชาย				
2534	4,082,943	3,423,640	3,260,578	3,648,638	4,274,596
2539	3,964,313	2,999,438	3,281,182	3,528,260	4,547,761
2544	4,048,518	4,521,859	5,011,590	4,857,971	4,855,006
2547	5,291,774	4,971,942	4,600,798	4,639,657	4,988,830
2549	7,141,331	5,635,043	4,178,462	3,386,010	4,088,013
2550	3,348,121	5,444,878	5,136,924	4,998,515	5,884,301

หมายเหตุ เหมือนตารางที่ 1๓